

Brussel, maart 2004

Informatiedossier

*De tewerkstelling van de oudere werknemers in de
industrie en profitediensten in het Vlaams Gewest in 2000*

Deel 1: Algemene analyse

Leen Baisier

De tewerkstelling van de oudere werknemers in de industrie en profitdiensten in het Vlaams Gewest in 2000.

Brussel, SERV – STV – Innovatie & Arbeid, 2004.

WD 5147/169.

Met dank aan:

De leden van de deskundigengroep: Mark Andries (VOKA - Vlaams Economisch Verbond), Jean-Marie Debaene (ABVV), Chris Serroyen (ACV) en Jan Sap (UNIZO), later vervangen door Robrecht Bothuyne (UNIZO).

Wouter Appeltans (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Administratie Werkgelegenheid, Cel EU-beleid en monitoring), Chris Brijs (Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid), Paulette De Coninck (Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, Cel Werk Ervaren Werknemers), Rudy De Wit (Hoger Instituut voor de Arbeid), Guy Notelaers (Nationaal Onderzoeksinstituut voor Arbeidsomstandigheden), Dirk Malfliet (Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming), Harry Lelièvre (Rijksdienst voor Sociale Zekerheid), Jon Peltier (Most Valuable Professional – Microsoft Excel specialist), Anja Termote (Nationaal Instituut voor de Statistiek), Lieven Van Wichelen (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Administratie Werkgelegenheid, Cel EU-beleid en monitoring), Caroline Vermandere (Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming), Peter Vets (Rijksdienst voor Sociale Zekerheid), Paul Willems (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur).

De adjunct-administrateur-generaal, de directeur, de staf en de collega's wetenschappelijke medewerkers van STV Innovatie & Arbeid.

Claudine Huyghe en Marc Van den Berghe, documentalisten SERV/STV-Innovatie & Arbeid.

Gui Joris en Tom Verzele, informaticadienst SERV/STV-Innovatie & Arbeid.

De SERV-dactylografie en –drukkerij.

Het statistisch informatiedossier “De tewerkstelling van de oudere werknemers in de industrie en profitdiensten in het Vlaams Gewest in 2000” bestaat uit drie onderdelen.

Deel 1: Algemene analyse

Deel 2: De industriesectoren

Deel 3: De profitdienstensectoren

Inhoud

Inleiding	5
De werkzaamheidsgraad van de oudere werknemers	5
Naar een verhoging van de werkzaamheidsgraad, ook van oudere werknemers	8
Moeizame verhoging van de werkzaamheidsgraad van oudere werknemers	11
Maatregelen ter bevordering van de tewerkstelling van oudere werknemers	13
Onderzoekopzet: profiel van oudere werknemers en leeftijdsopbouw van sectoren	14
Bemerkingen bij de gebruikte statistische gegevens	14
De sectorindeling	16
De leeftijdsgrens: vanaf 45 jaar en ouder	17
Een beschrijvende analyse: alleen cijfers in dit dossier	18
Hoe de sectorrapporten lezen...: een voorbeeld	19
1. Algemene analyse van de sectoren	24
Tweeëndertig sectoren en vooral RSZ-gegevens	24
De profitsector, industrie en profitdiensten en de bevolking op beroepsactieve leeftijd	26
De tewerkstelling in de sectoren	26
2. De profitsector	29
3. De industrie	38
4. De profitdiensten	48
5. Conclusies	58
5.1. Samenstelling van sectoren en profiel van loontrekkenden en 45-plussers	58
De samenstelling van de profitsector	58
Het profiel van de loontrekkenden en de 45-plussers in de profitsector	59
De samenstelling van de industrie	60
Het profiel van de loontrekkenden en de 45-plussers in de industrie	64
De samenstelling van de profitdiensten	68
Het profiel van de loontrekkenden en de 45-plussers in de profitdiensten	72

5.2. Waar werken de 45-plussers en wie zijn ze?	76
De profitsector, industrie en profitdiensten en de bevolking op beroepsactieve leeftijd	76
In welke sectoren en bedrijven zijn de 45-plussers aan het werk?	77
5.3. Minder loontrekkenden dan personen in de bevolking en dan werkenden in de profitsector?	83
Op welke leeftijd ligt de tewerkstelling onder de bevolkingsnorm?	83
Op welke leeftijd ligt de tewerkstelling onder de norm van de profitsector?	84
5.4. Wie zijn de oudere werknemers?	86
Bijlagen	
1. De samenstelling van het geleverde oorspronkelijke RSZ-bestand	97
2. NACE-Bel codes niet opgenomen in het RSZ-bestand	98
3. De WAV-sectorindeling	100
4. Leeswijzer bij de grafieken	103
5. Bibliografie	117

Inleiding

De werkzaamheidsgraad van de oudere werknemers

In 2000 telt de Vlaamse bevolking op beroepsactieve leeftijd tussen 15 en 64 jaar 3.933.848 personen. Mannen en vrouwen zijn met respectievelijk 50,6% en 49,4% ongeveer even sterk vertegenwoordigd (tabel 1). Van hen werken er 2.497.800 personen in 2000.¹

Volgens het Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming werkt in 2000 63,5% van de Vlaamse bevolking op beroepsactieve leeftijd. In 2002 is dat percentage niet gewijzigd. Het ligt iets lager dan het Europees gemiddelde van 64,2%. Eind de jaren 1990 steeg het percentage in het Vlaams Gewest jaar na jaar, maar na 2000 bleef het stagneren (tabel 2).

Tabel 1: Aantal en percentage personen in de Vlaamse bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

Leeftijd		15-17	18-21	22-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	Totaal
Aantal	M	104.361	150.243	109.803	190.911	220.924	245.141	235.663	215.063	201.980	162.555	155.714	1.992.358
	V	99.882	143.729	107.254	185.825	213.689	237.129	227.794	207.305	195.645	161.208	162.030	1.941.490
	T	204.243	293.972	217.057	376.736	434.613	482.270	463.457	422.368	397.625	323.763	317.744	3.933.848
%	M	2,7	3,8	2,8	4,9	5,6	6,2	6,0	5,5	5,1	4,1	4,0	50,6
	V	2,5	3,7	2,7	4,7	5,4	6,0	5,8	5,3	5,0	4,1	4,1	49,4
	T	5,2	7,5	5,5	9,6	11,0	12,3	11,8	10,7	10,1	8,2	8,1	100,0

M = Mannen, V = Vrouwen, T = Totaal. Afgeronde percentages.

Bron: Rijksregister, gegevens van 1 januari 2001.

Tabel 2: De werkzaamheidsgraad volgens leeftijd (inclusief studenten)

Vlaams Gewest	1999			2000			2001			2002		
	M	V	T	M	V	T	M	V	T	M	V	T
15-24 jaar	35,5	30,2	32,9	37,1	30,2	33,7	37,7	31,1	34,5	37,0	31,6	34,4
25-49 jaar	91,9	73,3	82,8	93,2	75,2	84,3	92,2	75,6	84,0	91,9	76,3	84,2
50-64 jaar	50,5	52,4	38,0	53,9	25,8	39,9	53,3	26,9	40,1	53,3	27,7	40,6
55-64 jaar	-	-	-	36,8	14,7	25,6	35,3	14,0	24,5	35,5	15,8	25,6
Totaal	71,0	52,9	62,1	72,8	54,0	63,5	72,1	54,5	63,4	71,6	55,2	63,5
België	1999			2000			2001			2002		
	M	V	T	M	V	T	M	V	T	M	V	T
15-24 jaar	30,9	24,8	27,9	33,7	26,7	30,3	33,2	26,1	29,7	32,2	26,5	29,4
25-49 jaar	87,6	68,5	78,2	88,8	70,1	79,6	88,0	69,9	79,0	87,5	70,2	79,0
50-64 jaar	50,2	26,4	38,2	52,9	27,6	40,1	52,7	28,4	40,4	52,6	29,3	40,9
55-64 jaar	-	-	-	36,4	16,6	26,3	35,1	15,4	25,1	36,0	17,5	26,6
Totaal	67,7	49,7	58,8	69,3	50,8	60,1	68,8	51,0	59,9	68,3	51,4	59,9
EU-15	1999			2000			2001			2002		
	M	V	T	M	V	T	M	V	T	M	V	T
15-24 jaar	42,3	35,3	38,8	43,4	36,5	40,0	44,1	37,1	40,6	43,7	37,2	40,5
25-49 jaar	87,0	65,8	76,5	87,9	67,1	77,5	88,0	68,1	78,1	87,6	68,7	78,2
50-64 jaar	59,9	37,7	48,6	60,6	38,8	49,5	61,6	40,1	50,7	62,2	41,4	51,7
55-64 jaar	47,3	27,0	37,0	47,6	27,8	37,5	48,3	28,7	38,3	49,8	30,2	39,8
Totaal	71,7	52,7	62,2	72,5	53,9	63,2	73,0	54,9	64,0	72,9	55,5	64,2

Bron: NIS, Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK) en Eurostat, Labour Force Survey (LFS); bewerking Steunpunt WAV (jaarboek 2003).

Gepubliceerd op de website van de Administratie Werkgelegenheid van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

¹ Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming en VIONA-Stuurgroep Strategisch Arbeidsmarktonderzoek. De arbeidsmarkt in Vlaanderen. Jaarboek Editie 2003, 7.

Er is echter sprake van een samengedrukte loopbaan tussen de leeftijd van 25 en 49 jaar (tabel 2). In 2002 werkt van de leeftijdsgroep tussen 15 en 24 jaar 34,4%, in de Europese Unie 40,5%. Van de groep tussen 25 en 49 jaar is 84,2% aan de slag, in de Europese Unie 78,2%. Van de 50- en 55-plussers is er 40,6% en 25,6% aan het werk, in de EU 51,7% en 39,8%. De laatste twee percentages verschillen aanzienlijk van het Europees gemiddelde. In 2001 is de werkzaamheidsgraad van de 55-plussers in het Vlaams Gewest het laagste percentage in de Europese Unie (tabel 3).

Tabel 3: De werkzaamheidsgraad in de Europese Unie in 2001

	Bevolking (15 -64 jaar)	Mannen (15- 64 jaar)	Vrouwen (15-64 jaar)	Bevolking (55-64 jaar)
België	59,9%	68,8%	51,0%	25,1%
Vlaams Gewest	63,5%	72,1%	54,5%	26,0%
Denemarken	76,2%	80,2%	72,0%	58,0%
Duitsland (a)	65,4%	72,7%	57,9%	37,5%
Griekenland	55,4%	70,8%	40,9%	38,0%
Spanje	57,7%	72,4%	43,0%	39,2%
Frankrijk	62,8%	69,7%	56,0%	31,9%
Ierland	65,7%	76,4%	54,9%	46,8%
Italië	54,9%	68,6%	41,1%	28,1%
Luxemburg (a)	62,7%	75,0%	50,1%	26,7%
Nederland	74,1%	82,8%	65,2%	39,6%
Oostenrijk	68,4%	76,7%	60,1%	28,6%
Portugal	68,7%	76,8%	61,0%	50,1%
Finland	68,2%	70,9%	65,4%	45,8%
Zweden	74,1%	75,7%	72,4%	66,8%
Verenigd Koninkrijk	71,8%	78,3%	65,1%	52,3%
Europese Unie	64,1%	73,1%	55,0%	38,8%
Doelstelling 2010	70,0%		60,0%	50,0%

Situatie lente 2001. (a) Cijfers voor het jaar 2000.

Bron: Eurostat, NIS. (Bewerking Steunpunt WAV)

Bovendien daalt de werkzaamheidsgraad naarmate de leeftijd stijgt. Het percentage werkende personen in de oudste leeftijdsklassen loopt sterk uiteen: tussen 50 en 54 jaar werkt 65,3%, tussen 55 en 59 jaar 38,2% en tussen 60 en 64 jaar 11,3% (tabel 4).

Tabel 4: De werkzaamheidsgraad van ouderen naar geslacht in België en het Vlaams Gewest in 2002²

		Man	Vrouw	Totaal
		België	50-54 jaar	78,1 %
	55-59 jaar	50,9 %	27,2 %	39,0 %
	60-64 jaar	18,3 %	6,6 %	12,3 %
	50-64 jaar	52,7 %	29,3 %	40,9 %
Vlaams Gewest	50-54 jaar	82,1 %	47,8 %	65,3 %
	55-59 jaar	51,3 %	25,0 %	38,2 %
	60-64 jaar	17,1 %	5,7 %	11,3 %
	50-64 jaar	53,3 %	27,8 %	40,6 %

Bron: Eurostat LFS (Bewerking Steunpunt WAV)

² Herremans, W., Tielens, M., en S. Van Gils, Creativiteit en solidariteit, meer dan ooit nodig. Uitdagingen voor het toekomstig werkgelegenheidsbeleid. Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming, juli 2003, 19.

Verder is er een opmerkelijk verschil tussen mannen en vrouwen. In 2002 ligt volgens tabel 2 het percentage werkende vrouwen tussen 15 en 64 jaar (55,2%) beduidend lager dan het percentage werkende mannen (72,1%) hoewel de werkzaamheidsgraad van vrouwen sinds 1996 gestaag toenam door hun stijgende participatie op de arbeidsmarkt. Het verschil tussen mannen en vrouwen is ook merkbaar bij de oudste leeftijdsklassen. Van de vrouwelijke 50-plussers is nog 27,8% aan het werk tegenover 53,3% van de mannelijke 50-plussers (tabel 4).

De lage werkzaamheid in de jongste leeftijdsklassen van zowel mannen als vrouwen is het gevolg van de lange leerplicht en hoge scholarisatie in ons land, waardoor jongeren later intreden op de arbeidsmarkt.³

Tabel 5: Samenstelling van de bevolking tussen 50 en 64 jaar in het Vlaams Gewest in 2001⁴

	Bron	Totaal	%	% Mannen	% Vrouwen
WERKEND	NIS EAK	417.000	40,7	54,2	27,3
Waaronder deeltijds loopbaanonderbreking	RVA	22.700	2,2	1,3	3,1
Waaronder halftijds brugpensioen	RVA	900	0,1	0,1	0,0
NIET-WERKEND WERKZOEKEND	VDAB	13.100	1,3	1,4	1,2
NIET-BEROEPSACTIEF					
voltijds loopbaanonderbreking	RVA	2.600	0,3	0,2	0,3
voltijds brugpensioen	RVA	71.600	7,0	12,3	1,7
vrijgestelde oudere werklozen	RVA	86.000	8,4	8,8	8,0
Gepensioneerd	NIS EAK	183.000	17,9	14,3	21,4
Arbeidsongeschikt	NIS EAK	69.000	6,7	8,6	4,9
Huishouden	NIS EAK	181.500	17,7	0,3	35,2
TOTAAL		1.023.800	100,0	100,0	100,0

Bron: NIS, EAK, RVA, VDAB (Bewerking Steunpunt WAV)

De lage werkzaamheidsgraad van de ouderen heeft tal van andere oorzaken. De wettelijke pensioenleeftijd ligt op 65 jaar voor mannen en op 62 jaar voor vrouwen. In 2004 wordt de leeftijd voor vrouwen opgetrokken tot 63 jaar en zal geleidelijk worden verhoogd tot 65 jaar tegen 2009. Toch is van de 50- tot 64-jarigen slechts 40,6% aan de slag, is 1,3% niet-werkend werkzoekend en is de rest niet-beroepsactief (tabel 5). De opvallende lagere en leeftijdsgebonden dalende werkzaamheid bij oudere vrouwen is historisch te verklaren vanuit het kostwinnersmodel dat in België en Vlaanderen redelijk lang standhield.⁵ Anno 2000 vertaalt dit zich in de lage activiteitsgraad bij vrouwen ouder dan 45 jaar. Van de vrouwen tussen 50 en 64 jaar is 35,2% niet buitenshuis beroepsactief, maar werkt in het huishouden en is 21,4% vervroegd gepensioneerd (tabel 5). Er zijn vrouwen die nooit buitenshuis hebben gewerkt en er zijn vrouwen met een werkende partner die voortijdig hun beroepsloopbaan beëindigen en terug bij het kostwinnersmodel aansluiten. Sinds de jaren '70 won het tweeverdienersmodel echter veld waardoor meer vrouwen op de arbeidsmarkt gingen participeren. Naarmate deze generatie cohortegewijs doorheen de leeftijdsklassen opschuift, verhoogt de werkzaamheidsgraad van de vrouwen. Van de mannen tussen 50 en 64 jaar is

³ Van Wichelen, L., Ouderen terug aan het werk? Steunpunt WAV, *Nieuwsbrief* 1 / 2, 2000, 9.

⁴ Tielsens, M., De zilvervloot, klaar voor het ruime sop? Paper voor het Derde Vlaams-Nederlandse arbeidsmarktcongres, "De diversiteit in levenslopen: consequenties voor de arbeidsmarkt", Rotterdam, 10 oktober 2002. Steunpunt WAV, Leuven, oktober 2002, 2.

⁵ Ibidem, 11.

12,3% op voltijds brugpensioen, 14,3% vervroegd gepensioneerd en 8,6% arbeidsongeschikt (tabel 5). De werkloosheidsverzekering biedt oudere werklozen ook de mogelijkheid om niet meer beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt en deze op die manier voortijdig te verlaten. De percentages vrijgestelde oudere werkloze mannen en vrouwen verschillen niet zo erg: respectievelijk 8,8% en 8,0%. De minimumleeftijd voor de oudere niet-werkende werklozen die beschikbaar dienen te zijn voor de arbeidsmarkt, is vanaf juli 2002 bovendien opgetrokken tot 56 jaar, in afwachting dat die leeftijd geleidelijk op 58 jaar wordt gebracht in 2004. De vermelde percentages zullen in de toekomst nog lager komen te liggen.

Naar een verhoging van de werkzaamheidsgraad, ook van oudere werknemers

Sinds de Europese top van Lissabon in maart 2000 staat de verhoging van de werkzaamheidsgraad hoog op de Europese agenda. Als centrale doelstelling werd de lat gelegd op een werkzaamheidsgraad van 70% voor de bevolking op beroepsactieve leeftijd. De top van Stockholm voegde daar nog aan toe dat de werkzaamheidsgraad voor ouderen (55j-64j) tegen 2010 moet verhogen tot 50%. De ouderen krijgen bijzondere aandacht in de activeringsplannen die onze welvaartsstaat moeten overeind houden.

In navolging van deze Europese richtlijnen en volgens afspraken gemaakt in het Pact van Vilvoorde in 2001 streven de Vlaamse overheid en sociale partners ernaar tegen 2010 eveneens een werkzaamheidsgraad van 70% van de bevolking op beroepsactieve leeftijd zo dicht mogelijk te benaderen, voor vrouwen tussen 15 en 64 jaar 60% en voor 55- tot 64-jarigen 50%.

Arbeid biedt een mogelijkheid tot volwaardige maatschappelijke participatie, maar men wil met de verhoging van de werkzaamheidsgraad ook een grotere maatschappelijke samenhang en solidariteit nastreven en de eventuele discriminatie van ouderen en verspilling van menselijk potentieel tegengaan. Men wil de welvaart veilig stellen en de actieve en niet-actieve bevolking in evenwicht houden. Het werkgelegenheids- en arbeidsmarktbeleid gaat niet uitsluitend om het verlagen of laag houden van de werkloosheid. Hoe groter het aantal werkende personen in de bevolking, hoe groter het draagvlak voor sociale uitkeringen en sociale voorzieningen is, en hoe groter ook de mogelijkheden zijn om de fiscale druk voor de werkenden te verlichten. In deze context spreekt men van “de actieve welvaartsstaat”.

Bovendien wil men met de verhoging van de werkzaamheidsgraad preventief inspelen op de vergrijzing van de bevolking (tabel 6 en grafieken 1, 2, 3 en 4). Men houdt er rekening mee dat we steeds ouder worden. De babyboomgeneratie van de periode 1955-1965 is inmiddels tussen 35 en 44 jaar en schuift langzaam in de richting van de pensioengerechtigde leeftijd op. Het aantal geboortes daalt. In 2002 is 17,2% van de Vlaamse bevolking 65 jaar of ouder, 66% tussen 15 en 64 jaar en 16,8% tussen 0 en 14 jaar. De groep van 0 tot 4 jarigen is in 2002 net iets groter dan de groep tussen 60 en 64 jaar.

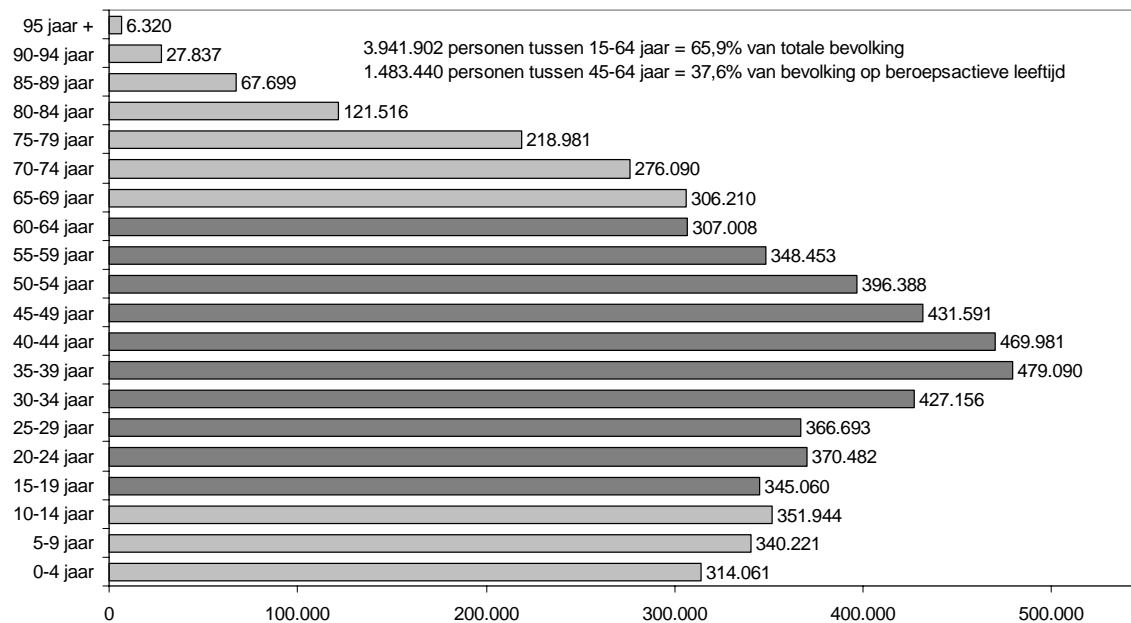
De verhoging van de werkzaamheidsgraad moet ook voorkomen dat er op termijn een krapte op de arbeidsmarkt ontstaat door de vroege uittrede van ouderen. Na 2010 zal het aantal beschikbare arbeidskrachten demografisch gezien sterk afnemen en zullen de 45-plussers een groot deel van de bevolking op beroepsactieve leeftijd uitmaken. In de veronderstelling dat de leeftijdsklassen uit 2002 ongewijzigd doorschuiven – we houden geen rekening met de daling van de bevolking in de oudere leeftijdsklassen - en dat het aantal geboorten gelijk blijft, zal de bevolking op beroepsactieve leeftijd in absolute cijfers eerst stijgen van 3.941.902 personen in 2002 naar 3.978.606 personen in 2012 en vervolgens dalen naar 3.778.749 in 2022. Het aandeel 45-plussers tussen 45 en 64 jaar zal daarentegen stijgen van 37,6% in 2002, naar 44,6% in 2012 en 46,12% in 2022 (grafiek 2 en 3). Zoals uit de prognose in grafiek 4 blijkt, is de babyboomgeneratie tegen 2030 bijna helemaal op pensioen.

Tabel 6: Aantal en percentage personen in de Vlaamse bevolking in 2002

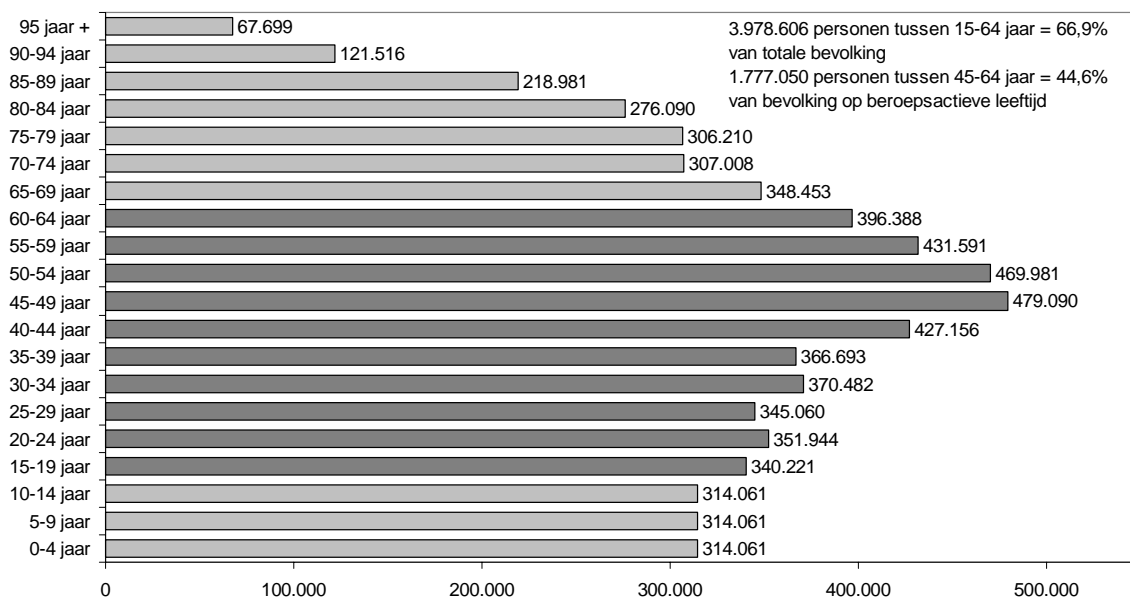
Leeftijd	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	
Aantal	314.061	340.221	351.944	345.060	370.482	366.693	427.156	479.090	469.981	431.591	
%	5,3	5,7	5,9	5,8	6,2	6,1	7,2	8,0	7,9	7,2	
Leeftijd	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95+	Totaal
Aantal	396.388	348.453	307.008	306.210	276.090	218.981	121.516	67.699	27.837	6.320	5.972.781
%	6,6	5,8	5,1	5,1	4,6	3,7	2,0	1,1	0,5	0,1	100,0

Bron: NIS, Rijksregister, APS Vlaanderen.

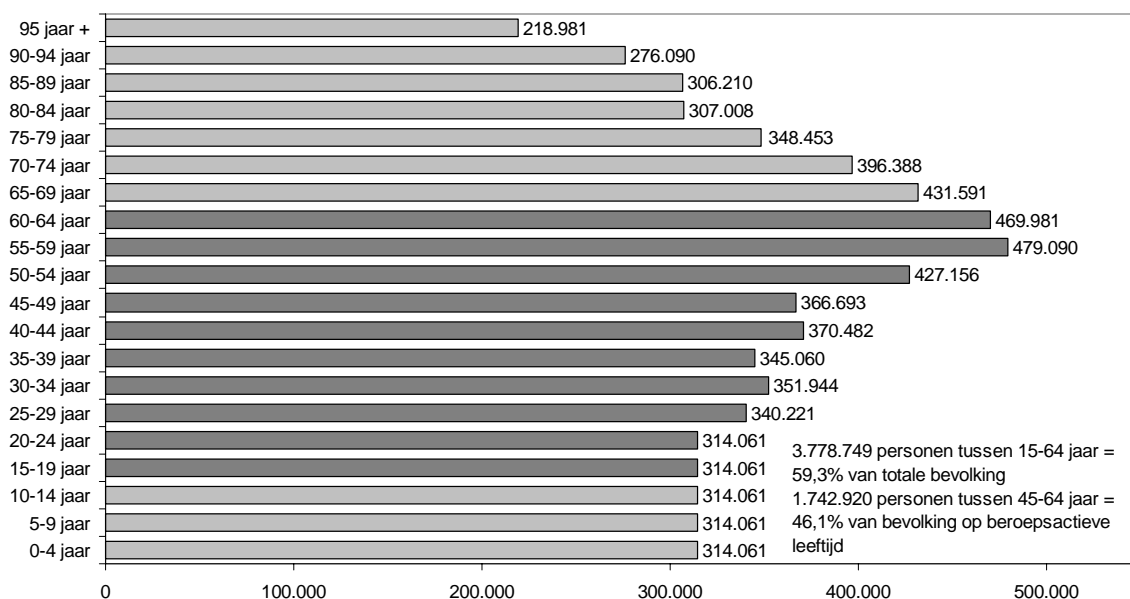
Grafiek 1: Bevolking naar leeftijd in het Vlaams Gewest in 2002: 5.972.781 personen (NIS, Rijksregister, APS Vlaanderen)

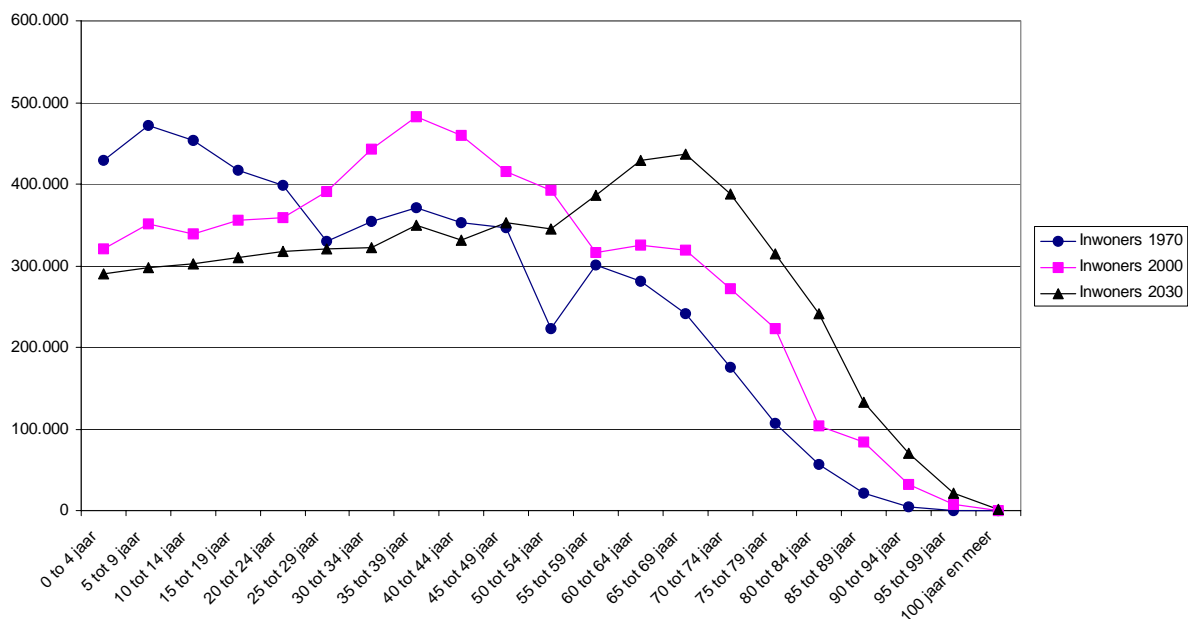
Grafiek 2: Bevolking naar leeftijd in het Vlaams Gewest in 2012
 in de veronderstelling dat de leeftijdsklassen uit 2002 ongewijzigd doorschuiven
 en het aantal geboorten gelijk blijft

Grafiek 3: Bevolking naar leeftijd in het Vlaams Gewest in 2022
 in de veronderstelling dat de leeftijdsklassen uit 2002 ongewijzigd doorschuiven
 en het aantal geboorten gelijk blijft

Grafiek 4: Inwoners op 1/1/1970, 1/1/2000 en geschat aantal inwoners op 1/1/2030 - Vlaams Gewest

Bron: Willems, P., Leeftijdsofbouw en geboortenstroom, <http://www.cgbs.be>, Monitoring - Inhoud monitoring - Geboorten, 14 juni 2001.

Moeizame verhoging van de werkzaamheidsgraad van oudere werknemers⁶

Van de Vlaamse bevolking op beroepsactieve leeftijd van ongeveer 4 miljoen personen is er in 2000 ongeveer één derde (1,4 miljoen) niet actief op de arbeidsmarkt en niet werkzoekend werkloos. Het gaat om studerende jongeren, huisvrouwen en -mannen, niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde werklozen en vervroegde uittreeders. Een belangrijk deel van de 'stille arbeidsreserve' is tussen de 50 en 64 jaar.

Het ziet er echter niet naar uit dat de verhoging van de werkzaamheidsgraad van de oudere werknemers zo makkelijk zal kunnen worden gerealiseerd. Uit tabel 2 blijkt dat er weinig beweging in de werkzaamheidsgraad van 50- en 55-plussers zit. Allerlei elementen spelen een rol. Diverse onderzoekers en instanties proberen de doorslaggevende factoren te achterhalen waarom 50-plussers niet (meer) werken.

Vanzelfsprekend is het globale arbeidsaanbod belangrijk en zijn er in een minder gunstige conjunctuur minder banen voor handen. Daarnaast spelen op de arbeidsmarkt zelf allerlei effecten die de tewerkstelling van oudere werknemers beïnvloeden.

⁶ Voor literatuur bij dit onderdeel verwijzen we naar de bibliografie.

Hun plaats binnen de bedrijfsorganisatie is niet altijd vanzelfsprekend en men houdt hen niet altijd graag tot de normale pensioenleeftijd in de onderneming. Oudere werknemers kunnen van de arbeidsmarkt verdwijnen door ontslag bijvoorbeeld omwille van herstructurering. De productiviteit en rentabiliteit van oudere werknemers wordt immers vaak in vraag gesteld, omwille van veroudering en gezondheidsproblemen, maar ook om hun vermeende lagere inzetbaarheid⁷, werkbaarheid⁸, flexibiliteit en afnemende arbeidsmotivatie. Er wordt onderzocht in hoeverre deze opvattingen over de productiviteit, inzetbaarheid, werkbaarheid, arbeidsmotivatie en rentabiliteit van oudere werknemers met de realiteit stroken, dan wel dat het om beeldvorming rond, vooroordelen tegenover en eventueel discriminatie van ouderen gaat. Volgens diverse onderzoeken blijken oudere en jongere werknemers over verschillende troeven te beschikken en zijn er geen eenduidige aanwijzingen voor mindere prestaties van oudere werknemers.

Door loonanciënniteitssystemen kunnen oudere werknemers in eerste instantie meer aan een bedrijf kosten dan jongeren. De vraag is echter of bij het verdwijnen van oudere werknemers het globale kostenplaatje er gunstiger uit ziet. Wat kost het een onderneming om kostbare kennis en ervaring van oudere werknemers te verliezen? Wat kost het wanneer de werkdruk voor degenen die nog aan het werk blijven, verhoogt? Met het perspectief van een krimpende beroepsbevolking en in de context van een arbeidsmarkt die kampt met structureel onvervulde vacatures, zijn dit belangrijke vragen.

Verder kunnen zaken zoals institutionele voorzieningen (gunstige werkloosheidsuitkeringen, (brug)pensioenregelingen, Canada Dry⁹, enzovoort) ervoor zorgen dat oudere werknemers vervroegd van de arbeidsmarkt verdwijnen. Veel van deze maatregelen zijn bedoeld als maatregelen van sociale bescherming om werkloze ouderen die moeilijk opnieuw aan de slag

⁷ Er worden 6 verschillende dimensies onderscheiden in het employability-concept: inzetbaarheid op het vlak van het uitvoeren van een andere functie, inzetbaarheid op het vlak van het werken volgens andere uurschema's, opleidingsbereidheid, geografische inzetbaarheid, bereidheid om in een totaal ander functiegebied (afdeling) te gaan werken, houding ten opzichte van verandering.

⁸ Het concept van de werkbaarheid heeft betrekking op 1) de indicatoren van gezondheid en welbevinden van werknemers in hun werksituatie (plezier in het werk, spanning en herstelbehoefte, slaapkwaliteit, psycho-somatische klachten, absentieïsme, verloopintentie...) en 2) de kenmerken van de werksituatie die de gezondheid en het welbevinden van betrokkenen beïnvloeden (werktempo, mentale arbeidsbelasting, regel- en overlegmogelijkheden, werksfeer en sociale ondersteuning, opleidingskansen, combineerbaarheid werk met privé-engagementen...). Met de steun van de Vlaamse regering, VIONA en het ESF voert STV-Innovatie & Arbeid een "nulmeting" van de werkbaarheidsgraad uit in 2004. Twee andere meetmomenten zijn voorzien, in 2007 (tussentijdse evaluatie) en 2010 (eindevaluatie). "Dankzij een verhoging van de kwaliteit van de arbeid, de kwaliteit van de arbeidsorganisatie en de kwaliteit van de loopbaan is in 2010 werkzaam worden en blijven voor iedereen aantrekkelijk. In 2010 ligt de werkbaarheidsgraad substantieel hoger". Zo luidt doelstelling 4 van het Pact van Vilvoorde van november 2001, gezamenlijk engagement van de Vlaamse regering en de Vlaamse sociale partners. Ook binnen het bedrijfsleven groeit het bewustzijn van de kosten van een gebrekkige kwaliteit van de arbeid. De kosten van de medische behandeling van werkgerelateerde gezondheidsproblemen, langdurige arbeidsongeschiktheid en vervroegde uitredingen ten gevolge van welzijnsproblemen vertegenwoordigen een belangrijke deel van het socialezekerheidsbudget en jagen op die manier loonlasten de hoogte in. De doelstelling om meer mensen langer aan het werk te houden om de problemen van de vergrijzing aan te pakken, vergt passende aandacht voor welzijn en stress op het werk.

⁹ Canada Dry-systemen zijn voordelen die worden toegekend door de werkgever aan de ontslagen werknemer en die vergelijkbaar zijn met de voordelen die worden toegekend in het kader van brugpensioen. Het gaat hier om een praktijk die de brugpensioenreglementering omzeilt in termen van leeftijdsriteria, ontslagpercentage... 50-plussers kunnen op deze manier makkelijker vrijwillig worden ontslagen. Bovenop hun werkloosheidsuitkering krijgen ze van hun werkgever een bijzondere toelage waardoor ze evenveel krijgen als een bruggepensioneerde. De werkgever dient er echter geen sociale zekerheidsbijdragen op te betalen vermits het een aanvulling is op een sociale zekerheidsuitkering. Vooral bedrijven uit de profitdienstensector zouden dit stelsel gebruiken als alternatief voor het brugpensioenstelsel dat de laatste jaren door het beleid wordt afgeremd. Zie: Persmededeling "Het stimuleren van de tewerkstelling van de 50-plussers in België", Laurette Onkelinx, Federaal Minister van Arbeid, 16 januari 2002. Zie: Hoge Raad voor de Werkgelegenheid, *Verslag 2000*. Federaal Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid, p.81.

geraken, op te vangen en tegelijk de weg vrij te maken voor meer banen voor jongeren. Intussen is het vervroegd laten uittreden van oudere werknemers onder deze stelsels dermate aanvaard en veralgemeend geraakt, dat het effect ervan in de huidige maatschappelijke context vragen oproept.

Oudere werknemers kunnen ook van de arbeidsmarkt verdwijnen als gevolg van voor hen onaantrekkelijke arbeidsvoorwaarden en –omstandigheden en van voor hen ongunstige perspectieven inzake hun positie op de arbeidsmarkt binnen of buiten hun onderneming. Oudere werknemers kunnen op een bepaald moment zelf afhaken, omdat ze zichzelf niet (meer) geschikt of competent achten (zelfdiscriminatie), omwille van daadwerkelijk te hoge fysieke of psychische belasting, omwille van persoonlijke (familiale) omstandigheden, financiële afwegingen of omdat ze het op het einde van hun loopbaan rustiger aan willen doen. Ze kunnen de arbeidsmarkt snel verlaten bijvoorbeeld door ziekte of arbeidsongeschiktheid of zich met het vooruitzicht op een vroegtijdig loopbaaneinde gaan “voorsorteren” en zich geleidelijk uit de beroepsactieve arbeid terugtrekken. De beslissing om zelf de arbeidsmarkt te verlaten wordt sterk beïnvloed door het algemeen maatschappelijk fenomeen van de vroegtijdige pensionering.

Eens ze de arbeidsmarkt verlaten hebben, blijkt de herintrede van oudere werknemers bovendien nog erg moeilijk te realiseren en zijn ze zelf erg moeilijk tot een herintrede te mobiliseren. Bovendien is de kans voor ouderen om aan een job te raken is volgens WAV-Steunpunt daarbij in vergelijking met het Europees gemiddelde in Vlaanderen erg laag. Naast een “gender gap” en “education gap” (het probleem stelt zich ook voor vrouwen en laaggeschoolden) is er een “generation gap”. Wat betreft de benadeling van de vrouwen op de arbeidsmarkt, zit Vlaanderen nog in de middenmoot. De arbeidskansen van laaggeschoolden en ouderen horen echter bij de laagste in Europa. Voor laaggeschoolden doet het Verenigd Koninkrijk het nog slechter, maar geen enkel land of regio in Europa geeft zijn ouderen zo weinig kansen op een job als Vlaanderen.

Maatregelen ter bevordering van de tewerkstelling van oudere werknemers

Het huidige lage percentage werkende ouderen neemt echter niet weg dat hun aandeel op de arbeidsmarkt hoe dan ook zal toenemen, precies omdat de babyboomgeneratie ouder wordt. In de toekomst zullen er normaal gesproken meer oudere werknemers op de arbeidsmarkt actief zijn dan voorheen.

Met dit perspectief voor ogen is er meer aandacht voor de tewerkstelling en de noden van oudere werknemers. Zo gaat men ervan uit dat ouderen enkel langer zullen willen én kunnen blijven werken als er oog is voor kwaliteit van arbeid en leven, als het werken op oudere leeftijd aantrekkelijk en haalbaar is vanuit het oogpunt van bijvoorbeeld stress, welbevinden, gezondheid en de combinatie van arbeid, gezin en persoonlijk leven. De federale en

gewestelijke overheden nemen maatregelen om het werken voor ouderen aantrekkelijk en haalbaar te maken en om het voor bedrijven aantrekkelijk te maken om oudere werknemers in dienst te nemen of te houden. Sociale partners maken afspraken op diverse niveaus. Ondernemingen staan meer stil bij een eindeloopbaanbeleid en een leeftijdsbewust personeelsbeleid in het algemeen.

Onderzoeksopzet: profiel van oudere werknemers en leeftijdsopbouw van sectoren

Als men voor de oudere werknemers maatregelen wil nemen, dan zijn enkele cruciale vragen waar de nog werkende ouderen aan de slag zijn en wie ze zijn.

Op vraag van de Vlaamse sociale partners en op basis van statistische gegevens van 2000 van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid en de Enquête naar de Arbeidskrachten van het Nationaal Instituut voor de Statistiek onderzoekt STV-Innovatie & Arbeid de loontrekkende tewerkstelling van de oudere werknemers in het Vlaams Gewest. We bestuderen de leeftijdsstructuren van achttien industriële sectoren en veertien profitdienstensectoren in detail en kijken naar een aantal kenmerken van oudere werknemers. In welke sectoren en welke bedrijven zijn oudere werknemers terug te vinden? Hoe zijn de oudere werknemers samengesteld naar geslacht, statuut (arbeider of bediende) en arbeidsregime (voltijds of deeltijds) in vergelijking met het geheel van de loontrekkenden? Welke diploma's en welke beroepen vinden we doorgaans bij de oudere werknemers terug? Welke sectoren hebben een bijzondere leeftijdsstructuur? Vanaf welke leeftijd zijn er in een sector bijvoorbeeld relatief minder tewerkgestelden dan personen in de bevolking? En in welke mate wijkt de leeftijdsopbouw van een sector af van de leeftijdsopbouw van de gehele profitnijverheid?

Bemerkingen bij de gebruikte statistische gegevens

De bespreking is gebaseerd op statistische gegevens over de loontrekkende tewerkgestelden in het Vlaams Gewest van 2000 ter beschikking gesteld door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid. We maken gebruik van de gecentraliseerde statistieken van de RSZ.¹⁰ Dit zijn statistieken opgemaakt op basis van de onderneming als een homogeen geheel. Eén enkele activiteit, met name de hoofdactiviteit, en één enkele lokalisatie, met name de hoofdzetel (niet altijd de maatschappelijke zetel), wordt in aanmerking genomen. Dat betekent dat de werknemers op het niveau van de werkgever worden geteld. Bijvoorbeeld, alle werknemers die voor één zelfde distributiebedrijf verspreid over het Vlaams Gewest werken, worden in de statistieken bij deze ene werkgever ingedeeld. De statistieken zijn gebaseerd op de

¹⁰ Rijksdienst voor sociale zekerheid. Loontrekkenden tewerkstelling (RSZ) voor het tweede kwartaal 2001, 7-9.

kwartaalaangiften. De telling van de loontrekkende tewerkgestelde werknemers wordt uitgevoerd op de laatste dag van het kwartaal.¹¹

De volgende RSZ-gegevens worden gebruikt::

- gegevens van het tweede kwartaal 2000: 30 juni 2000
- alle NACE-sectoren op 2 digit, omgezet naar de WAV-indeling (zie verder)
- bedrijfsgrootte: 9 dimensieklassen, samengevoegd tot 5 dimensieklassen
- 5 jaren leeftijdsklassen
- geslacht
- arbeidsregime: voltijds of deeltijds
- statuut: arbeider of bediende

Zoals voorzien in het onderzoeksopzet beperken we de analyse tot de gegevens van de profitsector: de secundaire industriële sector en tertiaire profitdienstensector. De primaire sector (landbouw en visserij) wordt niet in de analyse betrokken omdat deze nog maar weinig loontrekkenden telt. De quartaire sector die deels onder de publieke sector valt en deels social profitsectoren groepeert, laten we buiten beschouwing. Voor de samenstelling van het oorspronkelijke RSZ-bestand verwijzen we naar de bijlagen.

In het geleverde RSZ-bestand ontbreken echter gegevens die onder diverse NACE-Bel codes vallen (zie bijlagen). Sommige sectoren zoals de financiële diensten tellen daarom minder loontrekkenden dan men zou verwachten. De codes ontbreken om diverse redenen: 1) van instellingen die betrekking hebben op de gemeenten en de provincies en ressorteren onder de Rijksdienst voor de Sociale Zekerheid van de Provinciale en de Plaatselijke Overheidsdiensten, 2) van een deel publieke instellingen waarvan de belangrijkste vestiging zich in Brussel bevindt, 3) omdat sommige codes alleen in Wallonië of Brussel terug te vinden zijn en 4) omdat enkele codes niet als hoofdactiviteit in de RSZ-bestanden voorkomen.

Verder gebruiken we gegevens uit de Enquête naar de Arbeidskrachten van juni 2000 van het Nationaal Instituut voor de Statistiek. De enquête is een op Europees vlak gecoördineerde steekproefenquête bij huishoudens.

¹¹ Bij deze telling worden geteld: 1) diegenen die op de laatste werkdag van het kwartaal aanwezig waren op het werk; 2) diegenen wiens arbeidsovereenkomst niet verbroken is maar wel geschorst wegens ziekte of ongeval voor zover de duur ervan geen twaalf maanden overschrijdt, wegens zwangerschaps- of bevallingsrust; 3) de werknemers die op de beschouwde dag niet op het werk aanwezig zijn wegens vakantie, staking, gedeeltelijke of toevallige werkloosheid of al dan niet verantwoorde afwezigheid; 4) vervangers van werknemers in voltijdse loopbaanonderbreking. Werknemers met een voltijdse én een deeltijdse betrekking worden geteld. Indien een werknemer meerdere gelijktijdige arbeidsbetrekkingen heeft, wordt hij slechts eenmaal geteld en worden enkel die kenmerken (werkgevers- en prestatiegebonden kenmerken) weerhouden die verbonden zijn met de belangrijkste arbeidsovereenkomst.

De volgende EAK-gegevens worden gebruikt:

- gegevens van het tweede kwartaal 2000: 30 juni 2000
- alle NACE-sectoren op 2 digit, omgezet naar de WAV-indeling (zie verder)
- 5 jaren leeftijdsklassen
- geslacht
- diploma
- beroep

De sectorindeling

Bij de indeling van sectoren volgen we de WAV-sectorindeling van het Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming, die deze sinds 1997 gebruikt.

De sectoren zijn in vier hoofdsectoren ingedeeld: de primaire, secundaire, tertiaire en quataire sectoren. De subsectoren krijgen benamingen als s2 dranken, voeding en tabak, enzovoort. S2 staat voor sector 2 in de secundaire sector, enzovoort. In bijlage vindt men welke codes uit de Nace-Bel-nomenclatuur, door de RSZ gebruikt met betrekking tot de loontrekkende werkgelegenheid, met de 46 WAV-sectoren overeenstemmen.¹²

Voor het verwerken van het statistisch materiaal van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het Nationaal Instituut voor de Statistiek zijn we in een aantal gevallen verplicht enkele WAV-sectoren samen te voegen. De gegevens van de EAK zijn immers maar beschikbaar op twee digit, terwijl de WAV-herindeling van sommige subsectoren op drie digit is doorgevoerd. De samengevoegde sectoren, die voor het onderzoek relevant zijn: s5 vervaardiging van meubels en s18 overige industrie en t11 advies en bijstand aan ondernemingen en personen, t12 selectie en terbeschikkingstelling van personeel en t13 industriële reiniging.

Tot slot moeten we er ook op wijzen dat de Enquête naar de Arbeidskrachten geen gegevens ter beschikking heeft van de Nace-sector 98: met name de “slecht gedefinieerde activiteiten”.

¹² Op 1 juli 2003 werden een aantal wijzigingen in de Nace-Bel codes doorgevoerd. Voor dit onderzoek werd nog gebruik gemaakt van de indeling in voege voor 1 juli 2003.

De leeftijdsgrens: vanaf 45 jaar en ouder

Er bestaat geen definitie van “oudere werknemers”. Op welke leeftijd ligt de grens? Op 60, 55 of 50 jaar? We hanteren in dit onderzoek de leeftijdsgrens vanaf 45 jaar om een onderscheid tussen jongere en oudere werknemers te kunnen maken. Er zijn redelijke argumenten om de grens vanaf 45 jaar te gebruiken.

De werknemers van 45 jaar die nog werken, hebben op de arbeidsmarkt een keerpuntleeftijd bereikt. Vanaf 45 jaar heeft een werknemer normaal gesproken nog 20 jaar werken voor de boeg, maar de effectieve uittredeleeftijd in België bedraagt 57 jaar, 3 jaar vroeger dan gemiddeld in de Europese Unie en 5 jaar vroeger dan in de Scandinavische landen.¹³ Op de arbeidsmarkt wordt het vandaag om allerlei redenen niet als vanzelfsprekend ervaren dat een werknemer zijn of haar volledige loopbaan afmaakt. Verschillende werknemers en bedrijven houden daar bovendien reeds lang voor de effectieve uittredeleeftijd rekening mee, zelfs voor de leeftijd van 50 tot 54 jaar wanneer uittredebeslissingen worden genomen of bijvoorbeeld door collectief ontslag worden opgelegd. Het gevolg is dat “voorsorteer- en uitrangeer”-effecten al voor iets jongere werknemers beginnen te spelen dan enkel voor de oudere leeftijdsklassen vanaf 50 jaar.

Een illustratie hiervan vinden we in “De arbeidsmarkt in Vlaanderen. Jaarboek Editie 2003”. In Vlaanderen stroomde in de periode 2001-2002 ongeveer 5,4% van alle werkenden of 133.000 personen in 2001 uit naar een niet-werkende situatie.¹⁴ Het onvrijwillig verloop is het grootst met 48,8%. De onvrijwillige uitstroom is voor het grootste deel op conto te schrijven van ontslag, waaronder het brugpensioen en sluiting van de onderneming. Slechts een klein aandeel is een gevolg van ziekte of arbeidsongeschiktheid. Het aandeel onvrijwillig verloop neemt toe met de leeftijd, met uitzondering van de 55-plussers waar het aandeel van het natuurlijk verloop door pensioen sterker doorweegt. “Opvallend is dat bij de 45- tot 54-jarigen die hun job hebben verlaten en niet meer werken, maar liefst 64% zijn of haar job onvrijwillig heeft verlaten en dus nog niet op pensioen is (ongeveer 42% omwille van ontslag of sluiting van de onderneming; 15% omwille van arbeidsongeschiktheid; 7% omwille van brugpensioen). Dat is een zorgwekkende vaststelling gezien het aantal 45-plussers dat vanuit een niet-werkende situatie terug aan het werk gaat zeer miniem is. De meesten van hen zitten dus vaak ongewild zonder werk tot aan het pensioen.”

¹³ Jan Smets, Alle hens aan dek voor werk. Onze job-achterstand op Europa inhalen. Werkgelegenheidsconferentie 2003. Hoge Raad voor de Werkgelegenheid, Brussel, september 2003, 15.

¹⁴ Tielens, M., Mobiliteit tussen werk en niet-werk. Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming en VIONA-Stuurgroep Strategisch Arbeidsmarktonderzoek. De arbeidsmarkt in Vlaanderen. Jaarboek Editie 2003, 142.

De leeftijdsgrens van 45 jaar duikt de laatste jaren dan ook steeds vaker in het discours rond oudere werknemers op en in de maatregelen gericht op oudere werknemers. Enkele voorbeelden.

- De Hoge Raad voor de Werkgelegenheid maakt in haar jaarverslag een onderscheid tussen de volgende leeftijdsklassen: 15-24 jaar, 25-44 jaar, 45-54 jaar, 55-64 jaar.
- De federale wet tot verbetering van de werkgelegenheidsgraad van de werknemers van 5 september 2001 staat stil bij maatregelen voor werklozen van tenminste 45 jaar oud.
- Verschillende uitzendkantoren openden afdelingen voor de tewerkstelling van 45-plussers.
- Ondernemingen die een werkzoekende werkloze 45-plusser die een zeker aantal maanden werkloos is, in dienst nemen, kunnen volgens het Activa Plan +45 genieten van een tijdelijke vermindering van de RSZ-bijdragen voor de werknemer in kwestie.
- Sinds CAO 82 van 15 september 2002 hebben ontslagen werknemers van minstens 45 jaar met minstens een jaar dienstanciënniteit recht op een outplacementbegeleiding.
- Cevora, het vormingscentrum van het paritair Comité 218 (ANPCB) voor de bedienden startte begin 2003 een campagne rond opleidingsprogramma's voor 45-plussers.
- De Nationale Arbeidsraad vraagt in de aanbeveling aan de paritaire comités in verband met de rapportering van de sectorale vormingsinspanningen van 27 januari 2004 te rapporteren over de opgeleide personen volgens de volgende leeftijdsindeling: jonger dan of gelijk aan 25 jaar, van 26 tot 44 jaar en van 45 jaar en ouder.

De leeftijd van 45 jaar wordt met andere woorden als de sleutelleeftijd beschouwd. De redenering is dat maatregelen voor werknemers van 50, 55, 60 jaar en ouder hun nut bewijzen, maar dat effecten die de vroegtijdige uitstroom bevorderen, al veel eerder vanaf de 45-jarigen moeten worden opgevangen.

Een beschrijvende analyse: alleen cijfers in dit dossier

De in dit dossier gepresenteerde gegevens kunnen slechts gedeeltelijk de samenstelling en de leeftijdsstructuur van sectoren verklaren. Tal van factoren en dynamieken beïnvloeden de tewerkstelling en de kenmerken van de loontrekkenden in een sector, en dus ook in welke mate er oudere werknemers aan het werk zijn.

Het dossier geeft geen duiding bij de situatie in de sectoren. Binnen het bestek van het onderzoek was het onmogelijk om iedere sector voldoende te leren kennen om de gegevens tegen de achtergrond van iedere sector te kunnen interpreteren. We hopen echter dat de cijfergegevens zullen helpen om de situatie van de loontrekkenden en de oudere werknemers in de diverse sectoren beter te kunnen duiden.

In de leeswijzer, als bijlage in deel 1 en toegevoegd aan deel 2 (industriesectoren) en deel 3 (sectoren van profitdiensten), worden enkele mogelijke elementen op een rij gezet aan de hand waarvan men de grafieken en informatie over de sectoren zou kunnen interpreteren.

Hoe de sectorrapporten lezen...: een voorbeeld

Ieder sectorrapport, met bijhorende tabellen en grafieken, is op dezelfde manier samengesteld. We geven het **voorbeeld van de sector van de vervaardiging van glas, bakstenen, cement en andere bouwmaterialen**, met 19.464 loontrekkenden en 5.735 loontrekkenden van 45 jaar en ouder.

Sector, bevolking en profitsector: een vergelijking naar leeftijd (RSZ en Rijksregister)

- We geven aan welk percentage de sector in de bevolking op beroepsactieve leeftijd en de profitsector uitmaakt.
- We vergelijken het gemiddeld percentage 45-plussers van de sector met dat van de bevolking op beroepsactieve leeftijd en de profitsector.

1. De sector en de bevolking	De sector maakt 0,5% van bevolking op beroepsactieve leeftijd uit.	Het gemiddeld percentage 45-plussers in de sector (29,5%) is lager dan het gemiddeld percentage 45-plussers in de bevolking op beroepsactieve leeftijd (37,2%).	Tabel 1
2. De sector en de profitsector	De sector maakt 1,6% van de profitsector uit.	Het gemiddeld percentage 45-plussers in de sector (29,5%) is hoger dan het gemiddeld percentage 45-plussers in de profitsector (21,9%).	Tabel 1

Sector en geslacht, statuut, arbeidsregime en bedrijfsklasse (RSZ)

- We bekijken de loontrekkenden en 45-plussers in de sector aan de hand van de kenmerken zoals geslacht, statuut, arbeidsregime en de belangrijkste bedrijfsklasse.
- We vergelijken de 45-plussers als groep naar deze kenmerken met de totale sector.
- We vergelijken de 45-plussers per bedrijfsklasse met de totale sector.

3. De belangrijkste personeelscategorieën in de sector	De tewerkstelling in de sector bestaat vooral uit mannen (88,8%), arbeiders (76,0%) en voltijds werkenden (95,4%).	Er zijn 29,5% 45-plussers in de sector waaronder 26,9% mannen, 21,5% arbeiders en 27,7% voltijds werkenden.	Tabel 2 Tabel 3 Grafiek 1 Grafiek 2 Grafiek 3
	De grootste groep loontrekkenden in de sector zijn mannelijke voltijdse arbeiders (70,7%).	De grootste groep 45-plussers in de sector zijn mannelijke voltijdse bedienden (19,7%).	
	De bedrijfsklasse van 50 tot 199 werknemers weegt in de sector het sterkst door met 29,4% van de loontrekkenden.	De grootste groep 45-plussers in de sector werkt in de bedrijfsklasse van 200 tot 999 werknemers (8,5%).	

4. De belangrijkste personeelscategorieën bij de 45-plussers als groep	In vergelijking met de hele sector zijn er bij de 45-plussers als groep meer mannen (91,4%), minder arbeiders (72,9%), minder voltijdsen (93,9%) en minder mannelijke voltijdse arbeiders (66,9%). Het hoogste percentage 45-plussers vinden we in de bedrijfsklasse van 200 tot 999 werknemers (28,9%).	Tabel 4
5. Het aandeel 45-plussers per bedrijfsklasse in vergelijking met het aandeel 45-plussers in de sector	In vergelijking met het gemiddeld percentage 45-plussers in de sector (29,5%) vinden we het hoogste percentage 45-plussers in de bedrijfsklasse van 1000 en meer werknemers (36,1%) en het laagste in de bedrijfsklasse van 0 tot 9 werknemers (22,6%).	Tabel 5 Grafiek 4

Sector en diploma en beroep (EAK)

- We bekijken de loontrekkenden en 45-plussers in de sector naar kenmerken zoals diploma en beroep.
- We vergelijken de 45-plussers als groep naar deze kenmerken met de totale sector.

6. De belangrijkste personeelscategorieën in de sector naar diploma en beroep	De meeste loontrekkenden in de sector hebben een diploma hoger secundair onderwijs (31,9%), ook bij de mannen (28,2%) en de vrouwen (3,7%).	Op de 28,1% 45-plussers in de sector heeft de grootste groep (8,9%) een diploma lager onderwijs, ook bij de mannen (8,3%) en de vrouwen (0,6%).	Tabel 6 Tabel 7 Tabel 8 Tabel 9
7. De belangrijkste personeelscategorieën bij de 45-plussers als groep naar diploma en beroep	De grootste groep loontrekkenden in de sector zijn geschoolde vakarbeiders (24,7%), ook bij de mannen (22,3%) en de vrouwen (2,4%).	Op de 28,1% 45-plussers in de sector zijn de grootste groep loontrekkenden ongeschoolde arbeiders en bedienden (7,2%), ook bij de mannen (6,6%) en de vrouwen (0,6%).	Tabel 7 Tabel 9
	In vergelijking met de hele sector hebben de meeste loontrekkenden bij de 45-plussers als groep een diploma lager onderwijs (31,6%), ook bij de mannen (29,5%) en de vrouwen (2,0%).		
	In vergelijking met de hele sector zijn de meeste loontrekkenden bij de 45-plussers als groep ongeschoolde arbeiders en bedienden (25,7%), ook bij de mannen (23,6%) en de vrouwen (2,0%).		

Leeftijdsopbouw van de sector in vergelijking met de leeftijdsopbouw van de bevolking en de profitsector (RSZ en Rijksregister)

We gaan na vanaf welke leeftijd de tewerkstelling in een sector verhoudingsgewijs eventueel lager ligt dan het aantal personen in de bevolking en in de profitsector.

- In grafiek 5 wordt de leeftijdsopbouw van de sector (bolletjeslijn) vergeleken met de leeftijdsopbouw van de bevolking op beroepsactieve leeftijd (blokjes) en van de profitsector (stippellijn). Er zijn in de sector procentueel minder mannen vanaf 60 jaar en minder vrouwen in alle leeftijdsklassen dan in de bevolking.
- Dit gegeven zegt echter niets over het feit of er nu veel of weinig vrouwelijke 45-plussers in de sector zijn. Om daarover een uitspraak te kunnen doen, houden we rekening met het feit dat er in de sector 88,8% mannen en 11,2% vrouwen werken. Het is hierdoor weinig realistisch te verwachten dat er procentueel evenveel vrouwen in alle leeftijdsklassen in de sector zijn als in de bevolking. We passen daarom de procentuele verdeling van de leeftijdsklassen van de mannelijke en vrouwelijke bevolking op de 88,2% mannen en 11,2% vrouwen toe. Bijvoorbeeld: de vrouwelijke 40- tot 44-jarigen maken in de bevolking 5,8% uit, of 0,1174089... op de 49,4% vrouwelijke bevolking. Dit getal, toegepast op de 11,2% vrouwen in de sector geeft 1,3%, met name het percentage vrouwen dat men in de sector zou kunnen verwachten indien er bij de 40-44-jarigen procentueel evenveel vrouwen als in de bevolking zouden zijn. Bij herberekening voor alle leeftijdsklassen volgens deze formule, blijkt dat er minder mannen vanaf 55 jaar en minder vrouwen vanaf 50 jaar in de sector in vergelijking met de bevolkingsverdeelsleutel (zie grafiek 6).
- In grafiek 7 wordt de leeftijdsopbouw van de sector vergeleken met verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de profitsector.

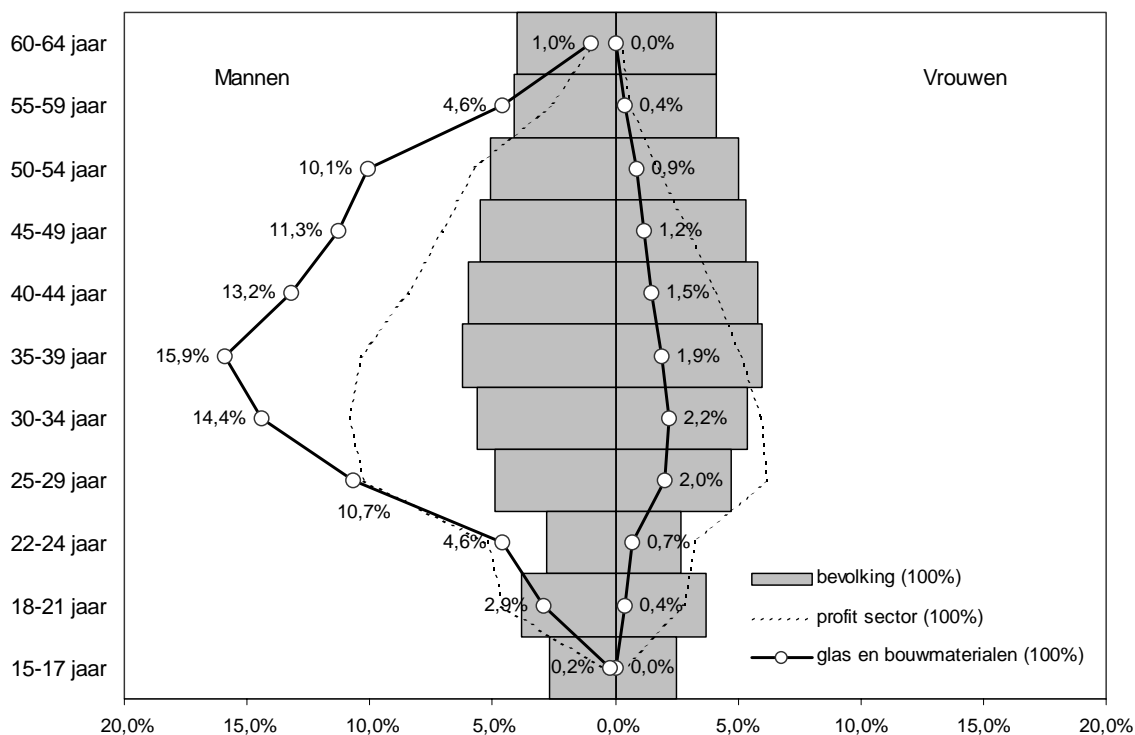
8. De leeftijdsopbouw van de sector in vergelijking met de leeftijdsopbouw van de bevolking	In vergelijking met de bevolking op beroepsactieve leeftijd (blokjes) zijn er in de sector van de vervaardiging van glas, bakstenen, cement en andere bouwmaterialen (bolletjeslijn) minder mannen vanaf 60 jaar en minder vrouwen in alle leeftijdsklassen.	Tabel 1 Grafiek 5
9. De leeftijdsopbouw van de sector in vergelijking met de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de bevolking	In de bevolking op beroepsactieve leeftijd zijn er bijna evenveel mannen (50,6%) als vrouwen (49,4%). We houden rekening met het percentage mannen (88,8%) en vrouwen (11,2%) in de sector van de vervaardiging van glas, bakstenen, cement en andere bouwmaterialen, maar passen de leeftijdsverdeling van de mannelijke en vrouwelijke bevolking (lichte lijn) op dit verschillend aandeel toe. Dan blijkt dat er minder mannen vanaf 55 jaar en minder vrouwen vanaf 50 jaar in de sector van de vervaardiging van glas, bakstenen, cement en andere bouwmaterialen zijn dan volgens de bevolkingsnorm zou kunnen worden verwacht.	Tabel 10 Grafiek 6

10. De leeftijds-opbouw in vergelijking met de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de profitsector

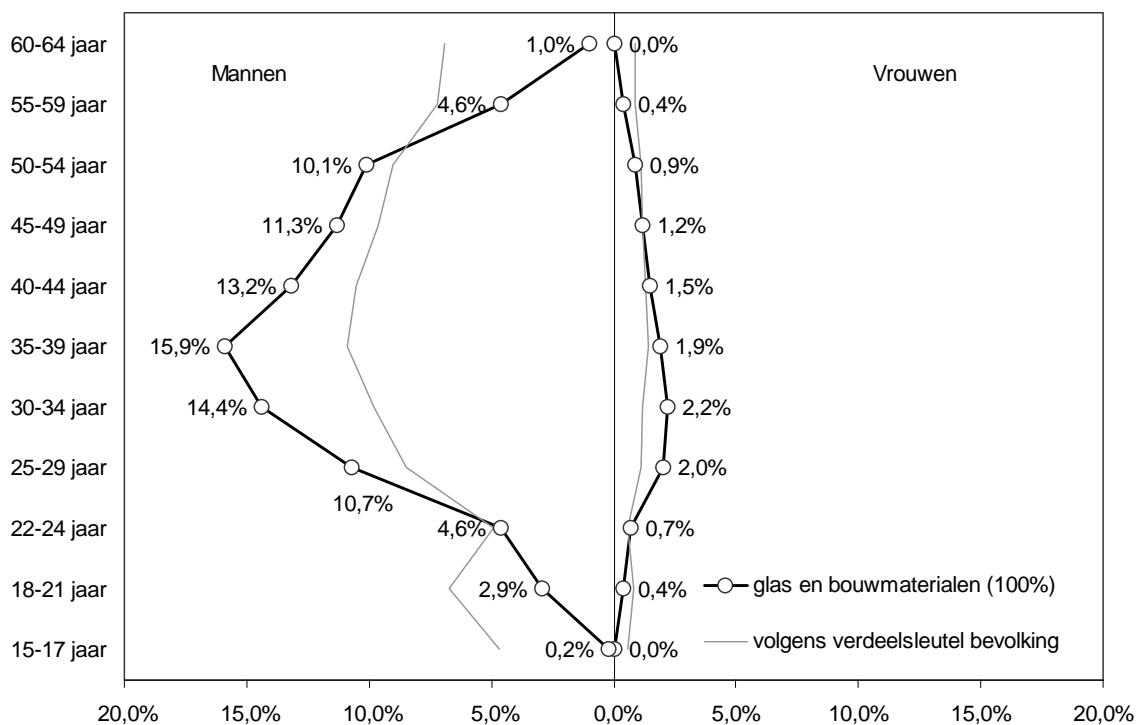
In de profitsector zijn er 66,7% mannen en 33,3% vrouwen. We houden rekening met het percentage mannen (88,8%) en vrouwen (11,2%) in de sector van de vervaardiging van glas, bakstenen, cement en andere bouwmaterialen, maar passen de leeftijdsverdeling van de mannen en de vrouwen in de profitsector (lichte lijn) op dit verschillend aandeel toe. Dan zien we dat er in de sector van de vervaardiging van glas, bakstenen, cement en andere bouwmaterialen meer mannen tussen 35 en 59 jaar en meer vrouwen tussen 30 en 59 jaar dan volgens de norm van de profitsector. De loontrekkenden in de sector van de vervaardiging van glas, bakstenen, cement en andere bouwmaterialen zijn globaal genomen ouder dan in de profitsector.

Tabel 11
Grafiek 7

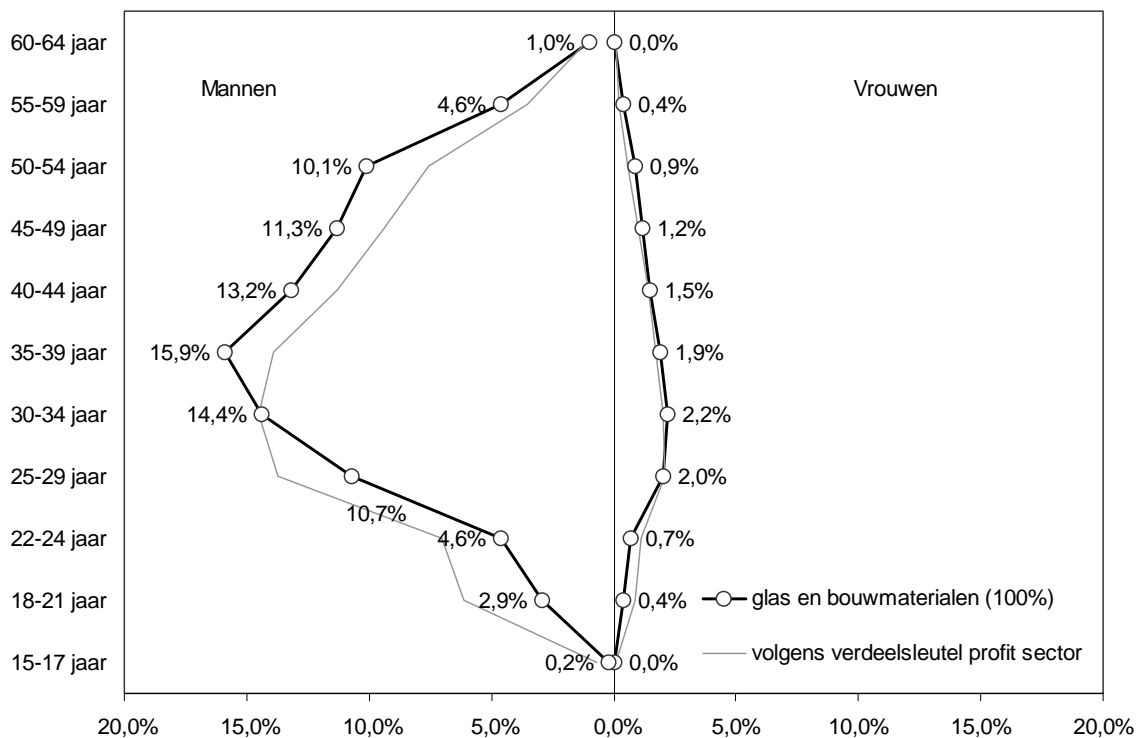
Grafiek 5: Leeftijdsopbouw in de sector van de vervaardiging van glas, bakstenen, cement en andere bouwmaterialen, de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

Grafiek 6: Leeftijdopbouw in de sector van de vervaardiging van glas, bakstenen, cement en andere bouwmaterialen bij toepassing van de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

Grafiek 7: Leeftijdopbouw in de sector van de vervaardiging van glas, bakstenen, cement en andere bouwmaterialen bij toepassing van de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw in de profit sector in 2000

1. Algemene analyse van de sectoren

Tweeëndertig sectoren en vooral RSZ-gegevens

In de profitsector (industrie en profitdiensten samen) bekijken we in totaal tweeëndertig sectoren: achttien industriële sectoren en veertien profitdienstensectoren. Twee sectoren laten we buiten beschouwing omdat ze heel weinig loontrekkenden tellen. De sector s1 winning van delfstoffen is zo goed als verdwenen door het stopzetten van de activiteiten in deze branche. De sector s19 elektriciteit, gas, stoom en water telt maar een klein aantal loontrekkenden die onder de private sector vallen. De overige tewerkgestelden in deze nijverheid ressorteren onder de openbare sector.

Er moet op gewezen worden dat de RSZ- en EAK-gegevens niet volledig vergelijkbaar zijn. Het aantal loontrekkenden waarop de statistieken van beide instellingen betrekking hebben, is niet hetzelfde, al ligt het in vele sectoren in dezelfde orde van grootte (tabel 7). In vier sectoren (voeding, textiel, kleding en glas- en bouwmaterialen) zijn de cijfers bijna identiek. Grote verschillen in de data zien we vooral in de sectoren van groothandel, kleinhandel, horeca, vervoer en vervoersondersteunende activiteiten. Verder zijn er verschillen voor de sector van de post en telecommunicatie en de financiële profitdiensten. In het RSZ-bestand werd alleen de private post en telecommunicatie opgenomen en voor de financiële profitdiensten werd enkel rekening gehouden met de tewerkstelling in het Vlaams Gewest. Tot slot zijn in de EAK de gegevens van de sectoren advies & bijstand aan personen en bedrijven, selectie en terbeschikkingstelling van personeel en industriële reiniging samengevoegd.

Voor de analyse baseren we ons in hoofdzaak op de RSZ-gegevens aangezien het hier om een volledig administratief bestand gaat. De EAK-gegevens zijn gebaseerd op een enquête en de analyseresultaten van de EAK-gegevens kunnen eerder als een aanduiding van bepaalde tendensen worden aanzien.

Tabel 7: Sectoren op basis van de RSZ- en EAK-gegevens in 2000

	RSZ	EAK Diploma	EAK Beroep
Totaal industrie	561.270	651.812	653.541
S2 dranken, voeding en tabak	65.929	66.419	66.419
S3 textielindustrie	36.020	36.982	36.982
S4 kleding, schoeisel, leer en bont	10.803	10.692	10.692
S5 meubelindustrie (in EAK samengevoegd met s18 overige industrie)	15.299	27.586	29.270
S6 houtindustrie	8.527	14.236	14.236
S7 grafische nijverheid	31.941	34.225	34.007
S8 chemische industrie	49.487	66.105	66.105
S9 rubber- en kunststofnijverheid	21.039	25.121	25.234
S10 glas en bouwmaterialen	19.464	20.096	20.096
S11 metallurgie	22.601	28.817	28.817
S12 metaalproducten	40.867	46.283	46.198
S13 machines, apparaten, werktuigen	26.271	32.918	33.035
S14 elektrische machines en apparaten	16.118	27.775	27.775
S15 kantoorcomputers, computers en audio-, video- & telecommunicatieapparatuur	17.887	21.511	21.629
S16 medische & precisieapparatuur	4.094	6.300	6.300
S17 transportmiddelenproductie	51.741	61.745	61.745
S18 overige industrie	7.127		
S20 bouw	115.254	125.001	125.001
Totaal profitediensten	683.560	729.996	729.230
T1 garagesector	31.486	28.922	28.885
T2 groothandel en handelsbemiddeling	110.551	66.394	66.257
T3 kleinhandel	100.371	131.114	130.967
T4 verhuurdiensten	11.631	9.102	9.102
T5 horeca	62.239	45.813	45.813
T6 vervoer	60.719	90.623	90.371
T7 vervoersondersteunende activiteiten	28.035	48.706	48.706
T8 private post en telecommunicatie (in EAK samen met niet-private post en telecommunicatie)	7.130	51.715	51.715
T9 financiële diensten (in EAK inclusief tewerkstelling in Brusselse hoofdzetels)	21.402	86.361	86.361
T10 informatica	23.158	29.838	29.734
T11 advies & bijstand aan bedrijven en personen (in EAK samengevoegd met T12 en T13)	65.153	123.319	123.319
T12 selectie en terbeschikkingstelling personeel	121.232		
T13 industriële reiniging	23.924		
T14 overige diensten aan personen	16.529	18.089	18.000
Totale profitsector	1.244.830	1.381.808	1.382.771

Twee sectoren zijn niet opgenomen: s1 delfstoffen omdat deze sector nog weinig loontrekkenden telt en s19 elektriciteit omdat er nauwelijks loontrekkenden onder een privaat statuut vallen. Bij de financiële diensten tellen we bij de RSZ enkel de tewerkstelling in het Vlaams Gewest en niet de tewerkstelling in de Brusselse bankzetels. Bij de post en telecommunicatiesector gaat het in het RSZ-bestand uitsluitend om private tewerkstelling. De overige industrie omvat bewerking van edelstenen en vervaardiging van juwelen, muziekinstrumenten, sportartikelen, spellen, overige industrie en recuperatie van recycleerbaar afval. De overige diensten aan personen omvatten wassen, chemische reinigen, kappen, begrafeniswezen, ... en particuliere huishoudens met werknemers.

De profitsector, industrie en profitdiensten en de bevolking op beroepsactieve leeftijd

De profitsector, industrie en profitdiensten vertegenwoordigen respectievelijk 31,6%, 14,3% en 17,4% van de Vlaamse bevolking op beroepsactieve leeftijd tussen 15 en 64 jaar. De profitdienstensector stelt meer loontrekkenden tewerk dan de industriële sector.

De tewerkstelling in de sectoren

In 2000 (tabel 8 en grafiek 5 en 6) stellen volgens de RSZ de tien belangrijkste sectoren 64,5% van de 1.244.830 loontrekkenden in de profitsector tewerk. Het gaat om zes profitdienstensectoren en vier industriële sectoren. Deze sectoren tellen tussen 4 en 10% van de loontrekkenden: t12 selectie en terbeschikkingstelling personeel (9,7%), s20 bouw (9,3%), t2 groothandel en handelsbemiddeling (8,9%), t3 kleinhandel (8,1%), s2 dranken, voeding en tabak (5,3%), t11 advies & bijstand aan bedrijven en personen (5,2%), t5 horeca (5,0%), t6 vervoer (4,9%), s17 transportmiddelenproductie (4,2%), s8 chemische industrie (4,0%).

In de industrie met 561.270 loontrekkenden zijn de belangrijkste sectoren: s20 bouw (20,5%), s2 dranken, voeding en tabak (11,7%), s17 transportmiddelenindustrie (9,2%), s8 chemische industrie (8,8%), s12 metaalproducten (7,3%).

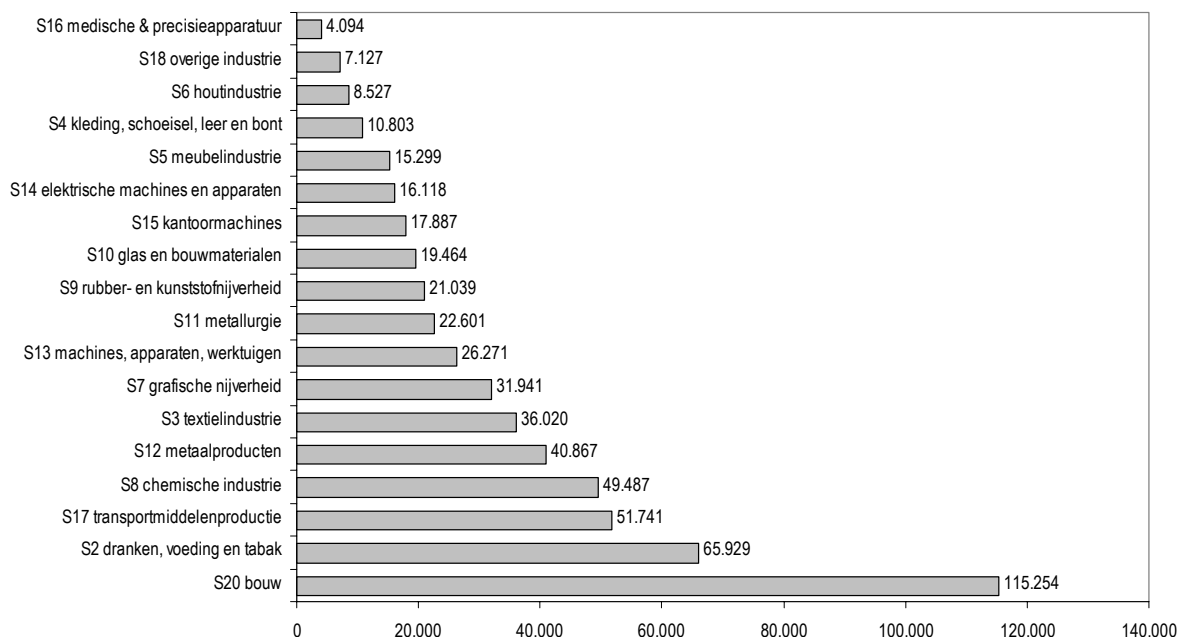
De top vijf sectoren in de profitdiensten met 683.560 loontrekkenden zijn: t12 selectie en terbeschikkingstelling van personeel (17,7%), t2 groothandel en handelsbemiddeling (16,2%), t3 kleinhandel (14,7%), t11 advies en bijstand aan bedrijven en personen (9,5%), t5 horeca (9,1%).

Twee sectoren zijn vrij klein in tegenstelling tot wat men zou verwachten, namelijk de post & telecommunicatiesector en de financiële diensten. De 7.130 loontrekkenden van de post & telecommunicatie horen tot de private post & telecommunicatie-sector in het Vlaams Gewest. De loontrekkenden met publiek statuut en die voor de nationale posteries met hoofdzetel in Brussel werken, zijn niet in de cijfers opgenomen. De sector van de financiële diensten is met 21.402 loontrekkenden kleiner dan verwacht omdat de belangrijkste bankzetels zich in Brussel bevinden en niet onder het Vlaams Gewest vallen.

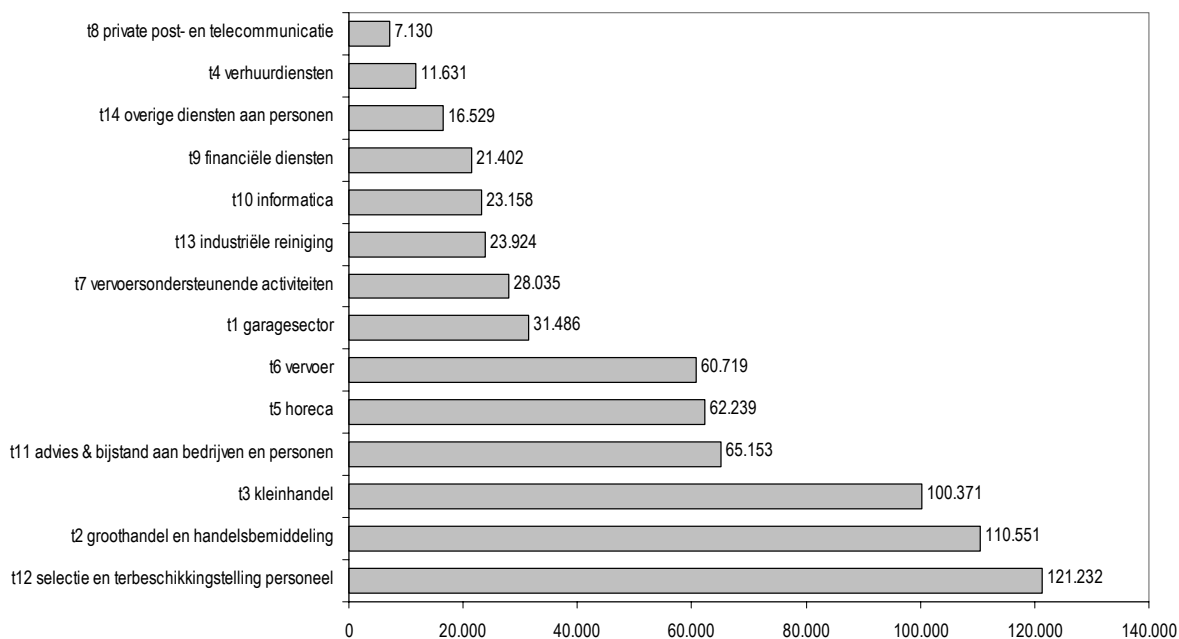
Tabel 8: Rangorde van sectoren volgens aandeel van de tewerkstelling in de profitsector in 2000 (RSZ)

WAV-Sectoren	Aantal loontrekkenden	% in profitsector	Rangschikking in profitsector
T12 selectie en terbeschikkingstelling personeel	121.232	9,7	1
S20 bouw	115.254	9,3	2
T2 groothandel en handelsbemiddeling	110.551	8,9	3
T3 kleinhandel	100.371	8,1	4
S2 dranken, voeding en tabak	65.929	5,3	5
T11 advies & bijstand aan bedrijven en personen	65.153	5,2	6
T5 horeca	62.239	5,0	7
T6 vervoer	60.719	4,9	8
S17 transportmiddelenproductie	51.741	4,2	9
S8 chemische industrie	49.487	4,0	10
S12 metaalproducten	40.867	3,3	11
S3 textielindustrie	36.020	2,9	12
S7 grafische nijverheid	31.941	2,6	13
T1 garagesector	31.486	2,5	14
T7 vervoersondersteunende activiteiten	28.035	2,3	15
S13 machines, apparaten, werktuigen	26.271	2,1	16
T13 industriële reiniging	23.924	1,9	17
T10 informatica	23.158	1,9	18
S11 metallurgie	22.601	1,8	19
T9 financiële diensten	21.402	1,7	20
S9 rubber- en kunststofnijverheid	21.039	1,7	21
S10 glas en bouwmaterialen	19.464	1,6	22
S15 kantoormachines, computers, audio-, video- en telecomapp	17.887	1,4	23
T14 overige diensten aan personen	16.529	1,3	24
S14 elektrische machines en apparaten	16.118	1,3	25
S5 meubelindustrie	15.299	1,2	26
T4 verhuurdiensten	11.631	0,9	27
S4 kleding, schoeisel, leer en bont	10.803	0,9	28
S6 houtindustrie	8.527	0,7	29
T8 private post- en telecommunicatie	7.130	0,6	30
S18 overige industrie	7.127	0,6	31
S16 medische & precisieapparatuur	4.094	0,3	32
S1 winning van delfstoffen	620	0,0	33
S19 elektriciteit, gas, stoom, water	181	0,0	34
Totaal	1.244.830	100,0	

Grafiek 5: Absoluut aantal loontrekkenden in de industrie (561.270) in 2000 (RSZ)

Grafiek 6: Absoluut aantal loontrekkenden in de profitdiensten (683.560) in 2000 (RSZ)

2. De profitsector

Algemeen
1.244.830 loontrekkenden

De 45-plussers
272.229 loontrekkenden

Sector en bevolking

1. De sector en de bevolking

De sector maakt 31,6% van de bevolking op beroepsactieve leeftijd uit.

Het gemiddeld percentage 45-plussers (21,9%) in de sector is lager dan het gemiddeld percentage 45-plussers in de bevolking (37,2%).

Tabel 1

Tabel 1: Verdeling van het aantal en percentage loontrekkenden in de profitsector en personen in de bevolking op beroepsactieve leeftijd naar geslacht en leeftijd in 2000

Leeftijd		15-17	18-21	22-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	45 +	Totaal
Profit sector	M	6.273	57.169	65.199	127.938	135.296	129.753	105.691	88.019	71.478	32.738	10.418	202.653	829.972
	V	5.290	35.138	40.227	76.582	73.863	63.420	50.762	37.016	21.683	8.058	2.819	69.576	414.858
	T	11.563	92.307	105.426	204.520	209.159	193.173	156.453	125.035	93.161	40.796	13.237	272.229	1.244.830
Bevolking	M	104.361	150.243	109.803	190.911	220.924	245.141	235.663	215.063	201.980	162.555	155.714	735.312	1.992.358
	V	99.882	143.729	107.254	185.825	213.689	237.129	227.794	207.305	195.645	161.208	162.030	726.188	1.941.490
	T	204.243	293.972	217.057	376.736	434.613	482.270	463.457	422.368	397.625	323.763	317.744	1.461.500	3.933.848
Profit Sector	M	0,5	4,6	5,2	10,3	10,9	10,4	8,5	7,1	5,7	2,6	0,8	16,3	66,7
	V	0,4	2,8	3,2	6,2	5,9	5,1	4,1	3,0	1,7	0,6	0,2	5,6	33,3
	T	0,9	7,4	8,5	16,4	16,8	15,5	12,6	10,0	7,5	3,3	1,1	21,9	100,0
Bevolking	M	2,7	3,8	2,8	4,9	5,6	6,2	6,0	5,5	5,1	4,1	4,0	18,7	50,6
	V	2,5	3,7	2,7	4,7	5,4	6,0	5,8	5,3	5,0	4,1	4,1	18,5	49,4
	T	5,2	7,5	5,5	9,6	11,0	12,3	11,8	10,7	10,1	8,2	8,1	37,2	100,0

M = Mannen, V = Vrouwen, T = Totaal.

Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000 en van het Rijksregister van 1 januari 2001.

De RSZ hanteert voor de jongste loontrekkenden de leeftijdsindeling van 15 tot 17 jaar, van 18 tot 21 jaar en van 22 tot 24 jaar. Deze klassen omvatten respectievelijk 3, 4 en 3 jaar en zijn niet even groot als de volgende vijfjarenklassen.

Sector en geslacht, statuut, arbeidsregime en bedrijfsklasse¹⁵

<p>2. De belangrijkste personeelscategorieën in de sector</p>	<p>De tewerkstelling in de sector bestaat vooral uit mannen (66,7%), arbeiders (59,6%) en voltijds werkenden (74,0%).</p> <p>De grootste groep loontrekkenden in de sector zijn mannelijke voltijdse arbeiders (37,5%).</p> <p>De bedrijfsklasse van 10 tot 49 werknemers weegt in de sector het sterkst door met 25,0% van de loontrekkenden.</p>	<p>Er zijn 21,9% 45-plussers in de sector waaronder 16,3% mannen, 13,2% arbeiders en 17,2% voltijds werkenden.</p> <p>De grootste groep 45-plussers in de sector zijn mannelijke voltijdse arbeiders (9,2%).</p> <p>De grootste groep 45-plussers in de sector werkt in in de bedrijfsklasse van 10 tot 49 werknemers (5,7%).</p>	<p>Tabel 2 Tabel 3 Grafiek 1 Grafiek 2 Grafiek 3</p>
<p>3. De belangrijkste personeelscategorieën bij de 45-plussers als groep</p>	<p>In vergelijking met de hele sector zijn er bij de 45-plussers als groep meer mannen (74,4%), meer arbeiders (60,4%) en meer voltijdsen (78,8%), meer mannelijke voltijdse arbeiders (42,1%) en meer loontrekkenden in de belangrijkste bedrijfsklasse van 10 tot 49 werknemers (25,9%).</p>		<p>Tabel 4</p>
<p>4. Het aandeel 45-plussers per bedrijfsklasse in vergelijking met het aandeel 45-plussers in de sector</p>	<p>In vergelijking met het gemiddeld percentage 45-plussers (21,9%) in de sector vinden we het hoogste percentage 45-plussers in de bedrijfsklasse van 50 tot 199 werknemers (23,3%) en het laagste in de bedrijfsklasse van 1000 en meer werknemers (19,8%).</p>		<p>Tabel 5 Grafiek 4</p>

Tabel 2: Verdeling van het aantal loontrekkenden en 45-plussers in de profitsector in 2000

Bedrijfsklasse: aantal werknemers	Loontrekkenden						45-plussers							
	0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal	0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal		
M	143.912	213.588	144.128	141.997	186.347	829.972	33.817	53.584	37.309	36.528	41.415	202.653		
V	109.298	98.221	56.172	66.254	84.913	414.858	20.933	16.850	9.457	10.177	12.159	69.576		
Arbeiders	148.736	189.417	116.404	111.781	174.992	741.330	33.762	45.466	27.367	25.718	32.192	164.505		
Bedienden	104.474	122.392	83.896	96.470	96.268	503.500	20.988	24.968	19.399	20.987	21.382	107.724		
Voltijds	164.908	256.497	180.564	175.080	144.070	921.119	33.177	57.733	42.088	41.296	40.140	214.434		
Deeltijds	88.302	55.312	19.736	33.171	127.190	323.711	21.573	12.701	4.678	5.409	13.434	57.795		
M	Arbeiders	104.594	149.254	92.779	86.369	132.011	565.007	23.386	36.894	22.898	21.117	25.728	130.023	
	Bedienden	39.318	64.334	51.349	55.628	54.336	264.965	10.431	16.690	14.411	15.411	15.687	72.630	
V	Arbeiders	44.142	40.163	23.625	25.412	42.981	176.323	10.376	8.572	4.469	4.601	6.464	34.482	
	Bedienden	65.156	58.058	32.547	40.842	41.932	238.535	10.557	8.278	4.988	5.576	5.695	35.094	
M	Voltijds	120.794	195.234	138.674	132.939	120.312	707.953	26.535	48.407	35.610	35.018	35.907	181.477	
	Deeltijds	23.118	18.354	5.454	9.058	66.035	122.019	7.282	5.177	1.699	1.510	5.508	21.176	
V	Voltijds	44.114	61.263	41.890	42.141	23.758	213.166	6.642	9.326	6.478	6.278	4.233	32.957	
	Deeltijds	65.184	36.958	14.282	24.113	61.155	201.692	14.291	7.524	2.979	3.899	7.926	36.619	
M	A	Voltijds	86.447	134.494	88.976	79.384	77.915	467.216	18.203	33.022	21.836	20.099	21.543	114.703
	B	Voltijds	34.347	60.740	49.698	53.555	42.397	240.737	8.332	15.385	13.774	14.919	14.364	66.774
V	A	Voltijds	12.262	22.658	17.409	14.683	9.934	76.946	2.152	4.279	2.954	2.570	2.069	14.024
	B	Voltijds	31.852	38.605	24.481	27.458	13.824	136.220	4.490	5.047	3.524	3.708	2.164	18.933
M	A	Deeltijds	18.147	14.760	3.803	6.985	54.096	97.791	5.183	3.872	1.062	1.018	4.185	15.320
	B	Deeltijds	4.971	3.594	1.651	2.073	11.939	24.228	2.099	1.305	637	492	1.323	5.856
V	A	Deeltijds	31.880	17.505	6.216	10.729	33.047	99.377	8.224	4.293	1.515	2.031	4.395	20.458
	B	Deeltijds	33.304	19.453	8.066	13.384	28.108	102.315	6.067	3.231	1.464	1.868	3.531	16.161
	Totaal	253.210	311.809	200.300	208.251	271.260	1.244.830	54.750	70.434	46.766	46.705	53.574	272.229	

M= Mannen, V= Vrouwen, A = Arbeiders, B = Bedienden. Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000.

¹⁵ Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000.

Tabel 3: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers in de profitsector in 2000

Bedrijfsklasse: Aantal werknemers		Loontrekkenden					45-plussers							
		0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal	0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal	
M		11,6	17,2	11,6	11,4	15,0	66,7	2,7	4,3	3,0	2,9	3,3	16,3	
V		8,8	7,9	4,5	5,3	6,8	33,3	1,7	1,4	0,8	0,8	1,0	5,6	
	Arbeiders	11,9	15,2	9,4	9,0	14,1	59,6	2,7	3,7	2,2	2,1	2,6	13,2	
	Bedienden	8,4	9,8	6,7	7,7	7,7	40,4	1,7	2,0	1,6	1,7	1,7	8,7	
	Voltijds	13,2	20,6	14,5	14,1	11,6	74,0	2,7	4,6	3,4	3,3	3,2	17,2	
	Deeltijds	7,1	4,4	1,6	2,7	10,2	26,0	1,7	1,0	0,4	0,4	1,1	4,6	
M	Arbeiders	8,4	12,0	7,5	6,9	10,6	45,4	1,9	3,0	1,8	1,7	2,1	10,4	
	Bedienden	3,2	5,2	4,1	4,5	4,4	21,3	0,8	1,3	1,2	1,2	1,3	5,8	
V	Arbeiders	3,5	3,2	1,9	2,0	3,5	14,2	0,8	0,7	0,4	0,4	0,5	2,8	
	Bedienden	5,2	4,7	2,6	3,3	3,4	19,2	0,8	0,7	0,4	0,4	0,5	2,8	
M	Voltijds	9,7	15,7	11,1	10,7	9,7	56,9	2,1	3,9	2,9	2,8	2,9	14,6	
	Deeltijds	1,9	1,5	0,4	0,7	5,3	9,8	0,6	0,4	0,1	0,1	0,4	1,7	
V	Voltijds	3,5	4,9	3,4	3,4	1,9	17,1	0,5	0,7	0,5	0,5	0,3	2,6	
	Deeltijds	5,2	3,0	1,1	1,9	4,9	16,2	1,1	0,6	0,2	0,3	0,6	2,9	
M	A	Voltijds	6,9	10,8	7,1	6,4	6,3	37,5	1,5	2,7	1,8	1,6	1,7	9,2
	B	Voltijds	2,8	4,9	4,0	4,3	3,4	19,3	0,7	1,2	1,1	1,2	1,2	5,4
V	A	Voltijds	1,0	1,8	1,4	1,2	0,8	6,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	1,1
	B	Voltijds	2,6	3,1	2,0	2,2	1,1	10,9	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	1,5
M	A	Deeltijds	1,5	1,2	0,3	0,6	4,3	7,9	0,4	0,3	0,1	0,1	0,3	1,2
	B	Deeltijds	0,4	0,3	0,1	0,2	1,0	1,9	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	0,5
V	A	Deeltijds	2,6	1,4	0,5	0,9	2,7	8,0	0,7	0,3	0,1	0,2	0,4	1,6
	B	Deeltijds	2,7	1,6	0,6	1,1	2,3	8,2	0,5	0,3	0,1	0,2	0,3	1,3
Totaal		20,3	25,0	16,1	16,7	21,8	100,0	4,4	5,7	3,8	3,8	4,3	21,9	

M= Mannen, V= Vrouwen, A = Arbeiders, B = Bedienden. Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000.

De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

Tabel 4: Procentuele verdeling van de loontrekkenden bij de 45-plussers als groep (=100%) in de profitsector in 2000

Bedrijfsklasse: aantal werknemers		0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal	
M		12,4	19,7	13,7	13,4	15,2	74,4	
V		7,7	6,2	3,5	3,7	4,5	25,6	
	Arbeiders	12,4	16,7	10,1	9,4	11,8	60,4	
	Bedienden	7,7	9,2	7,1	7,7	7,9	39,6	
	Voltijds	12,2	21,2	15,5	15,2	14,7	78,8	
	Deeltijds	7,9	4,7	1,7	2,0	4,9	21,2	
M	Arbeiders	8,6	13,6	8,4	7,8	9,5	47,8	
	Bedienden	3,8	6,1	5,3	5,7	5,8	26,7	
V	Arbeiders	3,8	3,1	1,6	1,7	2,4	12,7	
	Bedienden	3,9	3,0	1,8	2,0	2,1	12,9	
M	Voltijds	9,7	17,8	13,1	12,9	13,2	66,7	
	Deeltijds	2,7	1,9	0,6	0,6	2,0	7,8	
V	Voltijds	2,4	3,4	2,4	2,3	1,6	12,1	
	Deeltijds	5,2	2,8	1,1	1,4	2,9	13,5	
M	A	Voltijds	6,7	12,1	8,0	7,4	7,9	42,1
	B	Voltijds	3,1	5,7	5,1	5,5	5,3	24,5
V	A	Voltijds	0,8	1,6	1,1	0,9	0,8	5,2
	B	Voltijds	1,6	1,9	1,3	1,4	0,8	7,0
M	A	Deeltijds	1,9	1,4	0,4	0,4	1,5	5,6
	B	Deeltijds	0,8	0,5	0,2	0,2	0,5	2,2
V	A	Deeltijds	3,0	1,6	0,6	0,7	1,6	7,5
	B	Deeltijds	2,2	1,2	0,5	0,7	1,3	5,9
Totaal		20,1	25,9	17,2	17,2	19,7	100,0	

M= Mannen, V= Vrouwen, A = Arbeiders, B = Bedienden.

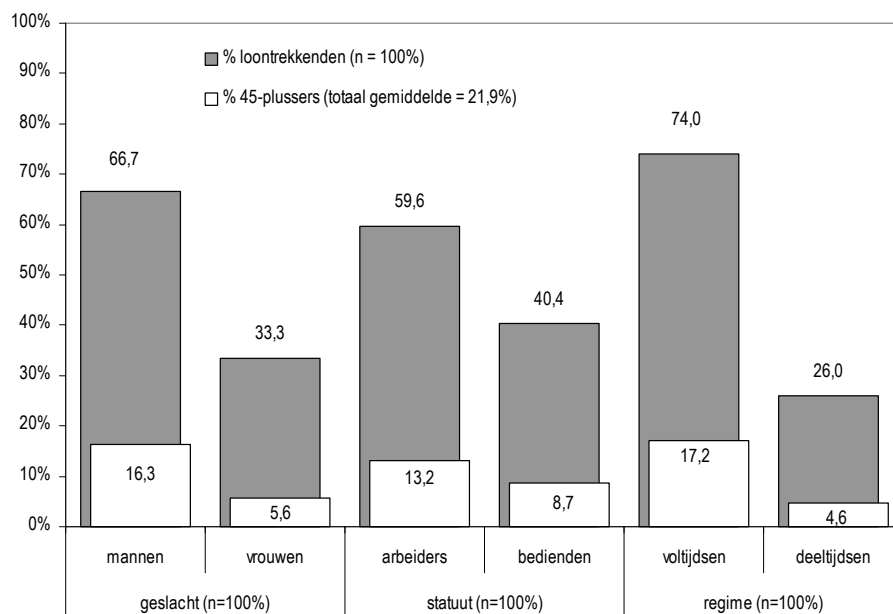
Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000.

De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

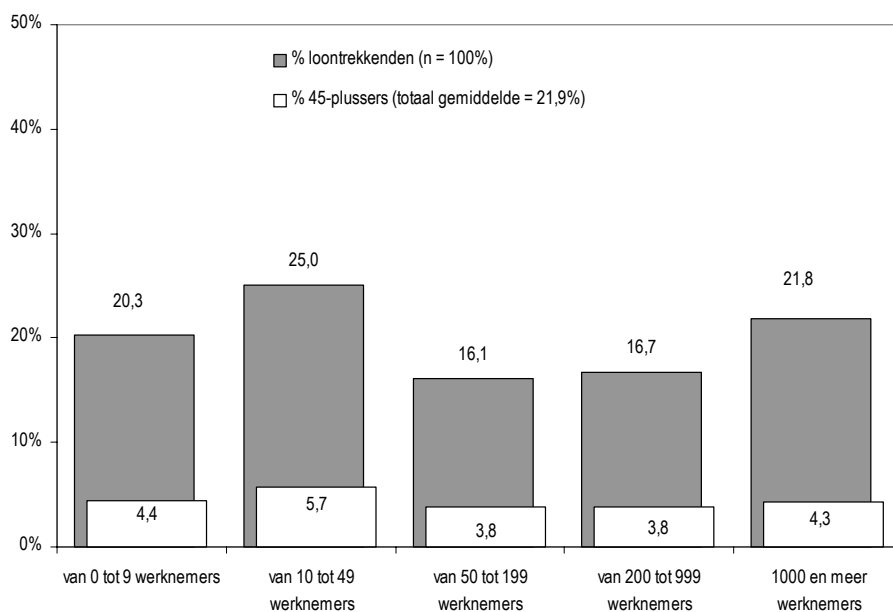
Tabel 5: Percentage 45-plussers per bedrijfsklasse in de profitsector in 2000

Bedrijfsklasse: aantal werknemers		0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal	
M		13,4	17,2	18,6	17,5	15,3	16,3	
V		8,3	5,4	4,7	4,9	4,5	5,6	
	Arbeiders	13,3	14,6	13,7	12,3	11,9	13,2	
	Bedienden	8,3	8,0	9,7	10,1	7,9	8,7	
	Voltijds	13,1	18,5	21,0	19,8	14,8	17,2	
	Deeltijds	8,5	4,1	2,3	2,6	5,0	4,6	
M	Arbeiders	9,2	11,8	11,4	10,1	9,5	10,4	
	Bedienden	4,1	5,4	7,2	7,4	5,8	5,8	
V	Arbeiders	4,1	2,7	2,2	2,2	2,4	2,8	
	Bedienden	4,2	2,7	2,5	2,7	2,1	2,8	
M	Voltijds	10,5	15,5	17,8	16,8	13,2	14,6	
	Deeltijds	2,9	1,7	0,8	0,7	2,0	1,7	
V	Voltijds	2,6	3,0	3,2	3,0	1,6	2,6	
	Deeltijds	5,6	2,4	1,5	1,9	2,9	2,9	
M	A	Voltijds	7,2	10,6	10,9	9,7	7,9	9,2
	B	Voltijds	3,3	4,9	6,9	7,2	5,3	5,4
V	A	Voltijds	0,8	1,4	1,5	1,2	0,8	1,1
	B	Voltijds	1,8	1,6	1,8	1,8	0,8	1,5
M	A	Deeltijds	2,0	1,2	0,5	0,5	1,5	1,2
	B	Deeltijds	0,8	0,4	0,3	0,2	0,5	0,5
V	A	Deeltijds	3,2	1,4	0,8	1,0	1,6	1,6
	B	Deeltijds	2,4	1,0	0,7	0,9	1,3	1,3
Totaal		21,6	22,6	23,3	22,4	19,8	21,9	
Totaal per bedrijf		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

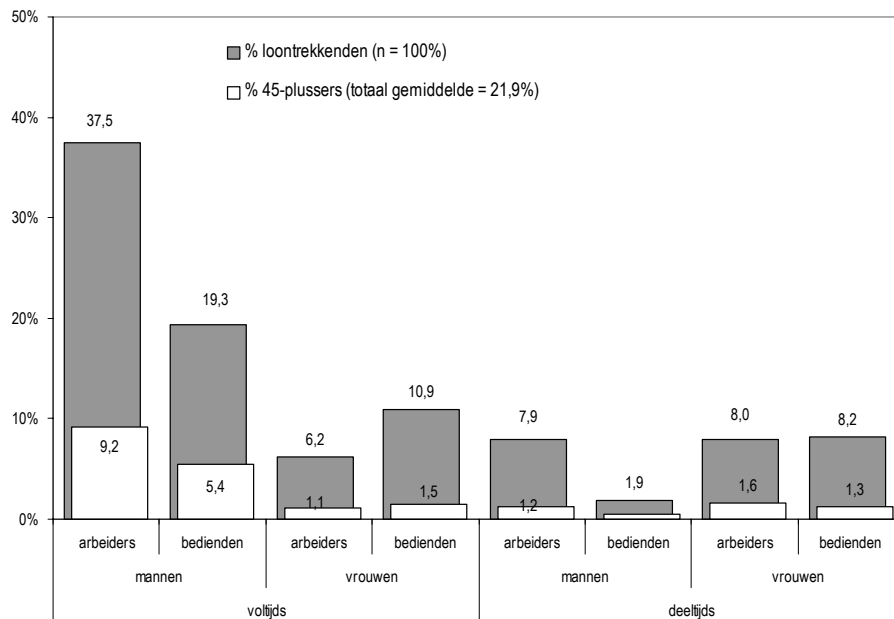
Grafiek 1: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers in de profit sector in 2000

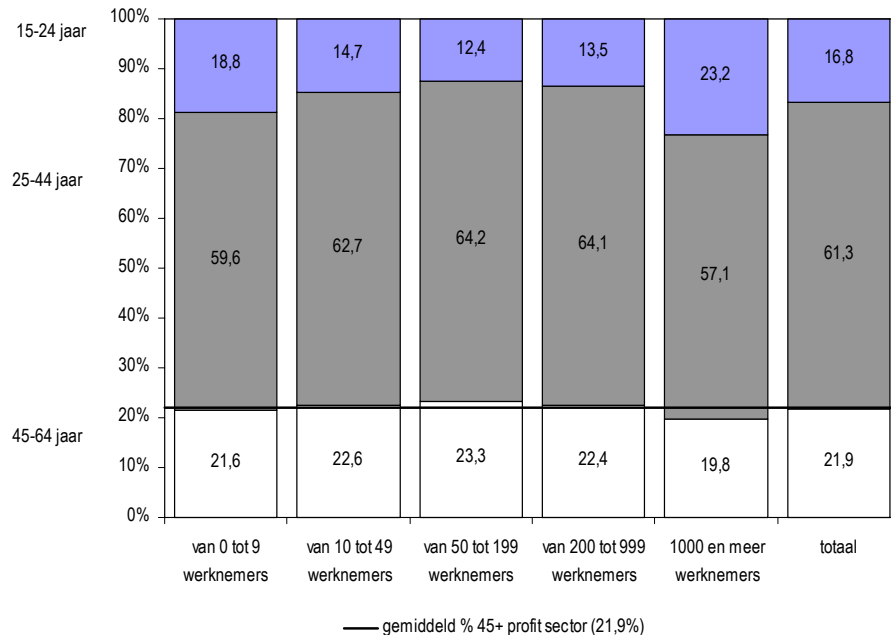
Grafiek 2: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers over de verschillende bedrijfsklassen in de profit sector in 2000

Grafiek 3: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers volgens regime in combinatie met geslacht en statuut in de profit sector in 2000

Grafiek 4: Procentuele verdeling naar leeftijd per bedrijfsklasse in de profit sector in 2000

Sector en diploma en beroep¹⁶

5. De belangrijkste personeelscategorieën in de sector naar diploma en beroep	De meeste loontrekkenden in de sector hebben een diploma hoger secundair onderwijs (41,7%), zowel bij de mannen (27,3%) als bij de vrouwen (14,4%).	Er zijn 25,0% 45-plussers in de sector. De grootste groep 45-plussers in de sector heeft een diploma hoger secundair onderwijs (8,2%), zowel bij mannen (6,0%) als bij de vrouwen (2,2%).	Tabel 6 Tabel 7 Tabel 8 Tabel 9
	De grootste groep in de sector zijn administratieve bedienden (18,5%), ook bij de vrouwen (10,7%). Bij de mannen gaat het geschoolde vakarbeiders (16,3%).	Er zijn 25,0% 45-plussers in de sector. De grootste groep 45-plussers in de sector zijn administratieve bedienden (4,8%), ook bij de vrouwen (2,1%). Bij de mannen gaat het om geschoolde vakarbeiders (4,3%).	
6. De belangrijkste personeelscategorieën bij de 45-plussers als groep naar diploma en beroep	In vergelijking met de hele sector hebben minder personen bij de 45-plussers als groep een diploma hoger secundair onderwijs (32,8%) en ook minder mannelijke 45-plussers (24,1%) en minder vrouwelijke 45-plussers (8,7%) een diploma hoger secundair onderwijs.		Tabel 7 Tabel 9
	In vergelijking met de hele sector zijn er bij de 45-plussers als groep meer administratieve bedienden (19,2%), maar minder bij de vrouwelijke 45-plussers (8,4%). Er zijn meer mannelijke 45-plussers (17,3%) die geschoolde vakarbeider zijn.		

Tabel 6: Verdeling van het aantal loontrekkenden en 45-plussers naar diploma in de profitsector in 2000

	Loontrekkenden in sector									45-plussers in sector								
	1	2	3	4	5	6	7	8	Totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	Totaal
M	108.246	240.006	382.609	103.846	48.713	49.625	6.933	1.097	941.076	56.826	80.560	84.309	20.726	9.726	9.234	1.976	350	263.706
V	44.911	89.343	202.319	79.691	11.986	28.906	4.452	323	461.930	19.796	25.451	30.603	7.635	1.398	1.681	128	0	86.692
T	153.157	329.349	584.928	183.537	60.699	78.530	11.385	1.420	1.403.005	76.622	106.011	114.912	28.361	11.124	10.915	2.104	350	350.398

Tabel 7: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers naar diploma in de profitsector in 2000

	Loontrekkenden in sector									45-plussers in sector								45-plussers als groep vergeleken met sector									
	1	2	3	4	5	6	7	8	Totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	Totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	Totaal
M	7,7	17,1	27,3	7,4	3,5	3,5	0,5	0,1	67,1	4,1	5,7	6,0	1,5	0,7	0,7	0,1	0,0	18,8	16,2	23,0	24,1	5,9	2,8	2,6	0,6	0,1	75,3
V	3,2	6,4	14,4	5,7	0,9	2,1	0,3	0,0	32,9	1,4	1,8	2,2	0,5	0,1	0,1	0,0	0,0	6,2	5,6	7,3	8,7	2,2	0,4	0,5	0,0	0,0	24,7
T	10,9	23,5	41,7	13,1	4,3	5,6	0,8	0,1	100,0	5,5	7,6	8,2	2,0	0,8	0,8	0,1	0,0	25,0	21,9	30,3	32,8	8,1	3,2	3,1	0,6	0,1	100,0

M= Mannen, V= Vrouwen, T=Totaal. Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000.

1: lager onderwijs (of geen diploma)

2: lager secundair

3: hoger secundair

De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

4: hoger niet-universitair korte type

5: hoger niet-universitair lange type

6: universitair

7: universitair met voortgezette opleidingen

8: doctoraat met proefschrift

¹⁶ Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2003. De gegevens van de EAK zijn niet vergelijkbaar met die van de RSZ. Bovendien kunnen er verschillen zijn in de cijfers in verband met diploma en beroep omdat de cijfers door middel van een enquête werden verzameld.

Tabel 8: Verdeling van het aantal loontrekkenden en 45-plussers naar beroep in de profitsector in 2000

	Loontrekkenden in sector									45-plussers in sector										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Totaal
M	65.254	73.792	141.300	108.589	46.020	2.043	229.333	136.342	138.695	941.516	22.969	14.426	45.806	37.634	10.356	852	60.443	36.634	34.396	263.516
V	19.796	28.932	46.723	150.697	89.704	418	22.919	30.510	72.121	461.818	2.775	2.909	7.959	29.513	14.936	0	5.199	5.545	17.856	86.692
T	85.050	102.724	188.023	259.286	135.724	2.461	252.252	166.851	210.815	1.403.334	25.744	17.335	53.765	67.146	25.292	852	65.643	42.179	52.252	350.208

Bij het totaal aantal loontrekkenden zijn 148 mannen inbegrepen die de NIS onder de categorie van 'strijdkrachten' klasseert.

Tabel 9: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers naar beroep in de profitsector in 2000

	Loontrekkenden in sector									45-plussers in sector									45-plussers als groep vergeleken met sector											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Totaal
M	4,6	5,3	10,1	7,7	3,3	0,1	16,3	9,7	9,9	67,1	1,6	1,0	3,3	2,7	0,7	0,1	4,3	2,6	2,5	18,8	6,6	4,1	13,1	10,7	3,0	0,2	17,3	10,5	9,8	75,2
V	1,4	2,1	3,3	10,7	6,4	0,0	1,6	2,2	5,1	32,9	0,2	0,2	0,6	2,1	1,1	0,0	0,4	0,4	1,3	6,2	0,8	0,8	2,3	8,4	4,3	0,0	1,5	1,6	5,1	24,8
T	6,1	7,3	13,4	18,5	9,7	0,2	18,0	11,9	15,0	100,0	1,8	1,2	3,8	4,8	1,8	0,1	4,7	3,0	3,7	25,0	7,4	4,9	15,4	19,2	7,2	0,2	18,7	12,0	14,9	100,0

M= Mannen, V= Vrouwen, T=Totaal. Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000.

- 1: bedrijfsleiders en hoger kaderpersoneel
 2: intellectuele en wetenschappelijke beroepen
 3: intermediaire functies
 4: bedienden in administratieve functies
 5: dienstverlenend en verkooppersoneel
 De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

- 6: landbouwers en geschoolde arbeiders in de landbouw en de visserij
 7: ambachtsberoepen en ambachtelijke arbeiders
 8: machine- en installatiebestuurders, montagearbeiders
 9: ongeschoolde arbeiders en bedienden en gehandicapten in beschutte werkplaatsen

Leeftijdsopbouw van de sector in vergelijking met de leeftijdsopbouw van de bevolking¹⁷

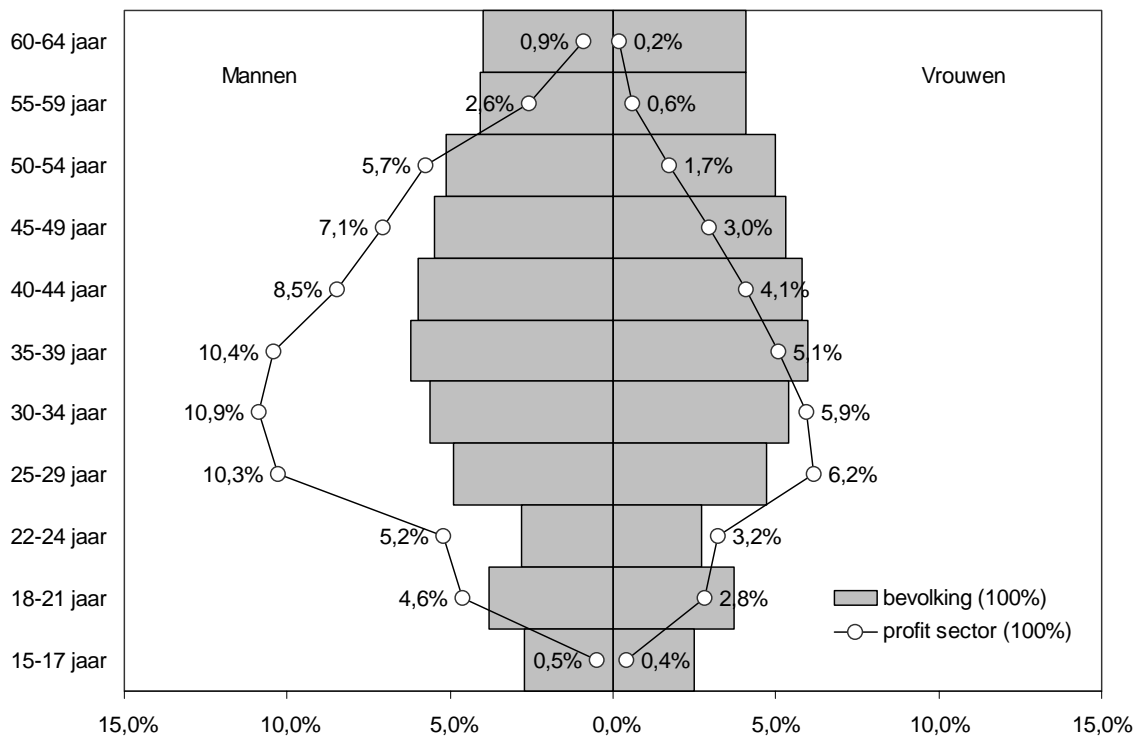
7. De leeftijdsopbouw van de sector in vergelijking met de leeftijdsopbouw van de bevolking In vergelijking met de bevolking op beroepsactieve leeftijd (blokjes) zijn er in de profitsector (bolletjeslijn) minder mannen vanaf 55 jaar en minder vrouwen vanaf 35 jaar. Tabel 1
Grafiek 5
8. De leeftijdsopbouw van de sector in vergelijking met de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de bevolking In de bevolking op beroepsactieve leeftijd zijn er bijna evenveel mannen (50,6%) als vrouwen (49,4%). We houden rekening met het percentage mannen (66,7%) en vrouwen (33,3%) in de profitsector, maar passen de leeftijdsverdeling van de mannelijke en vrouwelijke bevolking (lichte lijn) op dit verschillend aandeel toe. Dan blijkt dat er minder mannen en vrouwen vanaf 45 jaar in de profitsector zijn dan volgens de bevolkingsnorm zou kunnen worden verwacht. Tabel 10
Grafiek 6

Tabel 10: Verdeling van het aantal en percentage loontrekkenden naar geslacht en leeftijd in de profitsector bij toepassing van de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

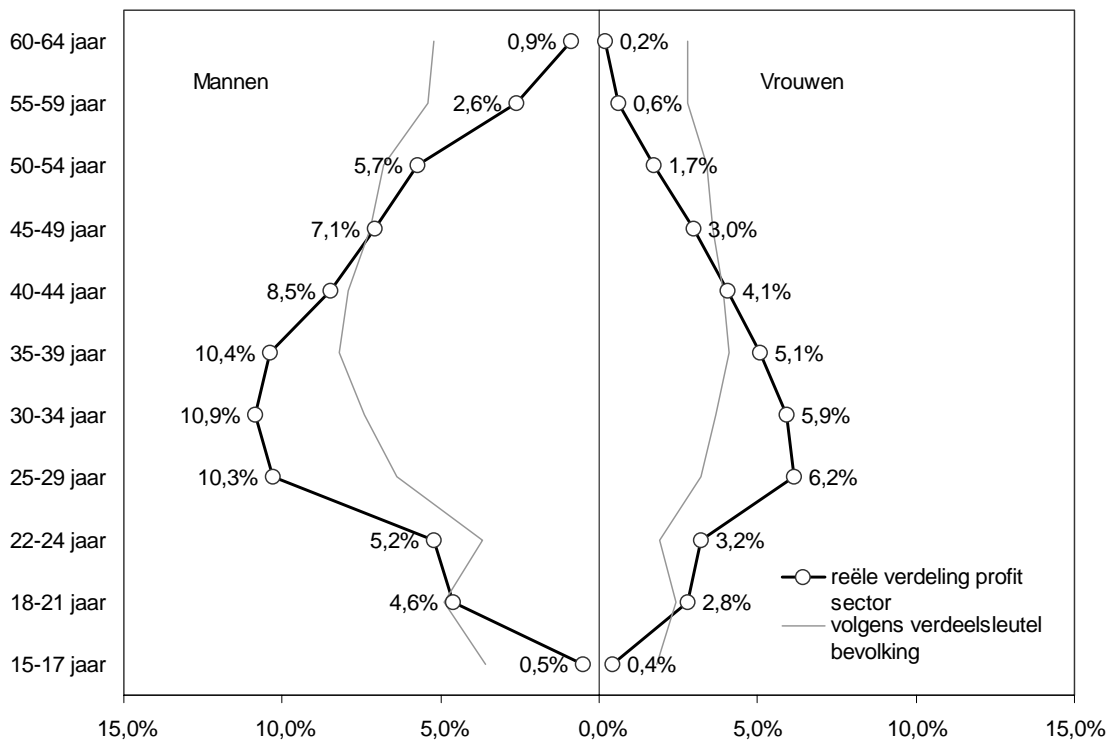
Leeftijd		15-17	18-21	22-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	45+	Totaal
Aantal	M	44.732	60.722	46.350	79.529	92.032	102.120	98.172	89.590	84.140	67.717	64.867	306.315	829.972
Volgens bevolkingsnorm	V	21.893	29.989	23.091	39.707	45.661	50.670	48.675	44.297	41.805	34.447	34.623	155.172	414.858
	T	66.401	90.536	69.404	119.215	137.529	152.610	146.657	133.654	125.825	102.452	100.547	462.478	1.244.830
%	M	3,6	4,9	3,7	6,4	7,4	8,2	7,9	7,2	6,8	5,4	5,2	24,6	66,7
Volgens bevolkingsnorm	V	1,8	2,4	1,9	3,2	3,7	4,1	3,9	3,6	3,4	2,8	2,8	12,5	33,3
	T	5,3	7,3	5,6	9,6	11,0	12,3	11,8	10,7	10,1	8,2	8,1	37,2	100,0

¹⁷ Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000. Gegevens van het Rijksregister van 1 januari 2001.

Grafiek 5: Leeftijdsopbouw in de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

Grafiek 6: Leeftijdsopbouw in de profit sector bij toepassing van de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

3. De industrie

Algemeen
561.270 loontrekkenden

De 45-plussers
144.422 loontrekkenden

Sector, bevolking en profitsector

1. De sector en de bevolking De sector maakt 14,3% van bevolking op beroepsactieve leeftijd uit. Het gemiddeld percentage 45-plussers (25,7%) in de sector is lager dan het gemiddeld percentage 45-plussers in de bevolking (37,2%). Tabel 1
2. De sector en de profitsector De sector maakt 45,1% van de profitsector uit. Het gemiddeld percentage 45-plussers (25,7%) in de sector is hoger dan het gemiddeld percentage 45-plussers in de profitsector (21,9%). Tabel 1

Tabel 1: Verdeling van het aantal en percentage loontrekkenden in de industrie en personen in de bevolking op beroepsactieve leeftijd naar geslacht en leeftijd in 2000

Leeftijd		15-17	18-21	22-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	45 +	Totaal
Industrie	M	1.955	22.488	29.130	61.408	72.740	74.280	62.734	54.464	45.585	18.418	3.287	121.754	446.489
	V	834	5.414	8.154	19.610	22.298	19.503	16.300	12.829	7.270	2.182	387	22.668	114.781
	T	2.789	27.902	37.284	81.018	95.038	93.783	79.034	67.293	52.855	20.600	3.674	144.422	561.270
Profit sector	M	6.273	57.169	65.199	127.938	135.296	129.753	105.691	88.019	71.478	32.738	10.418	202.653	829.972
	V	5.290	35.138	40.227	76.582	73.863	63.420	50.762	37.016	21.683	8.058	2.819	69.576	414.858
	T	11.563	92.307	105.426	204.520	209.159	193.173	156.453	125.035	93.161	40.796	13.237	272.229	1.244.830
Bevolking	M	104.361	150.243	109.803	190.911	220.924	245.141	235.663	215.063	201.980	162.555	155.714	735.312	1.992.358
	V	99.882	143.729	107.254	185.825	213.689	237.129	227.794	207.305	195.645	161.208	162.030	726.188	1.941.490
	T	204.243	293.972	217.057	376.736	434.613	482.270	463.457	422.368	397.625	323.763	317.744	1.461.500	3.933.848
Industrie	M	0,3	4,0	5,2	10,9	13,0	13,2	11,2	9,7	8,1	3,3	0,6	21,7	79,5
	V	0,1	1,0	1,5	3,5	4,0	3,5	2,9	2,3	1,3	0,4	0,1	4,0	20,5
	T	0,5	5,0	6,6	14,4	16,9	16,7	14,1	12,0	9,4	3,7	0,7	25,7	100,0
Profit Sector	M	0,5	4,6	5,2	10,3	10,9	10,4	8,5	7,1	5,7	2,6	0,8	16,3	66,7
	V	0,4	2,8	3,2	6,2	5,9	5,1	4,1	3,0	1,7	0,6	0,2	5,6	33,3
	T	0,9	7,4	8,5	16,4	16,8	15,5	12,6	10,0	7,5	3,3	1,1	21,9	100,0
Bevolking	M	2,7	3,8	2,8	4,9	5,6	6,2	6,0	5,5	5,1	4,1	4,0	18,7	50,6
	V	2,5	3,7	2,7	4,7	5,4	6,0	5,8	5,3	5,0	4,1	4,1	18,5	49,4
	T	5,2	7,5	5,5	9,6	11,0	12,3	11,8	10,7	10,1	8,2	8,1	37,2	100,0

M = Mannen, V = Vrouwen, T = Totaal.

Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000 en van het Rijksregister van 1 januari 2001.

De RSZ hanteert voor de jongste loontrekkenden de leeftijdsindeling van 15 tot 17 jaar, van 18 tot 21 jaar en van 22 tot 24 jaar. Deze klassen omvatten respectievelijk 3, 4 en 3 jaar en zijn niet even groot als de volgende vijfjarenklassen.

Sector en geslacht, statuut, arbeidsregime en bedrijfsklasse¹⁸

3. De belangrijkste personeelscategorieën in de sector	De tewerkstelling in de sector bestaat vooral uit mannen (79,5%), arbeiders (73,1%) en voltijds werkenden (92,6%).	Er zijn 25,7% 45-plussers in de sector waaronder 21,7% mannen, 17,8% arbeiders en 23,6% voltijds werkenden.	Tabel 2 Tabel 3 Grafiek 1 Grafiek 2 Grafiek 3
	De grootste groep loontrekkenden in de sector zijn de mannelijke voltijdse arbeiders (60%).	De grootste groep 45-plussers in de sector zijn mannelijke voltijdse arbeiders (14,7%).	
	De bedrijfsklasse van 10 tot 49 werknemers telt met 23,2% het hoogste percentage loontrekkenden in de sector.	De grootste groep 45-plussers in de sector werkt in de bedrijfsklasse van 1000 en meer werknemers(6,2%).	
4. De belangrijkste personeelscategorieën bij de 45-plussers als groep	In vergelijking met de hele sector zijn er bij de 45-plussers als groep meer mannen (84,3%), minder arbeiders (69%) en minder voltijdsen (91,7%), minder mannelijke voltijdse arbeiders (57,2%) en is het grootst aantal loontrekkenden eerder terug te vinden in de grootste bedrijfsklasse van 1000 en meer werknemers (24,3%).		Tabel 4
5. Het aandeel 45-plussers per bedrijfsklasse in vergelijking met het aandeel 45-plussers in de sector	In vergelijking met het gemiddeld percentage 45-plussers (25,7%) vinden we het hoogste percentage 45-plussers in de bedrijfsklasse van 1000 en meer werknemers (30,1%) en het laagste in de bedrijfsklasse van 0 tot 9 werknemers (21,0%).		Tabel 5 Grafiek 4

Tabel 2: Verdeling van het aantal loontrekkenden en 45-plussers in de industrie in 2000

Bedrijfsklasse: aantal werknemers	Loontrekkenden						45-plussers							
	0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal	0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal		
M	58.936	102.631	90.514	98.576	95.832	446.489	12.822	25.887	24.163	28.555	30.327	121.754		
V	14.415	27.603	25.512	26.626	20.625	114.781	2.563	5.497	4.677	5.185	4.746	22.668		
Arbeiders	60.732	103.512	86.422	84.831	74.846	410.343	12.873	24.686	20.461	21.299	20.400	99.719		
Bedienden	12.619	26.722	29.604	40.371	41.611	150.927	2.512	6.698	8.379	12.441	14.673	44.703		
Voltijds	61.911	120.959	110.454	117.844	108.291	519.459	12.754	28.710	27.118	31.482	32.311	132.375		
Deeltijds	11.440	9.275	5.572	7.358	8.166	41.811	2.631	2.674	1.722	2.258	2.762	12.047		
M	Arbeiders	54.564	86.876	70.596	70.552	63.539	346.127	11.469	21.059	17.475	18.453	17.799	86.255	
	Bedienden	4.372	15.755	19.918	28.024	32.293	100.362	1.353	4.828	6.688	10.102	12.528	35.499	
V	Arbeiders	6.168	16.636	15.826	14.279	11.307	64.216	1.404	3.627	2.986	2.846	2.601	13.464	
	Bedienden	8.247	10.967	9.686	12.347	9.318	50.565	1.159	1.870	1.691	2.339	2.145	9.204	
M	Voltijds	55.510	99.798	89.048	97.090	93.289	434.735	11.619	24.695	23.426	27.773	29.194	116.707	
	Deeltijds	3.426	2.833	1.466	1.486	2.543	11.754	1.203	1.192	737	782	1.133	5.047	
V	Voltijds	6.401	21.161	21.406	20.754	15.002	84.724	1.135	4.015	3.692	3.709	3.117	15.668	
	Deeltijds	8.014	6.442	4.106	5.872	5.623	30.057	1.428	1.482	985	1.476	1.629	7.000	
M	A	Voltijds	51.598	84.614	69.593	69.503	61.538	336.846	10.497	20.229	17.024	17.932	16.989	82.671
	B	Voltijds	3.912	15.184	19.455	27.587	31.751	97.889	1.122	4.466	6.402	9.841	12.205	34.036
V	A	Voltijds	3.345	13.845	13.721	10.800	8.051	49.762	640	2.785	2.431	1.963	1.696	9.515
	B	Voltijds	3.056	7.316	7.685	9.954	6.951	34.962	495	1.230	1.261	1.746	1.421	6.153
M	A	Deeltijds	2.966	2.262	1.003	1.049	2.001	9.281	972	830	451	521	810	3.584
	B	Deeltijds	460	571	463	437	542	2.473	231	362	286	261	323	1.463
V	A	Deeltijds	2.823	2.791	2.105	3.479	3.256	14.454	764	842	555	883	905	3.949
	B	Deeltijds	5.191	3.651	2.001	2.393	2.367	15.603	664	640	430	593	724	3.051
Totaal		73.351	130.234	116.026	125.202	116.457	561.270	15.385	31.384	28.840	33.740	35.073	144.422	

M= Mannen, V= Vrouwen, A = Arbeiders, B = Bedienden. Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000.

¹⁸ Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000.

Tabel 3: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers in de industrie in 2000

Bedrijfsklasse: Aantal werknemers		Loontrekkenden						45-plussers					
		0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal	0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal
M		10,5	18,3	16,1	17,6	17,1	79,5	2,3	4,6	4,3	5,1	5,4	21,7
V		2,6	4,9	4,5	4,7	3,7	20,5	0,5	1,0	0,8	0,9	0,8	4,0
Arbeiders		10,8	18,4	15,4	15,1	13,3	73,1	2,3	4,4	3,6	3,8	3,6	17,8
Bedienden		2,2	4,8	5,3	7,2	7,4	26,9	0,4	1,2	1,5	2,2	2,6	8,0
Voltijds		11,0	21,6	19,7	21,0	19,3	92,6	2,3	5,1	4,8	5,6	5,8	23,6
Deeltijds		2,0	1,7	1,0	1,3	1,5	7,4	0,5	0,5	0,3	0,4	0,5	2,1
M	Arbeiders	9,7	15,5	12,6	12,6	11,3	61,7	2,0	3,8	3,1	3,3	3,2	15,4
	Bedienden	0,8	2,8	3,5	5,0	5,8	17,9	0,2	0,9	1,2	1,8	2,2	6,3
V	Arbeiders	1,1	3,0	2,8	2,5	2,0	11,4	0,3	0,6	0,5	0,5	0,5	2,4
	Bedienden	1,5	2,0	1,7	2,2	1,7	9,0	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	1,6
M	Voltijds	9,9	17,8	15,9	17,3	16,6	77,5	2,1	4,4	4,2	4,9	5,2	20,8
	Deeltijds	0,6	0,5	0,3	0,3	0,5	2,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,9
V	Voltijds	1,1	3,8	3,8	3,7	2,7	15,1	0,2	0,7	0,7	0,7	0,6	2,8
	Deeltijds	1,4	1,1	0,7	1,0	1,0	5,4	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	1,2
M	A Voltijds	9,2	15,1	12,4	12,4	11,0	60,0	1,9	3,6	3,0	3,2	3,0	14,7
	B Voltijds	0,7	2,7	3,5	4,9	5,7	17,4	0,2	0,8	1,1	1,8	2,2	6,1
V	A Voltijds	0,6	2,5	2,4	1,9	1,4	8,9	0,1	0,5	0,4	0,3	0,3	1,7
	B Voltijds	0,5	1,3	1,4	1,8	1,2	6,2	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	1,1
M	A Deeltijds	0,5	0,4	0,2	0,2	0,4	1,7	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6
	B Deeltijds	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,3
V	A Deeltijds	0,5	0,5	0,4	0,6	0,6	2,6	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,7
	B Deeltijds	0,9	0,7	0,4	0,4	0,4	2,8	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,5
Totaal		13,1	23,2	20,7	22,3	20,7	100,0	2,7	5,6	5,1	6,0	6,2	25,7

M= Mannen, V= Vrouwen, A = Arbeiders, B = Bedienden. Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000.

De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

Tabel 4: Procentuele verdeling van de loontrekkenden bij de 45-plussers als groep (=100%) in de industrie in 2000

Bedrijfsklasse: aantal werknemers		0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal
M		8,9	17,9	16,7	19,8	21,0	84,3
V		1,8	3,8	3,2	3,6	3,3	15,7
Arbeiders		8,9	17,1	14,2	14,7	14,1	69,0
Bedienden		1,7	4,6	5,8	8,6	10,2	31,0
Voltijds		8,8	19,9	18,8	21,8	22,4	91,7
Deeltijds		1,8	1,9	1,2	1,6	1,9	8,3
M	Arbeiders	7,9	14,6	12,1	12,8	12,3	59,7
	Bedienden	0,9	3,3	4,6	7,0	8,7	24,6
V	Arbeiders	1,0	2,5	2,1	2,0	1,8	9,3
	Bedienden	0,8	1,3	1,2	1,6	1,5	6,4
M	Voltijds	8,0	17,1	16,2	19,2	20,2	80,8
	Deeltijds	0,8	0,8	0,5	0,5	0,8	3,5
V	Voltijds	0,8	2,8	2,6	2,6	2,2	10,8
	Deeltijds	1,0	1,0	0,7	1,0	1,1	4,8
M	A Voltijds	7,3	14,0	11,8	12,4	11,8	57,2
	B Voltijds	0,8	3,1	4,4	6,8	8,5	23,6
V	A Voltijds	0,4	1,9	1,7	1,4	1,2	6,6
	B Voltijds	0,3	0,9	0,9	1,2	1,0	4,3
M	A Deeltijds	0,7	0,6	0,3	0,4	0,6	2,5
	B Deeltijds	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	1,0
V	A Deeltijds	0,5	0,6	0,4	0,6	0,6	2,7
	B Deeltijds	0,5	0,4	0,3	0,4	0,5	2,1
Totaal		10,7	21,7	20,0	23,4	24,3	100,0

M= Mannen, V= Vrouwen, A = Arbeiders, B = Bedienden.

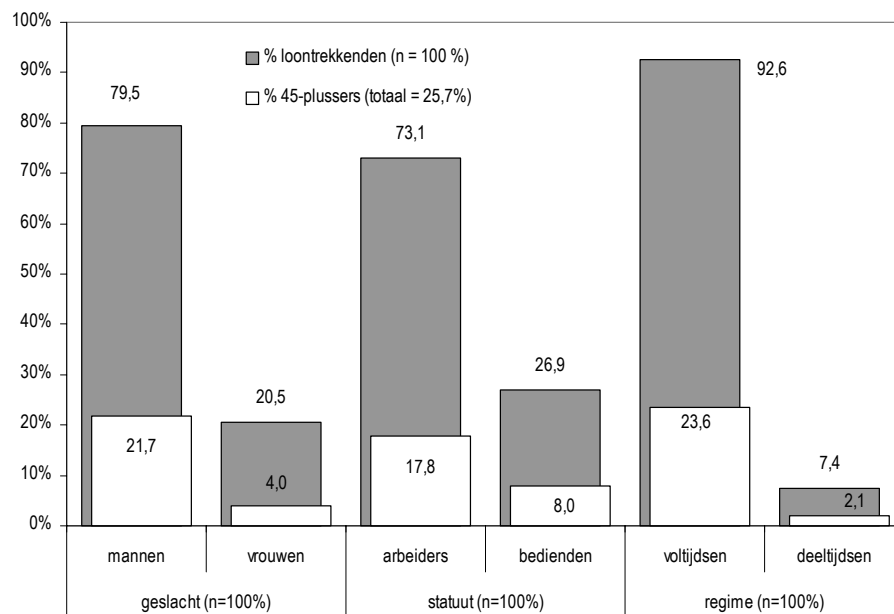
Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000.

De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

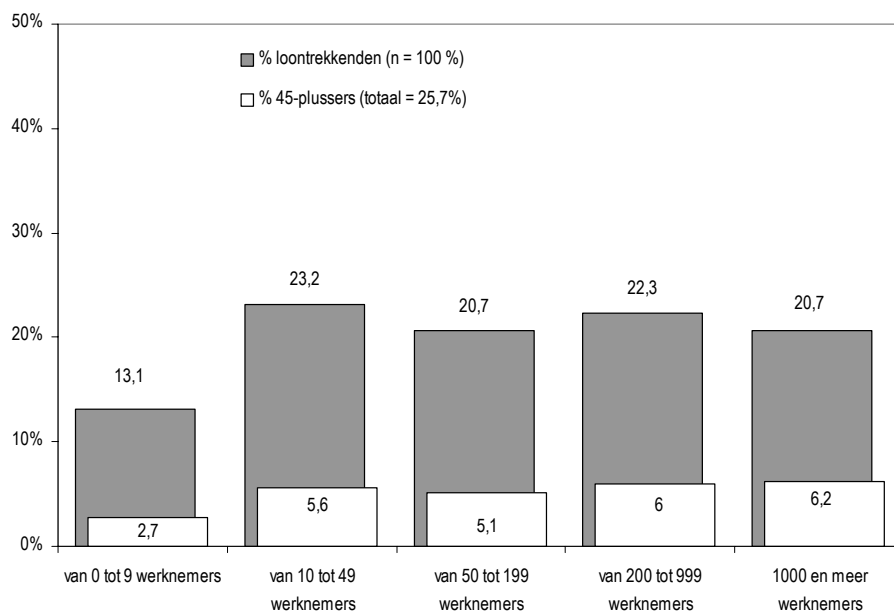
Tabel 5: Percentage 45-plussers per bedrijfsklasse in de industrie in 2000

Bedrijfsklasse: aantal werknemers		0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal
M		17,5	19,9	20,8	22,8	26,0	21,7
V		3,5	4,2	4,0	4,1	4,1	4,0
Arbeiders		17,5	19,0	17,6	17,0	17,5	17,8
Bedienden		3,4	5,1	7,2	9,9	12,6	8,0
Voltijds		17,4	22,0	23,4	25,1	27,7	23,6
Deeltijds		3,6	2,1	1,5	1,8	2,4	2,1
M	Arbeiders	15,6	16,2	15,1	14,7	15,3	15,4
	Bedienden	1,8	3,7	5,8	8,1	10,8	6,3
V	Arbeiders	1,9	2,8	2,6	2,3	2,2	2,4
	Bedienden	1,6	1,4	1,5	1,9	1,8	1,6
M	Voltijds	15,8	19,0	20,2	22,2	25,1	20,8
	Deeltijds	1,6	0,9	0,6	0,6	1,0	0,9
V	Voltijds	1,5	3,1	3,2	3,0	2,7	2,8
	Deeltijds	1,9	1,1	0,8	1,2	1,4	1,2
M	A Voltijds	14,3	15,5	14,7	14,3	14,6	14,7
	B Voltijds	1,5	3,4	5,5	7,9	10,5	6,1
V	A Voltijds	0,9	2,1	2,1	1,6	1,5	1,7
	B Voltijds	0,7	0,9	1,1	1,4	1,2	1,1
M	A Deeltijds	1,3	0,6	0,4	0,4	0,7	0,6
	B Deeltijds	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3
V	A Deeltijds	1,0	0,6	0,5	0,7	0,8	0,7
	B Deeltijds	0,9	0,5	0,4	0,5	0,6	0,5
Totaal		21,0	24,1	24,9	26,9	30,1	25,7
Totaal per bedrijf		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

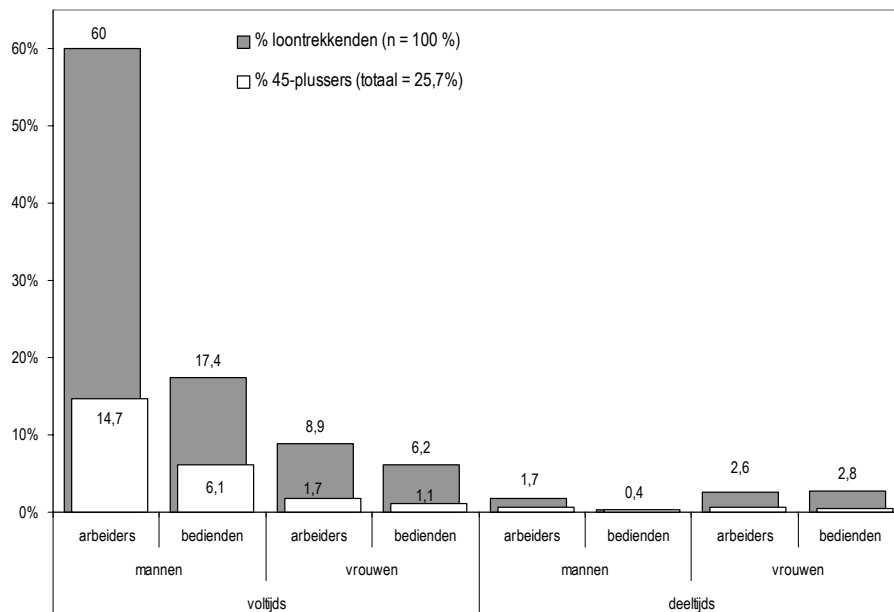
Grafiek 1: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers in de industrie in 2000

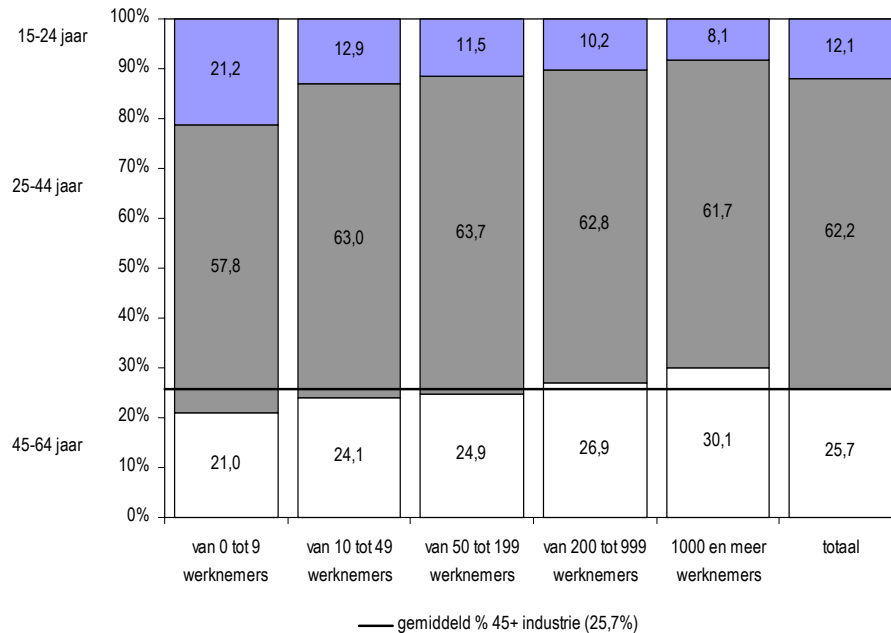
Grafiek 2: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers over de verschillende bedrijfsklassen in de industrie in 2000

Grafiek 3: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers volgens regime in combinatie met geslacht en statuut in de industrie in 2000

Grafiek 4: Procentuele verdeling naar leeftijd per bedrijfsklasse in de industrie in 2000

Sector en diploma en beroep¹⁹

6. De belangrijkste personeelscategorieën in de sector naar diploma en beroep	De meeste loontrekkenden in de sector hebben een diploma hoger secundair onderwijs (41,1%), zowel bij de mannen (32,5%) als de vrouwen (8,6%).	Op de 26,1% 45-plussers in de sector heeft de grootste groep (8,4%) een diploma lager secundair onderwijs, ook bij mannen (7,1%). De grootste groep vrouwelijke 45-plussers (1,3%) in de sector heeft een diploma hoger secundair onderwijs.	Tabel 6 Tabel 7 Tabel 8 Tabel 9
	De grootste groep in de sector zijn geschoolde arbeiders (31,1%), ook bij de mannen (28,1%); bij de vrouwen gaat het om administratieve bedienden (5,0%).	Op de 26,1% 45-plussers in de sector zijn de grootste groep geschoolde arbeiders (8,2%), ook bij de mannen (7,5%). Bij de vrouwen gaat het om administratieve bedienden (1,0%).	
7. De belangrijkste personeelscategorieën bij de 45-plussers als groep naar diploma en beroep	In vergelijking met de hele sector hebben de meeste loontrekkenden bij de 45-plussers als groep een diploma lager secundair onderwijs (32,2%) en dat geldt eveneens voor de meeste mannen (27,4%). Bij de vrouwelijke 45-plussers heeft de grootste groep een diploma hoger secundair onderwijs, maar het percentage (4,9%) ligt lager dan in de sector als geheel.	In vergelijking met de hele sector zijn er bij de 45-plussers als groep ongeveer evenveel geschoolde arbeiders (31,4%), ook bij de mannen (28,7%). Bij de vrouwen zijn er minder administratieve bedienden (3,9%).	Tabel 7 Tabel 9

Tabel 6: Verdeling van het aantal loontrekkenden en 45-plussers naar diploma in de industrie in 2000

	Loontrekkenden in sector									45-plussers in sector								
	1	2	3	4	5	6	7	8	Totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	Totaal
M	70.879	153.646	218.837	43.238	23.858	18.795	2.400	342	531.994	37.370	48.074	43.334	10.205	4.418	4.802	531	0	148.734
V	15.769	31.632	57.766	22.375	4.809	7.138	1.401	221	141.113	6.787	8.456	8.561	1.593	612	634	0	0	26.643
T	86.649	185.278	276.604	65.612	28.667	25.932	3.801	563	673.107	44.157	56.530	51.895	11.798	5.030	5.436	531	0	175.377

Tabel 7: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers naar diploma in de industrie in 2000

	Loontrekkenden in sector									45-plussers in sector								45-plussers als groep vergeleken met sector									
	1	2	3	4	5	6	7	8	Totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	Totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	Totaal
M	10,5	22,8	32,5	6,4	3,5	2,8	0,4	0,1	79,0	5,6	7,1	6,4	1,5	0,7	0,7	0,1	0,0	22,1	21,3	27,4	24,7	5,8	2,5	2,7	0,3	0,0	84,8
V	2,3	4,7	8,6	3,3	0,7	1,1	0,2	0,0	21,0	1,0	1,3	1,3	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	4,0	3,9	4,8	4,9	0,9	0,3	0,4	0,0	0,0	15,2
T	12,9	27,5	41,1	9,7	4,3	3,9	0,6	0,1	100,0	6,6	8,4	7,7	1,8	0,7	0,8	0,1	0,0	26,1	25,2	32,2	29,6	6,7	2,9	3,1	0,3	0,0	100,0

M= Mannen, V= Vrouwen, T=Totaal. Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000.

1: lager onderwijs (of geen diploma)

2: lager secundair

3: hoger secundair

De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

4: hoger niet-universitair korte type

5: hoger niet-universitair lange type

6: universitair

7: universitair met voortgezette opleidingen

8: doctoraat met proefschrift

¹⁹ Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2003. De gegevens van de EAK zijn niet vergelijkbaar met die van de RSZ. Bovendien kunnen er verschillen zijn in de cijfers in verband met diploma en beroep omdat de cijfers door middel van een enquête werden verzameld.

Tabel 8: Verdeling van het aantal loontrekkenden en 45-plussers naar beroep in de industrie in 2000

	Loontrekkenden in sector									45-plussers in sector										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Totaal
M	24.488	25.485	88.606	25.956	2.431	465	189.140	75.595	100.790	532.956	10.549	5.980	29.154	9.278	686	234	50.413	16.706	26.067	149.065
V	6.137	7.057	19.870	33.978	1.917	152	20.306	24.850	26.733	141.001	709	800	2.946	6.900	806	0	4.807	4.678	4.998	26.643
T	30.624	32.542	108.475	59.934	4.349	617	209.446	100.446	127.524	673.957	11.257	6.779	32.100	16.178	1.492	234	55.219	21.384	31.065	175.708

Tabel 9: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers naar beroep in de industrie in 2000

	Loontrekkenden in sector									45-plussers in sector									45-plussers als groep vergeleken met sector											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Totaal
M	3,6	3,8	13,1	3,9	0,4	0,1	28,1	11,2	15,0	79,1	1,6	0,9	4,3	1,4	0,1	0,0	7,5	2,5	3,9	22,1	6,0	3,4	16,6	5,3	0,4	0,1	28,7	9,5	14,8	84,8
V	0,9	1,0	2,9	5,0	0,3	0,0	3,0	3,7	4,0	20,9	0,1	0,1	0,4	1,0	0,1	0,0	0,7	0,7	0,7	4,0	0,4	0,5	1,7	3,9	0,5	0,0	2,7	2,7	2,8	15,2
T	4,5	4,8	16,1	8,9	0,6	0,1	31,1	14,9	18,9	100,0	1,7	1,0	4,8	2,4	0,2	0,0	8,2	3,2	4,6	26,1	6,4	3,9	18,3	9,2	0,8	0,1	31,4	12,2	17,7	100,0

M= Mannen, V= Vrouwen, T=Totaal. Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000.

- 1: bedrijfsleiders en hoger kaderpersoneel
- 2: intellectuele en wetenschappelijke beroepen
- 3: intermediaire functies
- 4: bedienden in administratieve functies
- 5: dienstverlenend en verkooppersoneel

- 6: landbouwers en geschoolde arbeiders in de landbouw en de visserij
- 7: ambachtsberoepen en ambachtelijke arbeiders
- 8: machine- en installatiebestuurders, montagearbeiders
- 9: ongeschoolde arbeiders en bedienden en gehandicapten in beschutte werkplaatsen

De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

Leeftijdsopbouw van de sector in vergelijking met de leeftijdsopbouw van de bevolking en de profitsector²⁰

8. De leeftijdsopbouw van de sector in vergelijking met de leeftijdsopbouw van de bevolking

In vergelijking met de bevolking op beroepsactieve leeftijd (blokjes) zijn er in de industrie (bolletjeslijn) minder mannen vanaf 55 jaar en minder vrouwen in alle leeftijdsklassen.

Tabel 1
Grafiek 5

9. De leeftijdsopbouw van de sector in vergelijking met de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de bevolking

In de bevolking op beroepsactieve leeftijd zijn er bijna evenveel mannen (50,6%) als vrouwen (49,4%). We houden rekening met het percentage mannen (79,5%) en vrouwen (20,5%) in de industrie, maar passen de leeftijdsverdeling van de mannelijke en vrouwelijke bevolking (lichte lijn) op dit verschillend aandeel toe. Dan blijkt dat er minder mannen vanaf 55 jaar en minder vrouwen vanaf 50 jaar in de industrie zijn dan volgens de bevolkingsnorm zou kunnen worden verwacht.

Tabel 12
Grafiek 6

10. De leeftijdsopbouw van de sector in vergelijking met de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de profitsector

In de profitsector zijn er 66,7% mannen en 33,3% vrouwen. We houden rekening met het percentage mannen (79,5%) en vrouwen (20,5%) in de industrie, maar passen de leeftijdsverdeling van de mannen en de vrouwen in de profitsector (lichte lijn) op dit verschillend aandeel toe. Dan zien we dat er in de industrie meer mannen zijn tussen 35 en 59 jaar en meer vrouwen tussen 30 en 54 jaar dan volgens de norm van de profitsector. De loontrekkenden in de industrie zijn globaal genomen ouder dan in de profitsector.

Tabel 13
Grafiek 7

Tabel 10: Verdeling van het aantal en percentage loontrekkenden naar geslacht en leeftijd in de industrie bij toepassing van de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

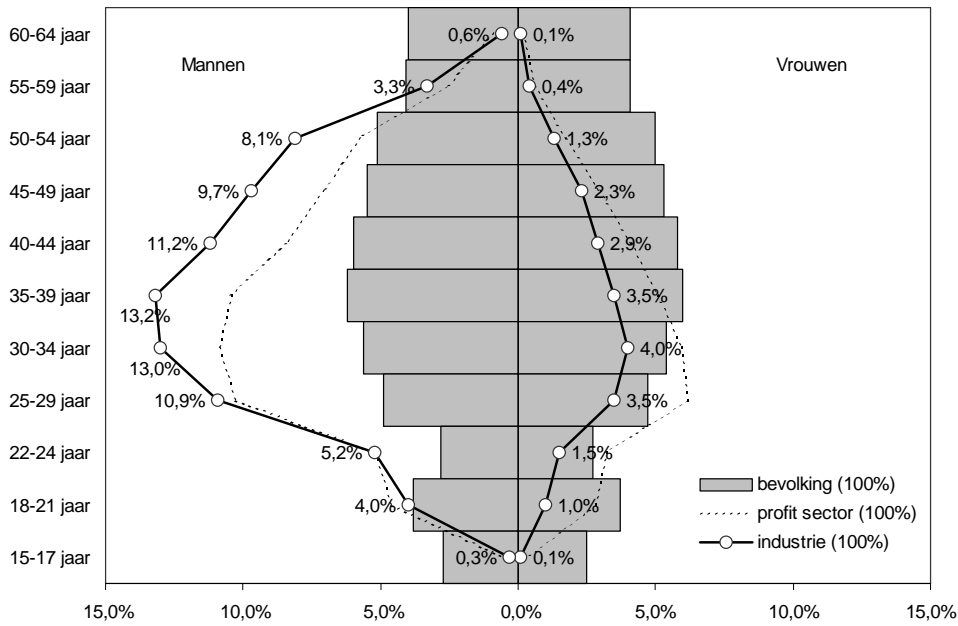
Leeftijd		15-17	18-21	22-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	45+	Totaal
Aantal	M	23.387	33.670	24.607	42.783	49.509	54.936	52.812	48.196	45.264	36.429	34.896	164.784	446.489
	V	5.905	8.497	6.341	10.986	12.633	14.019	13.467	12.256	11.567	9.531	9.579	42.932	114.781
	T	29.141	41.943	30.969	53.752	62.009	68.809	66.125	60.262	56.732	46.194	45.335	208.523	561.270
%	M	4,2	6,0	4,4	7,6	8,8	9,8	9,4	8,6	8,1	6,5	6,2	29,4	79,5
	V	1,1	1,5	1,1	2,0	2,3	2,5	2,4	2,2	2,1	1,7	1,7	7,6	20,5
	T	5,2	7,5	5,5	9,6	11,0	12,3	11,8	10,7	10,1	8,2	8,1	37,2	100,0

Tabel 11: Verdeling van het aantal en percentage loontrekkenden naar geslacht en leeftijd in de industrie bij toepassing van de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de profitsector in 2000

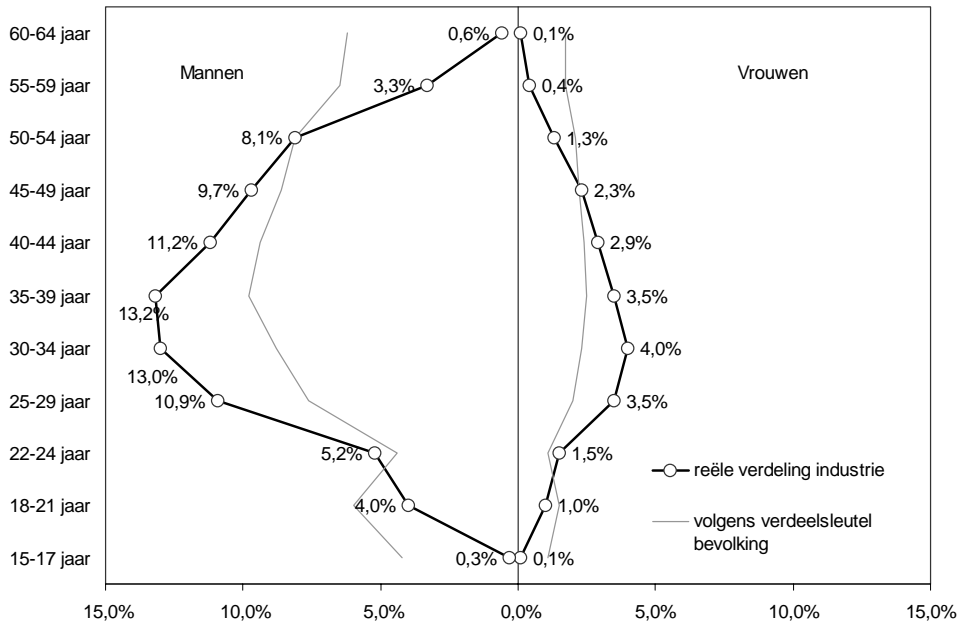
Leeftijd		15-17	121	22-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	45+	Totaal
Aantal	M	3.375	30.754	35.074	68.825	72.783	69.801	56.857	47.350	38.452	17.612	5.604	109.019	446.489
	V	1.464	9.722	11.130	21.188	20.436	17.547	14.045	10.241	5.999	2.229	780	19.250	114.781
	T	5.214	41.619	47.535	92.214	94.306	87.098	70.542	56.376	42.005	18.394	5.968	122.743	561.270
%	M	0,6	5,5	6,2	12,3	13,0	12,4	10,1	8,4	6,9	3,1	1,0	19,4	79,5
	V	0,3	1,7	2,0	3,8	3,6	3,1	2,5	1,8	1,1	0,4	0,1	3,4	20,5
	T	0,9	7,4	8,5	16,4	16,8	15,5	12,6	10,0	7,5	3,3	1,1	21,9	100,0

²⁰ Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000. Gegevens van het Rijksregister van 1 januari 2001.

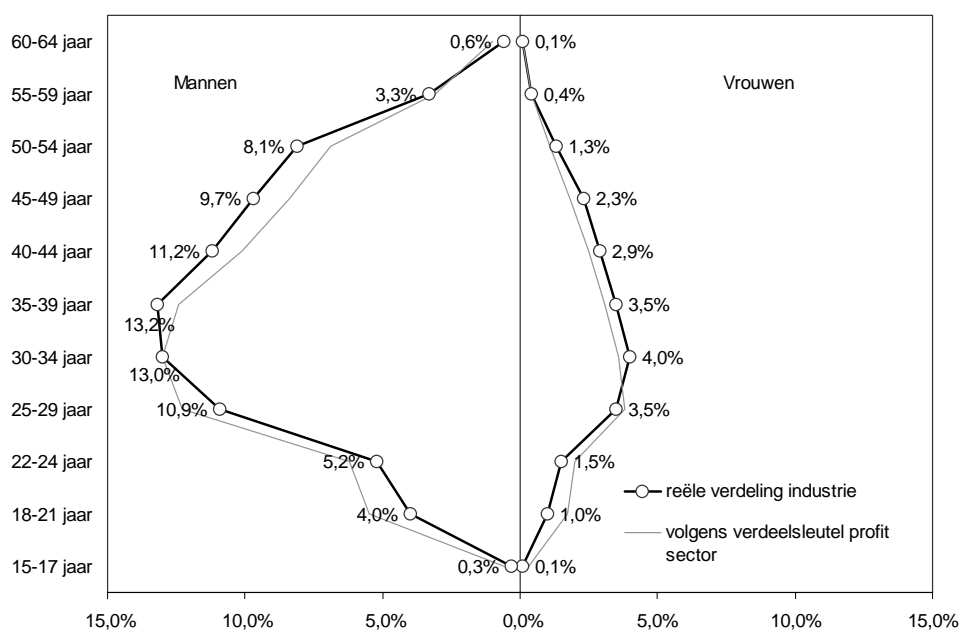
Grafiek 5: Leeftijdsopbouw in de industrie, de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

Grafiek 6: Leeftijdsopbouw in de industrie bij toepassing van de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

Grafiek 7: Leeftijdsopbouw in de industrie bij toepassing van de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw in de profit sector in 2000

4. De profitdiensten

Algemeen
683.560 loontrekkenden

De 45-plussers
127.807 loontrekkenden

Sector, bevolking en profitsector

1. De sector en de bevolking De sector maakt 17,4% van bevolking op beroepsactieve leeftijd uit. Het gemiddeld percentage 45-plussers (18,7%) in de sector is lager dan het gemiddeld percentage 45-plussers in de bevolking (37,2%). Tabel 1
2. De sector en de profitsector De sector maakt 54,9% van de profitsector uit. Het gemiddeld percentage 45-plussers (18,7%) in de sector is lager dan het gemiddeld percentage 45-plussers in de profitsector (21,9%). Tabel 1

Tabel 1: Verdeling van het aantal en percentage loontrekkenden in de profitdiensten en personen in de bevolking op beroepsactieve leeftijd naar geslacht en leeftijd in 2000

Leeftijd		15-17	18-21	22-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	45 +	Totaal
Profitdiensten	M	4.318	34.681	36.069	66.530	62.556	55.473	42.957	33.555	25.893	14.320	7.131	80.899	383.483
	V	4.456	29.724	32.073	56.972	51.565	43.917	34.462	24.187	14.413	5.876	2.432	46.908	300.077
	T	8.774	64.405	68.142	123.502	114.121	99.390	77.419	57.742	40.306	20.196	9.563	127.807	683.560
Profit Sector	M	6.273	57.169	65.199	127.938	135.296	129.753	105.691	88.019	71.478	32.738	10.418	202.653	829.972
	V	5.290	35.138	40.227	76.582	73.863	63.420	50.762	37.016	21.683	8.058	2.819	69.576	414.858
	T	11.563	92.307	105.426	204.520	209.159	193.173	156.453	125.035	93.161	40.796	13.237	272.229	1.244.830
Bevolking	M	104.361	150.243	109.803	190.911	220.924	245.141	235.663	215.063	201.980	162.555	155.714	735.312	1.992.358
	V	99.882	143.729	107.254	185.825	213.689	237.129	227.794	207.305	195.645	161.208	162.030	726.188	1.941.490
	T	204.243	293.972	217.057	376.736	434.613	482.270	463.457	422.368	397.625	323.763	317.744	1.461.500	3.933.848
Profitdiensten	M	0,6	5,1	5,3	9,7	9,2	8,1	6,3	4,9	3,8	2,1	1,0	11,8	56,1
	V	0,7	4,3	4,7	8,3	7,5	6,4	5,0	3,5	2,1	0,9	0,4	6,9	43,9
	T	1,3	9,4	10,0	18,1	16,7	14,5	11,3	8,4	5,9	3,0	1,4	18,7	100,0
Profit Sector	M	0,5	4,6	5,2	10,3	10,9	10,4	8,5	7,1	5,7	2,6	0,8	16,3	66,7
	V	0,4	2,8	3,2	6,2	5,9	5,1	4,1	3,0	1,7	0,6	0,2	5,6	33,3
	T	0,9	7,4	8,5	16,4	16,8	15,5	12,6	10,0	7,5	3,3	1,1	21,9	100,0
Bevolking	M	2,7	3,8	2,8	4,9	5,6	6,2	6,0	5,5	5,1	4,1	4,0	18,7	50,6
	V	2,5	3,7	2,7	4,7	5,4	6,0	5,8	5,3	5,0	4,1	4,1	18,5	49,4
	T	5,2	7,5	5,5	9,6	11,0	12,3	11,8	10,7	10,1	8,2	8,1	37,2	100,0

M = Mannen, V = Vrouwen, T = Totaal.

Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000 en van het Rijksregister van 1 januari 2001.

De RSZ hanteert voor de jongste loontrekkenden de leeftijdsindeling van 15 tot 17 jaar, van 18 tot 21 jaar en van 22 tot 24 jaar. Deze klassen omvatten respectievelijk 3, 4 en 3 jaar en zijn niet even groot als de volgende vijfjarenklassen.

Sector en geslacht, statuut, arbeidsregime en bedrijfsklasse²¹

3. De belangrijkste personeelscategorieën in de sector	De tewerkstelling in de sector bestaat vooral uit mannen (56,1%), bedienden (51,6%) en voltijdsen (58,8%).	Er zijn 18,7% 45-plussers in de sector waaronder 11,8% mannen, 8,1% arbeiders en 12,0% voltijds werkenden.	Tabel 2 Tabel 3 Grafiek 1 Grafiek 2 Grafiek 3
	De grootste groep loontrekkenden in de sector zijn mannelijke voltijdse bedienden (20,9%).	De grootste groep 45-plussers in de sector zijn mannelijke voltijdse bedienden (4,8%).	
	De bedrijfsklasse van 10 tot 49 werknemers telt het hoogste percentage loontrekkenden (26,6%).	De grootste groep 45-plussers in de sector werkt in de bedrijfsklasse van 0 tot 9 werknemers (5,8%).	
4. De belangrijkste personeelscategorieën bij de 45-plussers als groep	In vergelijking met de hele sector zijn er bij de 45-plussers als groep meer mannen (63,3%) en meer voltijdsen (64,2%) en zijn de arbeiders de grootste groep (50,7%). Er zijn meer mannelijke voltijdse bedienden (25,6%). Het grootst aantal loontrekkenden is eerder terug te vinden in de kleinste bedrijfsklasse van 0 tot 9 werknemers (30,8%).		Tabel 4
5. Het aandeel 45-plussers per bedrijfsklasse in vergelijking met het aandeel 45-plussers in de sector	In vergelijking met het gemiddeld percentage 45-plussers (18,7%) vinden we het hoogste percentage 45-plussers in de bedrijfsklasse van 0 tot 9 werknemers (21,9%) en het laagste in de bedrijfsklasse van 1000 en meer werknemers (15,6%).		Tabel 5 Grafiek 4

Tabel 2: Verdeling van het aantal loontrekkenden en 45-plussers in de profitediensten in 2000

Bedrijfsklasse: aantal werknemers	Loontrekkenden					45-plussers								
	0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal	0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal		
M	84.976	110.957	53.614	43.421	90.515	383.483	20.995	27.697	13.146	7.973	11.088	80.899		
V	94.883	70.618	30.660	39.628	64.288	300.077	18.370	11.353	4.780	4.992	7.413	46.908		
Arbeiders	88.004	85.905	29.982	26.950	100.146	330.987	20.780	6.906	6.906	4.419	11.792	50.803		
Bedienden	91.855	95.670	54.292	56.099	54.657	352.573	18.270	11.020	11.020	8.546	6.709	55.565		
Voltijds	102.997	135.538	70.110	57.236	35.779	401.660	20.423	29.023	14.970	9.814	7.829	82.059		
Deeltijds	76.862	46.037	14.164	25.813	119.024	281.900	18.942	10.027	2.956	3.151	10.672	45.748		
M	Arbeiders	50.030	62.378	22.183	15.817	68.472	218.880	11.917	15.835	5.423	2.664	7.929	43.768	
	Bedienden	34.946	48.579	31.431	27.604	22.043	164.603	9.078	11.862	7.723	5.309	3.159	37.131	
V	Arbeiders	37.974	23.527	7.799	11.133	31.674	112.107	8.972	4.945	1.483	1.755	3.863	21.018	
	Bedienden	56.909	47.091	22.861	28.495	32.614	187.970	9.398	6.408	3.297	3.237	3.550	25.890	
M	Voltijds	65.284	95.436	49.626	35.849	27.023	273.218	14.916	23.712	12.184	7.245	6.713	64.770	
	Deeltijds	19.692	15.521	3.988	7.572	63.492	110.265	6.079	3.985	962	728	4.375	16.129	
V	Voltijds	37.713	40.102	20.484	21.387	8.756	128.442	5.507	5.311	2.786	2.569	1.116	17.289	
	Deeltijds	57.170	30.516	10.176	18.241	55.532	171.635	12.863	6.042	1.994	2.423	6.297	29.619	
M	A	Voltijds	34.849	49.880	19.383	9.881	16.377	130.370	7.706	12.793	4.812	2.167	4.554	32.032
	B	Voltijds	30.435	45.556	30.243	25.968	10.646	142.848	7.210	10.919	7.372	5.078	2.159	32.738
V	A	Voltijds	8.917	8.813	3.688	3.883	1.883	27.184	1.512	1.494	523	607	373	4.509
	B	Voltijds	28.796	31.289	16.796	17.504	6.873	101.258	3.995	3.817	2.263	1.962	743	12.780
M	A	Deeltijds	15.181	12.498	2.800	5.936	52.095	88.510	4.211	3.042	611	497	3.375	11.736
	B	Deeltijds	4.511	3.023	1.188	1.636	11.397	21.755	1.868	943	351	231	1.000	4.393
V	A	Deeltijds	29.057	14.714	4.111	7.250	29.791	84.923	7.460	3.451	960	1.148	3.490	16.509
	B	Deeltijds	28.113	15.802	6.065	10.991	25.741	86.712	5.403	2.591	1.034	1.275	2.807	13.110
	Totaal	179.859	181.575	84.274	83.049	154.803	683.560	39.365	39.050	17.926	12.965	18.501	127.807	

M= Mannen, V= Vrouwen, A = Arbeiders, B = Bedienden. Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000.

²¹ Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000.

Tabel 3: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers in de profiendiensten in 2000

Bedrijfsklasse: Aantal werknemers			Loontrekkenden					45-plussers						
			0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal	0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal
M			12,4	16,2	7,8	6,4	13,2	56,1	3,1	4,1	1,9	1,2	1,6	11,8
V			13,9	10,3	4,5	5,8	9,4	43,9	2,7	1,7	0,7	0,7	1,1	6,9
Arbeiders			12,9	12,6	4,4	3,9	14,7	48,4	3,0	1,0	1,0	0,6	1,7	7,4
Bedienden			13,4	14,0	7,9	8,2	8,0	51,6	2,7	1,6	1,6	1,3	1,0	8,1
Voltijds			15,1	19,8	10,3	8,4	5,2	58,8	3,0	4,2	2,2	1,4	1,1	12,0
Deeltijds			11,2	6,7	2,1	3,8	17,4	41,2	2,8	1,5	0,4	0,5	1,6	6,7
M	Arbeiders		7,3	9,1	3,2	2,3	10,0	32,0	1,7	2,3	0,8	0,4	1,2	6,4
	Bedienden		5,1	7,1	4,6	4,0	3,2	24,1	1,3	1,7	1,1	0,8	0,5	5,4
V	Arbeiders		5,6	3,4	1,1	1,6	4,6	16,4	1,3	0,7	0,2	0,3	0,6	3,1
	Bedienden		8,3	6,9	3,3	4,2	4,8	27,5	1,4	0,9	0,5	0,5	0,5	3,8
M	Voltijds		9,6	14,0	7,3	5,2	4,0	40,0	2,2	3,5	1,8	1,1	1,0	9,5
	Deeltijds		2,9	2,3	0,6	1,1	9,3	16,1	0,9	0,6	0,1	0,1	0,6	2,4
V	Voltijds		5,5	5,9	3,0	3,1	1,3	18,8	0,8	0,8	0,4	0,4	0,2	2,5
	Deeltijds		8,4	4,5	1,5	2,7	8,1	25,1	1,9	0,9	0,3	0,4	0,9	4,3
M	A	Voltijds	5,1	7,3	2,8	1,4	2,4	19,1	1,1	1,9	0,7	0,3	0,7	4,7
	B	Voltijds	4,5	6,7	4,4	3,8	1,6	20,9	1,1	1,6	1,1	0,7	0,3	4,8
V	A	Voltijds	1,3	1,3	0,5	0,6	0,3	4,0	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,7
	B	Voltijds	4,2	4,6	2,5	2,6	1,0	14,8	0,6	0,6	0,3	0,3	0,1	1,9
M	A	Deeltijds	2,2	1,8	0,4	0,9	7,6	12,9	0,6	0,4	0,1	0,1	0,5	1,7
	B	Deeltijds	0,7	0,4	0,2	0,2	1,7	3,2	0,3	0,1	0,1	0,0	0,1	0,6
V	A	Deeltijds	4,3	2,2	0,6	1,1	4,4	12,4	1,1	0,5	0,1	0,2	0,5	2,4
	B	Deeltijds	4,1	2,3	0,9	1,6	3,8	12,7	0,8	0,4	0,2	0,2	0,4	1,9
Totaal			26,3	26,6	12,3	12,1	22,6	100,0	5,8	5,7	2,6	1,9	2,7	18,7

M= Mannen, V= Vrouwen, A = Arbeiders, B = Bedienden. Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000.

De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

Tabel 4: Procentuele verdeling van de loontrekkenden bij de 45-plussers als groep (=100%) in de profiendiensten in 2000

Bedrijfsklasse: aantal werknemers		0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal	
M		16,4	21,7	10,3	6,2	8,7	63,3	
V		14,4	8,9	3,7	3,9	5,8	36,7	
Arbeiders		16,3	16,3	5,4	3,5	9,2	50,7	
Bedienden		14,5	14,3	8,6	6,7	5,2	49,3	
Voltijds		16,0	22,7	11,7	7,7	6,1	64,2	
Deeltijds		14,8	7,8	2,3	2,5	8,4	35,8	
M	Arbeiders	9,3	12,4	4,2	2,1	6,2	34,2	
	Bedienden	7,1	9,3	6,0	4,2	2,5	29,1	
V	Arbeiders	7,0	3,9	1,2	1,4	3,0	16,4	
	Bedienden	7,4	5,0	2,6	2,5	2,8	20,3	
M	Voltijds	11,7	18,6	9,5	5,7	5,3	50,7	
	Deeltijds	4,8	3,1	0,8	0,6	3,4	12,6	
V	Voltijds	4,3	4,2	2,2	2,0	0,9	13,5	
	Deeltijds	10,1	4,7	1,6	1,9	4,9	23,2	
M	A	Voltijds	6,0	10,0	3,8	1,7	3,6	25,1
	B	Voltijds	5,6	8,5	5,8	4,0	1,7	25,6
V	A	Voltijds	1,2	1,2	0,4	0,5	0,3	3,5
	B	Voltijds	3,1	3,0	1,8	1,5	0,6	10,0
M	A	Deeltijds	3,3	2,4	0,5	0,4	2,6	9,2
	B	Deeltijds	1,5	0,7	0,3	0,2	0,8	3,4
V	A	Deeltijds	5,8	2,7	0,8	0,9	2,7	12,9
	B	Deeltijds	4,2	2,0	0,8	1,0	2,2	10,3
Totaal		30,8	30,6	14,0	10,1	14,5	100,0	

M= Mannen, V= Vrouwen, A = Arbeiders, B = Bedienden.

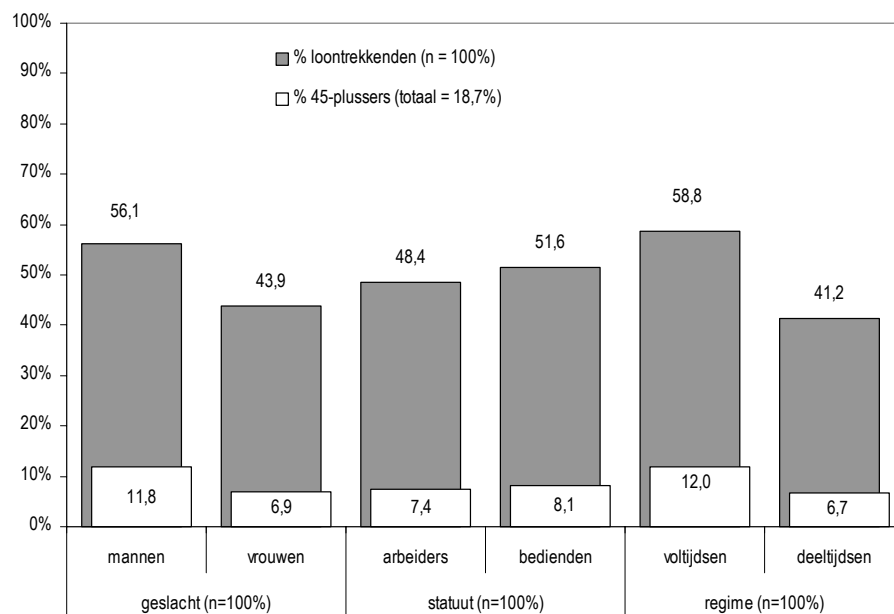
Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000.

De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

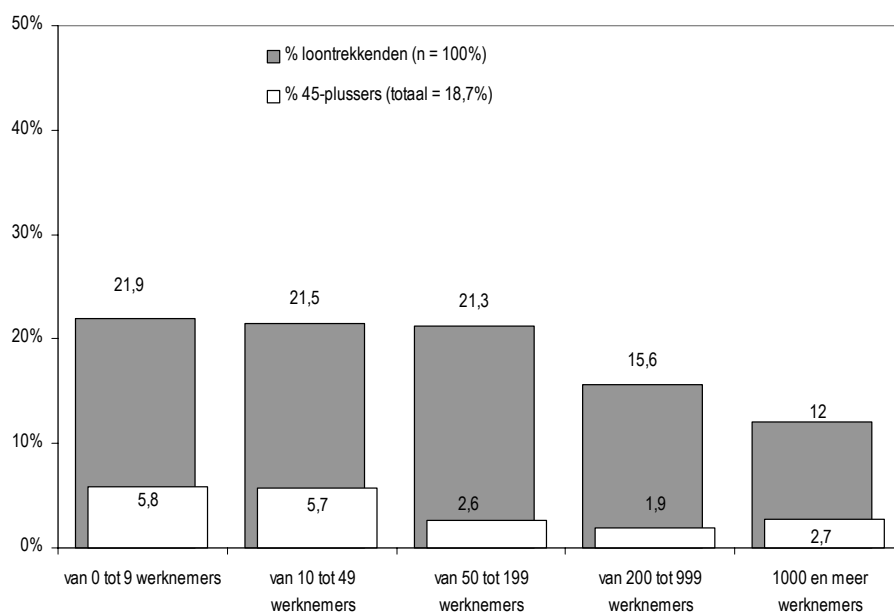
Tabel 5: Percentage 45-plussers per bedrijfsklasse in de profiendiensten in 2000

Bedrijfsklasse: aantal werknemers		0-9	10-49	50-199	200-999	1000+	Totaal	
M		11,7	15,3	15,6	9,6	7,2	11,8	
V		10,2	6,3	5,7	6,0	4,8	6,9	
Arbeiders		11,6	11,4	8,2	5,3	7,6	9,5	
Bedienden		10,3	10,1	13,1	10,3	4,3	9,2	
Voltijds		11,4	16,0	17,8	11,8	5,1	12,0	
Deeltijds		10,5	5,5	3,5	3,8	6,9	6,7	
M	Arbeiders	6,6	8,7	6,4	3,2	5,1	6,4	
	Bedienden	5,0	6,5	9,2	6,4	2,0	5,4	
V	Arbeiders	5,0	2,7	1,8	2,1	2,5	3,1	
	Bedienden	5,2	3,5	3,9	3,9	2,3	3,8	
M	Voltijds	8,3	13,1	14,5	8,7	4,3	9,5	
	Deeltijds	3,4	2,2	1,1	0,9	2,8	2,4	
V	Voltijds	3,1	2,9	3,3	3,1	0,7	2,5	
	Deeltijds	7,2	3,3	2,4	2,9	4,1	4,3	
M	A	Voltijds	4,3	7,0	5,7	2,6	2,9	4,7
	B	Voltijds	4,0	6,0	8,7	6,1	1,4	4,8
V	A	Voltijds	0,8	0,8	0,6	0,7	0,2	0,7
	B	Voltijds	2,2	2,1	2,7	2,4	0,5	1,9
M	A	Deeltijds	2,3	1,7	0,7	0,6	2,2	1,7
	B	Deeltijds	1,0	0,5	0,4	0,3	0,6	0,6
V	A	Deeltijds	4,1	1,9	1,1	1,4	2,3	2,4
	B	Deeltijds	3,0	1,4	1,2	1,5	1,8	1,9
Totaal		21,9	21,5	21,3	15,6	12,0	18,7	
Totaal per bedrijf		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

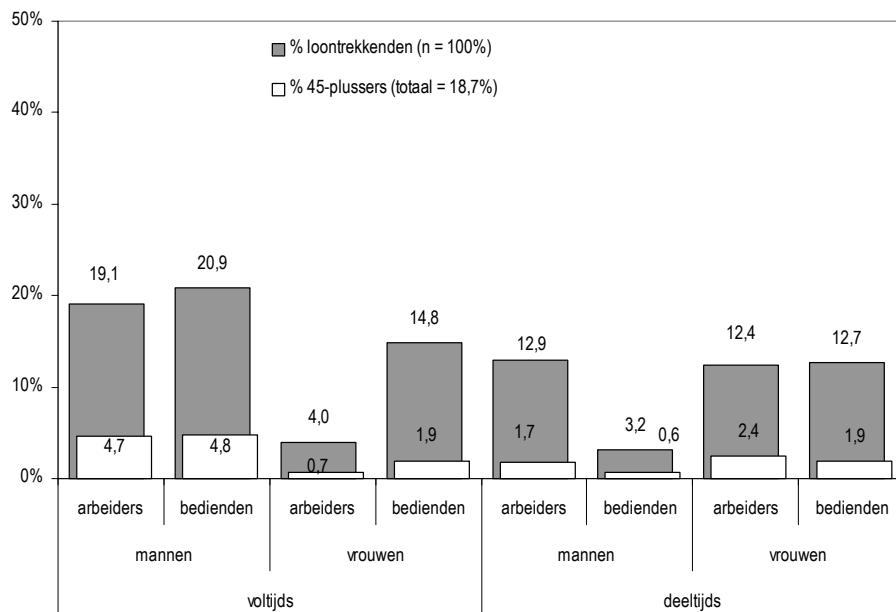
Grafiek 1: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers in de diensten in 2000

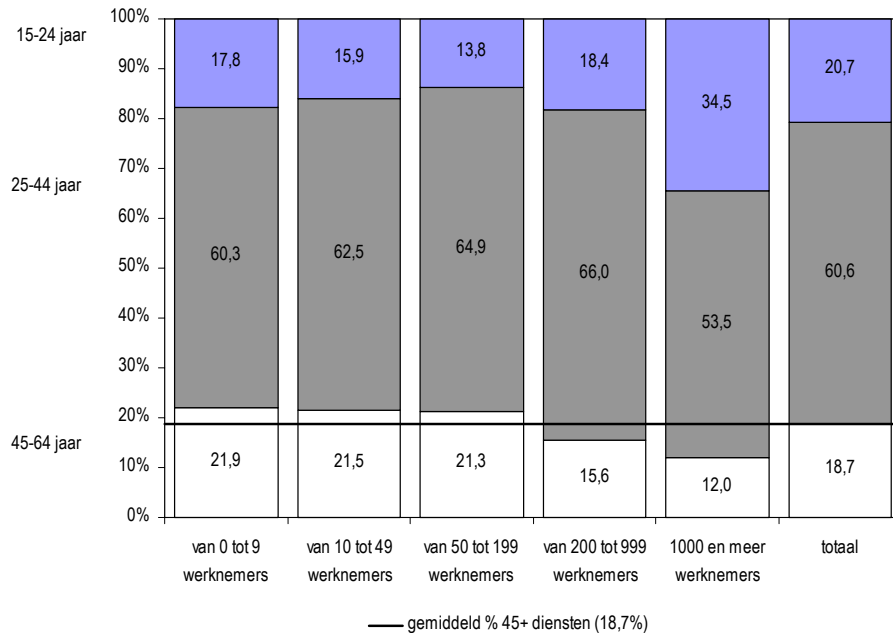
Grafiek 2: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers over de verschillende bedrijfsklassen in de diensten in 2000

Grafiek 3: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers volgens regime in combinatie met geslacht en statuut in de diensten in 2000

Grafiek 4: Procentuele verdeling naar leeftijd verdeling per bedrijfsklasse in de diensten in 2000

Sector en diploma en beroep²²

6. De belangrijkste personeelscategorieën in de sector naar diploma en beroep	De meeste loontrekkenden in de sector hebben een diploma hoger secundair onderwijs (42,2%), zowel bij de mannen (22,4%) als de vrouwen (19,8%).	Op de 24,0% 45-plussers in de sector heeft de grootste groep (8,6%) een diploma hoger secundair onderwijs, ook bij mannen (5,6%) en de vrouwen (3,0%).	Tabel 6 Tabel 7 Tabel 8 Tabel 9
	De grootste groep loontrekkenden in de sector zijn administratieve bedienden (27,3%), ook bij de mannen (11,3%) en de vrouwen (16,0%).	Op de 23,9% 45-plussers in de sector zijn de grootste groep administratieve bedienden (7,0%), ook bij de mannen (3,9%) en de vrouwen (3,1%).	
7. De belangrijkste personeelscategorieën bij de 45-plussers als groep naar diploma en beroep	In vergelijking met de hele sector hebben bij de 45-plussers als groep minder personen (36,0%), meer mannen (2,4%) en minder vrouwen (12,6%) een diploma hoger secundair onderwijs.	In vergelijking met de hele sector zijn er bij de 45-plussers meer administratieve bedienden (29,2%), ook bij de mannen (16,2%), maar minder bij de vrouwen (13,0%).	Tabel 7 Tabel 9

Tabel 6: Verdeling van het aantal loontrekkenden en 45-plussers naar diploma in de profitediensten in 2000

	Loontrekkenden in sector									45-plussers in sector								
	1	2	3	4	5	6	7	8	Totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	Totaal
M	37.367	86.360	163.772	60.608	24.855	30.830	4.534	755	409.081	19.456	32.486	40.974	10.521	5.309	4.432	1.445	350	114.972
V	29.141	57.710	144.553	57.316	7.177	21.768	3.051	101	320.817	13.008	16.995	22.042	6.043	785	1.047	128	0	60.049
T	66.508	144.071	308.324	117.924	32.032	52.598	7.584	857	729.899	32.465	49.481	63.017	16.563	6.094	5.478	1.573	350	175.021

Tabel 7: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers naar diploma in de profitediensten in 2000

	Loontrekkenden in sector									45-plussers in sector								45-plussers als groep vergeleken met sector									
	1	2	3	4	5	6	7	8	Totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	Totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	Totaal
M	5,1	11,8	22,4	8,3	3,4	4,2	0,6	0,1	56,0	2,7	4,5	5,6	1,4	0,7	0,6	0,2	0,0	15,8	11,1	18,6	23,4	6,0	3,0	2,5	0,8	0,2	65,7
V	4,0	7,9	19,8	7,9	1,0	3,0	0,4	0,0	44,0	1,8	2,3	3,0	0,8	0,1	0,1	0,0	0,0	8,2	7,4	9,7	12,6	3,5	0,4	0,6	0,1	0,0	34,3
T	9,1	19,7	42,2	16,2	4,4	7,2	1,0	0,1	100,0	4,4	6,8	8,6	2,3	0,8	0,8	0,2	0,0	24,0	18,5	28,3	36,0	9,5	3,5	3,1	0,9	0,2	100,0

M= Mannen, V= Vrouwen, T=Totaal. Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000.

1: lager onderwijs (of geen diploma)

2: lager secundair

3: hoger secundair

De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

4: hoger niet-universitair korte type

5: hoger niet-universitair lange type

6: universitair

7: universitair met voortgezette opleidingen

8: doctoraat met proefschrift

²² Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2003. De gegevens van de EAK zijn niet vergelijkbaar met die van de RSZ. Bovendien kunnen er verschillen zijn in de cijfers in verband met diploma en beroep omdat de cijfers door middel van een enquête werden verzameld.

Tabel 8: Verdeling van het aantal loontrekkenden en 45-plussers naar beroep in de profitdiensten in 2000

	Loontrekkenden in sector											45-plussers in sector										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Totaal	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Totaal
M	148	40.767	48.307	52.694	82.634	43.589	1.578	40.193	60.746	37.904	408.560	0	12.420	8.446	16.652	28.356	9.670	619	10.030	19.928	8.329	114.451
V	0	13.659	21.875	26.853	116.719	87.786	265	2.613	5.659	45.387	320.817	0	2.067	2.109	5.013	22.612	14.130	0	393	868	12.858	60.049
T	148	54.426	70.182	79.548	199.352	131.375	1.844	42.805	66.406	83.292	729.377	0	14.487	10.556	21.664	50.968	23.800	619	10.423	20.795	21.187	174.499

Tabel 9: Procentuele verdeling van de loontrekkenden en 45-plussers naar beroep in de profitdiensten in 2000

	Loontrekkenden in sector											45-plussers in sector											45-plussers als groep vergeleken met sector										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Totaal	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Totaal	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Totaal
M	0,0	5,6	6,6	7,2	11,3	6,0	0,2	5,5	8,3	5,2	56,0	0,0	1,7	1,2	2,3	3,9	1,3	0,1	1,4	2,7	1,1	15,7	0,0	7,1	4,8	9,5	16,2	5,5	0,4	5,7	11,4	4,8	65,6
V	0,0	1,9	3,0	3,7	16,0	12,0	0,0	0,4	0,8	6,2	44,0	0,0	0,3	0,3	0,7	3,1	1,9	0,0	0,1	0,1	1,8	8,2	0,0	1,2	1,2	2,9	13,0	8,1	0,0	0,2	0,5	7,4	34,4
T	0,0	7,5	9,6	10,9	27,3	18,0	0,3	5,9	9,1	11,4	100,0	0,0	2,0	1,4	3,0	7,0	3,3	0,1	1,4	2,9	2,9	23,9	0,0	8,3	6,0	12,4	29,2	13,6	0,4	6,0	11,9	12,1	100,0

M= Mannen, V= Vrouwen, T=Totaal. Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000.

- 1: bedrijfsleiders en hoger kaderpersoneel
 - 2: intellectuele en wetenschappelijke beroepen
 - 3: intermediaire functies
 - 4: bedienden in administratieve functies
 - 5: dienstverlenend en verkooppersoneel
- De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

- 6: landbouwers en geschoolde arbeiders in de landbouw en de visserij
- 7: ambachtsberoepen en ambachtelijke arbeiders
- 8: machine- en installatiebestuurders, montagearbeiders
- 9: ongeschoolde arbeiders en bedienden en gehandicapten in beschutte werkplaatsen

Leeftijdsopbouw van de sector in vergelijking met de leeftijdsopbouw van de bevolking en de profitsector²³

8. De leeftijdsopbouw van de sector in vergelijking met de leeftijdsopbouw van de bevolking

In vergelijking met de bevolking op beroepsactieve leeftijd (blokjes) zijn er in de profitdiensten (bolletjeslijn) minder mannen vanaf 45 jaar en minder vrouwen vanaf 40 jaar.

Tabel 1
Grafiek 5

9. De leeftijdsopbouw van de sector in vergelijking met de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de bevolking

In de bevolking op beroepsactieve leeftijd zijn er bijna evenveel mannen (50,6%) als vrouwen (49,4%). We houden rekening met het percentage mannen (56,1%) en vrouwen (43,9%) in de profitdiensten, maar passen de leeftijdsverdeling van de mannelijke en vrouwelijke bevolking (lichte lijn) op dit verschillend aandeel toe. Dan blijkt dat er minder mannen en vrouwen vanaf 40 jaar in de diensten zijn dan volgens de bevolkingsnorm zou kunnen worden verwacht.

Tabel 12
Grafiek 6

10. De leeftijdsopbouw van de sector in vergelijking met de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de profitsector

In de profitsector zijn er 66,7% mannen en 33,3% vrouwen. We houden rekening met het percentage mannen (56,1%) en vrouwen (43,9%) in de profitdiensten, maar passen de leeftijdsverdeling van de mannen en de vrouwen in de profitsector (lichte lijn) op dit verschillend aandeel toe. Dan zien we dat er in de diensten meer mannen tussen 15 en 34 en 60 en 64 jaar en meer vrouwen tussen 15 en 29 en 60 en 64 jaar zijn dan volgens de norm van de profitsector. De loontrekkenden in de profitdiensten zijn globaal genomen jonger dan in de profitsector.

Tabel 13
Grafiek 7

Tabel 10: Verdeling van het aantal en percentage loontrekkenden naar geslacht en leeftijd in de profitdiensten bij toepassing van de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

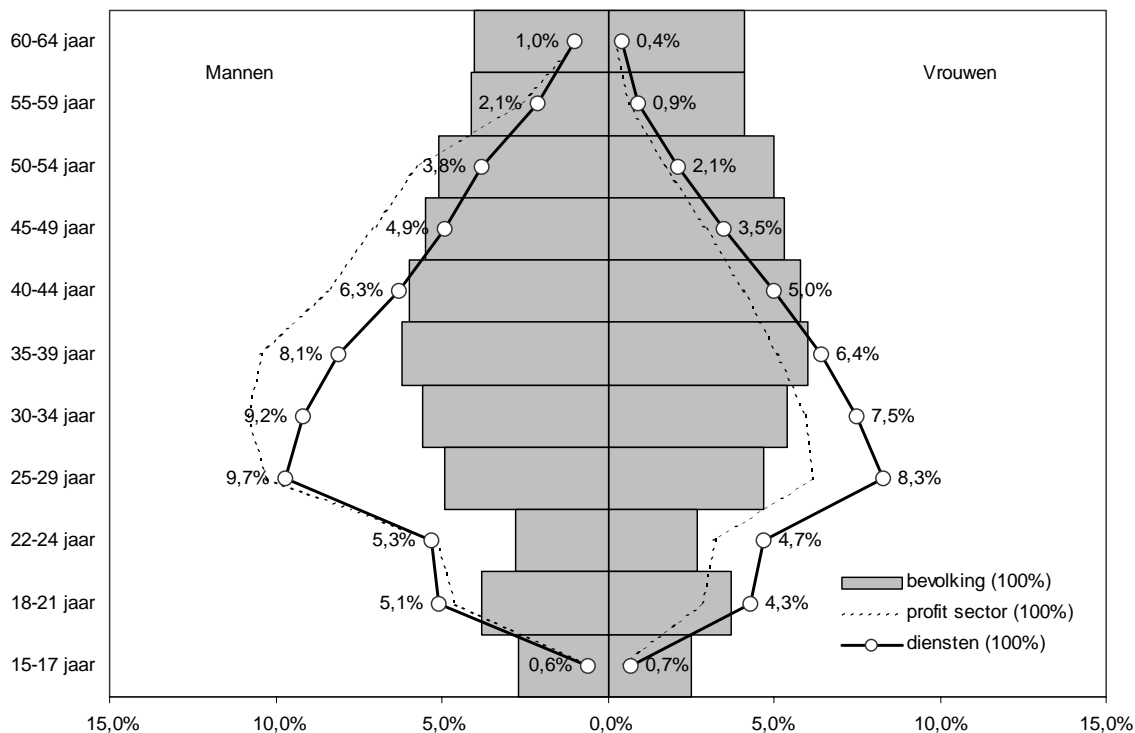
Leeftijd		15-17	18-21	22-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	45+	Totaal
Aantal volgens verdeelsleutel bevolking	M	20.087	28.918	21.135	36.746	42.523	47.184	45.360	41.395	38.876	31.288	29.971	141.531	383.483
	V	15.438	22.215	16.577	28.721	33.028	36.651	35.208	32.041	30.239	24.916	25.043	112.240	300.077
	T	35.490	51.082	37.717	65.463	75.520	83.801	80.532	73.392	69.093	56.258	55.212	253.956	683.560
% volgens verdeelsleutel bevolking	M	2,9	4,2	3,1	5,4	6,2	6,9	6,6	6,1	5,7	4,6	4,4	20,7	56,1
	V	2,3	3,2	2,4	4,2	4,8	5,4	5,2	4,7	4,4	3,6	3,7	16,4	43,9
	T	5,2	7,5	5,5	9,6	11,0	12,3	11,8	10,7	10,1	8,2	8,1	37,2	100,0

Tabel 11: Verdeling van het aantal en percentage loontrekkenden naar geslacht en leeftijd in de profitdiensten bij toepassing van de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de profitsector in 2000

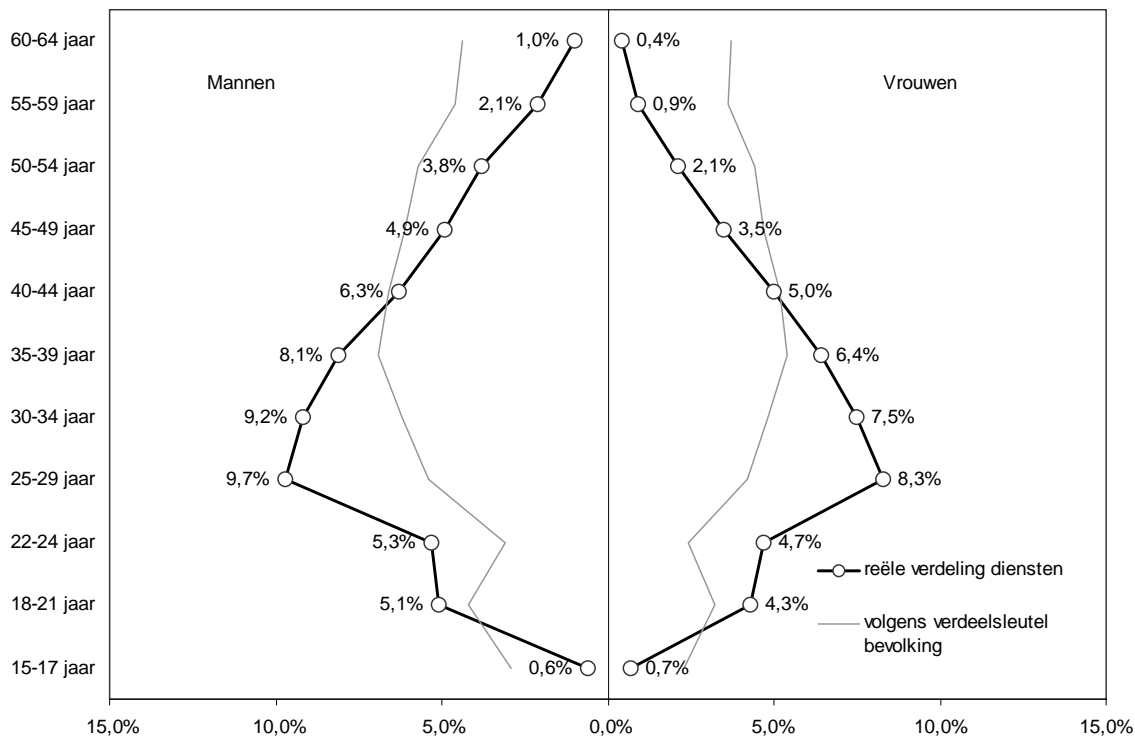
Leeftijd		15-17	18-21	22-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	45+	Totaal
Aantal volgens verdeelsleutel profitsector	M	2.898	26.415	30.125	59.113	62.513	59.952	48.834	40.669	33.026	15.126	4.814	93.634	383.483
	V	3.826	25.416	29.097	55.394	53.427	45.873	36.717	26.775	15.684	5.829	2.039	50.326	300.077
	T	6.349	50.688	57.891	112.306	114.853	106.075	85.911	68.659	51.156	22.402	7.269	149.486	683.560
% volgens verdeelsleutel profitsector	M	0,4	3,9	4,4	8,6	9,1	8,8	7,1	5,9	4,8	2,2	0,7	13,7	56,1
	V	0,6	3,7	4,3	8,1	7,8	6,7	5,4	3,9	2,3	0,9	0,3	7,4	43,9
	T	0,9	7,4	8,5	16,4	16,8	15,5	12,6	10,0	7,5	3,3	1,1	21,9	100,0

²³ Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000. Gegevens van het Rijksregister van 1 januari 2001.

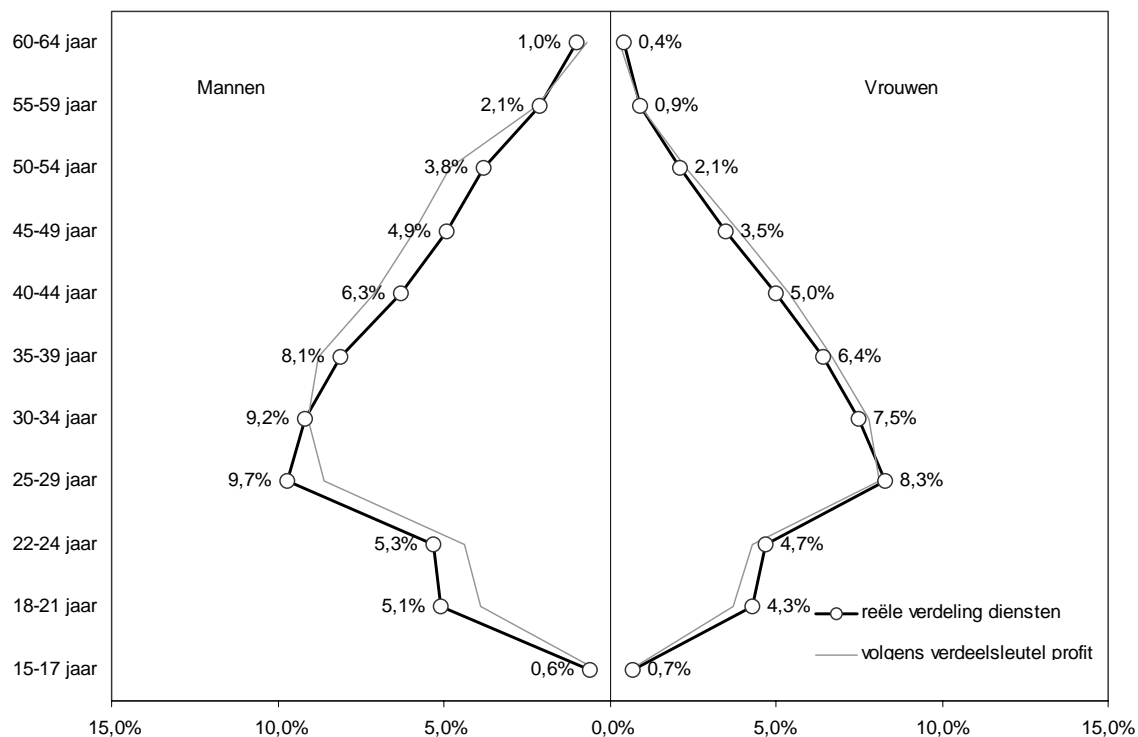
Grafiek 5: Leeftijdsopbouw in de diensten, de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

Grafiek 6: Leeftijdsopbouw in de diensten bij toepassing van de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

Grafiek 7: Leeftijdsopbouw in de diensten bij toepassing van de verdeelsleutel van de leeftijdsopbouw van de profit sector in 2000

5. Conclusies

We bespreken de profitsector en de industriesectoren en de profitdienstensectoren. We bekijken in welke sectoren en bedrijven de 45-plussers werken. We bekijken de samenstelling van de sectoren naar geslacht, statuut, arbeidsregime, personeelsgroep, bedrijfsklasse, diploma en beroep en vergelijken het profiel van de loontrekkenden en de 45-plussers als groep met betrekking tot deze kenmerken. Op basis van het voorgaande trekken we een aantal algemene conclusies. Tot slot gaan we na vanaf welke leeftijd er relatief minder tewerkgesteld in een sector zijn dan personen in de bevolking en dan werkenden in de profitsector.

5.1. Samenstelling van sectoren en profiel van loontrekkenden en 45-plussers

De samenstelling van de profitsector²⁴

In de totale profitsector zijn vooral mannen (66,7%), arbeiders (59,6%) en werknemers in een voltijds regime (74,0%) aan de slag. De mannelijke voltijdse arbeiders vormen de grootste groep (37,5%). De meeste werknemers vinden we in de bedrijfsklasse van 0 tot 49 werknemers (45,3%). De middengeschoolde loontrekkenden (41,7%) wegen door, ook bij de mannen (27,3%) en de vrouwen (14,4%). De werknemers in geschoolde technische en uitvoerende functies (58,3%) vormen de belangrijkste beroepsgroep, ook bij de mannen (37,1%) en de vrouwen (20,9%).

Er zijn 21,9% werknemers van 45 jaar en ouder in de profitsector. De grootste groepen 45-plussers zijn mannen (16,3%), arbeiders (13,2%), voltijdse werknemers (17,2%), mannelijke voltijdse arbeiders (9,2%), werknemers in de bedrijfsklasse van 0 tot 49 werknemers (10,1%). De grootste groepen 45-plussers zijn kortgeschoold (13,1%), ook bij de mannen (9,8%) en de vrouwen (3,2%), en werken in geschoolde technische en uitvoerende functies (14,4%), ook bij de mannen (10,4%) en de vrouwen (4,0%).

Tabel 1: Samenstelling van de profitsector naar geslacht, statuut, arbeidsregime, bedrijfsklasse en grootste personeelsgroep in 2000

	Totaal aantal	% in sector	% Geslacht		% Statuut		% Regime		% Bedrijfsklasse			% Grootste groep	
			M	V	A	B	Voltijds	Deeltijds	0-49	50-199	200+		
Loontrekkenden in de sector	1.244.830		66,7	33,3	59,6	40,4	74	26	45,3	25	38,5	MVA	37,5
45-plussers in de sector	272.229	21,9	16,3	5,6	13,2	8,7	17,2	4,6	10,1	5,7	8,1	MVA	9,2

M = Mannen, V = Vrouwen, A = Arbeiders, B = Bedienden; MVA = mannelijke voltijdse arbeiders, MVB = mannelijke voltijdse bedienden, VVA = vrouwelijke voltijdse arbeidsters, VVB = vrouwelijke voltijdse bedienden, MDA = mannelijke deeltijdse arbeiders, MDB = mannelijke deeltijdse bedienden, VDA = vrouwelijke deeltijdse arbeidsters, VDB = vrouwelijke voltijdse bedienden. De belangrijkste groepen zijn gearceerd. Gegevens van RSZ van 30 juni 2000.

²⁴ Tabel 1, 2 en 3.

Tabel 2: Samenstelling van de profitsector naar diploma in 2000

	Loontrekkenden in sector				45-plussers in sector			
	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal
M	24,8	27,3	15,0	67,1	9,8	6,0	3,0	18,8
V	9,6	14,4	9,0	32,9	3,2	2,2	0,7	6,2
T	34,4	41,7	23,9	100,0	13,1	8,2	3,7	25,0

M= Mannen, V= Vrouwen, T=Totaal. Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000.

De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

Kortgeschoold = lager of lager secundair onderwijs, middengespoold = hoger secundair onderwijs, langgeschoold = hoger niet-universitair onderwijs en universitair onderwijs

Tabel 3: Samenstelling van de profitsector naar beroep in 2000

	Loontrekkenden in sector					45-plussers in sector				
	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal
M	4,7	15,3	37,2	9,9	67,1	1,6	4,3	10,4	2,5	18,8
V	1,4	5,4	21,0	5,1	32,9	0,2	0,8	3,9	1,3	6,2
T	6,1	20,7	58,2	15,0	100,0	1,8	5,1	14,3	3,7	25,0

M= Mannen, V= Vrouwen, T=Totaal. Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000.

De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

1: bedrijfsleiders en hoger kaderpersoneel

2: intellectuele en wetenschappelijke beroepen, intermediaire functies (technische specialisten)

3: geschoolde technische en uitvoerende functies: administratieve bedienden, dienstverlenend en verkooppersoneel ambachtsberoepen en ambachtelijke arbeiders, machine- en installatiebestuurders, montagearbeiders

4: ongeschoolde arbeiders en bedienden en gehandicapten in beschutte werkplaatsen

Het profiel van de loontrekkenden en de 45-plussers in de profitsector²⁵

Vergelijken we de **45-plussers als groep** met het geheel van de loontrekkenden in de profitsector dan is een deel van de kenmerken meer uitgesproken aanwezig. Er zijn bij de 45-plussers meer mannen (74,4%), meer arbeiders (60,4%), meer voltijdsen (78,8%), meer werknemers in de belangrijkste bedrijfsklasse van 0 tot 49 werknemers (78,8%) en meer mannelijke voltijdse arbeiders (42,1%). De 45-plussers zijn globaal eerder kortgeschoold (52,2%), ook bij de mannen (52,1%) en de vrouwen (52,2%). Er zijn ongeveer evenveel meer mannen en vrouwen in technische en uitvoerende functies.

Tabel 4: Vergelijking van loontrekkenden en 45-plussers naar geslacht, statuut, arbeidsregime, bedrijfsklasse en grootste personeelsgroep in de profitsector in 2000

	Totaal	% in sector	% Geslacht		% Statuut		% Regime		% Bedrijfsklasse			% Grootste groep	
			M	V	A	B	Voltijds	Deeltijds	0-49	50-199	200+		
Loontrekkenden in de sector	1.244.830		66,7	33,3	59,6	40,4	74,0	26,0	45,3	16,1	38,5	MVA	37,5
45-plussers als groep	272.229	21,9	74,4	25,6	60,4	39,6	78,8	21,2	46,0	17,2	36,9	MVA	42,1

M = Mannen, V = Vrouwen, A = Arbeiders, B = Bedienden; MVA = mannelijke voltijdse arbeiders, MVB = mannelijke voltijdse bedienden, VVA = vrouwelijke voltijdse arbeidsters, VVB = vrouwelijke voltijdse bedienden, MDA = mannelijke deeltijdse arbeiders, MDB = mannelijke deeltijdse bedienden, VDA = vrouwelijke deeltijdse arbeidsters, VDB = vrouwelijke voltijdse bedienden. De belangrijkste groepen zijn gearceerd. Gegevens van RSZ van 30 juni 2000.

Tabel 5: Vergelijking van loontrekkenden en 45-plussers naar diploma in de profitsector in 2000

	Loontrekkenden in sector				45-plussers in sector			
	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal
M	37,0	40,7	22,3	100,0	52,1	32,0	15,9	100,0
V	29,1	43,8	27,1	100,0	52,2	35,3	12,5	100,0
T	34,4	41,7	23,9	100,0	52,1	32,8	15,1	100,0

M= Mannen, V= Vrouwen, T=Totaal. Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000.

De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

Kortgeschoold = lager of lager secundair onderwijs, middengespoold = hoger secundair onderwijs, langgeschoold = hoger niet-universitair onderwijs en universitair onderwijs

²⁵ Tabel 4,5 en 6

Tabel 6: Vergelijking van loontrekkenden en 45-plussers naar beroep in de profitsector in 2000

	Loontrekkenden in sector					45-plussers				
	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal
M	6,9	22,8	55,5	14,7	100,0	8,7	22,9	55,4	13,1	100,0
V	4,3	16,4	63,7	15,6	100,0	3,2	12,5	63,7	20,6	100,0
T	6,1	20,7	58,2	15,0	100,0	7,4	20,3	57,4	14,9	100,0

M= Mannen, V= Vrouwen, T=Totaal. Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000.

De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

1: bedrijfsleiders en hoger kaderpersoneel

2: intellectuele en wetenschappelijke beroepen, intermediaire functies (technische specialisten)

3: geschoolde technische en uitvoerende functies: administratieve bedienden, dienstverlenend en verkooppersoneel ambachtsberoepen en ambachtelijke arbeiders, machine- en installatiebestuurders, montagearbeiders

4: ongeschoolde arbeiders en bedienden en gehandicapten in beschutte werkplaatsen

De samenstelling van de industrie²⁶

In de volledige industrie werken vooral mannen (79,5%), arbeiders (73,1%) en werknemers in een voltijds regime (92,6%). De mannelijke voltijdse arbeiders vormen de grootste groep (60,0%) en het grootst aantal werknemers vinden we in de bedrijfsklasse van meer dan 200 werknemers (43%). De meeste werknemers zijn middengeschoold (41,1%), ook bij de vrouwen (8,6%). De mannen zijn eerder kortgeschoold (33,3%). De werknemers in geschoolde technische en uitvoerende functies (55,6%) vormen de meerderheid, ook bij de mannen (43,7%) en de vrouwen (12,0%).

Er zijn 25,7% werknemers van 45 jaar en ouder. De grootste groepen 45-plussers zijn mannen (21,7%), arbeiders (17,8%), voltijdsen (23,6%), mannelijke voltijdse arbeiders (14,7%) en loontrekkenden in de bedrijfsklasse van 200 en meer werknemers (12,2%). De grootste groepen 45-plussers zijn kortgeschoold (15,0%), ook bij de mannen (12,7%) en de vrouwen (2,3%). De grootste groep 45-plussers zijn geschoolde technische en uitvoerende werknemers (14,0%), ook bij de mannen (11,5%) en de vrouwen (2,5%).

De afzonderlijke industriesectoren zijn in belangrijke mate op dezelfde manier als de globale industrie samengesteld, maar er zijn ook verschillen.

In de kledingnijverheid zijn de meeste werknemers (81,2%) en de grootste groep 45-plussers (21,9%) vrouwen.

In de chemische nijverheid zijn de meeste werknemers (53%) en de grootste groep 45-plussers (17,8%) bedienden. In de sector van de kantoormachines geldt hetzelfde: de meeste werknemers (54,8%) en de grootste groep 45-plussers (14,5%) zijn bedienden.

In alle sectoren werken de meeste werknemers en de grootste groep 45-plussers voltijds.

In bijna alle industriesectoren zijn de mannelijke voltijdse arbeiders de grootste groep loontrekkenden en 45-plussers, in de sector van de kantoormachines de mannelijke voltijdse bedienden bij de loontrekkenden (44,5%) en de 45-plussers (12,4%). In de chemische industrie (39,3%) en de sector van de medische apparatuur (33,2%) scoren de mannelijke voltijdse arbeiders het hoogst, maar valt de grootste groep 45-plussers in de categorie van mannelijke voltijdse bediende met respectievelijk 14,6% en 7,7%.

²⁶ Tabel 7, 8 en 9.

In de meeste industriesectoren werken de meeste loontrekkenden in dezelfde bedrijfsklasse van 200 en meer werknemers. De meeste loontrekkenden en 45-plussers werken echter in de bedrijfsklasse van 0 tot 49 werknemers in de kleding, meubelindustrie, houtindustrie, metaalproducten, medische apparatuur, overige industrie en bouw.

In verschillende industriesectoren zijn de meeste werknemers middengeschoold, in enkele kortgeschoold: voeding (41,9%), kleding (54,5%), textiel (55,4%), meubel- en overige industrie (58,8%), houtindustrie (47,5%), glas en bouwmaterialen (48,1%), metaalproducten (45%) en bouw (49,2%). Bij 45-plussers zijn de meeste daarentegen kortgeschoold, maar middengeschoold in de grafische nijverheid (10,9%) en medische apparatuur (7,5%).

De meeste werknemers zijn geschoolde technische en uitvoerende werknemers in alle sectoren. Dat geldt evenzeer voor de 45-plussers in bijna alle sectoren.

Tabel 7: Samenstelling van de industriesectoren naar geslacht, statuut, arbeidsregime, bedrijfsklasse en grootste personeelsgroep in 2000

Industrie	Totaal aantal	% in industrie	% Geslacht		% Statuut		% Regime		% Bedrijfsklasse			% Grootste groep		
			M	V	A	B	Voltijds	Deeltijds	0-49	50-199	200+			
Totaal	561.270	100,0	79,5	20,5	73,1	26,9	92,6	7,4	36,3	20,7	43,0	MVA	60,0	
S2 dranken, voeding en tabak	65.929	11,7	64,2	35,8	67,0	33,0	81,3	18,7	37,8	21,9	40,3	MVA	44,7	
S3 textielindustrie	36.020	6,4	58,6	41,4	84,4	15,6	93,3	6,7	29,4	28,1	42,5	MVA	49,4	
S4 kleding, schoeisel, leer en bont	10.803	1,9	18,8	81,2	77,9	22,1	88,0	12,0	48,4	28,1	23,6	VVA	58,9	
S5 meubelindustrie	15.299	2,7	79,7	20,3	83,9	16,1	94,4	5,6	47,6	33,7	18,8	MVA	68,2	
S6 houtindustrie	8.527	1,5	86,3	13,7	82,5	17,5	94,5	5,5	56,6	20,6	22,8	MVA	73,4	
S7 grafische nijverheid	31.941	5,7	68,0	32,0	59,0	41,0	91,5	8,5	34	26,3	39,7	MVA	44,8	
S8 chemische industrie	49.487	8,8	79,2	20,8	47,0	53,0	92,0	8,0	7,0	13,9	79,1	MVA	39,3	
S9 rubber- en kunststofnijverheid	21.039	3,7	77,4	22,6	71,9	28,1	93,6	6,4	21,6	37,9	40,5	MVA	57,2	
S10 glas en bouwmaterialen	19.464	3,5	88,8	11,2	76,0	24,0	95,4	4,6	33,8	29,4	36,8	MVA	70,7	
S11 metallurgie	22.601	4,0	92,8	7,2	71,9	28,1	96,5	3,5	5,3	7,5	87,2	MVA	69,5	
S12 metaalproducten	40.867	7,3	88,5	11,5	80,0	20,0	94,5	5,5	55,2	28,0	16,8	MVA	71,8	
S13 machines, apparaten, werktuigen	26.271	4,7	88,2	11,8	68,3	31,7	95,9	4,1	30,0	21,9	48,1	MVA	63,2	
S14 elektrische machines en apparaten	16.118	2,9	73,0	27,0	63,2	36,8	91,9	8,1	12,7	18,3	69,0	MVA	43,8	
S15 kantoormachines	17.887	3,2	65,9	34,1	45,2	54,8	91,1	8,9	4,8	4,9	90,3	MVB	44,5	
S16 medische & precisieapparatuur	4.094	0,7	64,3	35,7	58,4	41,6	86,5	13,5	43,6	27,1	29,3	MVA	33,2	
S17 transportmiddelenproductie	51.741	9,2	88,6	11,4	80,8	19,2	94,5	5,5	7,9	9,3	82,8	MVA	70,4	
S18 overige industrie	7.127	1,3	68,3	31,7	80,6	19,4	88,8	11,2	64,9	20,1	15,0	MVA	56,7	
S20 bouw	115.254	20,5	94,7	5,3	86,7	13,3	96,3	3,7	69,3	19,4	11,3	MVA	84,7	
45-plussers in sector														
Totaal	144.422	25,7	21,7	4,0	17,8	8,0	23,6	2,1	8,3	5,1	12,2	MVA	14,7	
S2 dranken, voeding en tabak	14.747	22,4	16,7	5,7	14,7	7,7	18,5	3,9	7,3	4,6	10,4	MVA	10,2	
S3 textielindustrie	9.226	25,6	16,5	9,1	21,2	4,5	23,3	2,3	8,2	7,2	10,2	MVA	13,2	
S4 kleding, schoeisel, leer en bont	2.976	27,5	5,7	21,9	21,9	5,6	23,5	4,0	14,9	8,0	4,6	VVA	16,2	
S5 meubelindustrie	4.185	27,4	23,2	4,2	22,6	4,8	25,5	1,9	12,9	9,4	5,0	MVA	18,7	
S6 houtindustrie	2.006	23,5	20,9	2,6	18,5	5,0	21,8	1,7	13,1	4,7	5,7	MVA	16,6	
S7 grafische nijverheid	7.418	23,2	17,8	5,4	13,1	10,1	20,9	2,4	7,8	5,8	9,6	MVA	10,5	
S8 chemische industrie	17.686	29,7	25,3	4,4	11,8	17,8	26,6	3,0	1,4	3,6	24,6	MVB	14,6	
S9 rubber- en kunststofnijverheid	4.711	22,4	18,5	3,9	14,4	7,9	20,2	2,1	4,5	7,8	10,0	MVA	11,3	
S10 glas en bouwmaterialen	5.735	29,5	26,9	2,5	21,5	8,0	27,7	1,8	8,7	7,9	12,8	MVA	19,7	
S11 metallurgie	8.297	36,7	34,6	2,1	24,3	12,4	35,2	1,5	1,6	2,0	33,1	MVA	23,3	
S12 metaalproducten	9.413	23,0	21,1	1,9	17,2	5,8	21,5	1,5	12,0	6,8	4,2	MVA	15,6	
S13 machines, apparaten, werktuigen	7.390	28,1	25,7	2,4	17,7	10,4	26,6	1,6	7,1	6,7	14,2	MVA	16,6	
S14 elektrische machines en apparaten	4.302	26,7	20,2	6,5	14,8	11,9	23,7	3,0	2,8	4,6	19,3	MVA	9,7	
S15 kantoormachines	4.856	27,1	18,7	8,4	12,6	14,5	24,7	2,5	0,7	0,7	25,8	MVB	12,4	
S16 medische & precisieapparatuur	808	19,7	15,0	4,7	9,7	10,0	16,3	3,5	7,7	6,6	5,4	MVB	7,7	
S17 transportmiddelenproductie	13.264	25,6	23,8	1,8	19,3	6,4	24,2	1,5	1,7	2,0	22,0	MVA	17,4	
S18 overige industrie	2.298	32,2	25,0	7,2	26,4	5,9	28,5	3,7	24,3	4,9	3,1	MVA	20,8	
S20 bouw	27.754	24,1	23,2	0,9	20,4	3,7	23,0	1,1	15,2	5,3	3,5	MVA	19,8	

M = Mannen, V = Vrouwen, A = Arbeiders, B = Bedienden; MVA = mannelijke voltijdse arbeiders, MVB = mannelijke voltijdse bedienden, VVA = vrouwelijke voltijdse arbeidsters, VVB = vrouwelijke voltijdse bedienden, MDA = mannelijke deeltijdse arbeiders, MDB = mannelijke deeltijdse bedienden, VDA = vrouwelijke deeltijdse arbeidsters, VDB = vrouwelijke deeltijdse bedienden. De belangrijkste groepen zijn gearceerd. Gegevens van RSZ van 30 juni 2000.

Tabel 8: Samenstelling van de industriesectoren naar diploma in 2000

	Loontrekkenden in sector				45-plussers in sector			
	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal
Totaal	40,4	41,1	18,6	100,0	15,0	7,7	3,4	26,1
S2	41,9	40,6	17,5	100,0	14,3	6,1	2,5	23,0
S3	54,5	34,3	11,1	100,0	18,4	7,4	0,6	26,5
S4	55,4	37,7	6,8	100,0	20,0	9,9	3,3	33,2
S5+S18	58,8	30,7	10,5	100,0	20,1	3,0	1,0	24,1
S6	47,5	42,7	9,8	100,0	14,9	8,6	1,4	24,8
S7	31,3	42,1	26,5	100,0	10,1	9,2	3,7	22,9
S8	22,3	38,4	39,3	100,0	9,3	10,9	7,6	27,8
S9	31,8	47,2	21,0	100,0	9,9	9,1	2,5	21,5
S10	48,1	31,9	20,1	100,0	16,3	6,1	5,7	28,1
S11	36,0	47,0	17,0	100,0	19,7	13,2	5,1	38,0
S12	45,0	43,8	11,3	100,0	16,8	7,7	1,6	26,2
S13	33,6	46,5	20,0	100,0	15,1	9,9	3,8	28,7
S14	32,2	45,3	22,5	100,0	14,7	6,3	6,1	27,1
S15	24,8	38,0	37,3	100,0	10,7	6,8	7,6	25,1
S16	21,0	44,0	34,9	100,0	4,3	7,5	4,2	16,0
S17	43,9	44,5	11,6	100,0	14,2	6,4	1,8	22,4
S20	49,2	40,7	10,2	100,0	17,8	5,0	1,6	24,4
	Mannen in sector				Mannelijke 45-plussers in sector			
	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal
Totaal	33,3	32,5	13,2	79,0	12,7	6,4	3,0	22,1
S2	28,8	27,2	11,6	67,6	11,0	4,7	2,4	18,1
S3	30,4	19,8	4,9	55,1	10,2	5,1	0,4	15,6
S4	10,5	12,2	2,3	25,0	1,5	5,8	2,3	9,6
S5+S18	50,1	20,8	6,1	77,0	18,9	2,7	1,0	22,6
S6	41,4	37,9	8,3	87,7	14,1	8,1	1,4	23,5
S7	23,1	27,2	15,4	65,7	8,6	6,1	3,1	17,9
S8	17,1	29,8	25,5	72,4	7,4	8,2	6,4	21,9
S9	25,6	37,5	14,2	77,4	8,3	8,2	1,8	18,4
S10	45,3	28,2	15,9	89,5	15,3	5,5	5,7	26,6
S11	34,0	42,2	14,3	90,5	18,6	11,7	4,8	35,1
S12	41,7	39,4	8,2	89,2	16,1	7,7	1,6	25,4
S13	30,5	37,3	17,7	85,5	13,7	8,0	3,4	25,1
S14	18,1	31,1	18,2	67,5	8,6	4,6	5,7	19,0
S15	11,9	21,6	31,8	65,4	5,1	5,2	7,0	17,4
S16	13,5	28,7	9,1	51,3	3,0	3,5	2,1	8,6
S17	40,9	39,1	9,8	89,8	13,7	6,2	1,6	21,6
S20	48,5	37,6	7,6	93,7	17,4	4,6	1,4	23,3
	Vrouwen in sector				Vrouwelijke 45-plussers in sector			
	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal
Totaal	7,0	8,6	5,3	21,0	2,3	1,3	0,4	4,0
S2	13,0	13,4	6,1	32,4	3,3	1,4	0,1	4,9
S3	24,1	14,5	6,2	44,9	8,3	2,3	0,3	10,8
S4	45,0	25,5	4,5	75,0	18,5	4,1	1,0	23,6
S5+S18	8,7	9,9	4,4	23,0	1,2	0,3	0,0	1,5
S6	6,1	4,8	1,5	12,3	0,8	0,6	0,0	1,3
S7	8,3	14,9	11,1	34,3	1,3	3,0	0,6	5,0
S8	5,2	8,7	13,8	27,6	1,9	2,7	1,2	5,9
S9	6,2	9,7	6,7	22,6	1,6	0,8	0,6	3,2
S10	2,8	3,7	4,1	10,5	1,0	0,5	0,0	1,5
S11	2,0	4,8	2,7	9,5	1,1	1,5	0,3	2,9
S12	3,3	4,5	3,1	10,8	0,7	0,0	0,0	0,7
S13	3,1	9,2	2,2	14,5	1,3	1,9	0,4	3,7
S14	14,1	14,2	4,2	32,5	6,1	1,7	0,4	8,2
S15	12,8	16,4	5,4	34,6	5,6	1,6	0,6	7,7
S16	7,6	15,3	25,8	48,7	1,4	4,0	2,1	7,4
S17	2,9	5,5	1,8	10,2	0,5	0,2	0,2	0,8
S20	0,6	3,1	2,6	6,3	0,5	0,4	0,3	1,1

Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000. De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

Kortgeschoold = lager of lager secundair onderwijs, middengespoold = hoger secundair onderwijs, langgeschoold = hoger niet-universitair onderwijs en universitair onderwijs.

s2 dranken, voeding en tabak	s7 grafische nijverheid	s12 metaalproducten	s16 medische & precisieapparatuur
s3 textielindustrie	s8 chemische industrie	s13 machines, apparaten, werktuigen	s17 transportmiddelenproductie
s4 kleding, schoeisel, leer en bont	s9 rubber- en kunststofnijverheid	s14 elektrische machines en apparaten	s18 overige industrie
s5 meubelindustrie	s10 glas en bouwmaterialen	s15 kantoomachines, computers, audio-,	s20 bouw
s6 houtindustrie	s11 metallurgie	video- en telecomapparatuur	

Tabel 9: Samenstelling van de industriesectoren naar beroep in 2000

	Loontrekkenden in sector					45-plussers in sector				
	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal
Totaal	4,5	20,9	55,6	18,9	100,0	1,7	5,8	14,0	4,6	26,1
S2	5,5	18,2	56,5	19,9	100,0	1,8	4,0	12,8	4,3	23,0
S3	2,9	12,6	57,8	26,6	100,0	1,3	3,1	17,2	4,9	26,5
S4	3,1	13,6	73,0	10,3	100,0	3,1	8,0	22,2	0,0	33,2
S5 + S18	2,5	6,5	76,9	14,1	100,0	1,3	2,6	23,7	2,3	29,9
S6	4,3	7,4	75,9	12,5	100,0	0,0	2,3	20,5	2,1	24,8
S7	7,6	20,4	60,7	11,3	100,0	1,0	5,1	12,9	3,4	22,4
S8	9,3	35,3	35,8	19,5	100,0	2,9	9,6	11,0	4,3	27,8
S9	8,5	18,7	47,2	25,5	100,0	2,7	5,5	8,7	4,5	21,5
S10	4,9	22,3	50,0	22,9	100,0	3,1	4,7	13,1	7,2	28,1
S11	2,9	22,0	42,6	32,5	100,0	2,0	6,6	18,8	10,6	38,0
S12	2,9	15,8	52,7	28,7	100,0	1,2	4,2	13,7	6,9	26,0
S13	6,3	25,7	46,5	21,5	100,0	1,8	6,3	13,3	7,4	28,7
S14	6,4	25,7	42,4	25,5	100,0	3,6	7,5	10,4	5,6	27,1
S15	7,2	41,8	34,9	16,1	100,0	1,4	11,0	8,5	4,2	25,1
S16	8,4	32,4	45,5	13,7	100,0	4,2	1,7	7,0	3,2	16,0
S17	1,4	21,0	47,7	30,0	100,0	0,7	5,5	9,6	6,6	22,4
S20	0,9	14,7	78,6	5,8	100,0	0,4	4,4	17,7	1,9	24,4
	Mannen in sector					Mannelijke 45-plussers in sector				
	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal
Totaal	3,6	16,9	43,6	15,0	79,1	1,6	5,2	11,5	3,9	22,1
S2	3,9	14,0	36,4	13,3	67,6	1,7	3,7	9,1	3,6	18,1
S3	2,3	6,9	27,9	17,9	55,1	1,3	2,2	9,7	2,4	15,6
S4	2,1	7,5	10,3	5,2	25,0	2,1	3,9	3,6	0,0	9,6
S5 + S18	2,1	4,3	54,0	12,2	72,6	0,9	1,1	17,0	2,3	21,3
S6	3,6	5,6	69,5	9,0	87,7	0,0	2,3	19,1	2,1	23,5
S7	4,8	14,6	40,6	6,2	66,1	1,0	4,5	10,5	2,0	18,0
S8	6,8	26,0	22,7	16,9	72,4	2,8	8,4	6,7	4,1	21,9
S9	5,0	17,2	35,1	20,2	77,4	2,4	5,0	7,2	3,7	18,4
S10	4,4	19,8	44,3	20,9	89,5	3,1	4,7	12,2	6,6	26,6
S11	2,9	20,5	37,1	29,9	90,5	2,0	6,4	17,3	9,5	35,1
S12	2,9	13,9	46,3	26,1	89,2	1,2	4,2	13,4	6,5	25,3
S13	6,3	22,0	37,9	19,4	85,5	1,8	5,5	11,3	6,5	25,1
S14	6,4	19,0	26,0	16,0	67,5	3,6	6,3	5,5	3,6	19,0
S15	6,0	33,1	17,0	9,4	65,4	1,4	9,5	3,8	2,7	17,4
S16	6,3	18,2	21,6	5,2	51,3	2,1	1,7	1,7	3,2	8,6
S17	1,4	19,7	44,2	24,5	89,8	0,7	5,3	9,1	6,5	21,6
S20	0,8	12,8	74,5	5,5	93,7	0,4	4,0	17,2	1,7	23,3
	Vrouwen in sector					Vrouwelijke 45-plussers in sector				
	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal
Totaal	0,9	4,0	12,0	4,0	20,9	0,1	0,6	2,6	0,7	4,0
S2	1,6	4,2	20,1	6,6	32,4	0,1	0,3	3,7	0,7	4,9
S3	0,6	5,7	29,9	8,7	44,9	0,0	0,8	7,5	2,5	10,8
S4	1,0	6,1	62,7	5,1	75,0	1,0	4,0	18,6	0,0	23,6
S5 + S18	0,4	2,2	22,9	1,9	27,4	0,4	1,5	6,8	0,0	8,6
S6	0,7	1,8	6,3	3,4	12,3	0,0	0,0	1,3	0,0	1,3
S7	2,8	5,9	20,1	5,1	33,9	0,0	0,6	2,4	1,4	4,4
S8	2,5	9,3	13,2	2,6	27,6	0,2	1,2	4,3	0,2	5,9
S9	3,5	1,5	12,1	5,4	22,6	0,3	0,5	1,5	0,8	3,2
S10	0,5	2,5	5,6	1,9	10,5	0,0	0,0	0,9	0,6	1,5
S11	0,0	1,4	5,4	2,7	9,5	0,0	0,3	1,5	1,1	2,9
S12	0,0	1,8	6,4	2,5	10,8	0,0	0,0	0,3	0,4	0,7
S13	0,0	3,7	8,6	2,1	14,5	0,0	0,7	2,0	0,9	3,7
S14	0,0	6,7	16,4	9,4	32,5	0,0	1,2	4,9	2,0	8,2
S15	1,3	8,7	18,0	6,7	34,6	0,0	1,5	4,7	1,5	7,7
S16	2,1	14,2	23,9	8,5	48,7	2,1	0,0	5,3	0,0	7,4
S17	0,0	1,2	3,5	5,4	10,2	0,0	0,2	0,5	0,1	0,8
S20	0,2	1,9	4,0	0,3	6,3	0,1	0,4	0,5	0,2	1,1

Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000. De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

s2 dranken, voeding en tabak	s7 grafische nijverheid	s12 metaalproducten	s16 medische & precisieapparatuur
s3 textielindustrie	s8 chemische industrie	s13 machines, apparaten, werktuigen	s17 transportmiddelenproductie
s4 kleding, schoeisel, leer en bont	s9 rubber- en kunststofnijverheid	s14 elektrische machines en apparaten	s18 overige industrie
s5 meubelindustrie	s10 glas en bouwmaterialen	s15 kantoorapparatuur, computers, audio-, video- en telecomapparatuur	s20 bouw
s6 houtindustrie	s11 metallurgie		

1: bedrijfsleiders en hoger kaderpersoneel

2: intellectuele en wetenschappelijke beroepen, intermediaire functies (technische specialisten)

3: geschoolde technische en uitvoerende functies: administratieve bedienden, dienstverlenend en verkooppersoneel ambachtsberoepen en ambachtelijke arbeiders, machine- en installatiebestuurders, montagearbeiders

4: ongeschoolde arbeiders en bedienden en gehandicapten in beschutte werkplaatsen

Het profiel van de loontrekkenden en de 45-plussers in de industrie²⁷

Vergelijken we de 45-plussers als groep met het geheel van de loontrekkenden in de industrie sector dan is een deel van de kenmerken meer uitgesproken aanwezig. Er zijn bij de 45-plussers meer mannen (84,3%), meer arbeiders (69,0%), meer voltijdsen (91,7%), maar er zijn minder mannelijke voltijdse arbeiders (57,2%). Bij de 45-plussers als groep is de belangrijkste bedrijfsklasse deze van 200 en meer werknemers (47,7%). De grootste groep loontrekkenden is kortgeschoold (57,4%), ook bij de mannen (48,7%) en de vrouwen (8,7%). Er zijn iets meer geschoolde technische en uitvoerende werknemers bij de mannen (44%) en iets minder bij de vrouwen (9,8%).

Vergelijken we de 45-plussers als groep met het geheel van de loontrekkenden in de industriesectoren, dan kunnen we nagaan in hoever de verhoudingen binnen de hele groep loontrekkenden worden weerspiegeld in de groep 45-plussers.

- Het aandeel mannen ligt in alle industriesectoren hoger bij de 45-plussers als groep dan bij het geheel van de loontrekkenden, ook in de kledingnijverheid (20,6% in plaats van 18,8%), de enige industriële sector waar vrouwen de meerderheid vormen.
- Het aandeel arbeiders ligt in bijna alle industriesectoren lager bij de 45-plussers als groep dan bij het geheel van de loontrekkenden. In drie sectoren ligt het hoger: kleding (79,6% in plaats van 77,9%), kantoormachines (46,4% in plaats van 45,2%) en de overige industrie (81,9% in plaats van 80,6%).
- In zowat alle industriesectoren ligt het aandeel voltijdsen lager bij de 45-plussers als groep dan bij het geheel van de loontrekkenden, behalve in de voedingsnijverheid (82,6% in plaats van 81,3%).
- In zes industriesectoren ligt het aandeel van de grootste personeelsgroep, met name de mannelijke voltijdse arbeiders hoger bij de 45-plussers als groep dan bij het geheel van de loontrekkenden: voeding, textiel, meubelindustrie, grafische nijverheid en de overige iindustrie. Het aandeel mannelijke voltijdse bedienden ligt in de sector van de kantoormachines bij de 45-plussers als groep ook hoger dan in de sector. In de chemische nijverheid zijn de mannelijke voltijdse bedienden (49,3%) de grootste personeelsgroep bij de 45-plussers in plaats van de mannelijke voltijdse arbeiders (39,3%) in de gehele sector. Het zelfde fenomeen zien we in de sector van de medische apparatuur: de mannelijke voltijdse bedienden (45,8%) zijn de grootste personeelsgroep bij de 45-plussers in tegenstelling tot de mannelijke voltijdse arbeiders (33,2%) in de hele sector.
- In de meeste sectoren wegen de kortgeschoolde loontrekkenden door, maar bij de 45-plussers van de grafische nijverheid (39,1%) en de medische apparatuur (47%) gaat het om de middengeschoolden.

²⁷ Tabel 10, 11 en 12.

- In bijna alle sectoren zijn de geschoolde technische en uitvoerende werknemers de belangrijkste groep bij de groep 45-plussers in vergelijking met het geheel van de loontrekkenden.

Tabel 10: Vergelijking van loontrekkenden en 45-plussers in de industriesectoren naar geslacht, statuut, arbeidsregime, bedrijfsklasse en grootste personeelsgroep in 2000

Industrie	Totaal aantal	% in industrie	% Geslacht		% Statuut		% Regime		% Bedrijfsklasse			% Grootste groep	
			M	V	A	B	Voltijds	Deeltijds	0-49	50-199	200+	MVA	groep
Totaal	561.270	100,0	79,5	20,5	73,1	26,9	92,6	7,4	36,3	20,7	43,0	MVA	60,0
S2 dranken, voeding en tabak	65.929	11,7	64,2	35,8	67,0	33,0	81,3	18,7	37,8	21,9	40,3	MVA	44,7
S3 textielindustrie	36.020	6,4	58,6	41,4	84,4	15,6	93,3	6,7	29,4	28,1	42,5	MVA	49,4
S4 kleding, schoeisel, leer en bont	10.803	1,9	18,8	81,2	77,9	22,1	88,0	12,0	48,4	28,1	23,6	VVA	58,9
S5 meubelindustrie	15.299	2,7	79,7	20,3	83,9	16,1	94,4	5,6	47,6	33,7	18,8	MVA	68,2
S6 houtindustrie	8.527	1,5	86,3	13,7	82,5	17,5	94,5	5,5	56,6	20,6	22,8	MVA	73,4
S7 grafische nijverheid	31.941	5,7	68,0	32,0	59,0	41,0	91,5	8,5	34	26,3	39,7	MVA	44,8
S8 chemische industrie	49.487	8,8	79,2	20,8	47,0	53,0	92,0	8,0	7,0	13,9	79,1	MVA	39,3
S9 rubber- en kunststofnijverheid	21.039	3,7	77,4	22,6	71,9	28,1	93,6	6,4	21,6	37,9	40,5	MVA	57,2
S10 glas en bouwmaterialen	19.464	3,5	88,8	11,2	76,0	24,0	95,4	4,6	33,8	29,4	36,8	MVA	70,7
S11 metallurgie	22.601	4,0	92,8	7,2	71,9	28,1	96,5	3,5	5,3	7,5	87,2	MVA	69,5
S12 metaalproducten	40.867	7,3	88,5	11,5	80,0	20,0	94,5	5,5	55,2	28,0	16,8	MVA	71,8
S13 machines, apparaten, werktuigen	26.271	4,7	88,2	11,8	68,3	31,7	95,9	4,1	30,0	21,9	48,1	MVA	63,2
S14 elektrische machines en apparaten	16.118	2,9	73,0	27,0	63,2	36,8	91,9	8,1	12,7	18,3	69,0	MVA	43,8
S15 kantoor machines	17.887	3,2	65,9	34,1	45,2	54,8	91,1	8,9	4,8	4,9	90,3	MVB	44,5
S16 medische & precisieapparatuur	4.094	0,7	64,3	35,7	58,4	41,6	86,5	13,5	43,6	27,1	29,3	MVA	33,2
S17 transportmiddelenproductie	51.741	9,2	88,6	11,4	80,8	19,2	94,5	5,5	7,9	9,3	82,8	MVA	70,4
S18 overige industrie	7.127	1,3	68,3	31,7	80,6	19,4	88,8	11,2	64,9	20,1	15,0	MVA	56,7
S20 bouw	115.254	20,5	94,7	5,3	86,7	13,3	96,3	3,7	69,3	19,4	11,3	MVA	84,7
45-plussers	Totaal aantal	% in sector	% Geslacht		% Statuut		% Regime		% Bedrijfsklasse			% Grootste groep	
Totaal	144.422	25,7	84,3	15,7	69,0	31,0	91,7	8,3	32,4	20,0	47,7	MVA	57,2
S2 dranken, voeding en tabak	14.747	22,4	74,5	25,5	65,6	34,4	82,6	17,4	32,6	20,6	46,7	MVA	45,5
S3 textielindustrie	9.226	25,6	64,6	35,4	82,6	17,4	91,0	9,0	32,1	28,0	39,9	MVA	51,5
S4 kleding, schoeisel, leer en bont	2.976	27,5	20,6	79,4	79,6	20,4	85,5	14,5	54,3	29,0	16,7	VVA	58,8
S5 meubelindustrie	4.185	27,4	84,8	15,2	82,5	17,5	93,2	6,8	47,1	34,4	18,3	MVA	68,5
S6 houtindustrie	2.006	23,5	88,8	11,2	78,8	21,2	92,6	7,4	55,7	20,0	24,3	MVA	70,4
S7 grafische nijverheid	7.418	23,2	76,6	23,4	56,6	43,4	89,9	10,1	33,8	24,8	41,4	MVA	45,1
S8 chemische industrie	17.686	29,7	85,3	14,7	39,9	60,1	89,7	10,3	4,9	12,3	82,8	MVB	49,3
S9 rubber- en kunststofnijverheid	4.711	22,4	82,5	17,5	64,5	35,5	90,4	9,6	20,0	35,0	45,0	MVA	50,7
S10 glas en bouwmaterialen	5.735	29,5	91,4	8,6	72,9	27,1	93,9	6,1	29,8	26,8	43,4	MVA	66,9
S11 metallurgie	8.297	36,7	94,2	5,8	66,2	33,8	95,8	4,2	4,5	5,4	90,2	MVA	63,6
S12 metaalproducten	9.413	23,0	91,6	8,4	74,6	25,4	93,3	6,7	52,3	29,5	18,3	MVA	67,6
S13 machines, apparaten, werktuigen	7.390	28,1	91,4	8,6	62,9	37,1	94,4	5,6	25,5	24,0	50,4	MVA	58,8
S14 elektrische machines en apparaten	4.302	26,7	75,6	24,4	55,5	44,5	88,7	11,3	10,4	17,1	72,5	MVA	36,5
S15 kantoor machines	4.856	27,1	68,9	31,1	46,4	53,6	90,8	9,2	2,5	2,5	95,0	MVB	45,8
S16 medische & precisieapparatuur	808	19,7	76,2	23,8	49,3	50,7	82,4	17,6	39,0	33,4	27,6	MVB	39,1
S17 transportmiddelenproductie	13.264	25,6	93,0	7,0	75,2	24,8	94,3	5,7	6,4	7,9	85,6	MVA	67,9
S18 overige industrie	2.298	32,2	77,6	22,4	81,9	18,1	88,5	11,5	75,2	15,3	9,5	MVA	64,4
S20 bouw	27.754	24,1	96,1	3,9	84,6	15,4	95,5	4,5	63,5	21,9	14,6	MVA	82,4

M = Mannen, V = Vrouwen, A = Arbeiders, B = Bedienden; MVA = mannelijke voltijdse arbeiders, MVB = mannelijke voltijdse bedienden, VVA = vrouwelijke voltijdse arbeidsters, VVB = vrouwelijke voltijdse bedienden, MDA = mannelijke deeltijdse arbeiders, MDB = mannelijke deeltijdse bedienden, VDA = vrouwelijke deeltijdse arbeidsters, VDB = vrouwelijke deeltijdse bedienden. De belangrijkste groepen zijn gearceerd. Gegevens van RSZ van 30 juni 2000.

Tabel 11: Vergelijking van loontrekkenden en 45-plussers in de industriesectoren naar diploma in 2000

	Loontrekkenden in sector				45-plussers			
	Kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal
Totaal	40,4	41,1	18,5	100,0	57,4	29,6	13,0	100,0
S2	41,9	40,6	17,5	100,0	62,3	26,5	11,2	100
S3	54,5	34,3	11,1	100,0	69,7	27,9	2,5	100
S4	55,4	37,7	6,8	100,0	60,1	29,9	10,1	100
S5+S18	58,8	30,7	10,5	100,0	83,3	12,4	4,3	100
S6	47,5	42,7	9,8	100,0	59,8	34,7	5,4	100
S7	31,3	42,1	26,5	100,0	43,7	40,0	16,3	100
S8	22,3	38,4	39,3	100,0	33,7	39,1	27,3	100
S9	31,8	47,2	21,0	100,0	46,3	42,2	11,4	100
S10	48,1	31,9	20,1	100,0	58,0	21,5	20,5	100
S11	36,0	47,0	17,0	100,0	51,9	34,8	13,3	100
S12	45,0	43,8	11,3	100,0	64,1	29,3	6,5	100
S13	33,6	46,5	20,0	100,0	52,6	34,3	13,1	100
S14	32,2	45,3	22,5	100,0	54,3	23,3	22,4	100
S15	24,8	38,0	37,3	100,0	42,6	27,2	30,2	100
S16	21,0	44,0	34,9	100,0	27,1	47,0	25,9	100
S17	43,9	44,5	11,6	100,0	63,2	28,6	8,2	100
S20	49,2	40,7	10,2	100,0	72,9	20,4	6,6	100
	Mannen in sector				Mannelijke 45-plussers			
	Kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal
Totaal	42,2	41,1	16,7	100,0	57,4	29,1	13,4	100,0
S2	42,6	40,3	17,1	100,0	60,8	25,8	13,4	100,0
S3	55,1	35,9	9,0	100,0	65,1	32,6	2,3	100,0
S4	41,9	48,9	9,2	100,0	15,4	60,7	23,9	100,0
S5+S18	65,1	27,0	7,9	100,0	83,6	11,8	4,6	100,0
S6	47,2	43,2	9,5	100,0	60,0	34,3	5,8	100,0
S7	35,2	41,4	23,4	100,0	48,3	34,2	17,4	100,0
S8	23,6	41,1	35,2	100,0	33,7	37,3	28,9	100,0
S9	33,1	48,4	18,4	100,0	45,3	44,9	9,8	100,0
S10	50,7	31,5	17,8	100,0	57,5	20,8	21,7	100,0
S11	37,6	46,6	15,8	100,0	53,1	33,4	13,5	100,0
S12	46,7	44,1	9,2	100,0	63,2	30,1	6,7	100,0
S13	35,7	43,6	20,7	100,0	54,8	31,7	13,5	100,0
S14	26,9	46,1	27,0	100,0	45,6	24,4	30,0	100,0
S15	18,2	33,1	48,7	100,0	29,6	30,0	40,3	100,0
S16	26,3	56,0	17,7	100,0	34,7	41,2	24,1	100,0
S17	45,5	43,5	10,9	100,0	63,4	28,9	7,7	100,0
S20	51,8	40,1	8,1	100,0	74,6	19,7	5,7	100,0
	Vrouwen in sector				Vrouwelijke 45-plussers			
	Kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal
Totaal	33,6	40,9	25,5	100,0	57,2	32,1	10,7	100,0
S2	40,2	41,2	18,6	100,0	68,0	29,1	2,9	100,0
S3	53,6	32,4	14,0	100,0	76,2	21,1	2,7	100,0
S4	60,0	34,0	6,0	100,0	78,3	17,3	4,4	100,0
S5+S18	37,7	43,1	19,3	100,0	78,4	21,6	0,0	100,0
S6	49,4	38,7	11,9	100,0	58,3	41,7	0,0	100,0
S7	24,1	43,5	32,4	100,0	27,3	60,6	12,1	100,0
S8	18,7	31,4	49,9	100,0	33,6	45,6	20,8	100,0
S9	27,4	42,9	29,8	100,0	52,2	26,9	21,0	100,0
S10	25,9	34,7	39,4	100,0	65,0	35,0	0,0	100,0
S11	20,8	50,8	28,5	100,0	38,1	51,7	10,1	100,0
S12	30,6	41,3	28,1	100,0	100,0	0,0	0,0	100,0
S13	21,2	63,3	15,5	100,0	37,0	52,1	10,9	100,0
S14	43,4	43,6	13,0	100,0	74,4	20,8	4,8	100,0
S15	37,0	47,3	15,6	100,0	71,8	20,8	7,4	100,0
S16	15,6	31,4	53,0	100,0	18,3	53,7	28,0	100,0
S17	28,7	53,6	17,6	100,0	56,8	19,6	23,6	100,0
S20	9,5	48,9	41,6	100,0	38,6	35,7	25,6	100,0

Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000. De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

Kortgeschoold = lager of lager secundair onderwijs, middengespoold = hoger secundair onderwijs, langgeschoold = hoger niet-universitair onderwijs en universitair onderwijs.

s2 dranken, voeding en tabak

s3 textielindustrie

s4 kleding, schoeisel, leer en bont

s5 meubelindustrie

S6 houtindustrie

s7 grafische nijverheid

s8 chemische industrie

s9 rubber- en kunststofnijverheid

s10 glas en bouwmaterialen

S11 metallurgie

s12 metaalproducten

s13 machines, apparaten, werktuigen

s14 elektrische machines en apparaten

s15 kantoormachines, computers, audio-, video- en telecomapparatuur

s16 medische & precisieapparatuur

s17 transportmiddelenproductie

S18 overige industrie

s20 bouw

Tabel 12: Vergelijking van loontrekkenden en 45-plussers in de industriesectoren naar beroep in 2000

	Loontrekkenden in sector					45-plussers				
	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal
Totaal	4,5	20,9	55,6	18,9	100,0	6,4	22,1	53,8	17,7	100,0
S2	5,5	18,2	56,5	19,9	100,0	8,0	17,4	55,9	18,8	100,0
S3	2,9	12,6	57,8	26,6	100,0	5,0	11,5	64,9	18,6	100,0
S4	3,1	13,6	73,0	10,3	100,0	9,3	24,0	66,7	0,0	100,0
S5 + S18	2,5	6,5	76,9	14,1	100,0	4,2	8,7	79,3	7,8	100,0
S6	4,3	7,4	75,9	12,5	100,0	0,0	9,1	82,4	8,5	100,0
S7	7,6	20,4	60,7	11,3	100,0	4,5	22,9	57,3	15,3	100,0
S8	9,3	35,3	35,8	19,5	100,0	10,5	34,5	39,7	15,3	100,0
S9	8,5	18,7	47,2	25,5	100,0	12,7	25,7	40,6	21,0	100,0
S10	4,9	22,3	50,0	22,9	100,0	10,9	16,7	46,7	25,7	100,0
S11	2,9	22,0	42,6	32,5	100,0	5,2	17,4	49,4	27,9	100,0
S12	2,9	15,8	52,7	28,7	100,0	4,7	16,1	52,7	26,5	100,0
S13	6,3	25,7	46,5	21,5	100,0	6,2	21,8	46,3	25,8	100,0
S14	6,4	25,7	42,4	25,5	100,0	13,1	27,8	38,3	20,8	100,0
S15	7,2	41,8	34,9	16,1	100,0	5,5	44,0	33,7	16,7	100,0
S16	8,4	32,4	45,5	13,7	100,0	25,9	10,4	44,0	19,7	100,0
S17	1,4	21,0	47,7	30,0	100,0	3,3	24,4	42,8	29,5	100,0
S20	0,9	14,7	78,6	5,8	100,0	1,7	17,9	72,7	7,6	100,0
	Mannen in sector					Mannelijke 45-plussers				
	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal
Totaal	4,6	21,4	55,1	18,9	100,0	7,1	23,6	51,9	17,5	100,0
S2	5,8	20,7	53,9	19,7	100,0	9,4	20,3	50,5	19,8	100,0
S3	4,2	12,6	50,6	32,6	100,0	8,4	14,2	62,1	15,3	100,0
S4	8,4	29,9	41,1	20,7	100,0	21,8	40,8	37,4	0,0	100,0
S5 + S18	2,9	5,9	74,4	16,8	100,0	4,2	5,3	79,6	10,9	100,0
S6	4,1	6,3	79,3	10,3	100,0	0,0	9,6	81,4	8,9	100,0
S7	7,3	22,0	61,4	9,3	100,0	5,6	25,1	58,2	11,1	100,0
S8	9,4	35,9	31,3	23,3	100,0	12,6	38,4	30,5	18,6	100,0
S9	6,5	22,2	45,3	26,1	100,0	13,1	27,3	39,2	20,4	100,0
S10	4,9	22,1	49,6	23,4	100,0	11,5	17,7	45,8	25,0	100,0
S11	3,2	22,7	41,0	33,0	100,0	5,7	18,1	49,2	27,1	100,0
S12	3,2	15,6	51,9	29,3	100,0	4,8	16,5	53,1	25,5	100,0
S13	7,4	25,7	44,3	22,6	100,0	7,1	22,1	45,1	25,8	100,0
S14	9,4	28,2	38,6	23,8	100,0	18,7	33,2	29,1	19,0	100,0
S15	9,1	50,6	26,0	14,3	100,0	8,0	54,9	21,8	15,3	100,0
S16	12,3	35,4	42,2	10,1	100,0	24,1	19,4	19,8	36,6	100,0
S17	1,5	22,0	49,2	27,3	100,0	3,5	24,4	42,1	30,0	100,0
S20	0,8	13,7	79,5	5,9	100,0	1,5	17,2	74,0	7,2	100,0
	Vrouwen in sector					Vrouwelijke 45-plussers				
	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal
Totaal	4,4	19,1	57,6	19,0	100,0	2,7	14,1	64,5	18,8	100,0
S2	4,9	12,9	61,9	20,3	100,0	2,9	6,6	75,5	15,0	100,0
S3	1,4	12,7	66,6	19,3	100,0	0,0	7,7	68,8	23,5	100,0
S4	1,3	8,1	83,7	6,9	100,0	4,2	17,1	78,7	0,0	100,0
S5 + S18	1,3	8,1	83,7	6,9	100,0	4,2	17,1	78,7	0,0	100,0
S6	5,7	14,9	51,5	27,9	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0
S7	8,3	17,3	59,3	15,2	100,0	0,0	13,8	53,8	32,4	100,0
S8	9,1	33,8	47,6	9,4	100,0	2,8	19,9	74,2	3,2	100,0
S9	15,6	6,8	53,8	23,8	100,0	10,4	16,4	48,6	24,6	100,0
S10	4,7	23,6	53,2	18,4	100,0	0,0	0,0	62,3	37,7	100,0
S11	0,0	15,1	57,0	27,9	100,0	0,0	9,6	52,0	38,5	100,0
S12	0,0	17,0	59,5	23,5	100,0	0,0	0,0	39,2	60,8	100,0
S13	0,0	25,7	59,7	14,6	100,0	0,0	19,9	54,3	25,8	100,0
S14	0,0	20,6	50,4	29,0	100,0	0,0	15,2	59,7	25,1	100,0
S15	3,7	25,2	51,8	19,3	100,0	0,0	19,7	60,5	19,8	100,0
S16	4,3	29,2	49,0	17,5	100,0	28,0	0,0	72,0	0,0	100,0
S17	0,0	12,1	34,4	53,4	100,0	0,0	23,6	60,5	15,9	100,0
S20	2,4	29,5	63,9	4,2	100,0	5,5	32,6	45,8	16,1	100,0

Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000. De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

s2 dranken, voeding en tabak	s7 grafische nijverheid	s12 metaalproducten	s16 medische & precisieapparatuur
s3 textielindustrie	s8 chemische industrie	s13 machines, apparaten, werktuigen	s17 transportmiddelenproductie
s4 kleding, schoeisel, leer en bont	s9 rubber- en kunststofnijverheid	s14 elektrische machines en apparaten	s18 overige industrie
s5 meubelindustrie	s10 glas en bouwmaterialen	s15 kantoor machines, computers, audio-, video- en telecomapparatuur	s20 bouw
s6 houtindustrie	s11 metallurgie		

1: bedrijfsleiders en hoger kaderpersoneel

2: intellectuele en wetenschappelijke beroepen, intermediaire functies (technische specialisten)

3: geschoolde technische en uitvoerende functies: administratieve bedienden, dienstverlenend en verkooppersoneel ambachtsberoepen en ambachtelijke arbeiders, machine- en installatiebestuurders, montagearbeiders

4: ongeschoolde arbeiders en bedienden en gehandicapten in beschutte werkplaatsen

De samenstelling van de profitdiensten²⁸

In de volledige profitdiensten werken vooral mannen (56,1%), bedienden (51,6%) en werknemers in een voltijds regime (58,8%). De mannelijke voltijdse bedienden vormen de grootste groep (20,9%) en het grootst aantal werknemers vinden we in de bedrijfsklasse van 0 tot 49 werknemers (52,9%). De meeste werknemers zijn middengeschoold (42,2%), ook bij de mannen (22,4%) en bij de vrouwen (19,8%). De geschoolde technische en uitvoerende werknemers zijn in de meerderheid (60,6%), ook bij de mannen (31,3%) en de vrouwen (29,2%).

Er zijn 18,7% werknemers van 45 jaar en ouder in de profitdiensten. De grootste groepen 45-plussers in de profitdiensten zijn mannen (11,8%), bedienden (8,1%), voltijdsen (12,0%), mannelijke voltijdse bedienden (4,8%) en loontrekkenden in de bedrijfsklasse van 0 tot 49 werknemers (11,5%). De grootste groep 45-plussers in de profitdiensten is kortgeschoold (11,2%), ook bij de mannen (7,2%) en de vrouwen (4,1%). De grootste groep 45-plussers zijn geschoolde technische en uitvoerende werknemers (14,7%), ook bij de mannen (9,4%) en de vrouwen (5,2%).

Er is meer diversiteit in de samenstelling van de profitdiensten dan in de industrie, wat we ook terugvinden in de profitdienstensectoren zelf.

In de kleinhandel, verhuurdiensten, horeca, financiële diensten, industriële reiniging en overige diensten zijn de meeste werknemers en de grootste groep 45-plussers vrouwen.

In de garages, horeca, selectie en terbeschikkingstelling van personeel, industriële reiniging, overige diensten en het vervoer overweegt het arbeidersstatuut bij de werknemers en de grootste groep 45-plussers.

In de horeca, selectie en terbeschikkingstelling van personeel, industriële reiniging en overige diensten werken de meeste werknemers en de grootste groep 45-plussers deeltijds.

In bijna alle profitdienstensectoren is de personeelscategorie die bij de loontrekkenden doorweegt dezelfde als die van de grootste groep 45-plussers. In drie sectoren zijn er verschillen. In de kleinhandel is de grootste groep die van de vrouwelijke voltijdse bedienden (23,8%) en de grootste groep 45-plussers die van de mannelijke voltijdse bedienden (3,1%). In de verhuurdiensten is de grootste groep deze van de mannelijke voltijdse bedienden (20,7%) en de grootste groep 45-plussers die van de vrouwelijke deeltijdse arbeidsters (9,3%). In de overige diensten vormen de vrouwelijke deeltijdse arbeidsters (33,1%) de grootste groep en zijn daarentegen de mannelijke deeltijdse arbeiders (7,3%) de grootste groep 45-plussers.

In de meeste profitdienstensectoren werkt de meerderheid van de loontrekkenden en de grootste groep 45-plussers in dezelfde bedrijfsklasse.

In de meeste sectoren zijn de meeste werknemers middengeschoold, maar de grootste groep 45-plussers kortgeschoold. Enkel in de verhuurdiensten (7,6%) en financiële diensten (18,5%) zijn ze middengeschoold en in de informatica langgeschoold (7%).

In de meeste sectoren werken de loontrekkenden in geschoolde technische en uitvoerende functies, in de informatica in wetenschappelijke beroepen (59,2%) en in de overige diensten als ongeschoolde arbeiders en bedienden (52,9%). Voor de 45-plussers in de sectoren geldt ongeveer hetzelfde.

Tabel 13: Samenstelling van de sectoren uit de profitdiensten naar geslacht, statuut, arbeidsregime, bedrijfsklasse en grootste personeelsgroep in 2000

Profitdiensten	Totaal aantal	% in profitdiensten	% Geslacht		% Statuut		% Regime		% Bedrijfsklasse			% Grootste groep	
			M	V	A	B	Volgtijds	Deeltijds	0-49	50-199	200+		
			Totaal	683.560	100,0	56,1	43,9	48,4	51,6	58,8	41,2	52,9	12,3
t1 garagesector	31.486	4,6	81,2	18,8	61,5	38,5	86,3	13,7	80,1	13,6	6,2	MVA	51,5
t2 groothandel en handelsbemiddeling	110.551	16,2	67,3	32,7	32,3	67,7	86,6	13,4	69,8	21,2	9,0	MVB	39,4
t3 kleinhandel	100.371	14,7	31,7	68,3	23,5	76,5	52,8	47,2	65,3	6,0	28,6	VVB	23,8
t4 verhuurdiensten	11.631	1,7	48,0	52,0	47,2	52,8	61,4	38,6	87,4	12,6	0,0	MVB	20,7
t5 horeca	62.239	9,1	44,5	55,5	91,7	8,3	32,2	67,8	82,4	6,7	10,9	VDA	39,4
t6 vervoer	60.719	8,9	83,8	16,2	71,5	28,5	86,1	13,9	58,7	17,7	23,7	MVA	60,7
t7 vervoersondersteunende activiteiten	28.035	4,1	59,4	40,6	28,7	71,3	85,7	14,3	44,3	29,6	26,1	MVB	34,4
t8 post- en telecommunicatie	7.130	1,0	69,2	30,8	24,5	75,5	83,6	16,4	30,0	13,9	56,1	MVB	42,9
t9 financiële diensten	21.402	3,1	40,0	60,0	5,1	94,9	73,5	26,5	46,4	12,2	41,4	MVB	37,4
t10 informatica	23.158	3,4	73,5	26,5	2,0	98,0	93,0	7,0	45,2	24,3	30,4	MVB	71,3
t11 advies & bijstand aan bedrijven en personen	65.153	9,5	51,6	48,4	18,4	81,6	79,6	20,4	60,8	16,8	22,4	MVB	37,3
t12 selectie en terbeschikkingstelling personeel	121.232	17,7	61,4	38,6	70,9	29,1	10,1	89,9	3,4	1,3	95,3	MDA	43,4
t13 industriële reiniging	23.924	3,5	33,7	66,3	93,4	6,6	28,3	71,7	17,2	12,2	70,6	VDA	55,0
t14 overige diensten aan personen	16.529	2,4	25,9	74,1	89,0	11,0	48,9	51,1	81,8	6,9	11,4	VDA	33,1
45-plussers	Totaal aantal	% in profitdiensten	% Geslacht		% Statuut		% Regime		% Bedrijfsklasse			% Grootste groep	
Totaal	127.807	18,7	11,8	6,9	7,4	8,1	12,0	6,7	11,5	2,6	4,6	MVB	4,8
T1 garagewezen	6.981	22,2	18,7	3,5	12,5	9,7	18,2	4,0	17,5	3,3	1,3	MVA	9,7
T2 groothandel en handelsbemiddeling	26.340	23,8	18,0	5,9	7,5	16,3	19,7	4,2	17,0	4,8	2,0	MVB	10,8
T3 kleinhandel	17.008	16,9	6,7	10,3	5,5	11,4	8,6	8,4	12,1	0,8	4,0	MVB	3,1
T4 verhuurdiensten	3.633	31,2	15,2	16,0	19,5	11,7	15,4	15,9	28,6	2,6	0,0	VDA	9,3
T5 horeca	10.397	16,7	6,1	10,6	15,2	1,5	5,3	11,4	14,3	1,0	1,5	VDA	7,8
T6 vervoer	17.019	28,0	25,8	2,2	22,9	5,1	23,9	4,1	19,1	5,4	3,5	MVA	19,3
T7 vervoersondersteunende activiteiten	5.489	19,6	14,6	4,9	5,3	14,2	16,9	2,7	9,8	6,6	3,2	MVB	9,2
T8 post- en telecommunicatie	684	9,6	7,7	1,9	4,2	5,4	7,7	1,9	4,1	1,6	3,9	MVB	3,6
T9 financiële diensten	5.130	24,0	11,8	12,2	2,1	21,8	16,3	7,7	10,3	2,7	11,0	MVB	10,5
T10 informatica	2.127	9,2	7,2	1,9	0,3	8,9	8,2	1,0	3,9	2,1	3,1	MVB	6,9
T11 advies & bijstand aan bedrijven en personen	13.015	20,0	12,0	8,0	4,2	15,8	14,5	5,5	11,9	3,6	4,5	MVB	8,3
T12 selectie en terbeschikkingstelling personeel	11.141	9,2	6,2	3,0	6,8	2,4	2,9	6,3	0,2	0,1	8,8	MDA	2,7
T13 industriële reiniging	4.928	20,6	5,4	15,2	19,0	1,6	5,8	14,8	3,2	2,8	14,6	VDA	12,5
T14 overige diensten aan personen	3.915	23,7	10,8	12,8	21,4	2,3	8,5	15,1	19,6	2,0	2,2	MDA	7,3

M = Mannen, V = Vrouwen, A = Arbeiders, B = Bedienden; MVA = mannelijke voltijdse arbeiders, MVB = mannelijke voltijdse bedienden, VVA = vrouwelijke voltijdse arbeidsters, VVB = vrouwelijke voltijdse bedienden, MDA = mannelijke deeltijdse arbeiders, MDB = mannelijke deeltijdse bedienden, VDA = vrouwelijke deeltijdse arbeidsters, VDB = vrouwelijke deeltijdse bedienden. De belangrijkste groepen zijn gearceerd. Gegevens van RSZ van 30 juni 2000.

Tabel 14: Samenstelling van de sectoren uit de profiendiensten naar diploma in 2000

	Loontrekkenden in sector				45-plussers			
	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal
Totaal	28,8	42,2	28,9	100,0	11,2	8,6	4,1	24,0
T1	36,9	48,3	14,8	100,1	13,0	6,2	5,2	24,7
T2	24,5	45,8	29,7	100,0	9,6	8,4	4,7	22,8
T3	34,8	51,5	13,8	100,0	9,5	6,2	2,6	18,3
T4	19,4	46,6	34,1	100,0	4,8	7,6	5,4	17,9
T5	37,2	52,3	10,5	100,0	9,1	7,5	1,1	17,7
T6	43,0	42,2	14,8	100,0	20,5	8,9	2,3	31,7
T7	29,8	43,5	26,8	100,0	10,2	7,4	4,3	21,9
T8	35,1	45,5	19,4	100,0	21,7	11,8	2,2	35,8
T9	10,7	37,1	52,3	100,0	6,9	18,5	8,2	33,6
T10	2,9	23,1	73,9	100,0	0,3	5,1	7,0	12,4
T11 + T12 + T13	23,5	30,7	45,7	100,0	9,1	6,0	5,3	20,4
T14	47,4	47,2	5,4	100,0	14,6	3,4	0,5	18,5
	Mannen in sector				Mannelijke 45-plussers			
	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal
Totaal	16,9	22,4	16,6	56,0	7,2	5,6	2,9	15,8
T1	33,8	39,6	10,1	83,6	11,9	5,5	3,6	21,2
T2	16,5	28,3	17,6	62,4	6,6	6,6	3,9	17,2
T3	11,9	14,5	5,5	32,0	3,5	2,2	1,2	7,0
T4	18,0	22,7	22,5	63,1	3,5	5,3	4,3	13,0
T5	13,0	26,5	3,8	43,3	1,5	4,8	1,4	7,0
T6	40,8	35,0	9,4	85,2	19,2	8,2	1,8	29,1
T7	25,9	29,4	14,8	70,2	9,9	5,4	3,8	19,2
T8	26,7	28,8	13,6	69,0	17,8	8,4	1,7	28,0
T9	4,1	18,9	30,0	53,1	2,7	11,2	6,1	20,0
T10	2,4	17,8	57,7	77,8	0,3	4,1	6,3	10,7
T11 + T12 + T13	8,0	13,8	24,2	46,0	3,2	3,2	3,5	9,9
T14	12,5	4,4	0,5	17,4	4,2	1,3	0,5	5,9
	Vrouwen in sector				Vrouwelijke 45-plussers			
	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal
Totaal	11,9	19,8	12,3	44,0	4,1	3,0	1,0	8,2
T1	3,1	8,6	4,8	16,6	1,2	0,7	1,6	3,5
T2	8,0	17,6	12,1	37,6	3,0	1,8	0,8	5,5
T3	22,9	37,0	8,1	68,0	6,0	4,0	1,3	11,3
T4	1,3	23,9	11,7	36,9	1,3	2,4	1,2	4,9
T5	24,1	25,8	6,5	56,7	7,6	2,6	0,5	10,7
T6	2,2	7,2	5,4	14,8	1,3	0,8	0,4	2,5
T7	3,7	14,1	12,1	29,8	0,3	2,0	0,5	2,7
T8	8,4	16,7	5,9	31,0	3,8	3,4	0,6	7,9
T9	6,5	18,2	22,3	46,9	4,2	7,3	2,1	13,6
T10	0,5	5,4	16,3	22,2	0,0	1,0	0,7	1,7
T11 + T12 + T13	15,5	16,9	21,5	54,0	6,0	2,8	1,7	10,5
T14	34,9	42,8	4,9	82,6	10,4	2,1	0,0	12,6

Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000. De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

Kortgeschoold = lager of lager secundair onderwijs, middengespoold = hoger secundair onderwijs, langgeschoold = hoger niet-universitair onderwijs en universitair onderwijs

t1 garagesector

t2 groothandel en handelsbemiddeling

t3 kleinhandel

t4 verhuurdiensten

t5 horeca

t6 vervoer

t7 vervoersondersteunende activiteiten

t8 private post- en telecommunicatie

t9 financiële diensten

t10 informatica

t11 advies & bijstand aan bedrijven en personen

t12 selectie en terbeschikkingstelling personeel

t13 industriële reiniging

t14 overige diensten aan personen

Tabel 15: Samenstelling van de sectoren uit de profiendiensten naar beroep in 2000

	Loontrekkenden in sector					45-plussers				
	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal
Totaal	7,5	20,5	60,6	11,4	100,0	2,0	4,4	14,6	2,9	23,9
T1	4,5	10,9	76,5	8,1	100,0	1,5	5,4	15,8	1,8	24,5
T2	9,7	31,1	46,4	12,7	100,0	2,5	7,0	10,3	2,7	22,6
T3	4,1	8,5	80,3	7,2	100,0	0,9	2,1	13,4	1,8	18,2
T4	15,4	28,1	46,7	9,9	100,0	4,4	4,4	5,5	3,6	17,9
T5	4,5	3,3	80,9	11,2	100,0	0,2	0,2	15,1	2,1	17,7
T6	3,0	14,0	77,5	5,5	100,0	0,9	4,7	25,3	0,7	31,6
T7	10,0	13,9	48,5	27,6	100,0	2,2	4,3	10,0	5,4	21,9
T8	7,5	22,2	66,2	4,1	100,0	1,5	7,1	26,0	1,3	35,8
T9	16,4	15,1	65,8	2,7	100,0	6,2	4,1	21,9	1,4	33,6
T10	11,7	68,2	19,2	0,8	100,0	2,6	6,5	3,1	0,0	12,1
T11 + T12 + T13	7,0	37,8	35,4	19,8	100,0	1,6	5,8	6,9	6,1	20,4
T14	0,0	0,4	46,7	52,9	100,0	0,0	0,0	4,1	14,1	18,1
	Mannen in sector					Mannelijke 45-plussers				
	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal
Totaal	5,6	13,9	31,4	5,2	56,0	1,7	3,4	9,4	1,1	15,7
T1	3,4	7,3	65,9	6,8	83,4	0,8	3,9	15,0	1,4	21,0
T2	7,3	20,6	25,2	9,2	62,3	1,7	6,1	7,5	1,8	17,0
T3	2,9	4,2	21,8	3,0	32,0	0,7	1,3	4,3	0,6	6,9
T4	14,1	18,4	25,8	4,8	63,1	4,4	2,1	4,3	2,3	13,0
T5	2,5	1,1	37,4	2,3	43,3	0,2	0,0	6,1	0,7	7,0
T6	2,7	11,7	66,1	4,7	85,2	0,9	4,1	23,6	0,5	29,1
T7	6,9	9,1	29,9	24,2	70,2	2,2	3,8	8,0	5,1	19,2
T8	5,3	18,7	43,4	1,6	69,0	1,5	6,1	20,2	0,2	28,0
T9	13,1	9,3	30,2	0,6	53,1	5,3	3,3	11,1	0,2	20,0
T10	8,7	57,7	10,5	0,8	77,7	2,2	5,8	2,4	0,0	10,4
T11 + T12 + T13	5,1	22,5	13,8	4,6	46,0	1,5	3,9	3,3	1,3	9,9
T14	0,0	0,0	10,7	6,3	17,0	0,0	0,0	2,4	3,0	5,4
	Vrouwen in sector					Vrouwelijke 45-plussers				
	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal
Totaal	1,9	6,7	29,2	6,2	44,0	0,3	1,0	5,2	1,8	8,2
T1	1,2	3,5	10,6	1,3	16,6	0,7	1,6	0,9	0,4	3,5
T2	2,5	10,5	21,3	3,5	37,7	0,8	0,9	2,8	1,0	5,5
T3	1,1	4,3	58,5	4,2	68,0	0,2	0,8	9,1	1,1	11,3
T4	1,3	9,7	20,8	5,0	36,9	0,0	2,4	1,2	1,3	4,9
T5	2,0	2,2	43,6	8,9	56,7	0,0	0,2	9,1	1,4	10,7
T6	0,3	2,3	11,4	0,8	14,8	0,0	0,6	1,7	0,2	2,6
T7	3,1	4,8	18,6	3,4	29,8	0,0	0,5	2,0	0,3	2,7
T8	2,2	3,5	22,7	2,5	31,0	0,0	1,0	5,8	1,1	7,9
T9	3,4	5,8	35,6	2,2	46,9	0,9	0,8	10,8	1,2	13,6
T10	3,0	10,6	8,7	0,0	22,3	0,3	0,7	0,7	0,0	1,7
T11 + T12 + T13	2,0	15,3	21,6	15,2	54,0	0,2	1,9	3,6	4,8	10,5
T14	0,0	0,4	36,0	46,6	83,0	0,0	0,0	1,6	11,0	12,7

Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000. De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

t1 garagesector

t2 groothandel en handelsbemiddeling

t3 kleinhandel

t4 verhuurdiensten

t5 horeca

1: bedrijfsleiders en hoger kaderpersoneel

2: intellectuele en wetenschappelijke beroepen, intermediaire functies (technische specialisten)

t6 vervoer

t7 vervoersondersteunende activiteiten

t8 private post- en telecommunicatie

t9 financiële diensten

t10 informatica

3: geschoolde technische en uitvoerende functies: administratieve bedienden, dienstverlenend en verkooppersoneel ambachtsberoepen en ambachtelijke arbeiders, machine- en installatiebestuurders, montagearbeiders

4: ongeschoolde arbeiders en bedienden en gehandicapten in beschutte werkplaatsen

t11 advies & bijstand aan bedrijven en personen

t12 selectie en terbeschikkingstelling personeel

t13 industriële reiniging

t14 overige diensten aan personen

Het profiel van de loontrekkenden en de 45-plussers in de profitdiensten²⁹

Vergelijken we de 45-plussers als groep met het geheel van de loontrekkenden in de profitdiensten dan is een deel van de kenmerken meer uitgesproken aanwezig. Er zijn bij de 45-plussers meer mannen (63,3%), meer arbeiders (50,7%), meer voltijdsen (64,2%) en meer mannelijke voltijdse bedienden (25,6%). Bij de 45-plussers als groep is de belangrijkste bedrijfsklasse van 0 tot 9 werknemers groter (79,2%). De meeste 45-plussers zijn kortgeschoold (46,8%), ook bij de mannen (29,7%) en de vrouwen (17,1%). Er zijn meer personen in geschoolde technische en uitvoerende functies (61,1%), ook bij mannen (39,2%), maar minder bij vrouwen (21,8%).

Vergelijken we de 45-plussers als groep met het geheel van de loontrekkenden in de profitdienstensectoren, dan kunnen we nagaan in hoever de verhoudingen binnen de hele groep loontrekkenden worden weerspiegeld in de groep 45-plussers.

- Het aandeel mannen ligt in bijna alle profitdienstensectoren hoger bij de 45-plussers als groep dan bij het geheel van de loontrekkenden. In twee sectoren ligt het aandeel vrouwen hoger bij de 45-plussers als groep: 63,6% in plaats van 55,5% in de horeca en 73,6% in plaats van 66,3% in de industriële reiniging.
- Het aandeel arbeiders ligt in bijna alle profitdienstensectoren hoger bij de 45-plussers als groep dan bij het geheel van de loontrekkenden. In vier sectoren ligt het aandeel bedienden hoger: garagesector (43,7% in plaats van 38,5%), groothandel (68,5% in plaats van 67,7%), horeca (9,2% in plaats van 8,3%) en vervoersondersteunende activiteiten (72,8% in plaats van 71,3%).
- In zowat alle profitdienstensectoren ligt het aandeel deeltijdsen hoger bij de 45-plussers als groep dan bij het geheel van de loontrekkenden. Bij de vervoersondersteunende activiteiten en selectie en terbeschikkingstelling van personeel ligt het aandeel voltijdsen hoger bij de 45-plussers als groep.
- In acht profitdienstensectoren ligt het aandeel van de grootste personeelsgroep hoger bij de 45-plussers als groep dan bij het geheel van de loontrekkenden: groothandel, horeca, vervoer, vervoersondersteunende activiteiten, financiële diensten, informatica, advies & bijstand aan personen en bedrijven en industriële reiniging. In de kleinhandel zijn de vrouwelijke voltijdse bedienden (23,8%) de grootste personeelsgroep, maar bij de 45-plussers zijn dat de vrouwelijke deeltijdse bedienden (29%). In de verhuurdiensten zijn de mannelijke voltijdse bedienden de grootste groep (20,7%), maar bij de 45-plussers de vrouwelijke deeltijdse arbeidsters (29,6%). In de overige diensten aan personen zijn de vrouwelijke deeltijdse arbeidsters de grootste groep (33,1%), maar de mannelijke deeltijdse arbeiders (30,8%) bij de 45-plussers.
- In de meeste sectoren wegen de middengeschoolde loontrekkenden door, maar bij de 45-plussers als groep wegen de kortgeschoolde loontrekkenden zwaarder.

²⁹ Tabel 16, 17 en 18.

- In bijna alle profitedienstensectoren hebben de geschoolde technische en uitvoerende werknemers het grootste aandeel, zo ook bij de 45-plussers; in de informatica gaat het om de wetenschappelijke beroepen en bij de overige diensten om de ongeschoolde arbeiders en bedienden.

Tabel 16: Vergelijking van loontrekkenden en 45-plussers uit de profitediensten naar geslacht, statuut, arbeidsregime, bedrijfsklasse en grootste personeelsgroep in 2000

Profitediensten	Totaal aantal	% in profitediensten	% Geslacht		% Statuut		% Regime		% Bedrijfsklasse			% Grootste groep	
			M	V	A	B	Voltdijds	Deeltdijds	0-49	50-199	200+		
Totaal	683.560	100,0	56,1	43,9	48,4	51,6	58,8	41,2	52,9	12,3	34,7	MVB	20,9
t1 garagesector	31.486	4,6	81,2	18,8	61,5	38,5	86,3	13,7	80,1	13,6	6,2	MVA	51,5
t2 groothandel en handelsbemiddeling	110.551	16,2	67,3	32,7	32,3	67,7	86,6	13,4	69,8	21,2	9,0	MVB	39,4
t3 kleinhandel	100.371	14,7	31,7	68,3	23,5	76,5	52,8	47,2	65,3	6,0	28,6	VVB	23,8
t4 verhuurdiensten	11.631	1,7	48,0	52,0	47,2	52,8	61,4	38,6	87,4	12,6	0,0	MVB	20,7
t5 horeca	62.239	9,1	44,5	55,5	91,7	8,3	32,2	67,8	82,4	6,7	10,9	VDA	39,4
t6 vervoer	60.719	8,9	83,8	16,2	71,5	28,5	86,1	13,9	58,7	17,7	23,7	MVA	60,7
t7 vervoersondersteunende activiteiten	28.035	4,1	59,4	40,6	28,7	71,3	85,7	14,3	44,3	29,6	26,1	MVB	34,4
t8 post- en telecommunicatie	7.130	1,0	69,2	30,8	24,5	75,5	83,6	16,4	30,0	13,9	56,1	MVB	42,9
t9 financiële diensten	21.402	3,1	40,0	60,0	5,1	94,9	73,5	26,5	46,4	12,2	41,4	MVB	37,4
t10 informatica	23.158	3,4	73,5	26,5	2,0	98,0	93,0	7,0	45,2	24,3	30,4	MVB	71,3
t11 advies & bijstand aan bedrijven en personen	65.153	9,5	51,6	48,4	18,4	81,6	79,6	20,4	60,8	16,8	22,4	MVB	37,3
t12 selectie en terbeschikkingstelling personeel	121.232	17,7	61,4	38,6	70,9	29,1	10,1	89,9	3,4	1,3	95,3	MDA	43,4
t13 industriële reiniging	23.924	3,5	33,7	66,3	93,4	6,6	28,3	71,7	17,2	12,2	70,6	VDA	55,0
t14 overige diensten aan personen	16.529	2,4	25,9	74,1	89,0	11,0	48,9	51,1	81,8	6,9	11,4	VDA	33,1
45-plussers als groep	Totaal aantal	% in sector	% Geslacht		% Statuut		% Regime		% Bedrijfsklasse			% Grootste groep	
Totaal	127.807	18,7	63,3	35,7	50,7	49,3	64,2	35,8	79,2	14,8	6,0	MVB	25,6
T1 garagesector	6.981	22,2	84,2	15,8	56,3	43,7	82,0	18,0	71,3	20,4	8,3	MVA	43,8
T2 groothandel en handelsbemiddeling	26.340	23,8	75,4	24,6	31,5	68,5	82,5	17,5	71,3	4,8	23,9	MVB	45,4
T3 kleinhandel	17.008	16,9	39,4	60,6	32,4	67,6	50,6	49,4	91,5	8,5	0,0	VDB	29,0
T4 verhuurdiensten	3.633	31,2	48,6	51,4	62,5	37,5	49,2	50,8	85,2	5,9	8,8	VDA	29,6
T5 horeca	10.397	16,7	36,4	63,6	90,8	9,2	31,5	68,5	68	19,4	12,5	VDA	46,7
T6 vervoer	17.019	28,0	92,2	7,8	81,7	18,3	85,4	14,6	49,7	33,9	16,4	MVA	69,0
T7 vervoersondersteunende activiteiten	5.489	19,6	74,8	25,2	27,2	72,8	86,3	13,7	43,0	16,2	40,8	MVB	47,2
T8 post- en telecommunicatie	684	9,6	80,3	19,7	43,3	56,7	80,7	19,3	42,9	11,1	45,9	MVB	37,7
T9 financiële diensten	5.130	24,0	49,1	50,9	8,9	91,1	67,9	32,1	42,8	22,7	34,6	MVB	43,7
T10 informatica	2.127	9,2	78,8	21,2	3,5	96,5	88,9	11,1	59,4	18,1	22,5	MVB	74,0
T11 advies & bijstand aan bedrijven en personen	13.015	20,0	60,1	39,9	21,0	79,0	72,6	27,4	2,8	1,0	96,1	MVB	41,7
T12 selectie en terbeschikkingstelling personeel	11.141	9,2	67,0	33,0	74,2	25,8	31,2	68,8	15,9	13,4	70,7	MDA	29,4
T13 industriële reiniging	4.928	20,6	26,4	73,6	92,2	7,8	28,3	71,7	82,4	8,3	9,3	VDA	60,6
T14 overige diensten aan personen	3.915	23,7	45,8	54,2	90,5	9,5	36,0	64,0	61,4	14,0	24,6	MDA	30,8

M = Mannen, V = Vrouwen, A = Arbeiders, B = Bedienden; MVA = mannelijke voltijdse arbeiders, MVB = mannelijke voltijdse bedienden, VVA = vrouwelijke voltijdse arbeidsters, VVB = vrouwelijke voltijdse bedienden, MDA = mannelijke deeltijdse arbeiders, MDB = mannelijke deeltijdse bedienden, VDA = vrouwelijke deeltijdse arbeidsters, VDB = vrouwelijke voltijdse bedienden. De belangrijkste groepen zijn gearceerd. Gegevens van RSZ van 30 juni 2000.

Tabel 17: Vergelijking van loontrekkenden en 45-plussers uit de profitdiensten naar diploma in 2000

	Loontrekkenden in sector				45-plussers			
	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal
Totaal	28,9	42,2	28,9	100,0	46,8	36,0	17,2	100,0
T1	36,9	48,3	14,8	100,1	53,1	25,5	21,4	100,0
T2	24,5	45,8	29,7	100,0	42,2	37,0	20,9	100,0
T3	34,8	51,5	13,8	100,0	52,3	34,1	13,7	100,0
T4	19,4	46,6	34,1	100,0	26,8	42,5	30,7	100,0
T5	37,2	52,3	10,5	100,0	51,5	42,1	6,4	100,0
T6	43,0	42,2	14,8	100,0	64,7	28,2	7,1	100,0
T7	29,8	43,5	26,8	100,0	46,3	33,8	19,9	100,0
T8	35,1	45,5	19,4	100,0	60,5	33,1	6,5	100,0
T9	10,7	37,1	52,3	100,0	20,6	55,0	24,4	100,0
T10	2,9	23,1	73,9	100,0	2,6	41,1	56,2	100,0
T11 + T12 + T13	23,5	30,7	45,7	100,0	44,8	29,5	25,7	100,0
T14	47,4	47,2	5,4	100,0	78,8	18,5	2,7	100,0
	Mannen in sector				Mannelijke 45-plussers			
	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal
Totaal	30,2	40,0	29,7	100,0	45,2	35,6	19,2	100,0
T1	40,5	47,5	12,0	100,0	56,6	26,2	17,2	100,0
T2	26,4	45,3	28,3	100,0	38,3	38,7	23,1	100,0
T3	37,1	45,3	17,6	100,0	51,1	31,2	17,7	100,0
T4	28,5	35,9	35,6	100,0	26,4	40,3	33,2	100,0
T5	30,1	61,2	8,8	100,0	21,5	69,0	9,5	100,0
T6	47,8	41,1	11,1	100,0	65,9	28,0	6,1	100,0
T7	37,0	41,9	21,0	100,0	51,6	28,2	20,2	100,0
T8	38,6	41,7	19,7	100,0	63,8	30,0	6,2	100,0
T9	7,8	35,6	56,6	100,0	13,2	55,8	31,0	100,0
T10	3,0	22,8	74,1	100,0	3,0	38,4	58,6	100,0
T11 + T12 + T13	17,5	29,9	52,6	100,0	32,0	32,4	35,7	100,0
T14	71,9	25,2	2,8	100,0	70,2	21,5	8,3	100,0
	Vrouwen in sector				Vrouwelijke 45-plussers			
	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal	kortgeschoold	middengespoold	langgeschoold	Totaal
Totaal	27,1	45,1	27,9	100,0	50,0	36,7	13,3	100,0
T1	19,0	52,2	28,7	100,0	32,3	21,2	46,5	100,0
T2	21,4	46,7	31,9	100,0	54,4	31,7	13,9	100,0
T3	33,7	54,4	11,9	100,0	53,0	35,8	11,2	100,0
T4	3,7	64,8	31,5	100,0	27,7	48,2	24,1	100,0
T5	42,5	45,5	12,0	100,0	70,9	24,7	4,4	100,0
T6	15,1	48,8	36,1	100,0	50,4	30,4	19,2	100,0
T7	12,6	47,1	40,3	100,0	9,2	73,1	17,7	100,0
T8	27,1	54,0	18,9	100,0	49,0	43,8	7,2	100,0
T9	13,8	38,7	47,4	100,0	31,5	53,7	14,8	100,0
T10	2,4	24,1	73,4	100,0	0,0	58,2	41,8	100,0
T11 + T12 + T13	28,8	31,3	39,9	100,0	56,8	26,9	16,3	100,0
T14	42,2	51,9	5,9	100,0	82,9	17,1	0,0	100,0

Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000. De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

Kortgeschoold = lager of lager secundair onderwijs, middengespoold = hoger secundair onderwijs, langgeschoold = hoger niet-universitair onderwijs en universitair onderwijs

t1 garagesector

t2 groothandel en handelsbemiddeling

t3 kleinhandel

t4 verhuurdiensten

t5 horeca

t6 vervoer

t7 vervoersondersteunende activiteiten

t8 private post- en telecommunicatie

t9 financiële diensten

t10 informatica

t11 advies & bijstand aan bedrijven en personen

t12 selectie en terbeschikkingstelling personeel

t13 industriële reiniging

t14 overige diensten aan personen

Tabel 18: Vergelijking van loontrekkenden en 45-plussers uit de profitdiensten naar beroep in 2000

	Loontrekkenden in sector					45-plussers				
	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal
Totaal	7,5	20,5	60,6	11,4	100,0	8,3	18,5	61,1	12,1	100,0
T1	4,5	10,9	76,5	8,1	100,0	6,1	22,1	64,7	7,2	100,0
T2	9,7	31,1	46,4	12,7	100,0	11,1	31,1	45,7	12,2	100,0
T3	4,1	8,5	80,3	7,2	100,0	4,8	11,8	73,7	9,8	100,0
T4	15,4	28,1	46,7	9,9	100,0	24,3	24,7	30,8	20,2	100,0
T5	4,5	3,3	80,9	11,2	100,0	1,0	1,3	85,6	12,0	100,0
T6	3,0	14,0	77,5	5,5	100,0	2,7	15,0	80,0	2,3	100,0
T7	10,0	13,9	48,5	27,6	100,0	10,2	19,7	45,6	24,5	100,0
T8	7,5	22,2	66,2	4,1	100,0	4,2	19,8	72,5	3,5	100,0
T9	16,4	15,1	65,8	2,7	100,0	18,4	12,3	65,1	4,2	100,0
T10	11,7	68,2	19,2	0,8	100,0	21,0	53,3	25,7	0,0	100,0
T11 + T12 + T13	7,0	37,8	35,4	19,8	100,0	8,1	28,4	33,6	30,0	100,0
T14	0,0	0,4	46,7	52,9	100,0	0,0	0,0	22,4	77,6	100,0
	Mannen in sector					Mannelijke 45-plussers				
	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal
Totaal	10,0	24,7	56,0	9,3	100,0	10,9	21,9	59,9	7,3	100,0
T1	4,0	8,8	79,0	8,2	100,0	3,7	18,4	71,4	6,6	100,0
T2	11,7	33,1	40,4	14,8	100,0	9,8	35,7	44,1	10,4	100,0
T3	9,2	13,2	68,2	9,3	100,0	9,9	18,8	62,2	9,2	100,0
T4	22,3	29,1	40,9	7,7	100,0	33,4	16,0	33,2	17,4	100,0
T5	5,7	2,6	86,3	5,4	100,0	2,7	0,0	87,0	10,3	100,0
T6	3,2	13,7	77,6	5,5	100,0	3,0	14,1	81,3	1,6	100,0
T7	9,9	13,0	42,6	34,5	100,0	11,7	20,0	41,6	26,7	100,0
T8	7,7	27,1	62,9	2,3	100,0	5,4	21,6	72,3	0,7	100,0
T9	24,6	17,4	56,9	1,1	100,0	26,7	16,6	55,5	1,2	100,0
T10	11,2	74,2	13,5	1,1	100,0	21,5	55,3	23,2	0,0	100,0
T11 + T12 + T13	11,1	48,8	30,1	10,0	100,0	14,7	39,0	33,0	13,2	100,0
T14	0,0	0,0	62,7	37,3	100,0	0,0	0,0	44,8	55,2	100,0
	Vrouwen in sector					Vrouwelijke 45-plussers				
	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal
Totaal	4,3	15,2	66,4	14,1	100,0	3,4	11,9	63,3	21,4	100,0
T1	7,0	21,4	63,8	7,8	100,0	20,6	44,4	24,5	10,5	100,0
T2	6,6	27,9	56,4	9,2	100,0	15,0	16,8	50,6	17,5	100,0
T3	1,7	6,3	85,9	6,1	100,0	1,6	7,5	80,7	10,2	100,0
T4	3,6	26,4	56,5	13,6	100,0	0,0	48,2	24,1	27,7	100,0
T5	3,6	3,9	76,8	15,7	100,0	0,0	2,2	84,7	13,1	100,0
T6	1,9	15,6	76,8	5,7	100,0	0,0	24,8	65,4	9,7	100,0
T7	10,4	15,9	62,2	11,5	100,0	0,0	17,2	73,5	9,3	100,0
T8	7,2	11,3	73,4	8,2	100,0	0,0	13,0	73,4	13,5	100,0
T9	7,2	12,3	75,8	4,6	100,0	6,3	5,9	79,1	8,7	100,0
T10	13,6	47,4	39,0	0,0	100,0	18,3	40,9	40,9	0,0	100,0
T11 + T12 + T13	3,6	28,3	39,9	28,1	100,0	1,8	18,4	34,1	45,7	100,0
T14	0,0	0,5	43,4	56,1	100,0	0,0	0,0	12,8	87,2	100,0

Gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten van het NIS van 30 juni 2000. De belangrijkste groepen zijn gearceerd.

t1 garagesector

t2 groothandel en handelsbemiddeling

t3 kleinhandel

t4 verhuurdiensten

t5 horeca

1: bedrijfsleiders en hoger kaderpersoneel

2: intellectuele en wetenschappelijke beroepen, intermediaire functies (technische specialisten)

t6 vervoer

t7 vervoersondersteunende activiteiten

t8 private post- en telecommunicatie

t9 financiële diensten

t10 informatica

3: geschoolde technische en uitvoerende functies: administratieve bedienden, dienstverlenend en verkooppersoneel ambachtsberoepen en ambachtelijke arbeiders, machine- en installatiebestuurders, montagearbeiders

4: ongeschoolde arbeiders en bedienden en gehandicapten in beschutte werkplaatsen

t11 advies & bijstand aan bedrijven en personen

t12 selectie en terbeschikkingstelling personeel

t13 industriële reiniging

t14 overige diensten aan personen

5.2. Waar werken de 45-plussers?

De profitsector, industrie en profitdiensten en de bevolking op beroepsactieve leeftijd

In 2000 is 37,2% van de Vlaamse bevolking op beroepsactieve leeftijd personen 45 jaar of ouder, in de profitsector 21,9%, in de industrie 25,7% en in de profitdiensten 18,7. Verhoudingsgewijs stellen de profitsector, de industrie en de profitdiensten minder 45-plussers tewerk dan er personen van 45 jaar en ouder in de bevolking zijn.

Tabel 19: Aantal en percentage loontrekkenden in de industrie, de profitdiensten en de profitsector en personen in de bevolking op beroepsactieve leeftijd naar geslacht en leeftijd in 2000

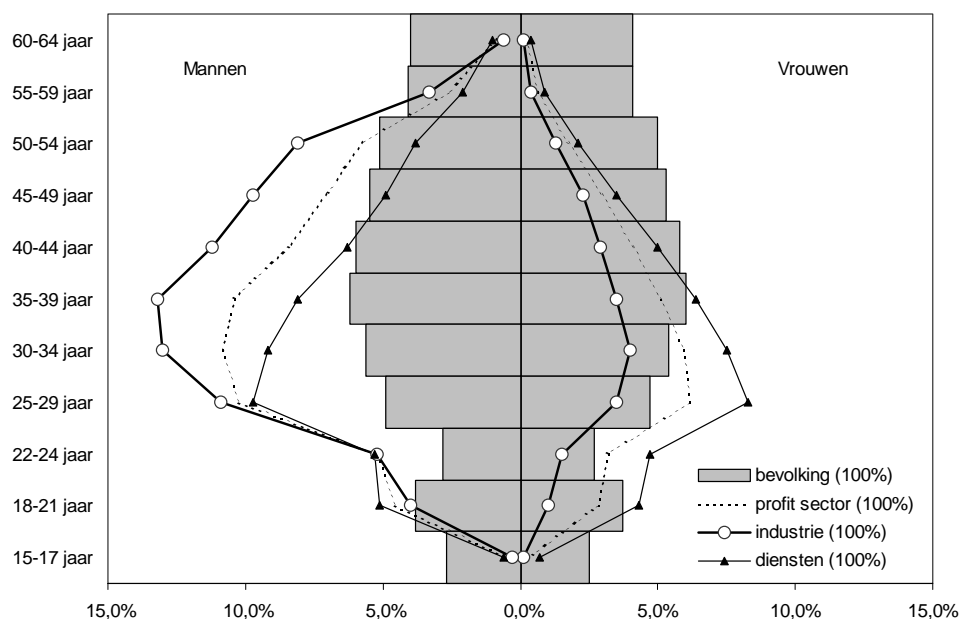
Leeftijd		15-17	18-21	22-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	45 +	Totaal
Industrie	M	1.955	22.488	29.130	61.408	72.740	74.280	62.734	54.464	45.585	18.418	3.287	121.754	446.489
	V	834	5.414	8.154	19.610	22.298	19.503	16.300	12.829	7.270	2.182	387	22.668	114.781
	T	2.789	27.902	37.284	81.018	95.038	93.783	79.034	67.293	52.855	20.600	3.674	144.422	561.270
Profitdiensten	M	4.318	34.681	36.069	66.530	62.556	55.473	42.957	33.555	25.893	14.320	7.131	80.899	383.483
	V	4.456	29.724	32.073	56.972	51.565	43.917	34.462	24.187	14.413	5.876	2.432	46.908	300.077
	T	8.774	64.405	68.142	123.502	114.121	99.390	77.419	57.742	40.306	20.196	9.563	127.807	683.560
Profit Sector	M	6.273	57.169	65.199	127.938	135.296	129.753	105.691	88.019	71.478	32.738	10.418	202.653	829.972
	V	5.290	35.138	40.227	76.582	73.863	63.420	50.762	37.016	21.683	8.058	2.819	69.576	414.858
	T	11.563	92.307	105.426	204.520	209.159	193.173	156.453	125.035	93.161	40.796	13.237	272.229	1.244.830
Bevolking	M	104.361	150.243	109.803	190.911	220.924	245.141	235.663	215.063	201.980	162.555	155.714	735.312	1.992.358
	V	99.882	143.729	107.254	185.825	213.689	237.129	227.794	207.305	195.645	161.208	162.030	726.188	1.941.490
	T	204.243	293.972	217.057	376.736	434.613	482.270	463.457	422.368	397.625	323.763	317.744	1.461.500	3.933.848
Industrie	M	0,3	4,0	5,2	10,9	13,0	13,2	11,2	9,7	8,1	3,3	0,6	21,7	79,5
	V	0,1	1,0	1,5	3,5	4,0	3,5	2,9	2,3	1,3	0,4	0,1	4,0	20,5
	T	0,5	5,0	6,6	14,4	16,9	16,7	14,1	12,0	9,4	3,7	0,7	25,7	100,0
Profitdiensten	M	0,6	5,1	5,3	9,7	9,2	8,1	6,3	4,9	3,8	2,1	1,0	11,8	56,1
	V	0,7	4,3	4,7	8,3	7,5	6,4	5,0	3,5	2,1	0,9	0,4	6,9	43,9
	T	1,3	9,4	10,0	18,1	16,7	14,5	11,3	8,4	5,9	3,0	1,4	18,7	100,0
Profit Sector	M	0,5	4,6	5,2	10,3	10,9	10,4	8,5	7,1	5,7	2,6	0,8	16,3	66,7
	V	0,4	2,8	3,2	6,2	5,9	5,1	4,1	3,0	1,7	0,6	0,2	5,6	33,3
	T	0,9	7,4	8,5	16,4	16,8	15,5	12,6	10,0	7,5	3,3	1,1	21,9	100,0
Bevolking	M	2,7	3,8	2,8	4,9	5,6	6,2	6,0	5,5	5,1	4,1	4,0	18,7	50,6
	V	2,5	3,7	2,7	4,7	5,4	6,0	5,8	5,3	5,0	4,1	4,1	18,5	49,4
	T	5,2	7,5	5,5	9,6	11,0	12,3	11,8	10,7	10,1	8,2	8,1	37,2	100,0

M = Mannen, V = Vrouwen, T= Totaal. Afgeronde percentages.

Gegevens van de RSZ van 30 juni 2000 en van het Rijksregister van 1 januari 2001.

De RSZ hanteert voor de jongste loontrekkenden de leeftijdsindeling van 15 tot 17 jaar, van 18 tot 21 jaar en van 22 tot 24 jaar. Deze klassen omvatten respectievelijk 3, 4 en 3 jaar en zijn niet even groot als de volgende vijfjarenklassen.

Grafiek 7: Leeftijdsopbouw in de industrie, de diensten, de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

In welke sectoren en bedrijven zijn de 45-plussers aan het werk?

In tabel 20 zetten we voor de volledigheid de cijfergegevens inzake het aantal en percentage 45-plussers van de RSZ en van de Enquête naar de Arbeidskrachten (Diploma en Beroep) naast elkaar.

De gemiddelde percentages 45-plussers in de industrie liggen dicht bij elkaar: respectievelijk 25,7% (RSZ) en 25,6% (EAK Diploma) en 25,8% (EAK Beroep). Dat geldt echter minder voor de gemiddelde percentages 45-plussers in de profitdiensten: 18,7% (RSZ) en 24,0% (EAK Diploma en Beroep).

Bij de afzonderlijke sectoren vermelden we enkele in het oog springende verschillen. Het percentage 45-plussers wijkt af met

- ongeveer 6,0% in de kleding: 27,5% (RSZ) en 33,2% (EAK Diploma en Beroep);
- ongeveer 5,0% in de overige diensten aan personen: 23,7% (RSZ) en 18,5% (EAK Diploma) en 18,1% (EAK Beroep);
- 9,6% in de financiële diensten: 24,0% (RSZ) en 33,6% (EAK Diploma en Beroep);
- 13,3% in de verhuurdiensten: 31,2% (RSZ) en 17,9% (EAK Diploma en Beroep);
- 26,2% in de post- en telecommunicatiesector: 9,6% (RSZ) en 35,8% (EAK Diploma en Beroep).

Bij de financiële diensten en de post- en telecommunicatiesector gaat het meer om kunstmatige verschillen. Wat de financiële diensten betreft, was in het RSZ-bestand enkel de tewerkstelling in het Vlaams Gewest opgenomen en geen loontrekkenden uit Brusselse hoofdzetels van banken. Het percentage van 9,6% 45-plussers bij de post en telecommunicatie volgens de RSZ heeft enkel betrekking op de private activiteiten in deze sector.

Tabel 20: Aantal en percentage 45-plussers per sector in 2000 volgens de RSZ, EAK Diploma en EAK Beroep

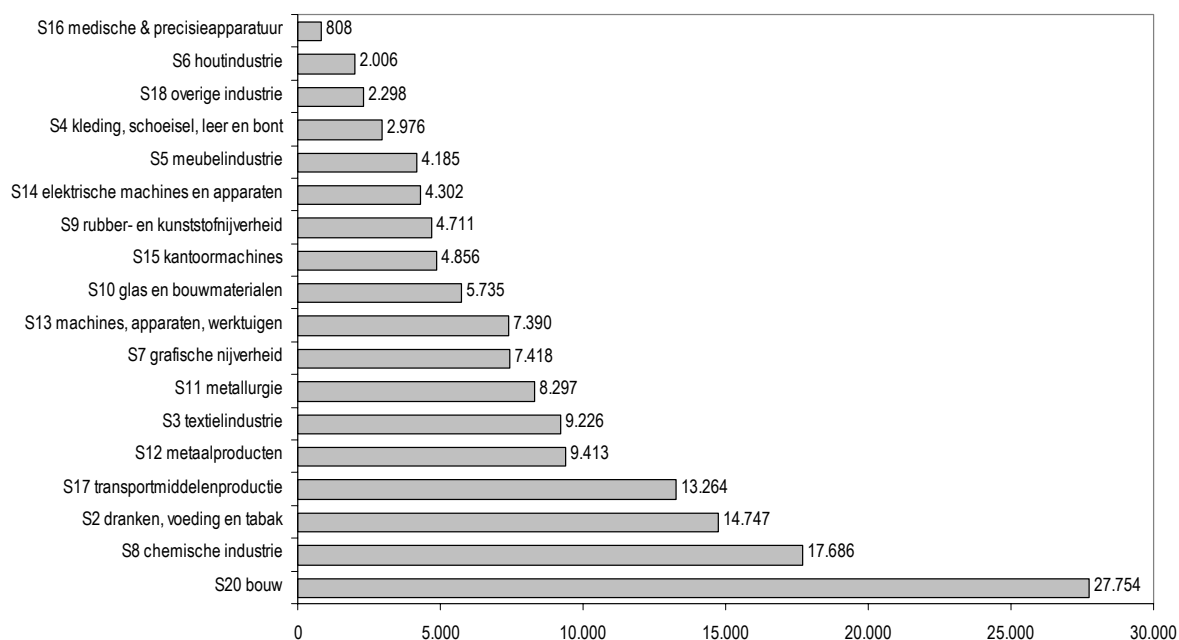
	RS		EAK Diploma		EAK Beroep	
	Totaal	% T	Totaal	% T	Totaal	% T
Totaal industrie	144.422	25,7	166.810	25,6	168.629	25,8
S2 dranken, voeding en tabak	14.747	22,4	15.245	23,0	15.245	23,0
S3 textielindustrie	9.226	25,6	9.786	26,5	9.786	26,5
S4 kleding, schoeisel, leer en bont	2.976	27,5	3.552	33,2	3.552	33,2
S5 meubelindustrie	4.185	27,4	6.635	24,1	8.758	29,9
S6 houtindustrie	2.006	23,5	3.534	24,8	3.534	24,8
S7 grafische nijverheid	7.418	23,2	7.852	22,9	7.634	22,4
S8 chemische industrie	17.686	29,7	18.361	27,8	18.361	27,8
S9 rubber- en kunststofnijverheid	4.711	22,4	5.408	21,5	5.408	21,4
S10 glas en bouwmaterialen	5.735	29,5	5.648	28,1	5.648	28,1
S11 metallurgie	8.297	36,7	10.948	38,0	10.948	38,0
S12 metaalproducten	9.413	23,0	12.111	26,2	12.025	26,0
S13 machines, apparaten, werktuigen	7.390	28,1	9.460	28,7	9.460	28,6
S14 elektrische machines en apparaten	4.302	26,7	7.536	27,1	7.536	27,1
S15 kantoorapparaten, computers en audio-, video- & telecommunicatieapparatuur	4.856	27,1	5.399	25,1	5.399	25,0
S16 medische & precisieapparatuur	808	19,7	1.010	16,0	1.010	16,0
S17 transportmiddelenproductie	13.264	25,6	13.827	22,4	13.827	22,4
S18 overige industrie	2.298	32,2			Samen met S5 meubelindustrie	
S20 bouw	27.754	24,1	30.498	24,4	30.498	24,4
Totaal profitediensten	127.807	18,7	175.169	24,0	174.501	24,0
T1 garagesector	6.981	22,2	7.128	24,7	7.075	24,5
T2 groothandel en handelsbemiddeling	26.340	23,8	15.116	22,8	14.962	22,6
T3 kleinhandel	17.008	16,9	23.992	18,3	23.828	18,2
T4 verhuurdiensten	3.633	31,2	1.630	17,9	1.630	17,9
T5 horeca	10.397	16,7	8.101	17,7	8.101	17,7
T6 vervoer	17.019	28,0	28.691	31,7	28.587	31,6
T7 vervoersondersteunende activiteiten	5.489	19,6	10.684	21,9	10.684	21,9
T8 private post- en telecommunicatie	684	9,6	18.538	35,8	18.538	35,8
T9 financiële diensten	5.130	24,0	29.042	33,6	29.042	33,6
T10 informatica	2.127	9,2	3.710	12,4	3.606	12,1
T11 advies & bijstand aan bedrijven en personen	13.015	20,0	25.189	20,4	25.189	20,4
T12 selectie en terbeschikkingstelling personeel	11.141	9,2			Samen met T11 advies & bijstand aan bedrijven en personen	
T13 industriële reiniging	4.928	20,6				
T14 overige diensten aan personen	3.915	23,7	3.348	18,5	3.259	18,1
Totale profitsector	272.229	21,9	341.979	24,7	343.130	24,8

Twee sectoren zijn niet opgenomen: s1 delfstoffen omdat deze sector nog weinig loontrekkenden telt en s19 elektriciteit omdat er nauwelijks loontrekkenden onder een privaat statuut vallen. Bij de financiële diensten tellen we enkel de tewerkstelling in het Vlaams Gewest en niet de tewerkstelling in de Brusselse bankzetels. Bij de post en telecommunicatiesector gaat het uitsluitend om private tewerkstelling. De overige industrie omvat bewerking van edelstenen en vervaardiging van juwelen, muziekinstrumenten, sportartikelen, spellen, overige industrie en recuperatie van recyclebaar afval. De overige diensten aan personen omvatten wassen, chemische reinigen, kappen, begrafeniswezen, ... en particuliere huishoudens met werknemers.

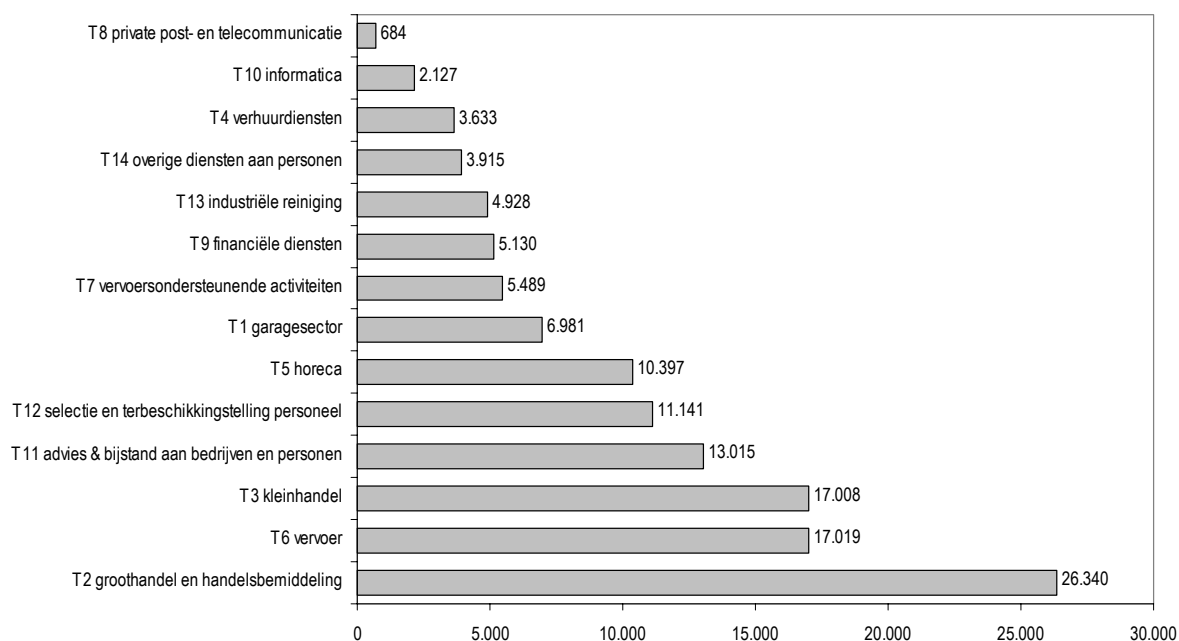
Voor de analyse van de 45-plussers binnen de sectoren gaan we uit van de gegevens geleverd door de RSZ.

In absolute cijfers tellen de bouw (27.754) en de groothandel (26.340) het grootste aantal personen van 45 jaar en ouder (grafiek 8 en 9). Ongeveer 37,8% van alle 45-plussers is in vijf sectoren tewerkgesteld: met name de bouw, de groothandel, maar eveneens vervoer (17.019), kleinhandel (17.008) en voeding (14.747).

Grafiek 8: Absoluut aantal 45-plussers in de industrie (144.422) in 2000 (RSZ)

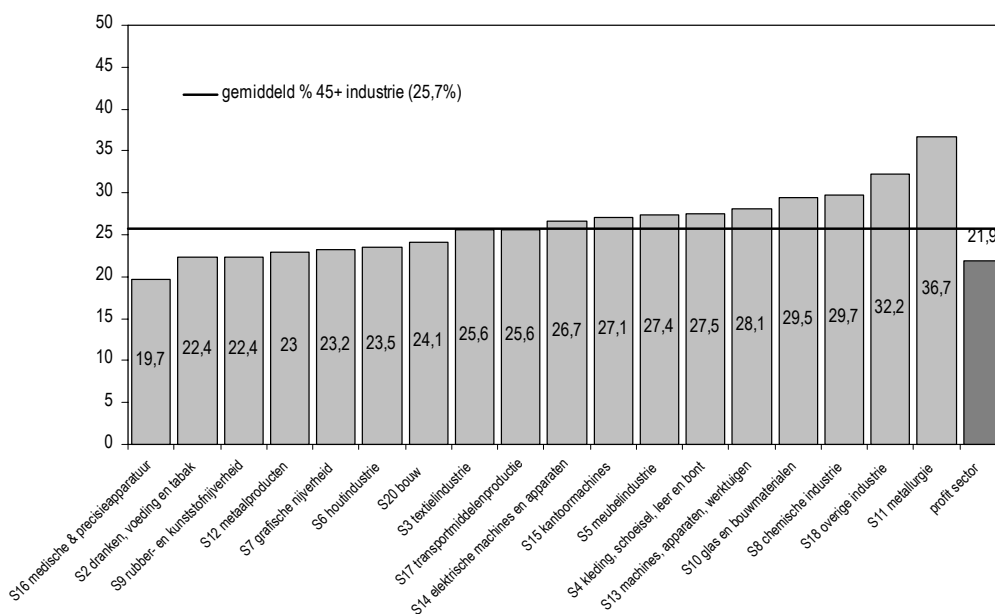
Grafiek 9: Absoluut aantal 45-plussers in de diensten (127.807) in 2000 (RSZ)

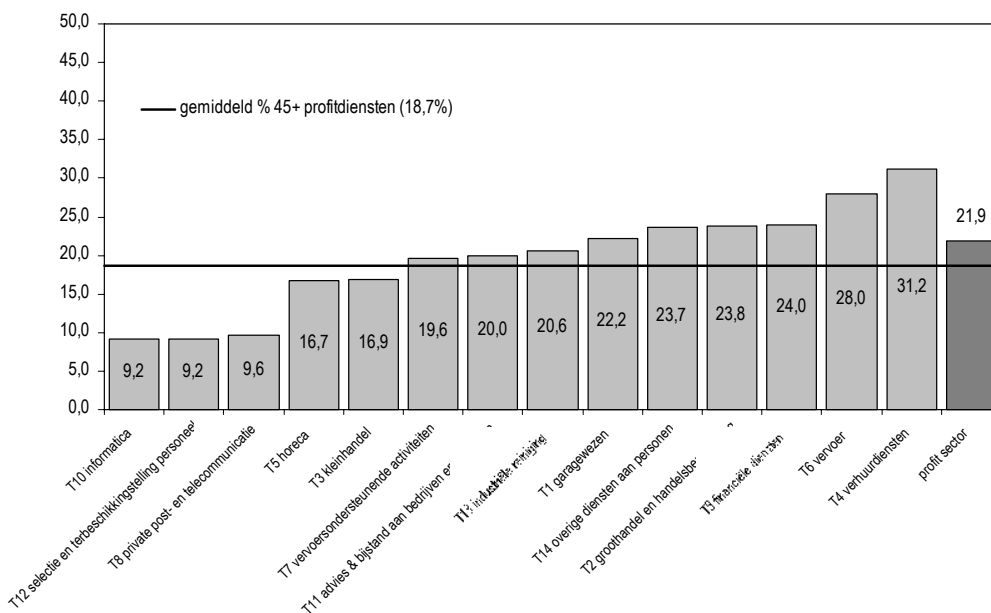
Eén op vijf of 21,9% van de werknemers in de Vlaamse bedrijven is 45 jaar of ouder. De Vlaamse bevolking op beroepsactieve leeftijd (tussen 15 en 64 jaar) telt 37,2% 45-plussers. Een beperkt deel van hen is nog aan het werk.

In twaalf sectoren is meer dan één vierde van de loontrekkenden 45 jaar of ouder (tabel 20 en grafiek 10 en 11). In negen sectoren zijn er 25% tot 30% 45-plussers (kleding, meubel, chemie, glas en bouwmaterialen, machines, elektrische machines, kantoor machines, productie van transportmiddelen, vervoersondersteunende activiteiten). In drie sectoren zijn er meer dan 30% 45-plussers (metallurgie, overige industrie en verhuurdiensten). De metallurgie scoort het hoogst met 36,7%. In drie profitdienstensectoren ligt het percentage lager dan 10%: private post- en telecommunicatie, informatica en selectie en terbeschikkingstelling van personeel.

Grafiek 10: Percentage 45-plussers in de industrie in 2000 (RSZ)

Grafiek 11: Percentage 45-plussers in de profitdiensten in 2000 (RSZ)

Er is geen duidelijk verband (tabel 21) tussen het aantal werknemers in een sector en het percentage 45-plussers. Het gemiddeld aantal werknemers in de profitsector is 38.876; elf sectoren tellen meer werknemers; éérentwintig minder. Het gemiddeld percentage 45-plussers in de profitsector is 21,9%; in negen sectoren ligt het percentage lager, in drieëntwintig hoger. Zestien sectoren met minder dan het gemiddeld aantal werknemers, hebben meer 45-plussers dan het gemiddelde van 21,9%.

Tabel 21 Sectoren naar verhouding tot het gemiddeld aantal loontrekkenden en 45-plussers in de profitsector

	Sectoren	Aantal loontrekkenden	% 45-plussers	Aantal 45-plussers
Gemiddeld aantal loontrekkenden = 38.876	Profitsector	1.244.830	21,9	272.229
	Industrie	561.270	25,7	144.422
	Profitdiensten	683.560	18,7	127.807
Minder dan gemiddeld aantal werknemers en minder dan gemiddeld % 45-plussers in profitsector	T10 informatica	23.158	9,2	2.127
	T8 private post- en telecommunicatie	7.130	9,6	684
	T7 vervoersondersteunende activiteiten	28.035	19,6	5.489
	S6 medische & precisieapparatuur	4.094	19,7	808
	T13 industriële reiniging	23.924	20,6	4.928
Meer dan gemiddeld aantal werknemers en en minder dan gemiddeld % 45-plussers in profitsector	T12 selectie en terbeschikkingstelling personeel	121.232	9,2	11.141
	T5 horeca	62.239	16,7	10.397
	T3 kleinhandel	100.371	16,9	17.008
	T11 advies & bijstand aan bedrijven en personen	65.153	20,0	13.015
Minder dan gemiddeld aantal werknemers en en meer dan gemiddeld % 45-plussers in profitsector	T1 garagewezen	31.486	22,2	6.981
	S9 rubber- en kunststofnijverheid	21.039	22,4	4.711
	S7 grafische nijverheid	31.941	23,2	7.418
	S6 houtindustrie	8.527	23,5	2.006
	T14 overige diensten aan personen	16.529	23,7	3.915
	T9 financiële diensten	21.402	24,0	5.130
	S3 textielindustrie	36.020	25,6	9.226
	S14 elektrische machines en apparaten	16.118	26,7	4.302
	S15 kantoormachines	17.887	27,1	4.856
	S5 meubelindustrie	15.299	27,4	4.185
	S4 kleding, schoeisel, leer en bont	10.803	27,5	2.976
	S13 machines, apparaten, werktuigen	26.271	28,1	7.390
	S10 glas en bouwmaterialen	19.464	29,5	5.735
	T4 verhuurdiensten	11.631	31,2	3.633
	S18 overige industrie	7.127	32,2	2.298
S11 metallurgie	22.601	36,7	8.297	
Meer dan gemiddeld aantal werknemers en en meer dan gemiddeld % 45-plussers in profitsector	S2 dranken, voeding en tabak	65.929	22,4	14.747
	S12 metaalproducten	40.867	23,0	9.413
	T2 groothandel en handelsbemiddeling	110.551	23,8	26.340
	S20 bouw	115.254	24,1	27.754
	S17 transportmiddelenproductie	51.741	25,6	13.264
	T6 vervoer	60.719	28,0	17.019
	S8 chemische industrie	49.487	29,7	17.686

De meeste oudere werknemers zijn terug te vinden in de oudere industriële sectoren zoals de metallurgie (36,7%) en enkele oudere profitdienstensectoren zoals de verhuurdiensten (31,2%). De 'nieuwere' sectoren tellen minder 45-plussers, zoals de informaticasector (9,2%) en de private post en telecommunicatie (9,6%). Sectoren zoals de horeca (16,7%) en de kleinhandel (16,9%) stellen door de aard van de activiteiten minder ouderen tewerk.

De 45-plussers zijn vooral terug te vinden in bedrijven van 0 tot 49 werknemers (46,0%), zoals de werknemers in het algemeen (45,3%). De bedrijfsklasse van 50 tot 199 werknemers telt het hoogste percentage 45-plussers (23,3%), de klasse van 0 tot 49 werknemers 22,1% en de bedrijven van 200 en meer werknemers 21,1%.

Verschillende factoren kunnen tegelijk een rol spelen bij de leeftijdsopbouw van een sector, zoals de leeftijd van sectoren en bedrijven, de activiteiten en de sociaal-economische context van een sector, de arbeidsvoorwaarden en –omstandigheden en de dynamiek van in- en uitstromen op de arbeidsmarkt. Daarvoor wordt verwezen naar de leeswijzer in bijlage.

5.3. Minder loontrekkenden dan personen in de bevolking en dan werkenden in de profitsector?

In dit onderdeel staan we stil bij de leeftijd waarop er relatief minder tewerkgestelden in een sector zijn dan personen in de bevolking en dan werkenden in de profitsector.

Op welke leeftijd ligt de tewerkstelling onder de bevolkingsnorm?

In tabel 18 zien we een overzicht van de leeftijden waarop de tewerkstelling van mannen en vrouwen relatief gezien lager ligt dan het aantal personen in de bevolking. We vergelijken daarbij de reële situatie (linker kolom bij mannen en vrouwen), met de situatie wanneer we rekening houden met het specifiek aan deel van mannen en vrouwen in een bepaalde sector (rechterkolom bij mannen en vrouwen). De laatste situatie noemen we de bevolkingsnorm.

Tabel 22: Leeftijd met minder mannen en vrouwen dan in bevolking in 2000

	Mannen			Vrouwen		
	Minder dan bevolking vanaf leeftijd van	Gegeven aandeel mannen minder vanaf leeftijd van	Vershil in jaren	Minder dan bevolking vanaf leeftijd van	Gegeven aandeel vrouwen minder vanaf leeftijd van	Vershil in jaren
WAV-sector						
Profitsector	55	45	-10	35	45	+10
Industrie	55	55	=	alle	50	+50
Profitdiensten	45	40	-5	40	40	=
S2 dranken, voeding en tabak	60	50	-10	35	45	+10
S3 textielindustrie	55	55	=	50	50	=
S4 kleding, schoeisel, leer en bont	55	55	=	55	50	-5
S5 meubelindustrie	60	55	-5	alle	50	+50
S18 overige industrie	60	55	-5	35	50	+15
S6 houtindustrie	55	50	-5	alle	45	+45
S7 grafische nijverheid	55	50	-5	35	45	+10
S8 chemische industrie	60	55	-5	alle	45	+45
S9 rubber- en kunststofnijverheid	55	45	-10	alle	45	+45
S10 glas en bouwmaterialen	60	55	-5	alle	50	+50
S11 metallurgie	60	55	-5	alle	55	+55
S12 metaalproducten	55	50	-5	alle	45	+45
S13 machines, apparaten, werktuigen	55	55	=	alle	50	+50
S14 elektrische machines en apparaten	55	55	=	alle	50	+50
S15 kantoor machines	55	55	=	50	50	=
S16 medische & precisieapparatuur	50	50	=	40	45	+5
S17 transportmiddelenproductie	55	50	-5	alle	45	+45
S20 bouw	55	50	-5	alle	45	+45
T1 garagesector	55	45	-10	alle	45	+45
T2 groothandel en handelsbemiddeling	55	45	-10	35	45	+10
T3 kleinhandel	30	40	10	50	40	-10
T4 verhuurdiensten	45	45	=	55	55	=
T5 horeca	35	35	=	45	45	=
T6 vervoer	60	50	-10	alle	45	+45
T7 vervoersondersteunende activiteiten	50	45	-5	40	40	=
T8 private post- en telecommunicatie	45	40	-5	35	40	+5
T9 financiële diensten	40	50	10	50	50	=
T10 informatica	45	40	-5	35	40	+5
T11 advies & bijstand aan bedrijven en personen	40	40	=	40	40	=
T12 selectie en terbeschikkingstelling personeel	35	35	=	30	35	+5
T13 industriële reiniging	35	40	+5	50	50	=
T14 overige diensten aan personen	alle	40	+40	50	40	-10

In Vlaamse sectoren zijn er gemiddeld minder mannen en vrouwen vanaf 45 jaar dan volgens de bevolkingsnorm. De hoogste leeftijdsgrens waarop de tewerkstelling onder de bevolkingsnorm duikt, is 55 jaar, de laagste 35 jaar. De sectoren met minder werknemers

vanaf 35 en 40 jaar zijn profitdienstensectoren. De industriesectoren hebben een oudere populatie.

In diverse sectoren zijn er verschillen tussen mannen en vrouwen inzake de leeftijd waarop ze in aantal niet langer de bevolkingsnorm overschrijden. In elf sectoren ligt de tewerkstelling van mannen en vrouwen vanaf dezelfde leeftijd lager dan de bevolkingsnorm: metallurgie, financiële diensten, rubber- en kunststofnijverheid, garagesector, groothandel, kleinhandel, private post- en telecommunicatie, informatica, advies & bijstand aan bedrijven & personen en selectie & terbeschikkingstelling van personeel. In vijftien sectoren zakt de tewerkstelling van mannen vijf jaar later onder de bevolkingsnorm dan bij de vrouwen: textielindustrie, kleding, meubelindustrie, glas en bouwmaterialen, machines, elektrische machines, kantoor machines, overige industrie, voeding, houtindustrie, grafische nijverheid, metaalproducten, medische apparatuur, transportmiddelenproductie, bouw en vervoer. In één sector gebeurt dit bij mannen tien jaar later dan bij vrouwen: met name in de chemische nijverheid. In de verhuurdiensten en de industriële reiniging ligt de tewerkstelling van vrouwen dan weer tien jaar later dan bij de mannen onder de bevolkingsnorm, in de horeca vijf jaar later.

Op welke leeftijd ligt de tewerkstelling onder de norm van de profitsector?

In het onderzoek vergelijken we eveneens de leeftijdsopbouw van een sector en de profitsector. We houden daarbij rekening met het verschillend aandeel van mannen en vrouwen in iedere sector (zie in de inleiding voor de berekeningswijze). We bekijken welke leeftijdsverdeling we bij de mannen en vrouwen in iedere sector zouden mogen verwachten als we de leeftijdsverdeling van de profitsector als verdeelsleutel gebruiken.

In de industrie zijn er globaal genomen meer mannen en vrouwen in de oudere leeftijdsklassen, in de profitdiensten meer in de jongere leeftijdsklassen. In zes profitdienstensectoren zijn de loontrekkenden zelfs globaal jonger of aanzienlijk jonger dan in de profitsector: de kleinhandel, de horeca, de private post en telecommunicatie, de informaticasector, de sector van advies en bijstand aan bedrijven en personen en de sector van selectie en terbeschikkingstelling van personeel.

Tabel 23: Meer mannen en vrouwen dan volgens de norm in de profitsector in 2000

WAV-sector	Meer mannen en vrouwen dan volgens norm van profitsector
S2 dranken, voeding en tabak	meer mannen tussen 30 en 59 jaar en meer vrouwen tussen 35 en 44 jaar
S3 textielindustrie	meer mannen tussen 35 en 59 jaar en meer vrouwen tussen 30 en 54 jaar
S4 kleding, schoeisel, leer en bont	meer mannen tussen 30 en 64 jaar en meer vrouwen tussen 35 en 59 jaar
S5 meubelindustrie	meer mannen tussen 40 en 59 jaar en meer vrouwen tussen 30 en 54 jaar
S6 houtindustrie	meer mannen tussen 30 en 49 jaar en 55 en 59 jaar en meer vrouwen tussen 30 en 54 jaar
S7 grafische nijverheid	meer mannen tussen 35 en 59 jaar en meer vrouwen tussen 25 en 44 jaar en 50 en 59 jaar
S8 chemische industrie	meer mannen en vrouwen tussen 30 en 59 jaar
S9 rubber- en kunststofnijverheid	meer mannen tussen 30 en 49 jaar en meer vrouwen tussen 30 en 54 jaar
S10 glas en bouwmaterialen	meer mannen tussen 35 en 59 jaar en meer vrouwen tussen 30 en 59 jaar
S11 metallurgie	meer mannen tussen 35 en 59 jaar en meer vrouwen tussen 35 en 39 jaar en 45 en 54 jaar
S12 metaalproducten	meer mannen tussen 30 en 34 jaar en 40 en 54 jaar en meer vrouwen tussen 30 en 49 jaar
S13 machines, apparaten, werktuigen	meer mannen tussen 35 en 59 jaar en meer vrouwen tussen 25 en 59 jaar
S14 elektrische machines en apparaten	meer mannen en vrouwen tussen 30 en 54 jaar
S15 kantoorcomputers, computers, audio-, video- en telecommunicatieapparatuur	meer mannen tussen 35 en 39 en 45 en 54 jaar en meer vrouwen tussen 35 en 54 jaar
S16 medische & precisieapparatuur	meer mannen tussen 30 en 49 en 55 en 59 jaar en meer vrouwen tussen 30 en 44 jaar
S17 transportmiddelenproductie	meer mannen tussen 30 en 54 jaar en meer vrouwen tussen 30 en 49 en 55 en 59 jaar
S18 overige industrie	meer mannen tussen 40 en 64 jaar en meer vrouwen tussen 30 en 64 jaar
S20 bouw	meer mannen tussen 40 en 54 jaar en meer vrouwen tussen 40 en 44 jaar
Totaal industrie	meer mannen tussen 35 en 59 jaar en meer vrouwen tussen 30 en 54 jaar
t1 garagesector	meer mannen tussen 15 en 34 en 55 en 64 jaar en meer vrouwen tussen 30 en 54 jaar
t2 groothandel en handelsbemiddeling	meer mannen tussen 25 en 34, 40 en 44 en 50 en 64 jaar en meer vrouwen tussen 25 en 59 jaar
t3 kleinhandel	meer mannen tussen 15 en 34 en 55 en 64 jaar en meer vrouwen tussen 15 en 24, 35 en 39 en 55 en 59 jaar
t4 verhuurdiensten	meer mannen tussen 50 en 64 jaar en meer vrouwen tussen 35 en 64 jaar
t5 horeca	meer mannen tussen 15 en 29 en 60 en 64 jaar en meer vrouwen tussen 15 en 24 en 50 en 64 jaar
t6 vervoer	meer mannen tussen 35 en 64 jaar en meer vrouwen tussen 22 en 39 jaar
t7 vervoersondersteunende activiteiten	meer mannen tussen 25 en 44 en 55 en 64 jaar en meer vrouwen tussen 22 en 34 jaar
t8 private post- en telecommunicatie	meer mannen en vrouwen tussen 22 en 35 jaar
T9 financiële diensten	meer mannen tussen 35 en 64 jaar en meer vrouwen tussen 30 en 59 jaar
t10 informatica	meer mannen en vrouwen tussen 22 en 40 jaar
t11 advies & bijstand aan bedrijven en personen	meer mannen tussen 22 en 34 en 55 en 64 jaar en meer vrouwen tussen 25 en 39 en 55 en 59 jaar
t12 selectie en terbeschikkingstelling van personeel	meer mannen en vrouwen tussen 15 en 30 jaar
t13 industriële reiniging	meer mannen tussen 15 en 39 en 60 en 64 jaar en meer vrouwen tussen 35 en 59 jaar
t14 overige diensten aan personen	meer mannen tussen 55 en 64 jaar en meer vrouwen tussen 50 en 64 jaar
Totaal profitdiensten	meer mannen tussen 15 en 34 en 60 en 64 jaar en meer vrouwen tussen 15 en 29 en 60 en 64 jaar

5.4. Wie zijn de oudere werknemers?

Het gaat vooral over 'jongere' ouderen (tabel 24, 25 en 26). Zowat 46% van de 45-plussers in de Vlaamse bedrijven is tussen 45 en 49 jaar, 34% tussen 50 en 54 jaar, 15% tussen 55 en 59 jaar en 5% tussen 60 en 64 jaar. Dit in tegenstelling tot de 45-plussers in de Vlaamse bevolking: respectievelijk 29%, 27%, 22,2% en 21,7%.

Van de oudere vrouwelijke werknemers is 53,2% tussen 45 en 49 jaar, van de oudere mannelijke werknemers 43,4%. De oudere vrouwelijke werknemers boven 45 jaar zijn in alle sectoren meer in deze leeftijdsklasse gegroepeerd dan de oudere mannelijke werknemers.

Tabel 24: Verdeling van de 45-plussers tot 64 jaar in de profitsector en de Vlaamse bevolking in 2000

Profitsector	45-49 jaar	50-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Totaal
M	43,4	35,3	16,2	5,1	100,0
V	53,2	31,2	11,6	4,1	100,0
T	45,9	34,2	15,0	4,9	100,0
Vlaamse bevolking	45-49 jaar	50-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Totaal
M	29,2	27,5	22,1	21,2	100,0
V	28,5	26,9	22,2	22,3	100,0
T	28,9	27,2	22,2	21,7	100,0

Tabel 25: Verdeling van de 45-plussers tot 64 jaar in de industriesectoren in 2000

	Aantal 45-plussers					Verdeling van 45-plussers				
	45 - 49 jaar	50-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Totaal	45 - 49 jaar	50-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Totaal
Totaal	67.293	52.855	20.600	3.674	144.422	46,6	36,6	14,3	2,5	100,0
S2	7.019	4.855	2.190	683	14.747	47,6	32,9	14,9	4,6	100,0
S3	4.468	3.321	1.262	175	9.226	48,4	36,0	13,7	1,9	100,0
S4	1.593	1.027	292	64	2.976	53,5	34,5	9,8	2,2	100,0
S5	1.882	1.538	658	107	4.185	45,0	36,8	15,7	2,6	100,0
S6	911	689	328	78	2.006	45,4	34,3	16,4	3,9	100,0
S7	3.349	2.685	1.146	238	7.418	45,1	36,2	15,4	3,2	100,0
S8	5.874	5.612	2.876	324	14.686	40,0	38,2	19,6	2,2	100,0
S9	2.217	1.682	703	109	4.711	47,1	35,7	14,9	2,3	100,0
S10	2.434	2.141	961	199	5.735	42,4	37,3	16,8	3,5	100,0
S11	3.776	3.565	899	57	8.297	45,5	43,0	10,8	0,7	100,0
S12	4.432	3.371	1.325	285	9.413	47,1	35,8	14,1	3,0	100,0
S13	3.286	2.901	1.036	167	7.390	44,5	39,3	14,0	2,3	100,0
S14	2.096	1.605	524	77	4.302	48,7	37,3	12,2	1,8	100,0
S15	2.572	1.864	389	31	4.856	53,0	38,4	8,0	0,6	100,0
S16	396	252	124	36	808	49,0	31,2	15,3	4,5	100,0
S17	7.117	4.792	1.182	173	13.264	53,7	36,1	8,9	1,3	100,0
S18	997	799	370	132	2.298	43,4	34,8	16,1	5,7	100,0
S20	12.751	10.026	4.260	717	27.754	45,9	36,1	15,3	2,6	100,0
	Aantal mannelijke 45-plussers					Verdeling van de mannelijke 45-plussers				
	45 - 49 jaar	50-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Totaal	45 - 49 jaar	50-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Totaal
Totaal	54.464	45.585	18.418	3.287	121.754	44,7	37,4	15,1	2,7	100,0
S2	4.882	3.761	1.770	571	10.984	44,4	34,2	16,1	5,2	100,0
S3	2.559	2.273	978	151	5.961	42,9	38,1	16,4	2,5	100,0
S4	226	233	112	43	614	36,8	37,9	18,2	7,0	100,0
S5	1.527	1.334	590	97	3.548	43,0	37,6	16,6	2,7	100,0
S6	790	622	296	73	1.781	44,4	34,9	16,6	4,1	100,0
S7	2.434	2.112	937	201	5.684	42,8	37,2	16,5	3,5	100,0
S8	4.823	4.799	2.598	302	12.522	38,5	38,3	20,7	2,4	100,0
S9	1.754	1.418	620	96	3.888	45,1	36,5	15,9	2,5	100,0
S10	2.204	1.962	886	191	5.243	42,0	37,4	16,9	3,6	100,0
S11	3.530	3.371	862	56	7.819	45,1	43,1	11,0	0,7	100,0
S12	3.980	3.136	1.240	268	8.624	46,2	36,4	14,4	3,1	100,0
S13	2.939	2.704	962	152	6.757	43,5	40,0	14,2	2,2	100,0
S14	1.459	1.257	466	72	3.254	44,8	38,6	14,3	2,2	100,0
S15	1.505	1.455	355	30	3.345	45,0	43,5	10,6	0,9	100,0
S16	282	196	107	31	616	45,8	31,8	17,4	5,0	100,0
S17	6.560	4.502	1.109	167	12.338	53,2	36,5	9,0	1,4	100,0
S18	713	653	319	98	1.783	40,0	36,6	17,9	5,5	100,0
S20	12.191	9.682	4.143	667	26.683	45,7	36,3	15,5	2,5	100,0
	Aantal vrouwelijke 45-plussers					Verdeling van de vrouwelijke 45-plussers				
	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal
Totaal	12.829	7.270	2.182	387	22.668	56,6	32,1	9,6	1,7	100,0
S2	2.137	1.094	420	112	3.763	56,8	29,1	11,2	3,0	100,0
S3	1.909	1.048	284	24	3.265	58,5	32,1	8,7	0,7	100,0
S4	1.367	794	180	21	2.362	57,9	33,6	7,6	0,9	100,0
S5	355	204	68	10	637	55,7	32,0	10,7	1,6	100,0
S6	121	67	32	5	225	53,8	29,8	14,2	2,2	100,0
S7	915	573	209	37	1.734	52,8	33,0	12,1	2,1	100,0
S8	1.051	813	278	22	2.164	48,6	37,6	12,8	1,0	100,0
S9	463	264	83	13	823	56,3	32,1	10,1	1,6	100,0
S10	230	179	75	8	492	46,7	36,4	15,2	1,6	100,0
S11	246	194	37	1	478	51,5	40,6	7,7	0,2	100,0
S12	452	235	85	17	789	57,3	29,8	10,8	2,2	100,0
S13	347	197	74	15	633	54,8	31,1	11,7	2,4	100,0
S14	637	348	58	5	1.048	60,8	33,2	5,5	0,5	100,0
S15	1.067	409	34	1	1.511	70,6	27,1	2,3	0,1	100,0
S16	114	56	17	5	192	59,4	29,2	8,9	2,6	100,0
S17	557	290	73	6	926	60,2	31,3	7,9	0,6	100,0
S18	284	146	51	34	515	55,1	28,3	9,9	6,6	100,0
S20	560	344	117	50	1.071	52,3	32,1	10,9	4,7	100,0

s2 dranken, voeding en tabak

s3 textielindustrie

s4 kleding, schoeisel, leer en bont

s5 meubelindustrie

s6 houtindustrie

s7 grafische nijverheid

s8 chemische industrie

s9 rubber- en kunststofnijverheid

s10 glas en bouwmaterialen

s11 metallurgie

s12 metaalproducten

s13 machines, apparaten, werktuigen

s14 elektrische machines en apparaten

s15 kantoormachines, computers, audio-,

video- en telecomapparatuur

s16 medische & precisieapparatuur

s17 transportmiddelenproductie

s18 overige industrie

s20 bouw

Tabel 26: Verdeling van de 45-plussers tot 64 jaar in de profdienstensectoren in 2000

	Aantal 45-plussers					Verdeling van 45-plussers				
	45 - 49 jaar	50-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Totaal	45 - 49 jaar	50-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Totaal
Totaal	57.742	40.306	20.196	9.563	127.807	45,2	31,5	15,8	7,5	100,0
T1	3.064	2.280	1.217	420	6.981	43,9	32,7	17,4	6,0	100,0
T2	11.118	8.710	4.641	1.871	26.340	42,2	33,1	17,6	7,1	100,0
T3	7.961	5.305	2.641	1.101	17.008	46,8	31,2	15,5	6,5	100,0
T4	1.301	1.149	654	529	3.633	35,8	31,6	18,0	14,6	100,0
T5	4.679	3.024	1.434	1.260	10.397	45,0	29,1	13,8	12,1	100,0
T6	7.425	5.340	3.024	1.230	17.019	43,6	31,4	17,8	7,2	100,0
T7	2.482	1.779	896	332	5.489	45,2	32,4	16,3	6,0	100,0
T8	376	201	73	34	684	55,0	29,4	10,7	5,0	100,0
T9	2.477	1.675	763	215	5.130	48,3	32,7	14,9	4,2	100,0
T10	1.180	614	252	81	2.127	55,5	28,9	11,8	3,8	100,0
T11	5.770	4.217	2.148	880	13.015	44,3	32,4	16,5	6,8	100,0
T12	5.917	3.486	1.293	445	11.141	53,1	31,3	11,6	4,0	100,0
T13	2.595	1.483	602	248	4.928	52,7	30,1	12,2	5,0	100,0
T14	1.397	1.043	558	917	3.915	35,7	26,6	14,3	23,4	100,0
	Aantal mannelijke 45-plussers					Verdeling van de mannelijke 45-plussers				
	45 - 49 jaar	50-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Totaal	45 - 49 jaar	50-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Totaal
Totaal	33.555	25.893	14.320	7.131	80.899	41,5	32,0	17,7	8,8	100,0
T1	2.467	1.939	1.085	384	5.875	42,0	33,0	18,5	6,5	100,0
T2	7.735	6.669	3.813	1.638	19.855	39,0	33,6	19,2	8,2	100,0
T3	2.688	2.095	1.264	654	6.701	40,1	31,3	18,9	9,8	100,0
T4	587	532	349	299	1.767	33,2	30,1	19,8	16,9	100,0
T5	1.614	1.049	548	573	3.784	42,7	27,7	14,5	15,1	100,0
T6	6.675	4.940	2.889	1.185	15.689	42,5	31,5	18,4	7,6	100,0
T7	1.711	1.366	739	290	4.106	41,7	33,3	18,0	7,1	100,0
T8	284	168	66	31	549	51,7	30,6	12,0	5,6	100,0
T9	1.059	831	459	168	2.517	42,1	33,0	18,2	6,7	100,0
T10	903	489	221	64	1.677	53,8	29,2	13,2	3,8	100,0
T11	3.064	2.615	1.485	661	7.825	39,2	33,4	19,0	8,4	100,0
T12	3.692	2.463	974	331	7.460	49,5	33,0	13,1	4,4	100,0
T13	648	377	159	118	1.302	49,8	29,0	12,2	9,1	100,0
T14	428	360	269	735	1.792	23,9	20,1	15,0	41,0	100,0
	Aantal vrouwelijke 45-plussers					Verdeling van de vrouwelijke 45-plussers				
	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal
Totaal	24.187	14.413	5.876	2.432	46.908	51,6	30,7	12,5	5,2	100,0
T1	597	341	132	36	1.106	54,0	30,8	11,9	3,3	100,0
T2	3.383	2.041	828	233	6.485	52,2	31,5	12,8	3,6	100,0
T3	5.273	3.210	1.377	447	10.307	51,2	31,1	13,4	4,3	100,0
T4	714	617	305	230	1.866	38,3	33,1	16,3	12,3	100,0
T5	3.065	1.975	886	687	6.613	46,3	29,9	13,4	10,4	100,0
T6	750	400	135	45	1.330	56,4	30,1	10,2	3,4	100,0
T7	771	413	157	42	1.383	55,7	29,9	11,4	3,0	100,0
T8	92	33	7	3	135	68,1	24,4	5,2	2,2	100,0
T9	1.418	844	304	47	2.613	54,3	32,3	11,6	1,8	100,0
T10	277	125	31	17	450	61,6	27,8	6,9	3,8	100,0
T11	2.706	1.602	663	219	5.190	52,1	30,9	12,8	4,2	100,0
T12	2.225	1.023	319	114	3.681	60,4	27,8	8,7	3,1	100,0
T13	1.947	1.106	443	130	3.626	53,7	30,5	12,2	3,6	100,0
T14	969	683	289	182	2.123	45,6	32,2	13,6	8,6	100,0

t1 garagesector

t2 groothandel en handelsbemiddeling

t3 kleinhandel

t4 verhuurdiensten

t5 horeca

t6 vervoer

t7 vervoersondersteunende activiteiten

t8 private post- en telecommunicatie

t9 financiële diensten

t10 informatica

t11 advies & bijstand aan bedrijven en personen

t12 selectie en terbeschikkingstelling personeel

t13 industriële reiniging

t14 overige diensten aan personen

Bij de werknemers (tabel 27, 28 en 29) in de Vlaamse industrie en profitdiensten maken de mannen (66,7%), arbeiders (59,6%), voltijds werkenden (74,0%) en mannelijke voltijdse arbeiders (37,5%) de dienst uit. Ze werken vooral in kleinere ondernemingen van 0 tot 9 werknemers (45,3%). De werknemers verrichten in hoofdzaak technisch-uitvoerende functies (58,3%) en het percentage kortgeschoolden ligt op 34,4%. De meerderheid is midden- tot langgeschoold (65,6%) of heeft minstens een diploma van hoger secundair onderwijs.

De mannelijke voltijdse arbeiders zijn de belangrijkste groep in veertien industriesectoren en twee profitdienstensectoren: oudere sectoren waarvan de economische activiteiten reeds lang bestaan. Er zijn pas minder mannen dan in de bevolking op beroepsactieve leeftijd vanaf een relatief hoge leeftijd en zij zijn zo goed als altijd ouder dan de mannen in de profitsector. De vrouwen zijn in vele van deze sectoren ondervertegenwoordigd in alle leeftijdsklassen, maar toch ouder of ongeveer even oud als in de profitsector. De werknemers, zowel mannen als vrouwen zijn midden- tot langgeschoold behoudens enkele uitzonderingen. In de sectoren van de bouw, textiel, meubelindustrie, glas en bouwmaterialen en overige industrie zijn de mannen kortgeschoold; zo ook de vrouwen in de textielindustrie.

Tabel 27: Sectoren naar aantal loontrekkenden, grootste personeelsgroep en belangrijkste bedrijfsklasse in 2000

Alle loontrekkenden	Aantal wns	% 45plussers	M/V	A/B	VT/DT	Belangrijkste groep	Belangrijkste bedrijfsklasse
Profitsector	1.244.830		M 66,7	A 59,6	VT 74	MVA 37,5	KB 45,3
Industrie	561.270	25,7	M 79,5	A 73,1	VT 92,6	MVA 60,0	GB 43,0
Diensten	683.560	18,7	M 56,1	B 51,6	VT 58,8	MVB 20,9	KB 52,9
T1 garagesector	31.486	22,2	M 81,2	A 61,5	VT 86,3	MVA 51,5	KB 80,1
S9 rubber- en kunststofnijverheid	21.039	22,4	M 77,4	A 71,9	VT 93,6	MVA 57,2	GB 40,5
S2 dranken, voeding en tabak	65.929	22,4	M 64,2	A 67,0	VT 81,3	MVA 44,7	GB 40,3
S12 metaalproducten	40.867	23,0	M 88,5	A 80,0	VT 94,5	MVA 71,8	KB 55,2
S7 grafische nijverheid	31.941	23,2	M 68,0	A 59,0	VT 91,5	MVA 44,8	GB 39,7
S6 houtindustrie	8.527	23,5	M 86,3	A 82,5	VT 94,5	MVA 73,4	KB 56,6
S20 bouw	115.254	24,1	M 94,7	A 86,7	VT 96,3	MVA 84,7	KB 69,3
S3 textielindustrie	36.020	25,6	M 58,6	A 84,4	VT 93,3	MVA 49,4	GB 42,5
S17 transportmiddelenproductie	51.741	25,6	M 88,6	A 80,8	VT 94,5	MVA 70,4	GB 82,8
S14 elektrische machines en apparaten	16.118	26,7	M 73,0	A 63,2	VT 91,9	MVA 43,8	GB 69,0
S5 meubelindustrie	15.299	27,4	M 79,7	A 83,9	VT 94,4	MVA 68,2	KB 47,6
T6 vervoer	60.719	28,0	M 83,8	A 71,5	VT 86,1	MVA 60,7	KB 58,7
S13 machines, apparaten, werktuigen	26.271	28,1	M 88,2	A 68,3	VT 95,9	MVA 63,2	GB 48,1
S10 glas en bouwmaterialen	19.464	29,5	M 88,8	A 76,0	VT 95,4	MVA 70,7	GB 36,8
S18 overige industrie	7.127	32,2	M 68,3	A 80,6	VT 88,8	MVA 56,7	KB 64,9
S11 metallurgie	22.601	36,7	M 92,8	A 71,9	VT 96,5	MVA 69,5	GB 87,2
S16 medische & precisieapparatuur	4.094	19,7	M 64,3	A 58,4	VT 86,5	MVA 33,2	KB 43,6
S8 chemische industrie	49.487	29,7	M 79,2	B 53,0	VT 92,0	MVA 39,3	GB 79,1
T12 selectie en terbeschikkingstelling personeel	121.232	9,2	M 61,4	A 70,9	DT 89,9	MDA 43,4	GB 95,3
T10 informatica	23.158	9,2	M 73,5	B 98,0	VT 93,0	MVB 71,3	KB 45,2
T8 post- en telecommunicatie	7.130	9,6	M 69,2	B 75,5	VT 83,6	MVB 42,9	GB 56,1
T7 vervoersondersteunende activiteiten	28.035	19,6	M 59,4	B 71,3	VT 85,7	MVB 34,4	KB 44,3
T11 advies & bijstand aan bedrijven en personen	65.153	20,0	M 51,6	B 81,6	VT 79,6	MVB 37,3	KB 60,8
T2 groothandel en handelsbemiddeling	110.551	23,8	M 67,3	B 67,7	VT 86,6	MVB 39,4	KB 69,8
S15 kantoormachines	17.887	27,1	M 65,9	B 54,8	VT 91,1	MVB 44,5	GB 90,3
T9 financiële diensten	21.402	24,0	V 60,0	B 94,9	VT 73,5	MVB 37,4	KB 46,4
T4 verhuurdiensten	11.631	31,2	V 52,0	B 52,8	VT 61,4	MVB 20,7	KB 87,4
S4 kleding, schoeisel, leer en bont	10.803	27,5	V 81,2	A 77,9	VT 88,0	VVA 58,9	KB 48,4
T5 horeca	62.239	16,7	V 55,5	A 91,7	DT 67,8	VDA 39,4	KB 82,4
T13 industriële reiniging	23.924	20,6	V 66,3	A 93,4	DT 71,7	VDA 55,0	GB 70,6
T14 overige diensten aan personen	16.529	23,7	V 74,1	A 89,0	DT 51,1	VDA 33,1	KB 81,8
T3 kleinhandel	100.371	16,9	V 68,3	B 76,5	VT 52,8	VVB 23,8	KB 65,3

M = Mannen, V = Vrouwen, T = Totaal. MVA = mannelijke voltijdse arbeiders, MVB = mannelijke voltijdse bedienden, VVA = vrouwelijke voltijdse arbeidsters, VVB = vrouwelijke voltijdse bedienden, MDA = mannelijke deeltijdse arbeiders, MDB = mannelijke deeltijdse bedienden, VDA = vrouwelijke deeltijdse arbeidsters, VDB = vrouwelijke deeltijdse bedienden. VT = voltijds; DT = deeltijds. K = kortgeschoold (diploma lager en lager secundair onderwijs), ML = midden- tot langgeschoold (minimum diploma hoger secundair onderwijs). KB = klein bedrijf (0 tot 49 werknemers), GB = groot bedrijf (meer dan 200 werknemers).

1: bedrijfsleiders en hoger kaderpersoneel

2: intellectuele en wetenschappelijke beroepen, intermediaire functies (technische specialisten)

Gegevens van RSZ en EAK van 30 juni 2000.

3: geschoolde technische en uitvoerende functies: administratieve bedienden, dienstverlenend en verkooppersoneel ambachtsberoepen en ambachtelijke arbeiders, machine- en installatiebestuurders, montagearbeiders

4: ongeschoolde arbeiders en bedienden en gehandicapten in beschutte werkplaatsen

Tabel 28: Sectoren naar aantal loontrekkenden, grootste personeelsgroep, vergelijking met leeftijdsopbouw van de bevolking en de profitsector in 2000

Alle loontrekkenden Sectoren	Aantal wns	% 45 plussers	Groep	Leeftijd met minder mannen of vrouwen dan in bevolking (1)			Ouder of jonger dan in profitsector		
				Mannen	Vrouwen		Mannen	Vrouwen	
Profitsector	1.244.830		MVA 37,5	55	45	-10	35	45	10
Industrie	561.270	25,7	MVA 60,0	55	55	=	alle	50	50
Diensten	683.560	18,7	MVB 20,9	45	40	-5	40	40	=
T1 garagesector	31.486	22,2	MVA 51,5	55	45	-10	alle	45	45
S9 rubber- en kunststofnijverheid	21.039	22,4	MVA 57,2	60	50	-10	35	45	10
S2 dranken, voeding en tabak	65.929	22,4	MVA 44,7	60	50	-10	alle	45	45
S12 metaalproducten	40.867	23,0	MVA 71,8	55	50	-5	alle	45	45
S7 grafische nijverheid	31.941	23,2	MVA 44,8	60	55	-5	alle	45	45
S6 houtindustrie	8.527	23,5	MVA 73,4	60	55	-5	alle	55	55
S20 bouw	115.254	24,1	MVA 84,7	55	50	-5	35	45	10
S3 textielindustrie	36.020	25,6	MVA 49,4	alle	40	40	50	40	-10
S17 transportmiddelenproductie	51.741	25,6	MVA 70,4	45	45	=	55	55	=
S14 elektrische machines en apparaten	16.118	26,7	MVA 43,8	55	45	-10	35	45	10
S5 meubelindustrie	15.299	27,4	MVA 68,2	55	50	-5	alle	45	45
T6 vervoer	60.719	28,0	MVA 60,7	55	50	-5	alle	45	45
S13 machines, apparaten, werktuigen	26.271	28,1	MVA 63,2	50	50	=	40	45	5
S10 glas en bouwmaterialen	19.464	29,5	MVA 70,7	55	55	=	alle	50	50
S18 overige industrie	7.127	32,2	MVA 56,7	60	55	-5	alle	50	50
S11 metallurgie	22.601	36,7	MVA 69,5	55	55	=	55	50	-5
S16 medische & precisieapparatuur	4.094	19,7	MVA 33,2	35	35	=	45	45	=
S8 chemische industrie	49.487	29,7	MVA 39,3	60	55	-5	alle	50	50
T12 selectie en terbeschikkingstelling personeel	121.232	9,2	MDA 43,4	50	45	-5	40	40	=
T10 informatica	23.158	9,2	MVB 71,3	45	40	-5	35	40	5
T8 post- en telecommunicatie	7.130	9,6	MVB 42,9	35	35	=	30	35	5
T7 vervoersondersteunende activiteiten	28.035	19,6	MVB 34,4	45	40	-5	35	40	5
T11 advies & bijstand aan bedrijven en personen	65.153	20,0	MVB 37,3	35	40	5	50	50	=
T2 groothandel en handelsbemiddeling	110.551	23,8	MVB 39,4	55	45	-10	alle	45	45
S15 kantoormachines	17.887	27,1	MVB 44,5	40	50	10	50	50	=
T9 financiële diensten	21.402	24,0	MVB 37,4	60	55	-5	35	50	15
T4 verhuurdiensten	11.631	31,2	MVB 20,7	55	55	=	alle	50	50
S4 kleding, schoeisel, leer en bont	10.803	27,5	VVA 58,9	55	55	=	50	50	=
T5 horeca	62.239	16,7	VDA 39,4	55	55	=	50	50	=
T13 industriële reiniging	23.924	20,6	VDA 55,0	30	40	10	50	40	-10
T14 overige diensten aan personen	16.529	23,7	VDA 33,1	55	50	-5	alle	45	45
T3 kleinhandel	100.371	16,9	VVB 23,8	40	40	=	40	40	=

(1) In volgorde: reële leeftijd, gecorrigeerde leeftijd en verschil in aantal jaren.

M = Mannen, V = Vrouwen, T = Totaal. MVA = mannelijke voltijdse arbeiders, MVB = mannelijke voltijdse bedienden, VVA = vrouwelijke voltijdse arbeidsters, VVB = vrouwelijke voltijdse bedienden, MDA = mannelijke deeltijdse arbeiders, MDB = mannelijke deeltijdse bedienden, VDA = vrouwelijke deeltijdse arbeidsters, VDB = vrouwelijke voltijdse bedienden. VT = voltijds; DT = deeltijds K = kortgeschoold (diploma lager en lager secundair onderwijs), ML = midden- tot langgeschoold (minimum diploma hoger secundair onderwijs). KB = klein bedrijf (0 tot 49 werknemers), GB = groot bedrijf (meer dan 200 werknemers).

1: bedrijfsleiders en hoger kaderpersoneel
2: intellectuele en wetenschappelijke beroepen, intermediaire functies (technische specialisten)
Gegevens van RSZ en EAK van 30 juni 2000.

3: geschoolde technische en uitvoerende functies: administratieve bedienden, dienstverlenend en verkooppersoneel ambachtsberoepen en ambachtelijke arbeiders, machine- en installatiebestuurders, montagearbeiders
4: ongeschoolde arbeiders en bedienden en gehandicapten in beschutte werkplaatsen

Tabel 29: Sectoren naar aantal loontrekkenden, grootste personeelsgroep, hoogste diplomaniveau en belangrijkste functie in 2000

Alle loontrekkenden	Aantal wns	% 45 plussers	Groep	% Hoogste diploma			% Belangrijkste functie						
				T	M	V	T	M	V	%			
Sectoren													
Profitsector	1.244.830		MVA 37,5	ML 65,6	ML 63,0	ML 70,9	3 58,3	3 55,5	3 63,7				
Industrie	561.270	25,7	MVA 60,0	ML 59,7	ML 57,8	ML 66,4	3 55,6	3 55,1	3 57,6				
Diensten	683.560	18,7	MVB 20,9	ML 71,1	ML 69,8	ML 72,9	3 60,6	3 56,0	3 66,4				
T1 garagesector	31.486	22,2	MVA 51,5	ML 63,1	ML 59,5	ML 81,0	3 76,5	3 79,0	3 63,8				
S9 rubber- en kunststofnijverheid	21.039	22,4	MVA 57,2	ML 68,2	ML 66,9	ML 72,6	3 47,5	3 45,3	3 53,8				
S2 dranken, voeding en tabak	65.929	22,4	MVA 44,7	ML 58,1	ML 57,4	ML 59,8	3 56,5	3 53,9	3 61,9				
S12 metaalproducten	40.867	23,0	MVA 71,8	ML 55,1	ML 53,3	ML 69,4	3 52,7	3 51,9	3 59,5				
S7 grafische nijverheid	31.941	23,2	MVA 44,8	ML 68,6	ML 64,8	ML 75,9	3 60,7	3 61,4	3 59,3				
S6 houtindustrie	8.527	23,5	MVA 73,4	ML 52,5	ML 52,8	ML 50,6	3 75,9	3 79,3	3 51,5				
S20 bouw	115.254	24,1	MVA 84,7	ML 50,9	K 51,8	ML 90,5	3 78,6	3 79,5	3 63,9				
S3 textielindustrie	36.020	25,6	MVA 49,4	K 54,5	K 55,1	K 53,6	3 57,8	3 50,6	3 66,6				
S17 transportmiddelenproductie	51.741	25,6	MVA 70,4	ML 56,1	ML 54,5	ML 71,3	3 47,7	3 49,2	4 53,4				
S14 elektrische machines en apparaten	16.118	26,7	MVA 43,8	ML 67,8	ML 73,1	ML 56,6	3 42,3	3 38,6	3 50,4				
S5 meubelindustrie	15.299	27,4	MVA 68,2	K 58,8	K 65,1	ML 62,3	3 76,9	3 74,4	3 83,7				
T6 vervoer	60.719	28,0	MVA 60,7	ML 57,0	ML 52,2	ML 84,9	3 77,5	3 77,6	3 76,8				
S13 machines, apparaten, werktuigen	26.271	28,1	MVA 63,2	ML 66,5	ML 64,3	ML 78,8	3 46,5	3 44,3	3 59,7				
S10 glas en bouwmaterialen	19.464	29,5	MVA 70,7	ML 52,0	K 50,7	ML 74,1	3 50,0	3 49,6	3 53,2				
S18 overige industrie	7.127	32,2	MVA 56,7	K 58,8	K 65,1	ML 62,3	3 76,9	3 74,4	3 83,7				
S11 metallurgie	22.601	36,7	MVA 69,5	ML 64,0	ML 62,4	ML 79,2	3 42,6	3 41,0	3 57,0				
S16 medische & precisieapparatuur	4.094	19,7	MVA 33,2	ML 78,9	ML 73,7	ML 84,4	3 45,4	3 42,2	3 49,0				
S8 chemische industrie	49.487	29,7	MVA 39,3	ML 77,7	ML 76,4	ML 81,3	3 35,8	2 35,9	3 47,6				
T12 selectie en terbeschikkingstelling personeel	121.232	9,2	MDA 43,4	ML 76,4	ML 82,5	ML 71,2	2 37,8	2 48,8	3 39,9				
T10 informatica	23.158	9,2	MVB 71,3	ML 97,0	ML 97,0	ML 97,6	2 68,2	2 74,2	2 47,4				
T8 post- en telecommunicatie	7.130	9,6	MVB 42,9	ML 64,9	ML 61,4	ML 72,9	3 66,1	3 62,9	3 73,4				
T7 vervoersondersteunende activiteiten	28.035	19,6	MVB 34,4	ML 70,3	ML 63,0	ML 87,4	3 48,4	3 42,6	3 62,2				
T11 advies & bijstand aan bedrijven en personen	65.153	20,0	MVB 37,3	ML 76,4	ML 82,5	ML 71,2	2 37,8	2 48,8	3 39,9				
T2 groothandel en handelsbemiddeling	110.551	23,8	MVB 39,4	ML 75,5	ML 73,6	ML 78,6	3 46,4	3 40,4	3 56,4				
S15 kantoormachines	17.887	27,1	MVB 44,5	ML 75,3	ML 81,8	ML 63,0	2 41,8	2 50,6	3 51,8				
T9 financiële diensten	21.402	24,0	MVB 37,4	ML 89,4	ML 92,2	ML 86,2	3 65,7	3 56,9	3 75,8				
T4 verhuurdiensten	11.631	31,2	MVB 20,7	ML 80,7	ML 71,5	ML 96,3	3 46,7	3 40,9	3 56,5				
S4 kleding, schoeisel, leer en bont	10.803	27,5	VVA 58,9	K 55,4	ML 58,1	K 60,0	3 73,0	3 41,1	3 83,7				
T5 horeca	62.239	16,7	VDA 39,4	ML 62,8	ML 69,9	ML 57,5	3 81,0	3 86,3	3 76,8				
T13 industriële reiniging	23.924	20,6	VDA 55,0	ML 76,4	ML 82,5	ML 71,2	2 37,8	2 48,8	3 39,9				
T14 overige diensten aan personen	16.529	23,7	VDA 33,1	ML 52,6	K 71,9	ML 57,8	4 52,9	3 62,7	4 56,1				
T3 kleinhandel	100.371	16,9	VVB 23,8	ML 65,3	ML 62,9	ML 66,3	3 80,3	3 68,2	3 85,9				

M = Mannen, V = Vrouwen, T = Totaal. MVA = mannelijke voltijdse arbeiders, MVB = mannelijke voltijdse bedienden, VVA = vrouwelijke voltijdse arbeidsters, VVB = vrouwelijke voltijdse bedienden, MDA = mannelijke deeltijdse arbeiders, MDB = mannelijke deeltijdse bedienden, VDA = vrouwelijke deeltijdse arbeidsters, VDB = vrouwelijke voltijdse bedienden. VT = voltijds; DT = deeltijds K = kortgeschoold (diploma lager en lager secundair onderwijs), ML = midden- tot langgeschoold (minimum diploma hoger secundair onderwijs). KB = klein bedrijf (0 tot 49 werknemers), GB = groot bedrijf (meer dan 200 werknemers).

1: bedrijfsleiders en hoger kaderpersoneel

2: intellectuele en wetenschappelijke beroepen, intermediaire functies (technische specialisten)

Gegevens van RSZ en EAK van 30 juni 2000.

3: geschoolde technische en uitvoerende functies: administratieve bedienden, dienstverlenend en verkooppersoneel ambachtsberoepen en ambachtelijke arbeiders, machine- en installatiebestuurders, montagearbeiders

4: ongeschoolde arbeiders en bedienden en gehandicapten in beschutte werkplaatsen

Bij de 45-plussers (tabel 30 en 31) vormen de mannelijke voltijdse arbeiders (42,1%) de belangrijkste groep in de Vlaamse industrie en de profitdiensten. Mannen (74,4%), arbeiders (60,4%) en voltijds werkenden (78,8%) maken de meerderheid uit. Ze zijn voornamelijk kortgeschoold (52,1%) met een diploma van lager of lager secundair onderwijs en werken in technisch-uitvoerende functies (57,3%). Ze werken vooral in kleinere ondernemingen van 0 tot 9 werknemers (46,0%). De werknemers verrichten in hoofdzaak technisch-uitvoerende functies (57,3%), maar het percentage kortgeschoolden ligt op 52,1%, aanzienlijk hoger dan bij de werknemers in het algemeen.

De mannelijke voltijdse arbeiders bij de 45-plussers zijn de belangrijkste groep opnieuw in dezelfde veertien industriële sectoren en twee profitdienstensectoren: oudere sectoren waarvan de economische activiteiten reeds lang bestaan. De werknemers, zowel mannen als vrouwen zijn bijna in alle sectoren kortgeschoold behoudens uitzonderingen. Zo zijn de mannelijke en vrouwelijke 45-plussers in de grafische nijverheid midden- tot langgeschoold, zo ook de

mannelijke 45-plussers in de rubber- en kunststofnijverheid, de sector van de elektrische machines en de vrouwelijke 45-plussers in de garagesector, in de bouw en in de sector van machines.

Tabel 30: Sectoren naar aantal loontrekkenden, grootste personeelsgroep en belangrijkste bedrijfsklasse bij de 45-plussers in 2000

45-plussers	Totaal aantal wns in sector	% 45plussers	M/V	A/B	VT/DT	Belangrijkste groep	Belangrijkste bedrijfsklasse
Profitsector	1.244.830		M 74,4	A 60,4	VT 78,8	MVA 42,1	KB 46,0
Industrie	561.270	25,7	M 84,3	A 69,0	VT 91,7	MVA 57,2	GB 47,7
Diensten	683.560	18,7	M 63,3	A 50,7	VT 64,2	MVB 25,6	KB 79,2
T1 garagesector	31.486	22,2	M 84,2	A 56,3	VT 82,0	MVA 43,8	KB 71,3
S9 rubber- en kunststofnijverheid	21.039	22,4	M 82,5	A 64,5	VT 90,4	MVA 50,7	GB 45,0
S2 dranken, voeding en tabak	65.929	22,4	M 74,5	A 65,6	VT 82,6	MVA 45,5	GB 46,7
S12 metaalproducten	40.867	23,0	M 91,6	A 74,6	VT 93,3	MVA 67,6	KB 52,3
S7 grafische nijverheid	31.941	23,2	M 76,6	A 56,6	VT 89,9	MVA 45,1	GB 41,4
S6 houtindustrie	8.527	23,5	M 88,8	A 78,8	VT 92,6	MVA 70,4	KB 55,7
S20 bouw	115.254	24,1	M 96,1	A 84,6	VT 95,5	MVA 82,4	KB 63,5
S3 textielindustrie	36.020	25,6	M 64,6	A 82,6	VT 91,0	MVA 51,5	GB 39,9
S17 transportmiddelenproductie	51.741	25,6	M 93,0	A 75,2	VT 94,3	MVA 67,9	GB 85,6
S14 elektrische machines en apparaten	16.118	26,7	M 75,6	A 55,5	VT 88,7	MVA 36,5	GB 72,5
S5 meubelindustrie	15.299	27,4	M 84,8	A 82,5	VT 93,2	MVA 68,5	KB 47,1
T6 vervoer	60.719	28,0	M 92,2	A 81,7	VT 85,4	MVA 69,0	KB 49,7
S13 machines, apparaten, werktuigen	26.271	28,1	M 91,4	A 62,9	VT 94,4	MVA 58,8	GB 50,4
S10 glas en bouwmaterialen	19.464	29,5	M 91,4	A 72,9	VT 93,9	MVA 66,9	GB 43,4
S18 overige industrie	7.127	32,2	M 77,6	A 81,9	VT 88,5	MVA 64,4	KB 75,2
S11 metallurgie	22.601	36,7	M 94,2	A 66,2	VT 95,8	MVA 63,6	GB 90,2
S16 medische & precisieapparatuur	4.094	19,7	M 76,2	B 50,7	VT 82,4	MVB 39,1	KB 39,0
S8 chemische industrie	49.487	29,7	M 85,3	B 60,1	VT 89,7	MVB 49,3	GB 82,8
T12 selectie en terbeschikkingstelling personeel	121.232	9,2	M 67,0	A 74,2	DT 68,8	MDA 29,4	GB 70,7
T10 informatica	23.158	9,2	M 78,8	B 96,5	VT 88,9	MVB 74,0	KB 59,4
T8 post- en telecommunicatie	7.130	9,6	M 80,3	B 56,7	VT 80,7	MVB 37,7	KB 42,9
T7 vervoersondersteunende activiteiten	28.035	19,6	M 74,8	B 72,8	VT 86,3	MVB 47,2	KB 43,0
T11 advies & bijstand aan bedrijven en personen	65.153	20,0	M 60,1	B 79,0	VT 72,6	MVB 41,7	GB 96,1
T2 groothandel en handelsbemiddeling	110.551	23,8	M 75,4	B 68,5	VT 82,5	MVB 45,4	KB 71,3
S15 kantoomachines	17.887	27,1	M 68,9	B 53,6	VT 90,8	MVB 45,8	GB 95,0
T9 financiële diensten	21.402	24,0	V 50,9	B 91,1	VT 67,9	MVB 43,7	KB 42,8
T4 verhuurdiensten	11.631	31,2	V 51,4	A 62,5	DT 50,8	VDA 29,6	KB 85,2
S4 kleding, schoeisel, leer en bont	10.803	27,5	V 79,4	A 79,6	VT 85,5	VVA 58,8	KB 54,3
T5 horeca	62.239	16,7	V 63,6	A 90,8	DT 68,5	VDA 46,7	KB 68,0
T13 industriële reiniging	23.924	20,6	V 73,6	A 92,2	DT 71,7	VDA 60,6	KB 82,4
T14 overige diensten aan personen	16.529	23,7	V 54,2	A 90,5	DT 64,0	MDA 30,8	KB 61,4
T3 kleinhandel	100.371	16,9	V 60,6	B 67,6	VT 50,6	VDB 29,0	KB 91,5

M = Mannen, V = Vrouwen, T = Totaal. MVA = mannelijke voltijdse arbeiders, MVB = mannelijke voltijdse bedienden, VVA = vrouwelijke voltijdse arbeidsters, VVB = vrouwelijke voltijdse bedienden, MDA = mannelijke deeltijdse arbeiders, MDB = mannelijke deeltijdse bedienden, VDA = vrouwelijke deeltijdse arbeidsters, VDB = vrouwelijke voltijdse bedienden. VT = voltijds; DT = deeltijds. K = kortgeschoold (diploma lager en lager secundair onderwijs), ML = midden- tot langgeschoold (minimum diploma hoger secundair onderwijs). KB = klein bedrijf (0 tot 49 werknemers), GB = groot bedrijf (meer dan 200 werknemers).

- 1: bedrijfsleiders en hoger kaderpersoneel
 2: intellectuele en wetenschappelijke beroepen, intermediaire functies (technische specialisten)
 3: geschoolde technische en uitvoerende functies: administratieve bedienden, dienstverlenend en verkooppersoneel ambachtsberoepen en ambachtelijke arbeiders, machine- en installatiebestuurders, montagearbeiders
 4: ongeschoolde arbeiders en bedienden en gehandicapten in beschutte werkplaatsen

Gegevens van RSZ en EAK van 30 juni 2000.

Tabel 31: Sectoren naar aantal loontrekkenden, grootste personeelsgroep, hoogste diplomaniveau en belangrijkste functie bij de 45-plussers in 2000

45-plussers Sectoren	Totaal aantal wns in sector	% 45 plussers	% Belangrijkste groep	% Hoogste diploma						% Belangrijkste functie			
				T	%	M	%	V	%	T	%	M	%
Profitsector	1.244.830		MVA 42,1	K 52,1	K 52,1	K 52,2	3 57,3	3 55,4	3 63,7				
Industrie	561.270	25,7	MVA 57,2	K 57,4	K 57,4	K 57,2	3 53,7	3 51,9	3 64,5				
Diensten	683.560	18,7	MVB 25,6	ML 53,2	ML 54,8	K 50,0	3 61,1	3 59,9	3 63,3				
T1 garagesector	31.486	22,2	MVA 43,8	K 53,1	K 56,6	ML 67,7	3 64,7	3 71,4	2 44,4				
S9 rubber- en kunststofnijverheid	21.039	22,4	MVA 50,7	ML 53,6	ML 54,7	K 52,2	3 40,6	3 39,2	3 48,6				
S2 dranken, voeding en tabak	65.929	22,4	MVA 45,5	K 62,3	K 60,8	K 68,0	3 55,9	3 50,5	3 75,5				
S12 metaalproducten	40.867	23,0	MVA 67,6	K 64,1	K 63,2	K 100,0	3 52,8	3 53,1	4 60,8				
S7 grafische nijverheid	31.941	23,2	MVA 45,1	ML 56,3	ML 51,7	ML 72,7	3 57,3	3 58,2	3 53,8				
S6 houtindustrie	8.527	23,5	MVA 70,4	K 59,8	K 60,0	K 58,3	3 82,5	3 81,4	3 100,0				
S20 bouw	115.254	24,1	MVA 82,4	K 72,9	K 74,6	ML 61,4	3 72,7	3 74,0	3 45,8				
S3 textielindustrie	36.020	25,6	MVA 51,5	K 69,7	K 65,1	K 76,2	3 64,9	3 62,1	3 68,8				
S17 transportmiddelenproductie	51.741	25,6	MVA 67,9	K 63,2	K 63,4	K 56,8	3 42,8	3 42,1	3 60,5				
S14 elektrische machines en apparaten	16.118	26,7	MVA 36,5	K 54,3	ML 54,4	K 74,4	3 38,3	2 33,2	3 59,7				
S5 meubelindustrie	15.299	27,4	MVA 68,5	K 83,3	K 83,6	K 78,4	3 79,3	3 79,6	3 78,7				
T6 vervoer	60.719	28,0	MVA 69,0	K 64,7	K 65,9	K 50,4	3 80,0	3 81,3	3 65,4				
S13 machines, apparaten, werktuigen	26.271	28,1	MVA 58,8	K 52,6	K 54,8	ML 63,0	3 46,3	3 45,1	3 54,3				
S10 glas en bouwmaterialen	19.464	29,5	MVA 66,9	K 58,0	K 57,5	K 65,0	3 46,7	3 45,8	3 62,3				
S18 overige industrie	7.127	32,2	MVA 64,4	K 83,3	K 83,6	K 78,4	3 79,3	3 79,6	3 78,7				
S11 metallurgie	22.601	36,7	MVA 63,6	K 51,9	K 53,1	ML 61,9	3 49,4	3 49,2	3 52,0				
S16 medische & precisieapparatuur	4.094	19,7	MVB 39,1	ML 72,9	ML 65,3	ML 81,7	3 43,9	4 36,6	3 72,0				
S8 chemische industrie	49.487	29,7	MVB 49,3	ML 66,4	ML 66,3	ML 66,4	3 39,7	2 38,4	3 74,2				
T12 selectie en terbeschikkingstelling personeel	121.232	9,2	MDA 29,4	ML 55,2	ML 68,0	K 56,8	3 33,5	2 39,0	4 45,7				
T10 informatica	23.158	9,2	MVB 74,0	ML 97,3	ML 97,0	ML 100,0	2 53,3	2 55,3	3 40,9				
T8 post- en telecommunicatie	7.130	9,6	MVB 37,7	K 60,5	K 63,8	ML 51,0	3 72,6	3 72,3	3 73,4				
T7 vervoersondersteunende activiteiten	28.035	19,6	MVB 47,2	ML 53,7	K 51,6	ML 90,8	3 45,6	3 41,6	3 73,5				
T11 advies & bijstand aan bedrijven en personen	65.153	20,0	MVB 41,7	ML 55,2	ML 68,0	K 56,8	3 33,5	2 39,0	4 45,7				
T2 groothandel en handelsbemiddeling	110.551	23,8	MVB 45,4	ML 57,9	ML 61,7	K 54,4	3 45,7	3 44,1	3 50,6				
S15 kantoomachines	17.887	27,1	MVB 45,8	ML 57,4	ML 70,4	K 71,8	2 44,0	2 54,9	3 60,5				
T9 financiële diensten	21.402	24,0	MVB 43,7	ML 79,4	ML 86,8	ML 68,5	3 65,0	3 55,5	3 79,1				
T4 verhuurdiensten	11.631	31,2	VDA 29,6	ML 73,2	ML 73,6	ML 72,3	3 30,8	1 33,4	2 48,2				
S4 kleding, schoeisel, leer en bont	10.803	27,5	VVA 58,8	K 60,1	ML 84,6	K 78,3	3 66,7	2 40,8	3 78,7				
T5 horeca	62.239	16,7	VDA 46,7	K 51,5	ML 78,5	K 70,9	3 85,6	3 87,0	3 84,7				
T13 industriële reiniging	23.924	20,6	VDA 60,6	ML 55,2	ML 68,0	K 56,8	3 33,5	2 39,0	4 45,7				
T14 overige diensten aan personen	16.529	23,7	MDA 30,8	K 78,8	K 70,2	K 82,9	4 77,6	4 55,2	4 87,2				
T3 kleinhandel	100.371	16,9	VDB 29,0	K 52,3	K 51,1	K 53,0	3 73,7	3 62,2	3 80,7				

M = Mannen, V = Vrouwen, T = Totaal. MVA = mannelijke voltijdse arbeiders, MVB = mannelijke voltijdse bedienden, VVA = vrouwelijke voltijdse arbeidsters, VVB = vrouwelijke voltijdse bedienden, MDA = mannelijke deeltijdse arbeiders, MDB = mannelijke deeltijdse bedienden, VDA = vrouwelijke deeltijdse arbeidsters, VDB = vrouwelijke voltijdse bedienden. VT = voltijds; DT = deeltijds. K = kortgeschoold (diploma lager en lager secundair onderwijs), ML = midden- tot langgeschoold (minimum diploma hoger secundair onderwijs). KB = klein bedrijf (0 tot 49 werknemers), GB = groot bedrijf (meer dan 200 werknemers).

- 1: bedrijfsleiders en hoger kaderpersoneel
 2: intellectuele en wetenschappelijke beroepen, intermediaire functies (technische specialisten)
 3: geschoolde technische en uitvoerende functies: administratieve bedienden, dienstverlenend en verkooppersoneel ambachtsberoepen en ambachtelijke arbeiders, machine- en installatiebestuurders, montagearbeiders
 4: ongeschoolde arbeiders en bedienden en gehandicapten in beschutte werkplaatsen

Gegevens van RSZ en EAK van 30 juni 2000.

De samenstelling en de leeftijdsstructuur van sectoren worden evenzeer door de man/vrouw verhouding bepaald. In slechts zeven van de bestudeerde private industrie- en dienstensectoren hebben vrouwen de overhand: kleding, kleinhandel, verhuurdiensten, horeca, financiële diensten, industriële reiniging en overige diensten aan personen. In de dienstensectoren zijn over het algemeen meer vrouwen aan het werk dan in de industrieën. In de sector van de metallurgie en de bouw werken er zelfs nauwelijks vrouwen: respectievelijk 7,2% en 5,3%. Toch is het aandeel van vrouwen in bijna alle sectoren gestegen: het is groter bij de loontrekkenden in het algemeen dan bij de 45-plussers. In bijna alle sectoren zijn dus meer vrouwen, jonger dan 45 jaar, aan de slag. In de horeca en de industriële reiniging winnen de mannen echter terrein. Het aandeel mannen is er bij de loontrekkenden groter dan bij de 45-plussers. In vijf sectoren waar hoofdzakelijk vrouwen werken, neemt de vrouwelijke tewerkstelling verder toe. De vrouwen wegen zwaarder door bij de loontrekkenden in het algemeen dan bij de 45-plussers: kleding, kleinhandel, verhuurdiensten, financiële diensten en overige diensten aan personen.

In diverse sectoren vinden we de vrouwen eerder in de jongere leeftijdsklassen. In een meer traditionele sector als de kledingnijverheid, waar vrouwen al van oudsher de meerderheid uitmaken, is echter 74,2% van de vrouwen tussen 25 en 54 jaar. Hier blijven vrouwen dus vrij lang aan het werk.

Het beperkte aantal ouderen op de arbeidsmarkt heeft algemeen gezien een lagere scholingsgraad. Zo heeft van de 45-plussers in de profit sector 52,2% een diploma lager of lager secundair onderwijs, 57,4% in de industrie en 46,8% in de profit diensten. De lagere scholingsgraad van oudere werknemers wordt nogal eens als één van de oorzaken van hun lagere werkzaamheidsgraad aangeduid. Toch is het verband tussen het diplomaniveau en de tewerkstelling van oudere werknemers niet eenduidig.

Bij de 45-plussers zijn er verhoudingsgewijs meer personen kort geschoold (met een diploma lager of lager secundair onderwijs) dan bij de loontrekkenden tussen 15 en 64 jaar. Maar dit is in zowat alle sectoren het geval, ongeacht het aandeel 45-plussers. Bij de 16,9% 45-plussers in de kleinhandel zijn er bijvoorbeeld verhoudingsgewijs meer kort geschoolden net zo goed als bij de 31,2% 45-plussers in de verhuurdiensten. In de overige diensten aan personen werken 23,7% werknemers van 45 jaar en ouder en zowat 78,8% is kort geschoold. Een diplomaniveau van lager of lager secundair onderwijs hoeft blijkbaar niet meteen de tewerkstelling van ouderen op de helling te zetten.

Verder moet er een onderscheid tussen sectoren worden gemaakt. Zo is in dertien sectoren - acht uit de profit diensten en vijf uit de industrie - tussen 68,2% en 97,0% van de loontrekkenden en tussen 53,6% en 97,3% van de 45-plussers midden tot hoog geschoold. Het diplomaniveau ligt hier op een constant hoog peil ongeacht de leeftijd. In vijftien sectoren - vijf uit de profit diensten en tien uit de industrie - is er wel een duidelijk verschil. Tussen 50,9% en 67,8% van de loontrekkenden is midden tot hoog geschoold en tussen 51,5% en 78,8% van de 45-plussers kort geschoold. Het diplomaniveau van jongere werknemers ligt in

deze sectoren hoger dan dat van de 45-plussers. Tot slot heeft in vier industriële sectoren tussen 54,5% en 58,8% van de loontrekkenden en tussen 60,1% en 83,3% van de 45-plussers een diplomaniveau van lager of lager secundair onderwijs. Het percentage kort geschoolden is dan wel lager bij de loontrekkenden dan bij de 45-plussers, maar ze vormen toch nog de meerderheid in deze sectoren.

Enkele sectoren vallen op wat het percentage 45-plussers met een bepaald diplomaniveau betreft. Zo is meer dan twee derde van de werknemers van 45 jaar en ouder midden tot hoog geschoold in de sector van de informatica, financiële diensten, verhuurdiensten, medische apparatuur en chemische industrie. Meer dan twee derde van de 45-plussers heeft een diploma lager of lager secundair onderwijs in de overige industrie, de overige diensten aan personen, de bouwnijverheid, de textielindustrie, de vervoerssector, de vervaardiging van transportmiddelen en de vervaardiging van metaalproducten.

Tabel 32: Sectoren en hoogst behaald diplomaniveau

	Alle loontrekkenden (EAK)		45-plussers als groep (EAK)		% 45-plussers in sector (RSZ)
	kort geschoold	midden en hoog geschoold	kort geschoold	midden en hoog geschoold	
Meerderheid langgeschoolden					
T10 informatica	2,9	97,0	2,6	97,3	9,2
T7 vervoersondersteunende activiteiten	29,8	70,3	46,3	53,7	19,6
S16 medische & precisieapparatuur	21,0	78,9	27,1	72,9	19,7
T11, T12, T13	23,5	76,4	44,8	55,2	20,0 en 9,2, 20,6
S9 rubber- en kunststofnijverheid	31,8	68,2	46,3	53,6	22,4
S7 grafische nijverheid	31,3	68,6	43,7	56,3	23,2
T2 groothandel en handelsbemiddeling	24,5	75,5	42,2	57,9	23,8
T9 financiële diensten	10,7	89,4	20,6	79,4	24,0
S15 kantoormachines	24,8	75,3	42,6	57,4	27,1
T6 vervoer	43,0	57,0	64,7	35,3	28,0
S8 chemische industrie	22,3	77,7	33,7	66,4	29,7
T4 verhuurdiensten	19,4	80,7	26,8	73,2	31,2
Van kort naar midden en langgeschoolden					
T8 private post en telecommunicatie	35,1	64,9	60,5	39,6	9,6
T5 horeca	37,2	62,8	51,5	48,5	16,7
T3 kleinhandel	34,8	65,3	52,3	47,8	16,9
T1 garagesector	36,9	63,1	53,1	46,9	22,2
S2 dranken, voeding en tabak	41,9	58,1	62,3	37,7	22,4
S12 metaalproducten	45,0	55,1	64,1	35,8	23,0
S6 houtindustrie	47,5	52,5	59,8	40,1	23,5
T14 overige diensten aan personen	47,4	52,6	78,8	21,2	23,7
S20 bouw	49,2	50,9	72,9	27,0	24,1
S17 transportmiddelenproductie	43,9	56,1	63,2	36,8	25,6
S14 elektrische machines en apparaten	32,2	67,8	54,3	45,7	26,7
S13 machines, apparaten, werktuigen	33,6	66,5	52,6	47,4	28,1
S10 glas en bouwmaterialen	48,1	52,0	58,0	42,0	29,5
S11 metallurgie	36,0	64,0	51,9	48,1	36,7
Meerderheid kortgeschoolden					
S3 textielindustrie	54,5	45,4	69,7	30,4	25,6
S5 meubelindustrie + S18 overige industrie	58,8	41,2	83,3	16,7	27,4 en 32,2
S4 kleding, schoeisel, leer en bont	55,4	44,5	60,1	40,0	27,5

Het diplomaniveau van oudere werknemers bepaalt echter niet alleen de mate waarin ze nog in een sector kunnen werken. Sectoren en bedrijven kunnen er ook voor zorgen dat de tewerkstelling van oudere werknemers niet bij voorbaat door al te hoge of specifieke functie-

eisen wordt bemoeilijkt of eventueel door bijvoorbeeld bijscholing wordt vergemakkelijkt. Twee nogal tegengestelde voorbeelden kunnen dit illustreren. De relatief nieuwe informaticasector telt slechts 9,2% werknemers van 45 jaar en ouder. De loontrekkenden en 45-plussers zijn bijna allemaal midden tot hoog geschoold: respectievelijk 97,0% en 97,3%. De oudere werknemers zijn ofwel van bij het ontstaan van de sector in de branche aan de slag of werden uit andere sectoren gerekruteerd. In het laatste geval hebben zij zich aan hun nieuwe job moeten aanpassen. In de sector van de metallurgie zijn de meeste loontrekkenden midden tot hoggeschoold (64,0%). De 36,7% 45-plussers – het hoogste aandeel in de profit sector – zijn overwegend kort geschoold (51,9%). De oudere werknemers die wellicht al langer in de sector werken, kunnen ongeacht hun korte scholing waarschijnlijk door ervaring, bijkomende opleiding en training on the job in de sector blijven functioneren. Zelfs bij toegenomen kwalificatievereisten moeten oudere werknemers dus nog niet meteen uit de boot vallen.

Bijlage 1 – De samenstelling van het oorspronkelijke RSZ-bestand

De samenstelling van het geleverde oorspronkelijke RSZ-bestand

Het ter beschikking gestelde oorspronkelijke RSZ-bestand was samengesteld zoals in tabel 1 weergegeven. In dit bestand waren nog een beperkt aantal loontrekkenden uit de publieke sector en met een ambtenarenstatuut opgenomen (zie tabel 2 en 3).

Tabel 1: Aantal en percentage loontrekkenden per hoofdsector in 2000 in het RSZ-bestand

	Aantal	%
Primaire sector	26.309	1,7
Secundaire sector (industrie)	561.270	36,9
Tertiaire sector (profitdiensten)	690.840	45,4
Quartaire sector	244.175	16,0
Totaal	1.522.594	100,0

Bron: Gegevens van de RSZ, loontrekkende tewerkgestelden, Vlaams Gewest, 31 juni 2000.

Tabel 2: Aantal en percentage loontrekkenden per bedrijfsstatuut in 2000 in het RSZ-bestand

	Aantal	%
Privé	1.462.743	96,1
Publiek	59.851	3,9
Totaal	1.522.594	100,0

Bron: Gegevens van de RSZ, loontrekkende tewerkgestelden, Vlaams Gewest, 31 juni 2000.

Tabel 3: Aantal en percentage loontrekkende tewerkgestelden per werknemersstatuut

	Aantal	%
Ambtenaren	10.794	0,7
Arbeiders	843.660	55,4
Bedienden	668.140	43,9
Totaal	1.522.594	100,0

Bron: Gegevens van de RSZ, loontrekkende tewerkgestelden, Vlaams Gewest, 31 juni 2000.

Bijlage 2 – NACE-Bel codes niet opgenomen in het RSZ-bestand

In het geleverde RSZ-bestand werden gegevens die onder diverse NACE-Bel codes vallen, niet opgenomen omdat het onderzoek zich beperkte tot het Vlaams Gewest en tot de loontrekkenden in het Vlaams Gewest. De codes die niet in het bestand zijn opgenomen, ontbreken om de volgende redenen.

- Alle instellingen die betrekking hebben op de gemeenten en de provincies ressorteren onder de Rijksdienst voor de Sociale Zekerheid van de Provinciale en de Plaatselijke Overheidsprofitdiensten (RSZPPO). In verband hiermee heeft de RSZ geen informatie (behalve deze opgenomen in hun gele brochure).
- Van een groot gedeelte van de publieke instellingen bevindt de belangrijkste vestiging zich in Brussel.(BSSL).
- Sommige NACEs komen enkel in Wallonië (WAL) of Brussel (BSSL) voor.
- Een aantal NACE-Bel codes komen niet voor in de RSZ-bestanden als hoofdactiviteit. (NIET).

Het resultaat is dat sommige sectoren, zoals bijvoorbeeld de financiële diensten, in het bestand minder loontrekkenden tellen dan men op het eerste zicht zou verwachten.

De subsectoren die ontbreken zijn de volgende:

- 10.200 - winning van bruinkool en vervaardiging van bruinkoolagglomeraten (NIET)
- 10.300 - winning van turf en vervaardiging van turfagglomeraten (WAL)
- 11.100 - winning van aardolie en aardgas (NIET)
- 11.200 - profitdiensten verwant aan aardolie- en aardgaswinning (NIET)
- 12.000 - winning van uranium- en thoriumerts (NIET)
- 13.100 - winning van ijzererts (NIET)
- 13.200 - winning van non-ferro metaalertsen (NIET)
- 14.122 - winning van kalksteen, gips en krijt (WAL)
- 14.130 - winning van leisteen (WAL)
- 14.211 - winning van zand
- 14.400 - productie van zout (NIET)
- 15.112 - productie van diepgevroren vlees (NIET)
- 15.412 - vervaardiging van ruwe dierlijke olieën en vetten (NIET)
- 15.930 - vervaardiging van wijn (NIET)
- 15.950 - vervaardiging van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (WAL)
- 21.110 - vervaardiging van papierpulp (NIET)
- 23.100 - vervaardiging van cokesovenprodukten (WAL)
- 26.240 - vervaardiging van keramische produkten voor technisch gebruik (WAL)
- 26.520 - vervaardiging van kalk (WAL)
- 27.310 - koudtrekken (WAL)

- 27.421 - productie van aluminium (NIET)
- 29.601 - vervaardiging van zware wapens en oorlogswapens (WAL)
- 31.622 - vervaardiging van elektromagnetisch materiaal voor industriële doeleinden
- 40.200 - productie en distributie van gas WAL (in Vlaanderen RSZPPO)
- 62.300 - ruimtevaart (BSSL)
- 64.110 - nationale posterijen (BSSL)
- 65.110 - centrale banken (BSSL)
- 66.012 - aangenomen herverzekeringen leven (BSSL)
- 75.111 - centrale overheid (BSSL)
- 75.112 - overheden van gemeenschappen en gewesten (1 in Vlaanderen, maar 0 werknemers)
- 75.113 - provinciale overheid (RSZPPO)
- 75.114 - gemeentelijke overheid, exclusief O.C.M.W. (RSZPPO)
- 75.116 - intercommunales van algemeen bestuur (RSZPPO)
- 75.210 - buitenlandse zaken (BSSL)
- 75.220 - defensie (BSSL)
- 75.231 - rechtbanken (BSSL)
- 75.232 - gevangenissen en andere strafinrichtingen (1 in Vlaanderen, maar 0 werkn)
- 75.242 - rijkswacht (BSSL)
- 75.243 - politie (RSZPPO)
- 75.250 - civiele bescherming (RSZPPO)
- 80.212 - provinciaal algemeen voortgezet onderwijs (RSZPPO)
- 80.213 - gemeentelijk algemeen voortgezet onderwijs (RSZPPO)
- 80.216 - algemeen voortgezet onderwijs ingericht door de gewapende machten (NIET)
- 80.222 - provinciaal voortgezet technisch en beroepsonderwijs (RSZPPO)
- 80.225 - internationaal voortgezet technisch en beroepsonderwijs (NIET)
- 80.226 - voortgezet technisch en beroepsonderwijs ingericht door de gewapende machten (NIET)
- 80.302 - provinciaal hoger onderwijs (RSZPPO)
- 80.303 - gemeentelijk hoger onderwijs (RSZPPO)
- 80.306 - hoger onderwijs ingericht door de gewapende machten (NIET)
- 91.310 - religieuze organisaties

Bijlage 3 - De WAV-sectorindeling

Bij de indeling van sectoren volgden we de WAV-sectorindeling van het Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming. Het Steunpunt gebruikt deze indeling sinds 1997. Voor de 46 WAV-sectoren wordt in de onderstaande tabel aangegeven welke codes uit de Nace-Bel-nomenclatuur ermee overeenstemmen. De Nace-Bel wordt door de RSZ gebruikt met betrekking tot de loontrekkende werkgelegenheid.

WAV-indeling		Nace-Bel-code (RSZ)	
<i>Primaire sector</i>			
P1	Land- en tuinbouw	Nace 1	Landbouw, jacht en aanverwante profitdiensten
		Nace 2	Bosbouw
P2	Visserij	Nace 5	Visserij
<i>Industrie</i>			
S1	Winning van delfstoffen	Nace 10	Winning van steenkool, bruinkool en turf
		Nace 11	Winning van aardolie en aardgas
		Nace 12	Winning van uranium- en thoriumerts
		Nace 13	Winning van metaalertsen
		Nace 14	Overige winning van delfstoffen
S2	Vervaardiging van dranken, voeding en tabak	Nace 15	Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken
		Nace 16	Vervaardiging van tabaksproducten
S3	Textielindustrie	Nace 17	Vervaardiging van textiel
S4	Vervaardiging van kleding en schoeisel, leer- en bontnijverheid	Nace 18	Vervaardiging van kleding en bontnijverheid
		Nace 19	Leernijverheid en vervaardiging van schoeisel
S5 + S18	Vervaardiging van meubels	Nace 36.1	Vervaardiging van meubels
	Overige industrie	Nace 36.2	Bewerking van edelstenen en vervaardiging van juwelen
		Nace 36.3	Vervaardiging van muziekinstrumenten
		Nace 36.4	Vervaardiging van sportartikelen
		Nace 36.5	Vervaardiging van spellen en speelgoed
		Nace 36.6	Overige industrie
Nace 37	Recuperatie van recycleerbaar afval		
S6	Houtindustrie	Nace 20	Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout, kurk, riet en vlechtwerk
S7	Grafische nijverheid	Nace 21	Papier- en kartonnijverheid
		Nace 22	Uitgeverijen, drukkerijen en reproductie opgenomen media
S8	Chemische industrie	Nace 24	Chemische nijverheid
		Nace 23	Vervaardiging cokes e.d.
S9	Rubber- en kunststofnijverheid	Nace 25	Rubber- en kunststofnijverheid
S10	Vervaardiging van glas, bakstenen,	Nace 26	Vervaardiging van overige niet-

	cement en andere bouwmaterialen		metaalhoudende minerale producten
S11	Metallurgie	Nace 27	Metallurgie
S12	Vervaardiging van metaalproducten	Nace 28	Vervaardiging van producten van metaal
S13	Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen	Nace 29	Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen
S14	Vervaardiging van elektrische machines en apparaten	Nace 31	Vervaardiging van elektrische machines en apparaten
S15	Vervaardiging van kantoormachines, computers, audio-, video- en telecommunicatieapparatuur	Nace 30	Vervaardiging van kantoormachines en computers
		Nace 32	Vervaardiging van audio-, video- en telecommunicatieapparatuur
S16	Vervaardiging van medische apparatuur, precisie- en optische instrumenten en van uurwerken	Nace 33	Vervaardiging van medische apparatuur, precisie- en optische instrumenten en van uurwerken
S17	Vervaardiging van transportmiddelen	Nace 34	Vervaardiging en assemblage van auto's, aanhangwagens en opleggers
		Nace 35	Vervaardiging van overige transportmiddelen
S19	Elektriciteit, gas, stoom en water	Nace 40	Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en warm water
		Nace 41	Winning, zuivering en distributie van water
S20	Bouw	Nace 45	Bouwnijverheid
<i>Tertiair</i>			
T1	Garagewezen	Nace 50	Verkoop en reparatie van auto's en motorrijwielen; kleinhandel in motorbrandstoffen
T2	Groothandel en handelsbemiddeling	Nace 51	Groothandel en handelsbemiddeling, exclusief de handel in auto's en motorrijwielen
T3	Kleinhandel	Nace 52	Kleinhandel, exclusief auto's en motorrijwielen; reparatie van consumentenartikelen
T4	Verhuurdiensten	Nace 70	Verhuur en handel in onroerende goederen
		Nace 71	Verhuur zonder bedieningspersoneel
T5	Horeca	Nace 55	Hotels en restaurants
T6	Vervoer	Nace 60	Vervoer te land
		Nace 61	Vervoer over water
		Nace 62	Luchtvaart
T7	Vervoersondersteunende activiteiten	Nace 63	Vervoersondersteunende activiteiten
T8	Post en telecommunicatie	Nace 64	Post en telecommunicatie
T9	Financiële diensten	Nace 65	Financiële instellingen
		Nace 66	Verzekeringswezen
		Nace 67	Hulpbedrijven i.v.m. financiële instellingen
T10	Informatica	Nace 72	Informatica en aanverwante activiteiten

T11	Advies en bijstand aan ondernemingen en personen	Nace 74.1	Advies en bijstand aan de bedrijfswereld
		Nace 74.2	Technisch advies, architecten en ingenieurs
		Nace 74.3	Technische testen en analyses
		Nace 74.4	Reclamewezen
		Nace 74.6	Opsporings- en beveiligingsprofitdiensten
		Nace 74.8	Diverse dienstverlening...
+ T12	Selectie en terbeschikkingstelling van personeel	Nace 74.5	Selectie en terbeschikkingstelling van personeel
+T13	Industriële reiniging	Nace 74.7	Industriële reiniging
T14	Overige diensten aan personen	Nace 93	Wassen, chemisch reinigen, kappen, begrafeniswezen...
		Nace 95	Particuliere huishoudens met werknemers
<i>Quartaire sector</i>			
Q1	Openbaar bestuur	Nace 75.1	Algemeen, economisch en sociaal bestuur
+Q2	Justitie, defensie en openbare veiligheid	Nace 75.2	Algemene collectieve profitdiensten
		Nace 99	Extraterritoriale organisaties en organen
+Q3	Verplichte sociale verzekering	Nace 75.3	Verplichte sociale verzekering
Q4	Onderwijs	Nace 80	Onderwijs
Q5	Ziekenhuizen en overige gezondheidszorg	Nace 85.1	Gezondheidszorg
		Nace 85.2	Veterinaire profitdiensten
+Q6	Maatschappelijke dienstverlening	Nace 85.3	Maatschappelijke dienstverlening
Q7	Recreatie, cultuur en sport	Nace 92	Recreatie, cultuur en sport
Q8	Speur- en ontwikkelingswerk	Nace 73	Speur- en ontwikkelingswerk
Q9	Afvalwater- en afvalverzameling; straatreiniging	Nace 90	Afvalwater- en afvalverzameling; straatreiniging
Q10	Belangenvertegenwoordiging	Nace 91	Diverse verenigingen; werknemers-, werkgevers-, beroepsorganisaties...
<i>Slecht gedefinieerde activiteiten</i>		<i>Nace 98</i>	<i>Slecht gedefinieerde activiteiten</i>

Bijlage 4 – Leeswijzer bij de grafieken

Op zoek naar een verklaring voor de samenstelling en leeftijdsstructuur van sectoren

Het is onmogelijk om op basis van het beschikbare statistische materiaal van de RSZ een afdoende verklaring te geven voor de verschillen inzake leeftijdsopbouw tussen sectoren. Wel kunnen we een aantal hypothesen formuleren die een mogelijke uitleg omvatten voor bepaalde verschillen. Deze veronderstellingen kunnen helpen om de grafieken in de verschillende sectoren te interpreteren. Daarbij is het belangrijk voor ogen te houden dat er waarschijnlijk steeds verschillende factoren tegelijk verantwoordelijk zijn voor een bepaalde leeftijdsopbouw in een sector.

1. De leeftijd van sectoren en bedrijven

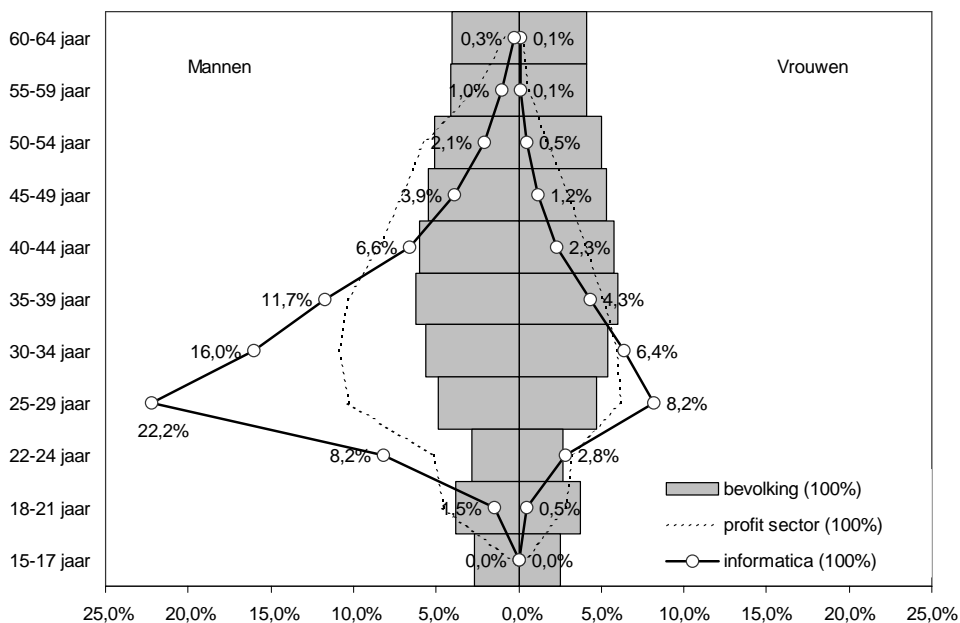
In jonge sectoren zullen eerder relatief nieuwe bedrijven met een relatief jong personeelsbestand terug te vinden zijn dan in oudere sectoren. Het lijkt realistisch te veronderstellen dat in jonge sectoren met nieuwe activiteiten vooral jonge mensen werken, al kunnen ondernemingen in jonge sectoren uiteraard ook ouderen op de arbeidsmarkt werven. In oudere sectoren kunnen vanzelfsprekend nieuwe bedrijven ontstaan waarin aanvankelijk wellicht ook vooral jonge mensen zullen werken. Een sector of een bedrijf met een hoog aandeel ouderen veronderstelt in zekere mate dat deze mensen een bepaalde anciënniteit hebben en dat de bedrijven waar ze in werken, reeds geruime tijd actief zijn. Oudere werknemers zijn immers minder mobiel op de arbeidsmarkt en vaak al langer bij een zelfde werkgever tewerkgesteld. Naarmate de leeftijd stijgt, neemt de mobiliteit af. In de periode 2001-2002 zit in het Vlaams Gewest bijna één of vijf personen jonger dan 25 jaar na een jaar al in een andere job. Bij de werkenden ouder dan 45 jaar is nog slechts 2% jobmobiel.³⁰

De informaticasector is een voorbeeld van een vrij jonge sector met slechts 9,2% 45-plussers. Het merendeel van de loontrekkenden bevindt zich in de jongere leeftijdsklassen.

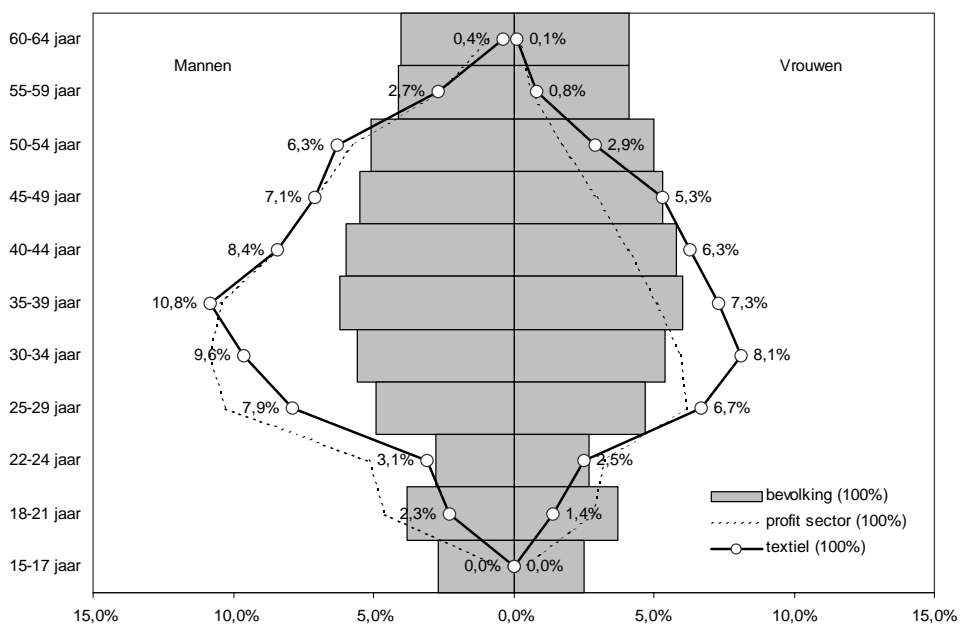
De textielindustrie is daarentegen een al oudere sector. Het aandeel 45-plussers bedraagt 25,6% en de loontrekkenden zijn in het algemeen meer over de verschillende leeftijdsklassen gespreid.

³⁰ Tielens, M., Hop job hoera! Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming en VIONA-Stuurgroep Strategisch Arbeidsmarktonderzoek. De arbeidsmarkt in Vlaanderen. Jaarboek Editie 2003, 120.

Leeftijdopbouw in de informaticasector, de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

Leeftijdopbouw in de textielsector, de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

2. De sociaal-economische context en evolutie van sectoren

De leeftijdsstructuur van een sector is ook het resultaat van de specifieke markt waarop de bedrijven van de sector zich bewegen, de wijzigingen en evoluties in die markt en de evolutie van de bedrijven zelf. Sectoren kunnen groeien en krimpen door de oprichting, uitbreiding, herstructurering en sluiting van bedrijven. Sectoren kunnen periodes van snelle groei kennen waarbij bedrijven op een bepaald moment veel mensen van ongeveer dezelfde leeftijd aanwerven. Sectoren kunnen echter ook crisissen en herstructureringen doormaken waarbij ondernemingen tijdelijk minder werknemers aanwerven, oudere werknemers gedwongen uitstromen en pas op een later tijdstip weer jonge werknemers worden aangenomen.

In sommige sectoren zijn de bedrijven door de aard van hun activiteiten en de concurrentie in hun branche gevoeliger voor de schommelingen in de economische conjunctuur en maken ze voortdurend snelle veranderingen door met vaak de nodige gevolgen voor de samenstelling en de omvang van het personeelsbestand. Voorbeelden³¹ van sectoren met een hoge jobmobiliteit zijn de horeca, de sector van advies en bijstand aan ondernemingen en personen en de overige diensten aan personen – sectoren met relatief veel kleine bedrijven – , maar ook de informaticasector die continu snelle hoogtechnologische evoluties op de voet dient te volgen. Voor bedrijven in deze vier sectoren uit de profit diensten is de concurrentie groot en is het niet evident om hun specifieke diensten voortdurend voldoende af te stemmen op de marktvrage en voldoende klanten aan te trekken.

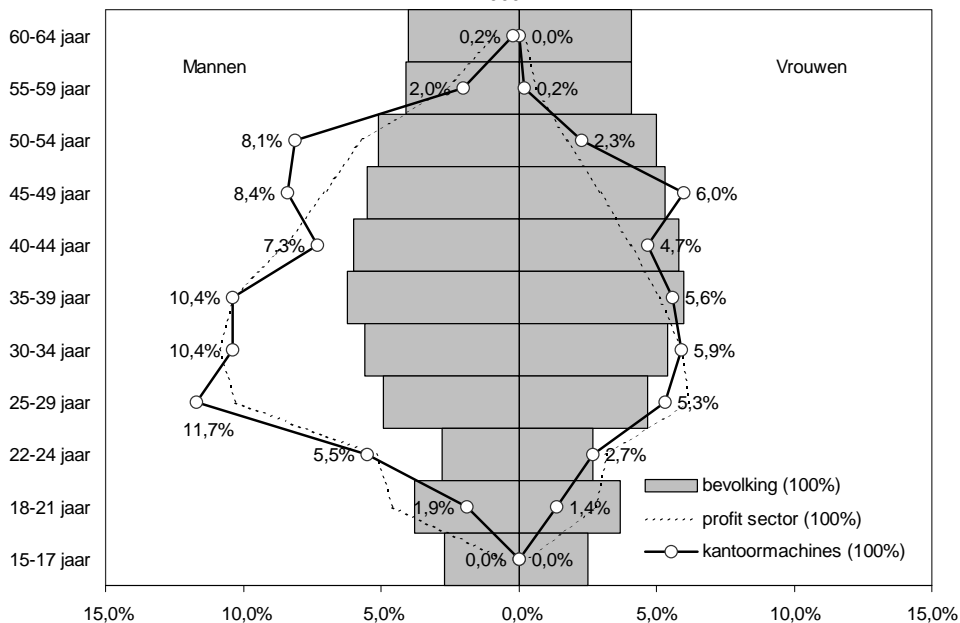
Verder speelt de mate waarin grote of kleine bedrijven domineren, een rol bij de samenstelling en de leeftijdsopbouw van een sector. Als bijvoorbeeld één bedrijf in de metallurgiesector, waarin grote ondernemingen voor de hoofdmoot van de werkgelegenheid zorgen, besluit om een vestiging te herstructureren of te sluiten, dan heeft dit een impact op de leeftijdsstructuur in de sector.

De sector van de vervaardiging van kantoormachines, computers en audio-, video- en telecommunicatieapparatuur die een 20-tal jaar geleden herstructureringen doormaakte, laat een forse knik bij de 40-44 jarigen in de leeftijdsopbouw van mannen en vrouwen zien.

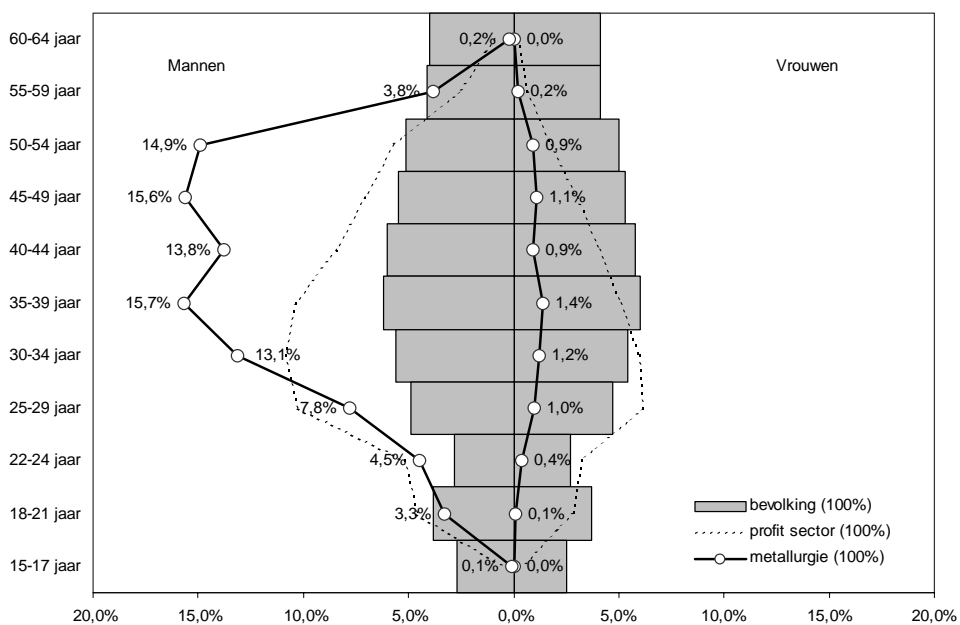
In de sector van de metallurgie maken de mannen 92,8% van de loontrekkenden uit. Bij de 40-44 jarige mannen is ook een knik zichtbaar. De mannen tussen 30 en 54 jaar vertegenwoordigen 73%. Het beperkt percentage mannen (15,7%) jonger dan 30 jaar wijst op een inkrimping van de sector.

³¹ Tielens, M., Hop job hoera! Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming en VIONA-Stuurgroep Strategisch Arbeidsmarktonderzoek. De arbeidsmarkt in Vlaanderen. Jaarboek Editie 2003, 121.

Leeftijdopbouw in de sector van de vervaardiging van kantoorapparatuur, computers en audio-, video- en telecommunicatieapparatuur, de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

Leeftijdopbouw in de sector van de metallurgie, de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

3. De loon- en arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden in sectoren

De loon- en arbeidsvoorwaarden en de arbeidsomstandigheden in ondernemingen geven eveneens vorm aan de samenstelling en de leeftijdsopbouw van een sector.

Baremaverschillen tussen sectoren kunnen een invloed hebben op de aantrekkelijkheid van de sector op de arbeidsmarkt en op de leeftijdsstructuur van een sector. Zo kan een lager aandeel ouderen in een sector het gevolg zijn van het feit dat werknemers relatief snel vrijwillig uitstromen omdat ze in een andere sector meer kunnen verdienen. De kans is groot dat men in een sector met een hoog verloop een hoger aandeel jongeren aantreft. In sommige sectoren kunnen bedrijven door gunstige arbeidsvoorwaarden werknemers “aanzuigen”, een meer stabiel personeelsbestand gespreid over de verschillende leeftijdsklassen opbouwen en met weinig vrijwillig verloop geconfronteerd worden. Bij een beperkte instroom van jongeren, een beperkte economische groei en aldus een ‘veroudering’ van het personeelsbestand kan het aandeel van de loonkost voor oudere werknemers in de totale kostenstructuur doorwegen en op een bepaald moment in combinatie met andere factoren zoals andere kwalificatievereisten een aanleiding zijn om hen sneller te laten uitstromen, zeker wanneer de groep van de oudere werknemers een groot deel van het personeelsbestand vertegenwoordigt.

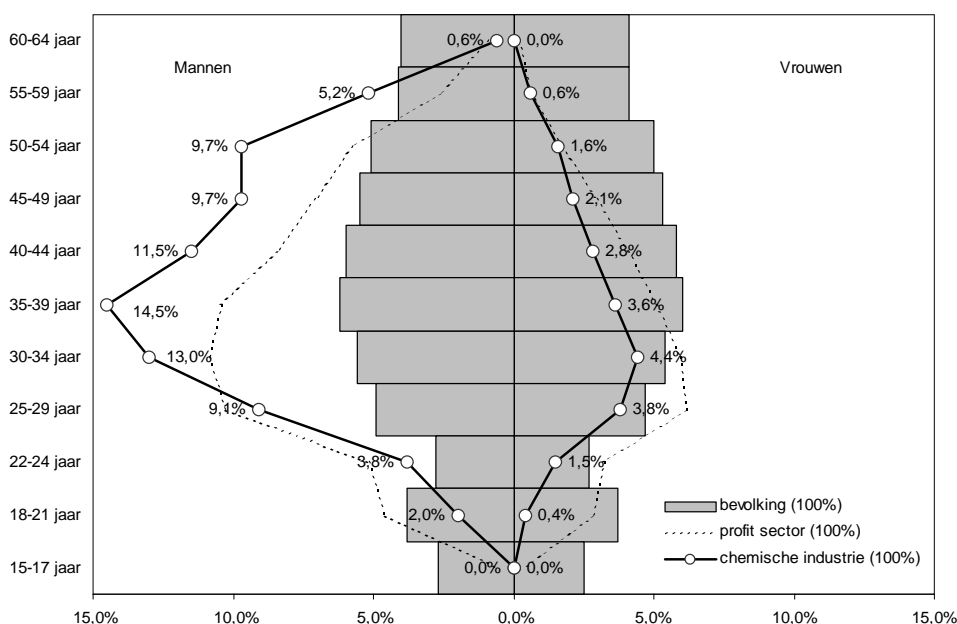
Verder kunnen oudere werknemers het moeilijk hebben om in bepaalde situaties het werk de baas te blijven. Hierbij kan men denken aan fysiek zwaar werk, werk op sterk afwijkende uren zoals in sommige ploegenstelsels of nachtarbeid, maar ook aan arbeidssituaties die voortdurend nieuwe kennis en vaardigheden, een groot aanpassingsvermogen of een grote mobiliteit vergen of met een grote werkdruk en veel stress gepaard gaan. Bedrijven en sectoren die dergelijke veeleisende arbeidsomstandigheden kennen zouden het dan ook moeilijk hebben om ouderen aan het werk te houden. Voor de oudere werknemers zelf kunnen de arbeidsomstandigheden een motief zijn om uit te stromen en vroegtijdig op pensioen te gaan, bijvoorbeeld vrijwillig om het rustiger aan te doen of gedwongen omwille van gezondheidsproblemen of arbeidsongeschiktheid. In sommige sectoren zullen de loon- en arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden ongetwijfeld in combinatie met elkaar de samenstelling en de leeftijdsopbouw beïnvloeden.

De chemische industrie telt 29,7% 45-plussers, op vier na het hoogste percentage 45-plussers in de profitsector. In de periode 1999-2000 gaat 4,5% elders aan de slag terwijl de gemiddelde jobmobiliteit in de industrie op 7,5% ligt. Het “oudere” personeelsbestand en de beperkte mobiliteit heeft misschien te maken met het gemiddeld brutojaarloon (46.100 euro per werknemer in een voltijdsequivalente job) dat tot de hoogste lonen in de Vlaamse economie hoort. Daarnaast telt de horeca 16,7% 45-plussers, op drie na het laagste percentage 45-plussers in de profitsector. Het gemiddeld brutojaarloon bedraagt 19.600 euro, zowat het laagste in het Vlaams Gewest. Er zijn 19,8% jobmobile loontrekkenden in de periode 1999-2000 tegenover gemiddeld 11,2% in de profitdiensten.³²³³ Een groot deel van de loontrekkenden zit in de jongere

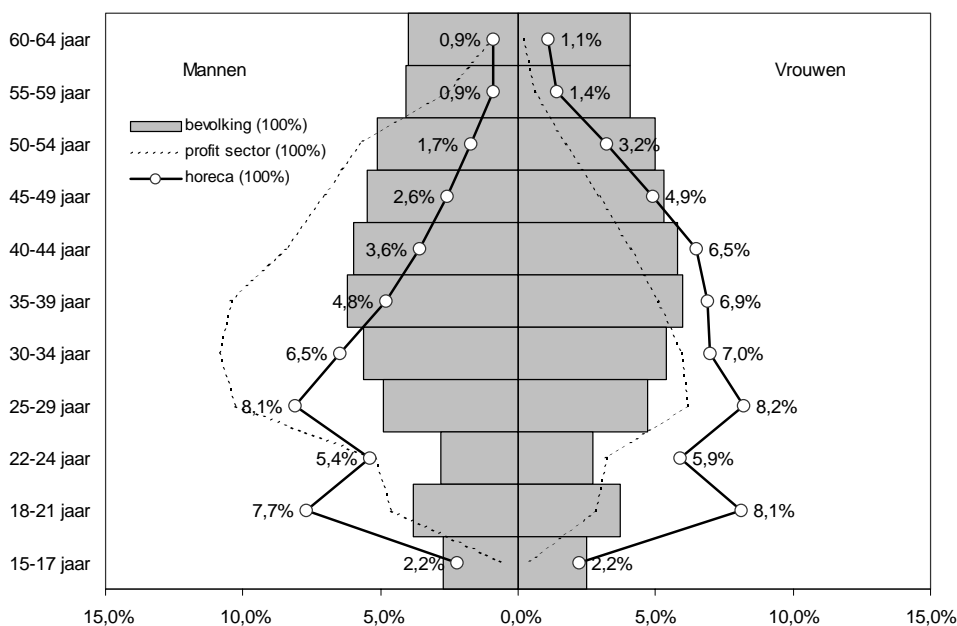
³² Vermandere, C., Loonspreiding over de sectoren. Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming en VIONA-Stuurgroep Strategisch Arbeidsmarktonderzoek. De arbeidsmarkt in Vlaanderen. Jaarboek Editie 2003, 227-235.

leeftijdsklassen en is zelfs jonger dan 21 jaar. “De horeca staat van oudsher bekend als een sector waar een groot verloop is, mede omwille van de zware arbeidsomstandigheden gekoppeld aan een lage verloning en het veelvuldig gebruik van kortstondige contracten. Het hoge aantal faillissementen in de horeca speelt ook een rol, gezien de werknemers dan gedwongen worden om een andere job te zoeken.”³⁴

Leeftijdsopbouw in de chemische industrie, de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

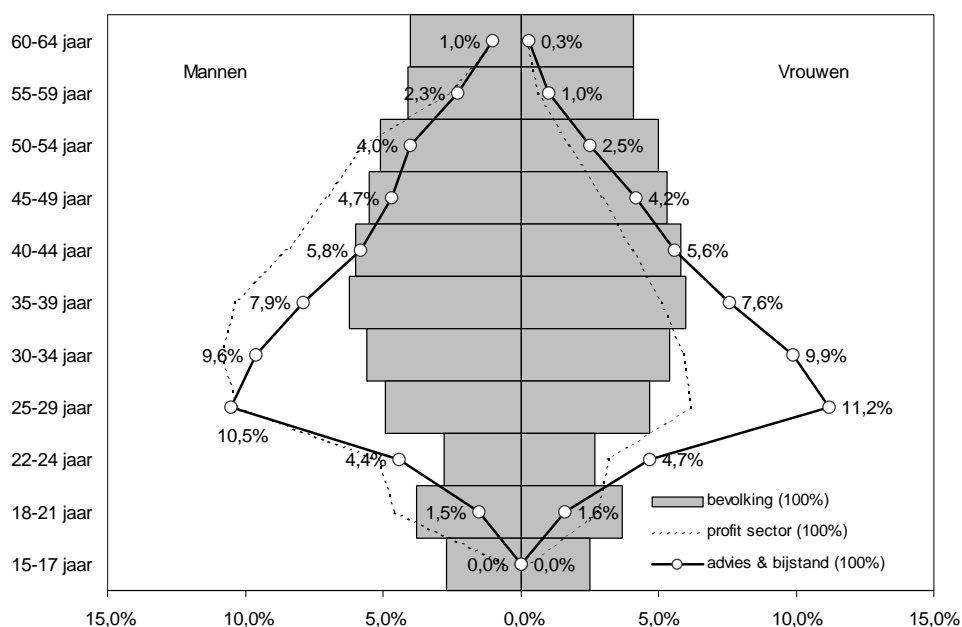
Leeftijdsopbouw in de horeca, de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

³³ Tielens, M., Job hop hoera! Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming en VIONA-Stuurgroep Strategisch Arbeidsmarktonderzoek. De arbeidsmarkt in Vlaanderen. Jaarboek Editie 2003, 119-138.

In de sector van advies en bijstand aan bedrijven en personen met de talrijke consultantbureaus met veeleisende jobs veranderde 14,6% van de loontrekkenden in 2000 van job. Van hen blijft 35,1% in de sector. Van degenen die de sector verlaten, gaat een deel naar de groothandel en handelsbemiddeling, de informaticasector en de metaalnijverheid (w.o. de vervaardiging van kantoormachines en computers en transportmiddelen). Het gemiddeld brutojaarloon bedraagt 31.400 euro en valt dus bijna samen met het gemiddeld algemeen brutojaarloon van 31.700 euro.³⁵ Het percentage 45-plussers in de sector van advies en bijstand aan bedrijven en personen bedraagt 20%, maar 41,1% van de loontrekkenden is tussen 25 en 34 jaar. De werkgelegenheid in de sector is , waarschijnlijk door de veeleisende jobs, vooral een zaak van jongeren.

Leeftijdsofbouw in de sector van advies & bijstand aan personen en bedrijven, de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

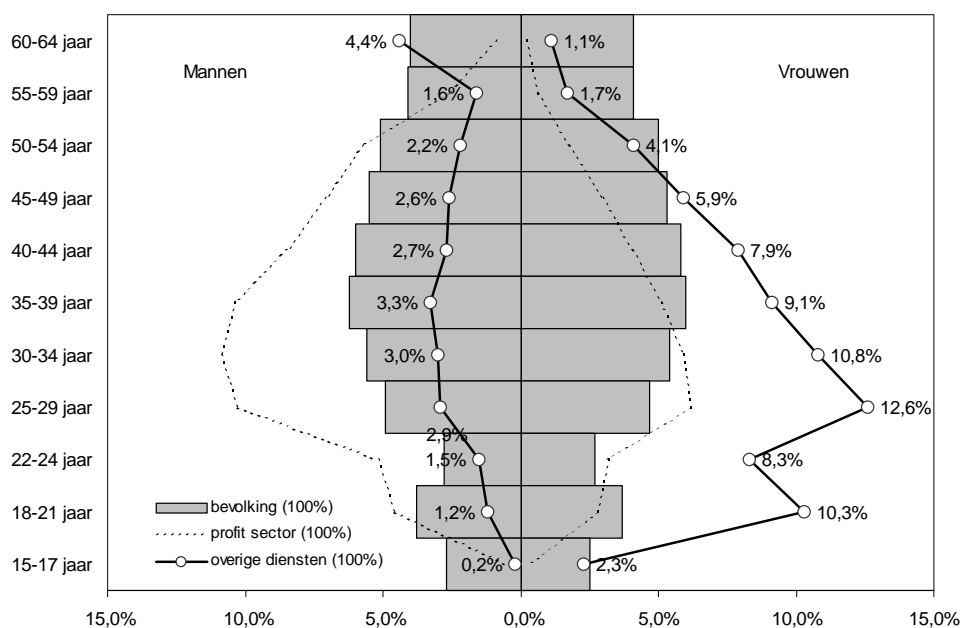

In de overige diensten aan personen (wassen, chemisch reinigen, kappen, begrafeniswezen,... en particuliere huishoudens met werknemers) stapte 13,2% in 2000 in een andere job, waarvan 49% binnen de eigen sector. De anderen vonden een job in de kleinhandel en de horeca. Het gemiddeld brutojaarloon van 17.800 euro is het laagste in de hele Vlaamse economie. De sector bestaat voor 32,4% vrouwelijke voltijdse arbeidsters en 33,1% vrouwelijke deeltijdse arbeidsters. Meer dan 55% van de loontrekkenden in de sector werkt in bedrijven van minder dan 10 werknemers. Meer dan 53% zijn vrouwen jonger dan 40 jaar. De arbeidsomstandigheden zijn niet ideaal, maar de kwalificaties van de werknemers liggen ook laag: 47,4% is kortgeschoold met een diploma lager onderwijs of lager secundair onderwijs.

³⁴ Ibid., 121.

³⁵ Waarschijnlijk ligt het in werkelijkheid hoger want de EAK voegt voor de berekening van het loon deze sector samen met de sectoren van selectie en terbeschikkingstelling van personeel en industriële reiniging, twee sectoren waar wellicht minder hoge lonen gelden.

Leeftijdsopbouw in de overige diensten aan personen, de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

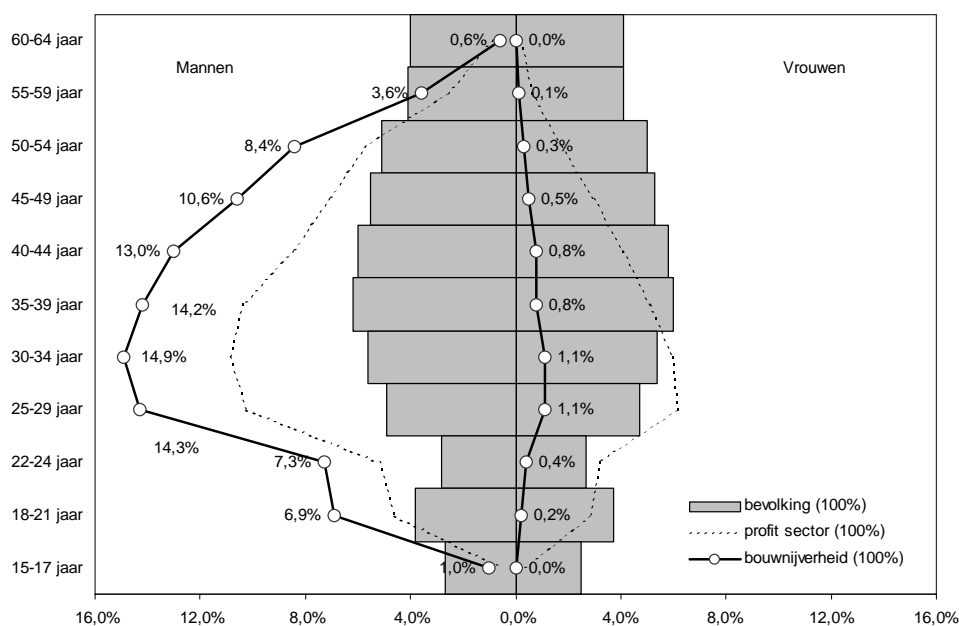

De dynamiek op de arbeidsmarkt in een sector en het effect van loon- en arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden is echter niet altijd als vanzelfsprekend uit de leeftijdsstructuur van een sector af te leiden. Een voorbeeld is de bouwnijverheid. De bouwsector is traditioneel gekend om het hoge verloop: 65% zou vrijwillig verloop zijn. “De oorzaken van het vrijwillig verloop liggen ... onder meer in primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden (lage verloning, weinig promotiekansen) en de arbeidsomstandigheden (gebrek aan waardering, werksfeer, hoge werkdruk).”³⁶ In 2000 ging 12,9% van de loontrekkenden in de bouwsector bij een andere werkgever aan de slag, maar 67% van deze jobhoppers blijft binnen de sector. “Dat suggereert dat de hoger vermelde redenen van het verloop niet zozeer gezocht moeten worden in de eigenheid van de sector, maar eerder op bedrijfsniveau.”³⁷ De grafiek van de bouwsector, die hoofdzakelijk mannen tewerkstelt en een relatief hoog percentage 45-plussers (24,1%) heeft, camoufleert in feite het grote intrasectorale verloop van de loontrekkenden tussen 25 en 49 jaar.

³⁶ Ibid., 121.

³⁷ Ibid., 123.

Leeftijdsofbouw in de bouwnijverheid, de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

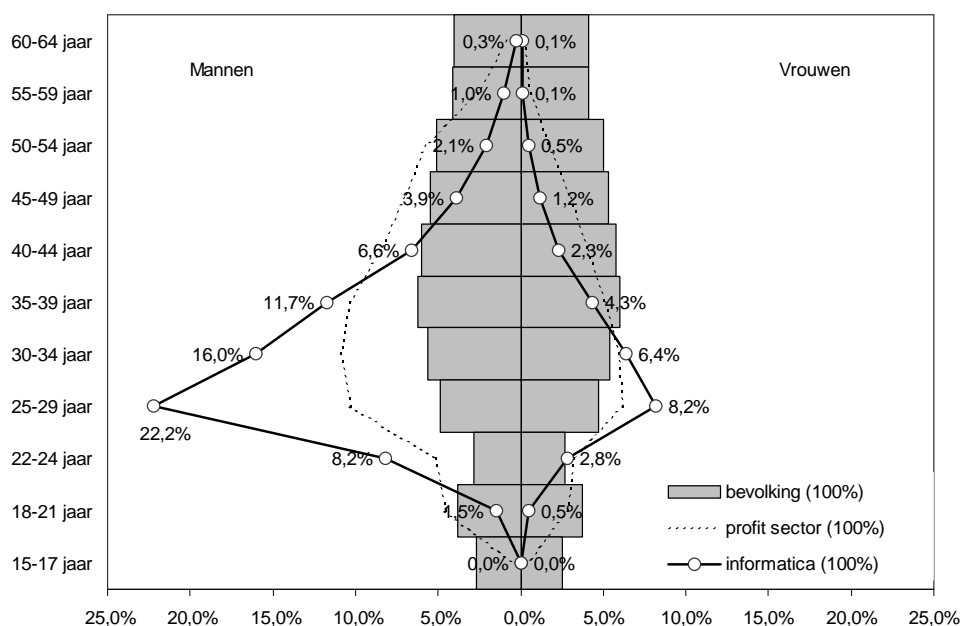
4. De evolutie van de kwalificatievereisten en diplomaniveaus in een sector

In verschillende bedrijfstakken zijn de kwalificatievereisten toegenomen en mikt men vooral op jongeren die recent van de schoolbanken komen om openstaande vacatures in te vullen. Het beperkte aantal ouderen op de arbeidsmarkt heeft een lagere scholingsgraad. In alle industriële sectoren en profitdienstensectoren is het percentage midden- en langgeschoolden bij de 45-plussers lager dan bij de loontrekkenden in het algemeen. Het scholingsniveau van de werknemers die jonger zijn dan 45 jaar en de afgelopen twee decennia op de arbeidsmarkt zijn gekomen, is in alle sectoren gestegen. De leeftijdsstructuur van een sector en de mate waarin oudere werknemers nog in een sector kunnen werken, wordt dus evenzeer bepaald door de evolutie van de kwalificatievereisten in de sector en de beschikbaarheid van jonge, meer gekwalificeerde werknemers. Ouderen aanwerven of aan het werk houden in deze omstandigheden vergt een inspanning van bedrijven. Enerzijds dienen bedrijven ervoor te zorgen dat de oudere werknemers door te hoge of specifieke functie-eisen niet bij voorbaat worden uitgeschakeld en anderzijds dienen bedrijven na te denken over bijvoorbeeld bijscholing om oudere werknemers in de organisatie in te passen.

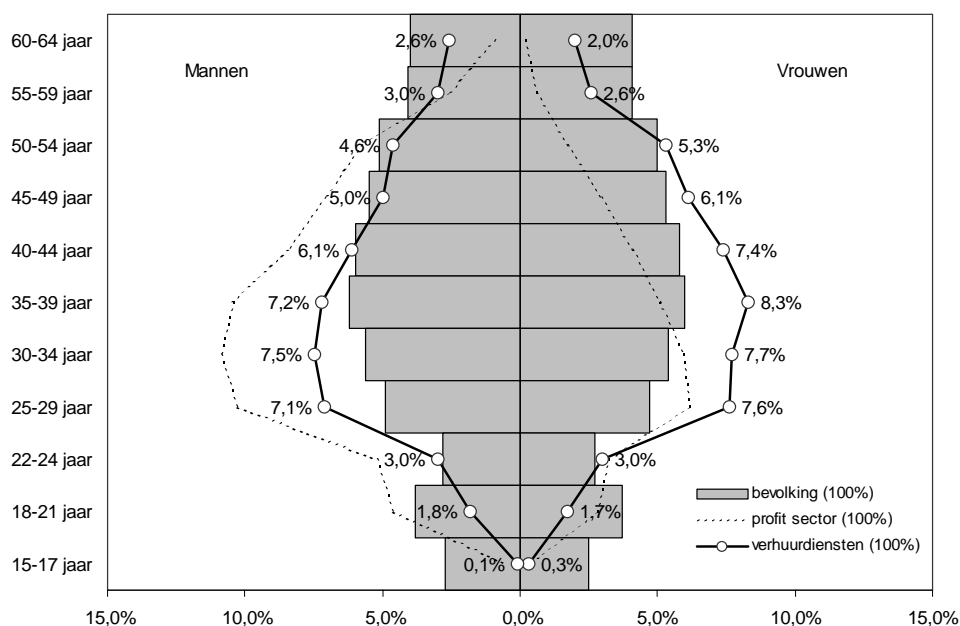
De relatief nieuwe informaticasector telt slechts 9,2% werknemers van 45 jaar en ouder. De meeste loontrekkenden vinden we in de jongere leeftijdsklassen. De loontrekkenden en 45-plussers zijn echter bijna allemaal midden- en langgeschoolden: respectievelijk 97,0% en 97,3%. De oudere midden- en langgeschoolde werknemers zijn ofwel van bij het ontstaan van de sector in deze branche aan de slag of werden uit andere sectoren gerekruteerd. De verhuurdiensten

(verhuur en handel in onroerende goederen en verhuur zonder bedieningspersoneel) zijn een oudere sector en tellen 31,2% 45-plussers. De loontrekkenden en 45-plussers zijn vooral midden- en langgeschoold: respectievelijk 80,7% en 73,2%. De kwalificatievereisten zijn in deze sector vrijwel constant gebleven. De sector van de vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen telt 28,1% 45-plussers. De meeste loontrekkenden (66,5%) zijn midden- en langgeschoold; de meeste 45-plussers (52,6%) kortgeschoold. De kwalificatievereisten zijn toegenomen. Oudere, minder geschoolde werknemers die reeds langer in de sector aan de slag zijn, kunnen door ervaring, bijkomende scholing en training on the job in deze sector blijven functioneren.

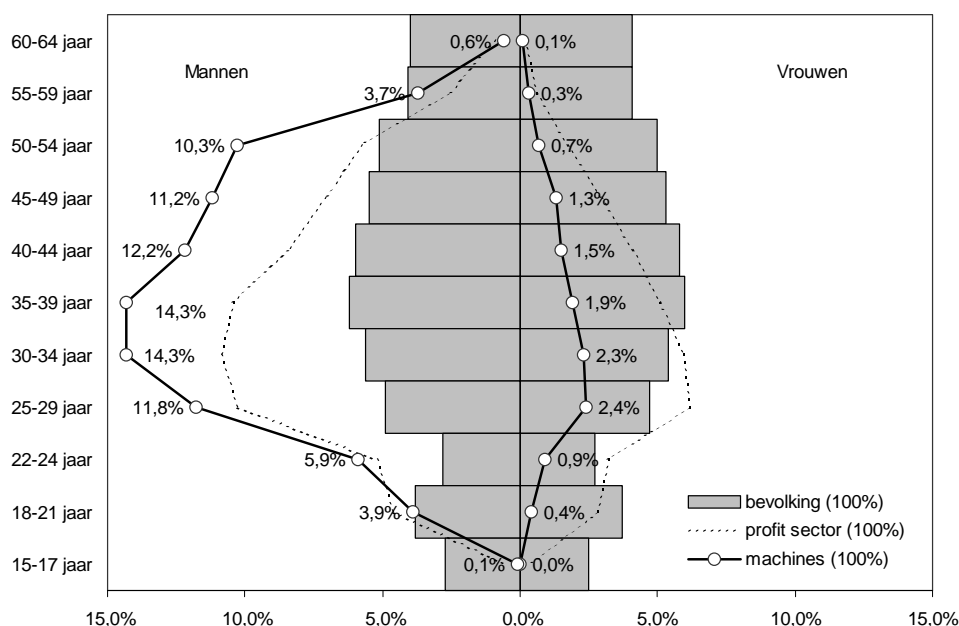
Leeftijdopbouw in de informaticasector, de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

Leeftijdopbouw in de verhuurdiensten, de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

Leeftijdopbouw in de sector van de vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

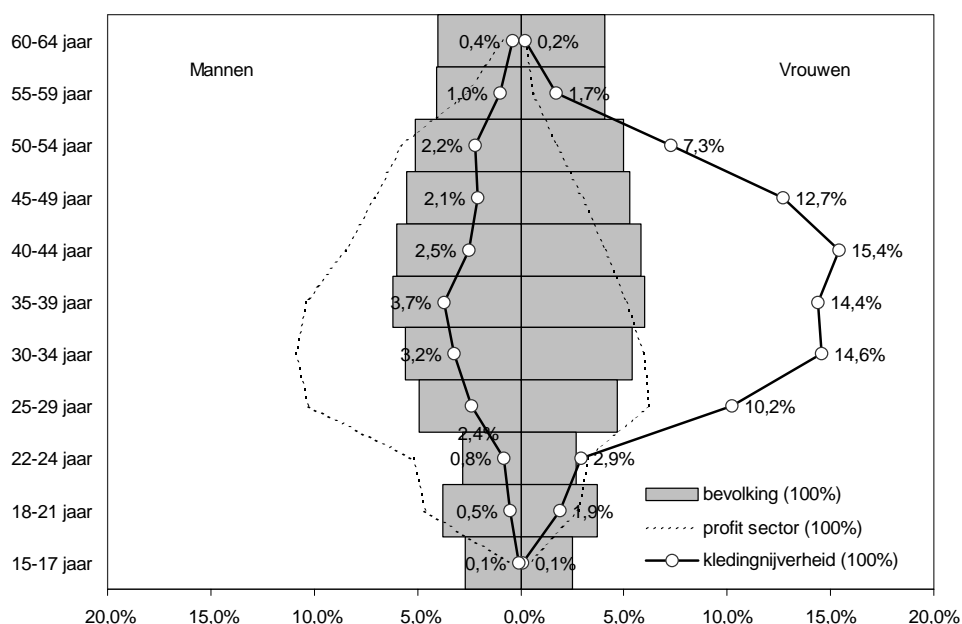
5. De man/vrouw verhouding

Mannen (50,6%) en vrouwen (49,4%) zijn in 2000 bijna even sterk vertegenwoordigd in de bevolking op beroepsactieve leeftijd tussen 15 en 64 jaar. Vrouwen zijn evenwel niet in dezelfde mate als mannen actief op de arbeidsmarkt. In 2002 was 55,2% van de vrouwen op beroepsactieve leeftijd aan de slag in een betaalde job. Hun werkzaamheidsgraad stijgt echter jaar na jaar in alle leeftijdsklassen. Bij de mannen is er meer sprake van een stagnerende werkzaamheidsgraad, eveneens in alle leeftijdsklassen. De feminisatie van de arbeidsmarkt, ingezet in de jaren '60, gaat onverminderd verder. Zelfs in tijden van economische recessie neemt de vrouwelijke werkzaamheid toe. Vrouwen zijn geen arbeidsreserve meer, maar een permanent deel van de beroepsbevolking. De inhaalbeweging is echter niet voltooid. De grootste verschillen inzake werkzaamheidsgraad tussen mannen en vrouwen zien we vooral bij de 50-plussers: respectievelijk 53,3% en 27,7%. Maar de verschillen zijn nog groter in de afzonderlijke leeftijdsklassen van de 50-54-, 55-59- en 60-64-jarigen.³⁸

De leeftijdsstructuur van sectoren wordt evenzeer door de man/vrouw verhouding bepaald. In de sector van de metallurgie en de bouw werken er nauwelijks vrouwen: respectievelijk 7,2% en 5,3%. In een meer traditionele sector als de kledingnijverheid, waar vrouwen al van oudsher de meerderheid uitmaken, is echter 74,2% van de vrouwen tussen 25 en 54 jaar. Hier blijven vrouwen dus vrij lang aan het werk.

³⁸ Zie deel 1, inleiding.

Leeftijdsopbouw in de kledingnijverheid, de profit sector en de bevolking op beroepsactieve leeftijd in 2000

6. Andere elementen

Verder zijn er ongetwijfeld andere elementen die een rol spelen bij de samenstelling en de leeftijdsstructuur van sectoren: de verhouding arbeiders / bedienden, voltijdsen / deeltijdsen, vaste en tijdelijke contracten en de aanwezigheid van bepaalde dominante beroepsgroepen.

7. Sturen van de arbeidsmarkt

Tot slot vermelden we nog een aantal elementen waarmee allerlei instanties de arbeidsmarkt in sectoren proberen te sturen en bijgevolg een effect uitoefenen op de samenstelling en leeftijdsstructuur van sectoren.

a) De uitstroom van oudere werknemers: mogelijkheden tot vervroegde uitstroom

Vier op tien van de 50- tot 64-jarigen in Vlaanderen werkt. De rest van deze 'zilvervloot' is niet (meer) beroepsactief, op een kleine groep werkzoekenden na. De meerderheid van de niet-beroepsactieven is (vervroegd) gepensioneerd of verricht huishoudelijke arbeid. De anderen zijn arbeidsongeschikt of hebben de arbeidsmarkt verlaten via een stelsel van vervroegde uittrede, waaronder het brugpensioen of de zogenaamde Canada Dry-regeling.³⁹

³⁹ Tielen, M.....

Het aandeel bruggepensioneerden loopt de laatste jaren terug, terwijl het aandeel oudere werklozen die vrijgesteld zijn van inschrijving als werkzoekende toeneemt (checken!). Samen beschouwd blijft het aandeel 50-plussers dat de arbeidsmarkt verlaat via een van deze stelsels van vervroegde uitrede al een aantal jaren constant. Meer en meer 50-plussers maken bovendien gebruik van het stelsel van de loopbaanonderbreking of het tijdskrediet om de loopbaan geleidelijk af te bouwen: ouderen in loopbaanonderbreking kiezen eerder voor een vermindering van de prestaties dan voor een volledige onderbreking.

Indien de mogelijkheden er zijn zoeken vele ouderen dus op een of andere manier een uitweg uit de arbeidsmarkt, hetzij gedeeltelijk, hetzij volledig, vooraleer ze de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. Niet-beroepsactieve ouderen die (opnieuw) de arbeidsmarkt betreden zijn eerder zeldzaam. Eens uit de arbeidsmarkt verdwenen komt men niet meer terug

Ongeveer 7% van de 50-plussers is vandaag met brugpensioen. De mogelijkheid om met brugpensioen te gaan speelt extra in periodes van crisis en herstructureringen van bedrijven. Het brugpensioen zou in principe weinig invloed mogen hebben op het aandeel 45-55 jarigen in een bedrijfstak. Er zijn echter sectoren waar brugpensioen is toegekend aan werknemers jonger dan 55 jaar voor bedrijven in moeilijkheden of herstructurering. Dit kan invloed hebben op het aandeel 45-55 jarigen in een sector.

b) De uitstroom van oudere werknemers: maatregelen ter beperking van vervroegde uitstroom en leeftijdsbewust personeelsbeleid

Aan de andere kant zijn er maatregelen om de uitstroom van oudere werknemers te beperken, van overheidswege onder meer om een hogere werkzaamheidsgraad bij oudere werknemers te bereiken en bij bedrijven omwille van schaarste op de arbeidsmarkt of omdat men de ervaring van de oudere werknemers niet kan missen. Er zijn ook werknemers die zelf niet wensen vroegtijdig uit te stromen. Als men de arbeidsrelatie wil behouden, zoekt men oplossingen om oudere werknemers blijvend in te zetten en te laten renderen. In dergelijke ondernemingen blijken oudere werknemers ook minder de neiging of behoefte te hebben om vervroegd uit te treden. Bovendien maakt de idee van een leeftijdsbewust personeelsbeleid voor alle leeftijdsklassen langzaam opgang.

De effecten van deze maatregelen op de leeftijdsstructuur van sectoren zullen pas op een langere termijn zichtbaar worden.

Enkele voorbeelden van maatregelen en initiatieven:

- de federale en gewestelijke tewerkstellingsmaatregelen, zoals bijvoorbeeld de maatregelen omtrent verplicht outplacement voor 45-plussers bij ontslag, lastenvermindering bij het in dienst nemen van oudere werknemers,
- de initiatieven van intermediaire arbeidsmarktspelers zoals de bureaus voor arbeidsbemiddeling die gericht zijn op de (her)intrede van oudere werknemers,

- 21 goedgekeurde sectorconvenanten op Vlaams niveau (autosector en aanverwante sectoren, bedienden, binnenscheepvaart, bouw, electriciens, goederenvervoer, grafische sector, groensectoren, horeca, hout, metaal arbeiders, metaal bedienden, montage, bezoldigd personenvervoer, scheikundige industrie, social profit, textiel, uitzendsector, Vlaamse kusthavens, voedingsnijverheid, zeevisserij) met bepalingen omtrent kansengroepenbeleid, meer specifiek voor ouderen en bepalingen omtrent leeftijdsbewust personeelsbeleid.

Bijlage 5 - Bibliografie

Andries, M., Naar een verhoogde arbeidsmarktparticipatie. Het activeren van de stille arbeidsreserve. VEV-nota, februari 2002, 38 p.

Bouman, T.H., Denkbeelden over oudere werknemers. Opvattingen van managers over het functioneren en effecten van stereotypering op personeelsbeoordeling en beslissing, in: *Mens en Onderneming*, 1996, 3, pp. 221-237.

Burnay, N., Voor een sociologische evaluatie van het statuut van oudere werkloze. *Belgisch Tijdschrift voor Sociale Zekerheid*, 1^e trimester 2002, 35-56.

Curran, J. & Blackburn, R. A., Older People and the Enterprise Society: Age and Self-Employment Propensities. *Work Employment and Society*, 2001 - volume 15 - issue 4, 889 – 902.

De Coninck, P., Employability van de oudere werknemers uit Antwerpse metaalnijverheid, Stuurgroep Strategisch Arbeidsmarktonderzoek, 1997.

De Muijnck, J.A. & Zwinkels, W.S., Oudere werknemers in het MKB. Literatuurstudie naar de inzet van oudere werknemers in de MKB-onderneming. Strategische Verkenning B200102, EIM Onderzoek voor Bedrijf en Beleid, Zoetermeer, maart 2002. 29 p.

Elchardus, M. & J. Cohen, De vroege uittrede uit de arbeidsmarkt. Exploratie van de factoren die bijdragen tot een vroege arbeidsmarktexit. In: Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming en VIONA-Stuurgroep Strategisch Arbeidsmarktonderzoek. *De arbeidsmarkt in Vlaanderen.* Jaarboek Editie 2003, 149-161.

Federaal Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid, De loonvorming en de positie van oudere werknemers op de arbeidsmarkt, 31 januari 2000.

Gelderblom, A. & de Koning, J., Meerjarig. minderwaardig? Een onderzoek naar de invloed van leeftijd op produktiviteit en beloning. OSA-voorstudie V39, 1992A.

Gelderblom, A. & de Koning, J. , Ouder worden een probleem? Literatuurstudie, NEI, Rotterdam, 1992 B.

Goedhard, W J A., Houd oudere werknemer arbeidsgeschikt. *Maandblad voor Arbeidsomstandigheden*, 2002, volume 78, nr. 6, 6 – 9.

Henkens, K. en H. van Solinge, Determinanten van vervroegd uittreden en voorsorteren: een onderzoek onder werknemers van 50 jaar en ouder in Nederland. Paper SISWO-congres, 10 oktober 2002.

Herremans, W., Tielens, M. en S. Van Gils, Creativiteit en solidariteit, meer dan ooit nodig. Uitdagingen voor het toekomstig werkgelegenheidsbeleid. Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming, juli 2003, 34 p.

Het Pact van Vilvoorde, 21 doelstellingen voor de 21ste eeuw.

McEvoy, G.M., en Cascio, W.F., Cumulative evidence of the relationship between employee age and job performance, *Journal of Applied Psychology*, 1989, Vol. 74, n° 1, 11-17.

Persmededeling “Het stimuleren van de tewerkstelling van de 50-plussers in België”, Laurette Onkelinx, Federaal Minister van Arbeid, 16 januari 2002.

Redman, T. & Snape, E., Ageism in Teaching: Stereotypical Beliefs and Discriminatory Attitudes towards the over 50s. *Work Employment and Society*, 2002, volume 16, issue 2, 355 – 371.

Remery, C., Schippers, J.J., Henkens, K. en P. Ekamper, Omgaan met veroudering en een krappe arbeidsmarkt. De visie van de Nederlandse werkgever, *Mens en Onderneming*, n°6, november/december 2001.

Snape, E. & T. Redman, Too old or too young ? The impact of perceived age discrimination, *Human Resource Management Journal*, Vol. 13, n° 1, 2003, pp. 76-89.

Taylor, Ph. & Urwin, P., Age and Participation in Vocational Education and Training. *Work Employment and Society*, 2001, volume 15, issue 4, 763 – 780.

Tielens, M., De zilvervloot, klaar voor het ruime sop? Paper voor het Derde Vlaams-Nederlandse arbeidsmarktcongres, “De diversiteit in levenslopen: consequenties voor de arbeidsmarkt”, Rotterdam, 10 oktober 2002. Steunpunt WAV, Leuven, oktober 2002, 27 p.

Tielens, M., Mobiliteit tussen werk en niet-werk. In: Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming en VIONA-Stuurgroep Strategisch Arbeidsmarktonderzoek. *De arbeidsmarkt in Vlaanderen*. Jaarboek Editie 2003, 139-148.

Thunnissen, M.A.G., Thijssen, J.G.L. & de Lange, W.A.M., Beleid zonder management? De praktijk van leeftijdsbewust personeelsbeleid. OSA-publicatie A174, Tilburg, 2000.

SERV, Oud maar niet out. Handleiding voor een leeftijdsbewust personeelsbeleid. Brussel, 2001.

Sleuwaegen, L., De Backer, K., Steurs, G., Reymen, D., Devisscher, S. & Peeters, A., Desindustrialisatie en de implicaties op de arbeidsmarkt. VIONA Stuurgroep Strategisch Arbeidsmarktonderzoek Administratie Werkgelegenheid, *Werkt de arbeidsmarkt? Beleidsgericht arbeidsmarktonderzoek in Vlaanderen*. Standaard Uitgeverij, Antwerpen, 2002, 15-26.

Smets, J., Alle hens aan dek voor werk. Onze job-achterstand op Europa inhalen. Werkgelegenheidsconferentie 2003. Hoge Raad voor de Werkgelegenheid, Brussel, september 2003, 81 p.

Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming en VIONA-Stuurgroep Strategisch Arbeidsmarktonderzoek. De arbeidsmarkt in Vlaanderen. Jaarboek Editie 2003, 302 p.

Vandenbrande, T. & Van Mechelen, N., Statistieksprokkels. Toestand en ontwikkelingen op de Vlaamse Arbeidsmarkt. Steunpunt WAV, *Over-Werk*, 3/2001, 29.

Vandenbroucke, G. & Van Mechelen, N., Oud, out? Steunpunt WAV en VIONA-Stuurgroep Strategisch Arbeidsmarktonderzoek, *De arbeidsmarkt in Vlaanderen. Jaarreeks 2001*. Deel 4, Jaarboek, 97-107.

Van Wichelen, L., Ouderen terug aan het werk? Steunpunt WAV, *Nieuwsbrief*, 1 / 2, 2000, 9-19.

VEV, Naar een verhoogde arbeidsmarktparticipatie. Het activeren van de stille arbeidsreserve. VEV Nota, februari 2002, 38 p.

Visser, P. en K. Henkens, Beeldvorming rond oudere werknemers, Paper voor de SISWO-Studiedag "De Zilvervloot", 8 oktober 2002.

WAV-Steunpunt, Implosie van de beroepsbevolking vanaf 2010? Arbeidsmarktflits 6, 12/12/2000.

WAV-Steunpunt, Grote ongelijkheid op Vlaamse arbeidsmarkt. Arbeidsmarktflits 11, 23/08/2001.

"Vlaams Actieplan Europese richtsnoeren 2001", hfst 1 Vlaamse indicatoren in Belgisch en Europees perspectief, Administratie Werkgelegenheid.

Congressen, studiedagen

- Ninth EU-Japan Symposium, Improving Employment Opportunities for Older Workers, Brussel, 21 en 22 maart 2002.
- Bijeenkomst onderzoeksgroep “Oudere werknemers”, NOVA, Brussel, 15 april 2002.
- Viona-dialogdag, Werkt de arbeidsmarkt? Antwerpen, 24 april 2002.
- Arbeidsmarktstatistiekdag, Gent, 29 mei 2002.
- Active Strategies for older workers, European Trade Union Institute, Brussel, 12 juni 2002.
- De consolidatie van de tewerkstelling van oudere werknemers, Cel Werkervaren Werknemers, Federaal Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid, Brussel, 21 juni 2002.
- Datawarehouse-bijeenkomst Kruispuntbank Sociale Zekerheid, Brussel, 16 september 2002.
- De oudere werknemer in Nederland. AWWN, Haarlem, 7 november 2002.
- Leeftijdscriminatie, Cel Werkervaren Werknemers, FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, Brussel, 8 april 2003
- Kwaliteit van de arbeid op de agenda. Onderweg naar een Vlaamse werkbaarheidsmonitor, SERV / STV-Innovatie&Arbeid, Brussel, 6 mei 2003
- Arbeidsmarktonderzoeksdag, VUB, Brussel, 26 mei 2003.
- Portfolio voor oudere werkzoekenden, STC-Leuven en VDAB-Leuven, Leuven 16 september 2003.
- Diversiteit loont, Paradox (Idea-Consult, Vitamine W, VDAB, Randstad), Antwerpen, 16 oktober 2003.
- Kompas in het discours rond loopbaanontwikkeling. De oudere werknemer in een veranderende samenleving, Kompas Loopbaancentrum, Leuven, 20 november 2003.
- Beheer Eindloopbaan, Cel Werkervaren Werknemers, FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, Brussel, 11 december 2003.
- De arbeidsmarkt in Vlaanderen. Voorstelling Jaarboek Editie 2003, Brussel, 18 december 2003.
- Leeftijdscriminatie, Kamer voor Handel en Nijverheid, Kortrijk, 12 februari 2004.